AKTA
KANCELERSKIE
ROKU 1741 1742
1743

I

1434.

Akta kanclerskie
1741. 1742 : 1743

1

Annus MDCCXLI.

Rescriptum ad Illos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, ex Maiori Cancellaria Rni emanatum.

Augustus Tertius etc.

Illis Supremis Consiliariis Maioribus et Minoribus Capitaneis Cæterisq Officialibus Ordinis Equestris Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ in Livonia fideliter Nobis Dilecti Gratiam Nostram Regiam. Illi fideliter Nobis dilecti. Cum Illmus Ernestus Joannes Curlandiæ et Semigalliæ in Livonia Dux, ob rationes fidelitatibus Vestris jam Notas, ad Praens non sint in statu Regimen illorum Ducatuum Personaliter gerendi et administrandi, Hinc providendo et Publico Commodo Præfatorum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, pro Continua Nostra uti Supremi et directi eorum Domini Sollicitudine fidelitates Vestras Conveniendas et Compellendas esse duximus Convenimusq, et Compellimus Præsentibus Literis Nostris, Mandantes, quatenus Regimen Illorum Ducatuum Continuare non desistant, Commissa Sibi Secundum formulam Regiminis et Pacta Subiectionis Munia exequantur, Archivis Literariis Conservandis invigilent, omniaq in talibus Circumstantiis absentiæ fieri solita, circa debitam Supremi Dominii Nostri fidem et fidelitatem adimpleant, pro Gratia Nostra et Officiorum suorum debito. In quorum fidem etc. Dat. Die Janq: Anno Domini MDCCXLI. Regni Vero Nostri VIII. Anno.

Consensus Visitandi Accademiam Cracoviensem.

Augustus Tertius Etc.

Universis et Singulis, Clericis, Laicis, et Scholaribus, cujuscunq Ordinis Conditionis et Status existant, et Signanter Rectoribus Universitatis Cracovienq: Doctoribus Magistris, Graduatis, Bacalaureis Studentibus, Scriptoribus, Stationariis et Bedellis ac eorum familiaribus, quibuscunq, fideliter Nobis Dilecti Gratiam Nostram Regiam. Inter Summas et Multiplices Curas quas pro Conservando et Augendo Bono Regni Nostri ardenter accipimus, non postremum certe arbitramur Convertere Oculos, ut in Academiis et Gimnasiis Publicæ

Utilitatis Causa Constitutis Studia literarum aliarumq Artium vigeant, et flore=scant, ac debitus Ordo qui est Anima rei teneatur, Cumitaq Universitas Cracovieng: illa sit praecipua Mater quae Viros doctos et prudentes pariat, ex quorum Actibus Vir=tuosis Stabilitas Reipublicae salutribus proficit Incrementis, multum interest animadvertere, ne circa vetustatem suam talequid, vel per discordias faculta=tum vel alio modo admiserit quod Juribus et Privilegiis a Serenmis Praedecessori=bus Nostris Regibus Poloniae benigne Eidq Universitati Concessis repugnaret, Stu=dia Necessaria debilitaret, ac penitus extingueret, famamq ejus a Seculis Memo=rabilem et celebrem minueret, ac deinceps admonitione et correctione egeret. Proinde exemplis Serenissimorum Praedecessorum Nostrorum Regum Poloniae inni=xi ad mentem Privilegiorum, Statutorum et Constitutionum Regni Nostri Annorum 1562. 1635. et 1658. in praescriptorum ratione sancitarum ordinandum et Consentiendum esse duximus, uti quidem ordinamq et consentimus, quatenus Illmus et Rdmus in Christo Pater Dominus Joannes Alexander Miseratione Divi=na S. R. Ecclesiae Presbiter Cardinalis, Lipski Episcopus Cracovieng: Dux Severiae Amicus Noster Charissimus et Honorandus, Eiusdem Universitatis Cancellarius tempore bene viso Condescendat Visitationem Praedictae Universitatis inchoet, et suo Cursu ad mentem Decreti S. Concilii Tridentini Sessione XXII. Cap: VIII. de Reformatione Continuet, et exerceat, Super Juribus Praefatae Universitatis Statutis et Laudabilibus Consvetudinibus utrum ea omnia serventur, quae ex fundatione, Jure, Consvetudine Servari debent, Ac Moribus Personarum Eiusq Universitatis inquirat, Su=per reliquisq Civium Stantiis facti et Juris, ac aliis quomodocunq Necessariis et oppor=tunis serio et diligenter investiget, devia ad rectam Viam et Ordinem Bonum reduci curet et faciat, Circa Studia et bonum Regimen in facultatibq omni meliori modo pro=videat, Constitutiones et Leges sibae deficiunt aut aliquo Casu deperditae fuerit, quibus posset Regi Eaq Universitas, Statuat et Ordinet, caeteraq in praemissis et circa ea quomo=dolibet Necessaria et opportuna Authoritate Nostrâ Regiâ et aliâ quomodocunq de Jure Praxi et Consvetudine Competentia absq recursu et non attentis quibusvis Rescri=ptis Literis Nostris Protectionalibus /quas Penq Cassamus:/ faciat et exequatur. Nos enim Illti suae in Pmissis Authoritate Nrâ Regia Plenam damus et Concedimus facultatem. No=

lumus Autem per Praemissum Consensum Nrum in quopiam Juri Ordinario quod Illritati suae in Personas Spirituales ratione Beneficiorum quae Obtinent, Competit derogare, declarantes illud Jus ordinariae Potestatis Salvum et illaesum semper debere Manere. In quorum fidem &c:

Rescriptum ad Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiae et Semigalliae ex Maiori Cancellaria Rni emanatum.

Sris &c. Quandoquidem Nobis ex Literis ab Aula Russica datis Constat, qualiter Illmus Joannes Ernestus Curlandiae et Semigalliae in Livonia Dux Princeps Noster feudatarius ex Regimine sibi usq ad Maiorennitatem Serenmi Joannis III. Russorum Monarchae Concredito remotus sit Bonaq Ipsius usq ad decisionem Causae Eidem Illrimo Duci intentantae, Sequestro sint innodata Cumq Nos Eadq Aula amice requisiverit, ut ex Vi Dominii Nostri Directi in Ducatus Curlandiae et Semigalliae simili Sequestrationi et Securitati Bonorum omnium ibidem existentium Praefati Illmi Ducis prospiceremus, Ideo fidelitatibus Vris Committendum esse duximus, Committimusq Praesentibus Literis Nostris, quatenus Bona omnia Praefata Illmi Ducis, Cunctosq Proventus Sequestrent, et ea facere non intermittant, quae in Similibus de Jure et Justitia fieri solent. Pro Gratia Nostra Regia et Officiorum suorum debito. In quorum fidem &c. Datum Dresdae die 2. Januarii Ao Di MDCCXLI. Regni Vero Nri VIII. Anno.

Kopia Listu JW. Hetmana W. Kor. do Krola Jmci die 22. Januarii 1741. z Krotoszyna Pisanego:

Wiernosc i dopełnienia Usług wszytkich attencya moia, iako się zna być we mnie et in Ministerio meo obligowana wspólnie Maiestatowi W. K. Mci P. N. M. i Ney Krolowey Pani Łaskawey i Dobrotliwey, iak dosyc czyniąc tey obligacyi, miałem Honor nie tylko przez Czas Cały Rezydencyi teyże Ney Pani particulari obsequio et Voto słuzyć w Warszawie ale tez in sequi iey gressus odiezdzaiącey az do Kalisza, zkąd gdy rozkazem i Łaskawą dyspensą, od dalszego, ku Granicy Assystowania, y słuzenia w ten kray do dawno Niewidzianych Kawałkow moich Studio et Motivo naprzod blizszego Mieysca do Słuchania Rozkazow Panskich WKM potym dla rozporządzenia iakiego kolwiek Partyi Woyska Kor. w tych Woiewodztwach Rozlokowaney obrociłem Jra et Moy więc Mam honor, przy nayniszym do Nóg Panskich, skłonieniu Głowy moiey, z ochotnym y

rzetelnym Sercem ku Dobrotliwemu Panu, iakiego po Mnie Wierne potrzebuią Vota circa Cultus Proiduos u Maiestatu Jego prezentować się expedyuiąc umyślnego Pana Obersztelieutnanta Hundorffa y Generał Adjutanta Mego, ktoren gdy mu W. K. Mć raczysz Miłościwie pozwolic Łaskawego Ucha obszerniey Manifestować będzie meos Sollicitos Conatus ychotną Exekucyą Akkomoduiącą się do Intymacyi W. K. Mći Cum bono Publico zgadzaiących się a iako z Prowidencyi nad Spokoynością y szczęściem Publicae fortune prawdziwie Oycowskiey W. K. M. P. N. M. zostaliśmy Inter Tonitrua w Niedawney Sąsiedzkich Potencyi Rewolucyi zastawaniem Jego quieti et Securi od swywolnych tylko kup lezi, tak gdy i teraźnieysza Konjektura nadchodzi, widzę cum Motu wszystkich Postronnych Potencyi i Sąsiadow Naszych. biorę stąd śmiałość supplikować abyś W. K. Mć. Wolą swoią dla utrzymania teyże pod Słodkim Miłym Panowaniem swoim szczęśliwości y Dobra pospolitego raczył przez tegoż Generał Adjutanta Mego w Rozkazach swoich wyrazić, ktorą ad implere ze wszelką Pilnością, i usiłowaniem, tak iako Mnie powinność Urzędu Moiego Ufudze Maiestatu W. K. Mći y Dobru Pospolitemu Satysfikowana obliguie stawać się będę:–.

Respons od J. K. Mći na ten List JW. Panu Potockiemu Hetmanowi W. Kor. w Dreźnie 22 februarii 1741 dany:

List Uprzeymości Waszey przez Ur. Hundorffa Obersztenlieutnanta Woysk Kor. oddany z Wyrazeniem ku Nam Życzliwości y Wierności, tym potrzebnieyszą przyniosł w Czasie samym Intencyi Up. Wey Explikacyą im zwyszania Mimo Wiadomości Naszey za Granicę do Postronnych, Emissariorum dates Uprzeymość Wasza do rozney o sobie interpretacyi okazyą,. Spodziewamy się iednak że Uprzeymość Wasza starać się będziesz abyś to wszystkie Suspicye tak odwrocił, iakoby to wiąc wszystkim do Publicznego szczęścia drogę nikt nie miał racyi opacznych o Uprzeymości Waszey formować sobie opinii.

Obywatele Woiewodztw Prowincyi Wielkopolskiey, że się odzywaią o Zmocnienie dlatey Partyi Woyska ktora się teraz tam znayduie czynią to bardzo provide, ponieważ lubo od Dworu Berlinskiego, zawsze Dobrey z Stanami Rpltey Harmonii odbieramy Assekuracye, iednak zwyczay iest, iż w ktorey się Stronie Ogien Zaymuie, tam w Sąsiedztwie wszelka powinna być ostrożność dla tego Należałoby Chorągwi Hussarskich i Pancernych pobliższych w ten kray przysunąć, a Regimentami Dragonii ktore swoie Leże maią około Prus lub w Prusiech zasłonić Elbląg, i pułkiem Naszym lekkich Chorągwi w kom-

pucie Koronnym Zostaiącym. Akiedy to Woysko ściągać się będzie, Naturalnie niepodobna pozwolić Kommissaryatowi Pruskiemu Skupować Zboża, żeby potym y Żołnierz i Kray Największego w Domu Nieprzyiaciela, to iest Głodu, ile przy tak ciężkiey Roku teraznieyszego Karystyi. Pozostałą w Woiewodztwie Podolskim Rossyiską Amunicyą dawnobyśmy byli Interpozycyą Naszą mogli wymodz u Dworu Petersburskiego in Rem Rptey, gdybyśmy byli dobrze nieuwiadomieni iż tych Samych Ammunicyi takała była Konserwacya Konserwacya, że żadnego nikomu pożytku uczynić nie może; Starać się iednak będziemy aby i ta Mała Gwardya zostaiąca przy tey ammunicyi od Woyska Rossyiskiego do swoiey Wróciła się Kommendy. Kommissyą na Podolu y w Ziemi Halickiey, iako za usilnym Staraniem Naszym dla zapłaty ukrzywdzonym wyrobiliśmy, tak y o kontynuacyą Jey starać się nieprzestaniemy, aby przy tey odmianie Ministerii zkąd wszystkich Interessow bywa retardament effectum sortiri mogła. Zaniesioną w liście Uprzey: Wa̋ey za W. Marszałkiem Wk: o kasztelanią Krakowską prozbę tym wdzięczniey przyieliśmy, im dystyngowane w Rptey Merita tegoż Wo Marszałka Wo Kor: nie są Nam tayne: Wszystkich iednak Wakansow dyspozycyą do bytności Naszey in Regia zawiesiliśmy. Zważaiąc i w Młodych dzieciech ad fortia genium Ur: Starosty Kołomyiskiego, Chętniebyśmy byli Chorągiew Pancerną Brt Jśta Xcia Kasztelana Krakowskiego Jemu oddali gdybyśmy byli dawniey Ur: Ługockiego Stolnika Chełmskiego, o Łasce Naszey nieupewnili, ile miarkuiąc że Nim Ur: Starosta Kołomyiski ab Exteris powróci, nie iedna może Wakować Chorągiew z ktorey et Voti Uprzę: Wa̋ey, y tegoż Rekommendowanego kawalera desiderii Satisfiet. Dobrego przytym Uprzeymości Waszey od Pana Boga życzemy Zdrowia. Dan: etc. ut supra.

Respons od Krola Jmci Xiężnie Wisniowieckiey Kasztelanowey Krakowskiey 4 Martii 1741. pisany.

Jasnie Wielmożna Uprzeymie Nam Miła. Wiadomość o Smierci Nigdy Xcia Kasztelana Krakowskiego Ukochanego Małżonka Uprzeymości Waszey, tym żałośnieyszym odebraliśmy Sercem, im częściey przypominamy sobie szczerą ku Maiestatowi Naszemu Życzliwość, ktorą y przy zwątlonych Chorobą Siłach, przez expressyą Listowną przychylnych ku Nam chęci niemogł zapomnieć. Wielka przytym w Publicznych Obradach Przezorność, obrocona przez całe Życie myśl na usługę Oyczyzny, iest teraz dowodem Wielkiego Senatora Straty. Cokolwiek zaś z Nieuchronnych Wyrokow Boskich ponosisz Uprzeymość Wasza Żalu, niechay to Bog pomyślnemi Nadgradza Sukcessami Upewniaiąc przytym o Łaskawey Naszey Uprzeymości Waszę Łasce we wszystkich okazyach. Dobrego od Pana Boga Życzemy Zdrowia etc.

Breve Apostolicum Ssmi Benedicti Papæ 14. Concessionis ut Rndus in christo Pater Stanislaus Grabowski Episcopus Cuiaviensis et Pomeraniæ ad Episcopatum Varmiensem promoveatur Licet non sit Canonicus Varmiensis Roma die 1X. Janr. Anno Domini MDCCXLI. emanatum.

Benedictus Papa XIV.

Vbis frater salutem et Apostolicam Benedictionem. Fraternitatis tuæ in Nos et Apostolicam Sedem fidei et Devotionis Merita cum eximia Pietate et Religione aliisq Virtutibus conjuncta Nos adducunt, ut Te Apostolicâ Benignitate Complectamur. Volentes itaq' Tibi, qui Ecclesiæ Cuiaviensi Præesse dignosceris Gratiam facere Specialem, Teqm a quibusvis Excommunicationis, suspensionis et Interdicti, aliisq ecclesiasticis Sententiis, Censuris et Penis, a Jure vel ab homine quavis Occasione, vel Causâ Latis Si quibus quomodo libet innodatus existis ad effectum presentium duntaxat Consequendarum harum Serie absolventes et absolutum fore censentes, Supplicationib, Tuo Nomine Nobis super hoc humiliter porrectis Inclinati, Tecum, ut licet Ecclesiæ Cuiaviensis præsis, et de Gremio Capituli Ecclesiæ Varmiensis Cathedralis de Præsenti Vacantis, Canonicus Capitularis (quem admodum juxta Privilegia et Indulta Ecclesiæ Præfatæ, ac præsertim juxta Concordiam die 7 Xbris Anni MDXII. inter Divæ Memoriæ Sigismundum Poloniæ Regem, et BM fabianum Eiusd: Ecclesiæ Varmienß: Episcopum initam, et ab hac S. Sede Confirmatam et hactenus observatam esse deberes minime existas, nihilominus in Episcopum Varmiensem, ab Jis, ad quos dum Ecclesia huiusmodi protempore Vacat, Sive Supplicatio sive Electio, sive postulatio Personarum idonearum Eidem Ecclesiæ in Episcopum a Romano Pontifice pro tempore existente ad Electionem hujus modi Præficiendarum Legitime spectare dignoscitur, pro moveri possis, et sive Supplicatio sive Electio, sive Postulatio de tui Persona ad Varmiensem Ecclesiam quod pro tempore facta vali=

da et efficax sit ac tibi Suffragetur Tuq eidē Electioni Consensum Pstare valeas in Omnibus et per omnia, ac si memorata Ecclesiæ Cujaviensi non præesses, ac Canonicus Capitularis de Grœmio Capituli Pdictæ Ecclesiæ Varmiensis existeres, Apostolicâ Authoritate tenore Pœsentium dispensamus, non obstantibus Pœmissis, ac præsertim Concordia Pfata /cui pro hac vice derogamus/ ac Apostolicis et Universalibus Provincialibusq Conciliis, Edictis, Generalibus, vel specialibus Constitutionibus, et Ordinationibus, nec non quatenus opus sit Pœdictarum Ecclesiarum, etiam Juramento Confirmatione Apostolica, vel qvavis alia firmitate roboratis, Statutis et Consvetudinibus Privilegiis qvoq Indultis et literis Apostolicis Jisdem Ecclesiis illarumq Pœsulibus, Capitulis, et Personis, sub qvibuscunq Verborum tenoribus ac formis, ac cum qvibusvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq efficacioribus efficacissimis ac insolitis Clausulis, irritantibus, qvæ et aliis Decretis in Genere vel in Specie, ac alias in Contrarium qvomodolibet Concessis, approbatis et in vocatis qvibus omnibus et Singulis, etiam si pro illorum Sufficienti derogatione, de illis eorumq totis tenoribus Specialis, Specifica, express et individua ac de verbo ad Verbum non Autem per Clausulas Generales idem importantes Mentio, seu qvævis alia expressio habenda aut aliqua alia exqvisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujus modi, ac si de verbo ad Verbum nihil penitus omisso, et forma in illis tradita, observata exprimerentur et inserventur, presentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad Pmissorum effectum, hac vice duntaxat specialiter et exprese derogamus, Cæterisq Contrariis qvibuscunq Cæterum derogationem hujus modi per Pœsentes, propter gravissimas Causas nobis Notas factam, nunqvam in Exemplum qvovis tempore adducendam esse, nullumq per ipsam, derogationem Juribus Privilegiis Indultis, Concordiis aliisq Concessionibus qvibuscunq dicti Capituli unqvam allatum iri Pœjudicium ac detrimentum volumus et decernimus. Datum Romæ apud Stam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris Die XX Januarii Anno Domini MDCCXLI. Pontificatus Nostri Anno Iº A. Cardinalis Passioneus.

Reskrypt do Wielebnego w Bogu Antoniego Dembowskiego Biskupa Płockiego aby

Prezydowal w Trybunale Radomskim Wydany die X. Januarii 1741.

Wielebnemu w Bogu Antoniemu Dębowskiemu Biskupowi Płockiemu Uprzeymie Nam Miłemu Łaskę Naszą Krolewską Wieleb: w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Przywodząc do Exekucyi Konstytucyą 1717 tudzież 1726 iako y 1736. ktore Prezydenta Duchownego na Trybunale Skarbowym Radomskim mieć Chcą, a Wielebny Walenty Czapski Biskup Przemyski po 2gi swoiey funkcyi, dla adtendencyi Dyecezyi swoiey musi vacare, zaczym umyśliliśmy Convenire Uprzeymość Waszą iako y niniejszym Reskryptem Naszym Conveniamus, abyś satisfaciendo Legi, na tenże Trybunał Skarbowy ziechał et onus Prezydencyi na osobę swoią przyiął, niewątpiąc że iako Consumata Upz: Wa Prudentia Wielki W Oyczyznie uczyniła Mu kredyt, tak y teraz zechcesz zwykłą wszędach przezornością, podług w zwyż Wyrażonych konstytucyi Sprawiedliwość Administrare. Przez co pomnożysz Sobie Uprzeymość Wasza Respecta dalsze, Nasze Pańskie. ktoremu dobrego od Pana Boga życzemy zdrowia etc.

Literæ ad Magistratum Skrwirzynensem ab Excellmo et Rdmo Supremo Cancellario Regni directæ.

Spectabiles et Famati Domini Amici Honorandi.

Compertum quidem mihi est, ex Decreto Dnationum Vrarum, Eisdem Jus Successorum Dossavianorum ad Substantiam Fengerovianam concurrentium, liquidum simulac justum et æquum agnovisse, ad substantiamq immobilem Fengerovianam remisisse, plene tamen ex Decreto Eodq informari Nequeo, qua de Causa in sortem proportionatam Eiusdem Substantiæ Immobilis Eorq. Successores Dossavianos vigore sibi mox jam Decreto suo pro liquidis agnitarum Dominationes Vestræ non intromiserunt, imo quasi Sub litis pendentia hærere, resolutionemq a me præstolari declararunt, licet optime sciverint Eosdem Successores Dossavianos Literis Moratoriis per Successores Fengerovianos exportatis nullatenus obnoxios fore idq in Virtute Constitutionis Anni 1588. Statui Nobilitari Servientes Monitoq præterea Rescripto S. R. Maiestatis Domini Mei Clmi existentes ut quantocius hocce Negotium finaliter decidant, Cum itaq ex vi Ministerii Mei Causa Publicor Regni Negotiorum ad latus S. R. M. D. M. C. residere debeam Judiciaq Assessorialia hoc interstitio temporis expedire non valeam. Proinde Orphani ac mi[illegible]

Status Eorundem Successorum Dossavianorum ratione permotus, conveniendas et interpellendas Dominationes Vrãs Praesentibus Literis Meiscensui, quatenus vigore dispositionis Memoratae Constitutionis Anni 1588. non praejudicando tantisper Mandatis per alios Creditores Literis Moratoriis Subjectos post Curiam S. R. Maiestatis D.M.C. promulgatis, quinimo salva prosecutione Litis pendentiae Jisde reservata Negotium Praefatorum Successorum Dossavianoř ad effectum deducant, Sortemq Proportionatam Bonorum Fengerovianorum Jisdem interea excidividant. Exequantur ergo Dñes Vrae praemissa omnia sine intermissione ne Successores Dossaviani S. R. M. D. M. Clementissimum ac Me ipsum incesantibus Precibus et querelis suis fatigare cogant neve in Orphanitate sua egeant. Quibus Commendatis Maneo ctc.

Literae a Rdvmo Capitulo Varmiensi ad Excellmũm Dnũm Malachowski Pro Cancellarium Regni denunciantes Electionem Episcopi Die 13. Aprilis 1741. directae. – Excellentissime et Illustrissime Dñe Dñe Patrone Colendissime.

Quod dudum Ecclesiae huic Varmiensi viduatae exoptatum fuit solatium, id divina Gratiâ Cuncta suaviter disponente, consequitribuit Dies hodierna, qua ut pote in Termino Actus Capitularis pro Electione Episcopi Successoris per Edictales praefixo, praesentata Nobis quatuor Candidatorum Nominatione S. R. M. Dñi N. C. ex Jisdem Candidatis pro iure Nostro Canonice et una nimitir, in Episcopum et Loci Ordinarium Nrũm Excellmũm Illmũm et Rdmũm Dominum Adamum Stanislaum Grabowski Episcopum Vladislaviens et Pomeraniae ac si esset de Gremio Nostro Capitulari Auctoritate Aplĩca habilitatum elegimus, id obsequii Praeeminentibus Eiusdẽ. qualitatibus, praeclarisq Meritorum Ornamentis plane debere reputantes. Dumq praecipue Summo pretio Gratiae S. R. M. D. N. C. obligati Actum hunc omni promptitudine perfecimus ac eo ipso praestitisse arbitramur, quod in Communem derivatur Satisfactionem, hinc propensum pariter Applausum Excella Vrae mereri Confidimus et ab Auctorabili Ipsius Ministerio plena fiducia Nobis pollicemur fore, ut a S. R. M. D. N. C. benignissimam declarationem ad Mentem Dñi Domini Nostri et ad Exemplum Gloriosae Memoriae Sigismundi Rẽi de Anno 1537. die 30 Augusti nec non justa recentius Exemplum de Anno 1740. die 6 Decembris sub. G. M. Augusto II. Excellenq Vrã Nobis ob Status Novitatem conciliare non dedignetur. Caeterum plenissimam Incolumi=

itatem Serosin Annos Excellæ Vræ impense precamur, profundo Cultu Manentes Ad Acta Cathedralis Varmiensis 13 Aprilis 1741. Anno. Excellentiæ Vræ Illustrissimæ Paratissimi et Obsequiosissimi Servi Prælati et Canonici Ecclesiæ Cathedralis Varmiensis.

Literæ Responsoriales ad Precedenz. ab Excellmo Dño Procancellario Regni Die 27 Mens. Maii 1741. Expeditæ.

Illustrissimi Pro Illustres et Rdsmi D: D: fratres et Patroni Observandsmi

Ita Divina Providentia disposuit, ut Rdmum Capitulum Varmiense, Magno Semper insigniatur Præsulecum. Sanctissimi Domini Gratia Sermi Regis Nominatione Rdmi Capli alacri Concursu Excelmus et Rdmus Grabowski Eppus Vladislaviens. in Varmiens. transferrit se Eppatum de quo dum Rdmæ Dnes Vræ certiorem me literis suis facitis, Summas Ipsis gratias fero nec non ea documento non postremæ Illorum erga Me Benevolentiæ adscribo. Jam S. R. M. D. N. C. ad Vota sua Consumatum hoc opus grato Animo recipiens favoribus et Gratiis Suis Regiis, Unumquemq e Gremio Rdsmi Capli Complectitur Ego quoq dum Magnis Viris Magnum Gratulor Præsulem, quavis in occasione Officiorum Meorum Spondeo promptitudinem et Maneo. Illmarum Perillrium et Rdmarum Dnationum Vestrarum. Addictissimus et Obsequentissimus Servitor. Joannes Małachowski Pro Cancell: Regni.

Pro Memoria Ab Excellmo Pro Cancellario Regni in Negotio Gñi Rudkowski tribuni Terræ Dobrinens. cum R. R. P. P. Carmelitis Strictioris Observantiæ Conventus Oboriens. ratione Limitum Romam evocato, Excellmo et Rdmo Dño Nuntio Aplco Dresdæ 12. Junii 1741. Porrectum.

Gñus Rutkowski tribunus terræ Dobrinensis Religiosos Patres Carmelitas Strictioris Observantiæ Bonorum Villæ Obory Terrestrium in terra Dobrinensi jacentium Hæredes Ad judicium tribunalitium Rñi Petricoviense ex Personis Spiritualibus et Secularibus, a Palatinatibus Deputatis Compositum, Citaverat pro eo, quatenus fundos Ipsius Hæreditarios sibi restituant, Cui Judicio prout Constitutione Anni 1635. in Comitiis Generalibus Regni sancita Causas tales ratione Controversorum fundorum inter Personas Spirituales et Seculares intercedentes, dijudicandi facultas et absoluta Potestas concessa est, eoq intuitu etiam Bulla S. Sedis emanavit, ita illud Judicium

Competens Causam eamq. disjudicavit, et pro distimitatione seu Cognitione limitum Judicium Succamerariale et Judices territorium /: qui in Polonia vocant Officia Castrensia :/ ad fundum sive locum differentiarum iuxta praxim Juris Regni Poloniæ destinavit. In termino itaq ad distimitandum et distinguendos fundos Controversos assignato, coram illo Judicio Succamerali et Judicibus territorialibus, non tantum praevetustis documentis, verum et Inquisitionibus ex testibus Juratis, Senibus, et Cui ab antiquo praefati fundi Competebant, acquis in Possessione et usu eorum extabat, benegnaris eductis, proprietatem eorundem fundorum Idem Gnosus Rutkowski sufficienter probavit et deduxit, insuper Coram illis Judicibus Corporali Juramento, cum Sex testibus praestito, Haereditatem Eorundem fundorum suam esse ab antiquissimis temporibus propriam evicit. Nihilominus Memorati Religiosi Patres Carmelitae praemissis Decretis et Juramentis /quae lites in Jure determinari solent/ minime adtentis, recensitos fundos Ag. Gnoso Rutkowski restituere nolunt, quinimo tam Judices Eiusdem Causae quam allegatum Gnosum Rutkowski, aliosq Nobiles Vicinos et Collimitaneos, ad Consistorium Rdsmi Episcopi Plocensis evocaverant, qui Rdsmus Episcopus Plocensis in virtute Supra allegatae Constitutionis Anni 1635 Causam Eandem non posse sortiri forum Spirituale decreverat, quo Decreto Rdi Patres Carmelitae non Contenti, recensitum Gsum Rudkowski et Vicinos Nobiles, in Causa hac documentis Authenticis et Corporalibus Juramentis evicta ac determinata ad alia tribunalia Spiritualia Romam usq provocarunt, quare Nuntii Terrestres ad Comitia Regni anno praeterito Varsaviae agitata, a Palatinatibus deputati ratione ejusmodi evocationis Causae ad forum incompetens Spirituale querulati sunt, ac nunc etiam Idem Gnus Rutkowski Conqueritur.

1º Causam hanc jam in Judiciis tribunalitiis Regni agitatam non posse sortiri forum Spirituale, multo Magis accedente Bullá Scae Sedis et Constitutione Regni Superius expressa.

2º Nascentur exinde Confusiones Sententiarum Judicum, Spiritualis nempe Judex poterit vibrare fulmina Excommunicationis Saecularis vero adhibebit fortem Manum in Contravenientes Decretis tribunalitijs Regni, legibus Regni permissam.

His itaq perpensis Procancellarius Regni Negotium hoc Excellmo et Rssmo Dno Nuntio Apostolico recommendat, humillime petens quatenus Religiosi Patres Carmelitae propter protelationem Causae, in jus Novum et Eund: Gsum Rutkowski et Nobiles Collimi=

taneos evocantes religiosè abstineant, ab ulteriori vexa, et non confundant Jurisdictiones nec ad ulteriores Expensas Gnũm Rutkowski non opimæ fortuna Virum provocent.

Copia Literarum Rdsmi Szembek Primatis Regni ad Gnũm Land Hoffmagistrum Curlandiæ in Negotio Prætensæ Electionis Novi Ducis Anno 1741mo Scriptarum.

Cum Novellæ Publicæ rem inopinatam passim divulgant, quod si forte evenerit Celsmum Ernestum Joannem Ducem Curlandiæ et Semigalliæ inevitabili fatorum vi, ab hoc Ducatu cum sua Stirpe Mascula cadere debere, ac si hoc interveniente Casu Nobilitas Curlandiæ et Semigalliæ ad Electionem Novi Ducis facile Animum suum declarare vellet et quamvis his Novellis in publicum sparsis fidem non adhibeam, non dubito enim Eandem Nobilitatem memorem esse Antiquarum Pactorum Subiectionis suæ Regibus, et Incorporationis Regno totiq Rplicæ Polonæ et recentiorum tam in Comitiis Regni Generalibq Sancitor, quam Decretorum, Commissionum Authoritate Regis et Rplicæ Expeditarum, illisq tanquam rite et legitime ab utrinq stabilitis insistere, nec non minimo Contravenire velle; tamen hunc Novellarum rumorem Publicum silentio prætereundum non esse, sed Mfcãm et Gsãm Dnũm Vrãm tanquam Primum Stallum inter Susmos Consiliarios hujus Ducatus habentem serio in absentia à Regno S. R. M. Authoritate Primatiali Commovendum et excitandum esse duxi, ne in tali supra posito Casu, a Veteribus Pactis Subiectionis et incorporationis Sancitisq Comitialibus et Decretis recedere, et in Contrium eorum ad electionem Novi Ducis peragendam, in Præjudicium Juris Maiestatici et Reipublicæ aliquibus illicitamentis et pollicitationibus se commovere permittat, atq Collegas suos Mafcos Susmos Consiliarios, et Gsos Maiores et Minores Capitaneos totamq Vrãm Nobilitatem hujus Ducatus, ire absq scitu et assensu S. R. M. et Rplicæ quidquam attentare et aggredi præsumant, Mfcã ac Gsã Dominatio Vestra Commoveat et adhortetur. Decetero Maneo etc.

Copia Manifestationis pro-vide per Eundem Reverendissimum Primatem ratione Præmissorum factæ.

Quanto Maiores de infelici et durissimo fato Celmi Ernesti Joannis Ducis Curlandiæ et Semigalliæ in Livonia crescunt

memoriæ et Publica fama, tanto Maiori Cura et Sollicitudine Juribus S. R. M. et Aplicæ, ad hunc Ducatum Curlandiæ et Semigalliæ, á primæva Livoniæ, juxta Pacta Subiectionis, et hujus Ducatus dispositione Regno et Aplicæ Poloniæ Incorporatione, habitis, prospiciendum et providendum Integritati et Indemnitati Eorundem Jurium S. R. M. et Aplicæ censendo et arbitrando, Celsmus et Rdmus Dnus Christophorus Antonius a Stupow Szembek Dei et Aplicæ Sedis Gratia Archi Episcopus Gnesnens. Legatus Natus, Regni Poloniæ et Magni Ducatus Lithvaniæ Primas Primusq Princeps; hanc solennem suam Actis Publicis Regni insinuari fecit Manifestationem, ne quidquam á quocunq de eodem Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ, hac temporum Mutatione et Eiusdem Celssmi Ducis Curlandiæ et Semigalliæ fatali vicissitudine et tempestate intentetur vel attentetur, vel aliquod Præjudicium Juribus Sæ Regiæ Mtis et Aplicæ afferatur, sed omnia juxta Pacta memorata Subiectionis Livoniæ Incorporationisq hujus Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ Regno Poloniæ et formulam Regiminis Eiusdem Ducatus tum et Acta atq Decreta Commissionum præcipue ultimariæ Mitaviæ Anno 1727. Authoritate Regiá et Reiplicæ ex Sancito Comitiorum Regni Generalium Anni 1726. expeditæ Sarta tecta et integra omnia Jura Maneant, et ne quidquam in Contrarium et destructionem ac Convulsionem Authoritatis Eorundem Jurium quispiam præsumat et audeat attentare, iterum atq iterum de Nullitate horum Omnium attentandorum vel fors Attentatorum Manifestando, salvam Gis Instigatoribus et vice Instigatoribus Regni et Magni Ducatus Lithvaniæ, ut pro Munere Publici Officii Sui /ex Cujus Præscripto et Nexu omnia Præjudicia Juribus Maiestaticis S. R. M. et Aplicæ illata vindicare eaq avertere obstricti sunt./ in Casum Contraventionis, contra quosvis Contraventores Incolas, tam hui Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ quam et annexarum Provinciarum reservat actionem. —

Copia Credentialium a Sermo Rege Galliæ Gnoso Desaleurs Legato suo Extraordinario ad Serssimum Regem Poloniæ datarum.

Tres haut tres excellente et tres puissant Prince Notre tres Cher et tres ame bon frere Cousin, Allié et Confederé. En meme tems que Nous avons nommé le Cte Desalleurs pour aller en qualité de Notre Envoye Extraordre resider de notre part aupres de Vous. Nous ne lui avons rien recommendé plus expressement que de vous faire connoitre Combien Nous desirons de Contri=

buer aux avantages de Votre Maison. Nous ne doutons pas que Vous ne donniez une entiere creance aux temoignages, qu'il vous donnera de l'interet veritable que Nous prenons a ce qui peut vous regarder dans les Circonstances presentes et particulierement lorsqu'il vous renouvellera les assurences de l'amitie parfaite que Nous Vous portons. Sur ce Nous prions Dieu qu'il Vous tres Haut tres Excellent et tres Puissant Prince Notre tres Cher et tres Amé bon frere Cousin Allié et Confedere en sa sainte et digne garde. Ecrit a Versailles le 14 Juin 1741. Votre bon frere Cousin Allié et Confedere Louis – Amelot. –

Copia Credentialium a Serenissimo Rege Sardiniæ Dño Claudio Ludovico Baroni a Blonay Legato suo ad Serenissimum Augustum tertium Regem Poloniæ datarum.

Carolus Emmanuel Dei Gratia Rex Sardiniæ Cypri et Hierusalem seq: Tot: Titulus. Serenissimo ac Potentissimo Principi Domino Augusto tertio Ead: Gratia Regi Poloniæ. Seq: totus Tit: Regius et Elect: Fratri Agnato et Amico Nostro Charissimo Salutem. Serenissime ac Potentissime Princeps, frater Agnate et Amice Charissime. Et si Benevolentiæ ac Amicitiæ Sensus quibus Mtem Vrãm jam dudum prosequimur indubios Eid: nullo non tempore esse, persuasum Nobis existat, ali quem vero qui eorundem Sinceritatem ac durationem Ipsi magis ac Magis Compertam reddere in presto sit, Mutuasq referre etiam hinc inde valeat Cogitationes quas Publicæ tranquillitatis Asserendæ Commune Votum Seriumq futuri eventus expetere poterunt, penes Maiestatem Vrãm habere exoptantes, Per Illrem ac Gium Virum Claudius Ludovicum Baronem a Blonay Nobilem Nostrum a Cubiculo hisce Partibus fungendis Selegimus, Nostriq ablegati Extraordinarii Munere condecoravimus. Maiestatem Vrãm idcirco Amicé rogam ut dictum Baronem a Blonay comiter excipere, fidumq Animi Nostri tanquam Interptem intueri velit, seu quum Praefatos Sensus Eid: exponet, seu quum Amicam Propensionem quá in eam Domumq suam ferimur, probatam facere Ipsimet Conabitur. Quod superest Maiestati Vestræ ut Cuncta feliciter cedant Sumum Bonorum, omnium Largitorem impensé ad precamur. Dab: in Civitate Nostra Augustæ Taurinorum, Die 1º Maii Anno á Nativitate Dñi MDCCXLI. Regni Vero Nostri XII.º

Maiestatis Vestræ Bonus frater Cognatus et Amic. C. Emmanuel. S. Ormea.

Copia Protestationis Illmi Mauritii Ducis Saxoniæ Ao. 1741. factæ intuitu ac si Electionis sui in Ducem Curlandiæ.

Nos Mauritius Saxoniæ Curlandiæ et Semigalliæ Dux Omnibus Præsentes has Inspecturis Salutem. Posteaquam Providenti Placuit Numini ut Liberrimis unanimibusq Ordinis Equestris ac Statuum Curlandiæ et Semigalliæ Suffragiis ad Successionem eventualem in Ducatibus suis vocaremur, Nos tam illius quod Nobis Ipsis debemus quam Dignitatis Nostræ Electionis rationem habituros nullam Arbitramur si Silentio tempus illud terreremus, quo eadem Manus Nostri vicem quæ tenere jusserat Usurpatorem, hoc jam remoto vim vi redimendo Novæ Injustitiæ Ordinatæ Speciem Electionis Conciliare molitur. Curlandia quæ Multis retro Sæculis Jus sibi vendicaverat Principes suos ex theutonici Ordinis Magistris eligendi, Potentia et Superbia Magnor Moschoviæ Ducum perterrita Anno 1561. è Re sua fore autumabat ut Regis Reiq Publicæ Polonor tutelæ se committeret. Curlandiæ igitur Status Ordinis tum temporis Magistro Gothardo Kettler Provinciam tradebant, ut cum Augustissimo Poloniarum Rege Sigismundo Augusto. fœdera pangeret, Pactoq absolutô Lexerat infrascripta Gothardum titulô Ducis Muniendum Curlandiæ Principem Liberrimi Juris huncq Principatus honorem ad Omnes Eius descendentes Masculos propagandum fore. Hac Ratione Curlandia libere cum Polonorum Republica coibat, reservatâ sibi interim feudi Liberrimi qualitate et Mediati. quo hac unione Corroborata Jura sua Privilegia Libertatem Regiminisq formam perpetuò tutam servaret. feudi vero huius Contractum Solenni Juramenti formula firmavit Sigismund: Augustus Poloniarum Rex. ratum habuit Respublica. Annus erat 1726. ubi ætas ferdinandi ex Stirpe Gothardi Kettleri ultimi ad ultimos provecta Annos Rempublicam Polonorum eo incitabat, ut Curlandiam meditarentur in Palatinatus dividendam, Curlandiæ vero Status ab Omni Consilio quod tractatui suo feudali libertati una ac Religioni adeò contrarium esset, longe alieni et simul Status Vicini æq: ac Potentissimi Metu Agitata qui facile Principem Manu Armata sibi obtrudere potuisset Credebant, Contra omnem Violentiæ titulum fore si Maturato Consiliô ferdinando Successor eligeretur.

Tum temporis Curlandiæ Status Nostrum præcipue Rationem habentes, postquam Anno 1726. 5o. Julii Universalia Convocassent Comitia. Successionis eventualis Jus in Ducatibus suis deferebant Nobis Suffragio. Electi quo Ferdinando Succederemus, tenore Instrumenti Publici, omniq Authoritate Muniti, Mutuis firmissimisq cum Curonis implicabamur Nexibus, et Nostræ Electionis Diploma titulus Nobis adeó legitimus et inviolabilis est, qualem exhibere vix Principi Ulli datum erit. Non impediebamur interim hujus qua honorabamur Electionis Pericula prævidere eo tamen magis Muneris Nri esse credebamus, omnium periculorum cum Populo qui tot fiduciæ Nobis præbuerat, argumenta participes fieri nec Dubitabamus fore, ut Polonia suæ Salutis rationem veram habitura in justa Postulata oblivione tegens nunquam permitteret, ut Curlandia fato Crudeli oppressa a peregrina et quod Maius Armata Manu acciperet Principem. Exitus vero luculenter Monstravit, quantum plus valeant, Affectus Commodaq privata, quam Justitia Publicaq Salus. Nos a Polonis derelicti Russorum Armis ad Acti temporum Injuriæ cedere, et magis Infortunio Curonor quam Nostro Contristati Regionem deserere Cogebamur, de qua vel omnem Sanguinem libenter fundendum in Votis habuissemus, si quid utilitatis exinde redundare potuisset, Nihilo tamen secius a Regione prius non discedere Nobis largiebamur, quam Status Curlandiæ Diploma Nostræ Electionis novas inter Comitiorum Ceremonias de novo Confirmassent, quó certe unicó et ultimó quod supererat documentó libertatem suæ Electionis testabantur Europæ, Nos vero interrituri Amoris suiq in nos Affectus certiores reddebant. Restabat igitur Nobis nihil quam unicum Oppressorum Refugium, via nimirum Protestationis, quam omnem violenter á Curonis postulatam et prout tunc fata jubebant inter Russorum Arma absolutam Electionem Reclamaremus, sed et hæc Nobis via violentis Hostium Consiliis præcludebatur. Illi enim quibus Protestationis Contra Electionem in Comite de Biron violenter factam Negotium a Nobis Commissum erat impediebantur, vel abripiebantur adeoq Nobis omnibus adimebatur facultas querelas iustas Rerumq rationem luci exponere. Quod si igitur injuriam Nobis illatam et uti apparet ulteriori injustitia Augendam silentio Præterire vellemus, non modo illam quasi Suffragio Nostro Munire, sed et Nobis ipsis et Diplomati Solenni, quod Nos cum Curlandia perpetuum obstrinxit iniqui esse, imo libere renuntiare videremur Juribus tam legitime No=

bis quaesitis quae tamen ulla vi peregrina Nobis ademi, Nullo Consensu Coacto anni hilari nullo denique temporis lapsu praescribi possunt. His jam adacti Rationibus donec Numini placuerit Jura Nostra vindicandi Contra omnem in Praejudicium Nostrum vel susceptam vel adhuc suscipiendam Novi Ducis Electionem tanquam ipso Jure Nullam in Conspectu totius Orbis solenniter protestamur.

Statuimus insuper nec Consensum Statuum Curlandiae Novae Electioni valorem Conciliare posse, cum pro Temporis Ratione non in illis sit suffragia cujam vel ferre vel negare. Multo verò minus Electio Consensu vel voluntate Regis Reiq publicae Polonorum justificari vel defendi poterit, quippè si Tutelam libertatisq Jura Sacramento Publico excipias firmata, Polonorum Reipublicae Jus in Curlandiam competit nullum.

Declaramus tandem hostes Nostros solos fore qui Causam tantae in Curonos Patriam, Nosq Ipsos Commissae violentiae Devodicant, quod reliquum est, omne Jus Nobis salvum, nullo tempore periturum reservamus, hisq literis non modo Insignia Nostra, sed et Diploma Electionis addi curavimus ut quibus eunq opus fuerit pateant. Mauritius Saxoniae L.S.

Admandatum Serenissimi Principis de Paulii.

Copia Diplomatis ratione Curlandiae.

Notum facimus Universis singulis Quod cum ex Decreto Divinae Providentiae Sersnia Stirps Gothardi Kettler, quae Summo Jure in Ducatibus Curlandiae et Semigalliae potitur, in Serenissimo Duce Ferdinando proximè extingui videatur Equestris vero Ordo et Status dictorum Ducatuum una Cum Consiliariis Regiminis Illrib, graves Calamitates Inter regnis concomitatas avertere Satagentes, eversioni deniq Status perturbationibus internis et externis praevenire, Juribusq Suis quantum fieri potest Consulere volentes, per Necessarium et Salutare censuerunt, de Successione futura seu eventuali suorum Ducatuum cogitare, quam subindè Divinà Gratià favente detulerunt Sersmo Principi et Domino Mauritio Comiti Saxoniae praeviò unanimi Assensu Dominorum Consiliariorum Supraemorum Regentium Ducatus atq totius Equestris Ordinis in Conventu Generali Congregatorum ubi Decreto Publico Fidem suam obstrinxerunt, seq dediderunt Eidq Serenissimo Principi Ejusq Successoribus Maribus tanquam Eorum Dominis Supremis in Casum Fatorum Sersmi Ducis Ferdinandi sine Haerede Mare spoponderunt se Fidem fideles permansuros neq a sua fidelitate ullo modo defecturos, imò junctis Viribus Curaturos,

ut hæc Electio eventualis a S. Regia M^{te} Poloniarum tanquam Domino Directo probetur et rati habeatur. Eapropter vero Jure mutuo Serenissimus Princeps firmiori quo potest Nexu, obstrinxit Se, adq obstringit Præsentium tenore prout omne Jure quod Sanciri potest, Se Ducatus prædictos defensurum, tuiturum et protecturum in omni Casu et Necessitate, de porro purum Sacrorum Ritum Augustanæ Confessionis profitendo, Ejus Jura in Ducatibus Conservaturum, Se tandem Omnia Privilegia Immunitates, Honores, Libertates, Antiquosq Mores et Contractus Vindicaturum, secundum tenorem Veterum et Modernorum Decretorum Commissorialium, hæcq omnia inviolabili fide Servaturum, et ut ab omnibus Serventur Operam daturum potissimum Autem Curaturum esse, ut Cunctis remotis Gravaminibus prius quam Homagii fide præstita Summam Regiminis Attigerit, omne illud sibi Sanctum et inviolabile sit, quod in Reversalibus Serenissimorum Prædecessorum Sancitum et Publicum est. In Maiorem fidem Præmissorum duplex Exemplum hujus Diplomatibus fuit Subscriptum et Communitum unum a Sermo Principe, alterum ab Equestri Ordine et a Consiliariis Supremis ac Ducatuum Regentibus: Datum Mitaviæ V. Julii Anno Domini CIↃIↃCCXXVI. Sequitur Subscrii Nuntiorum.

Copia Literarum a Supmis Consiliariis ad Reverendissimum Primatem Regni Aº Dⁱ 1741. Scriptarum, quibus denunciant Nuntium Suum ad S. Regiam Mtem in negotiis Curlandiæ misisse. Celsissime et Reverendissime Domine Archi Episcope et Primas Domine Gratiosissime.

Celsitudinis Vestræ gratiosissimas duplices die 14 Maii elatas et subsequentes de die octava proxime præteriti Mensis, quibus Nos honorare dignata est cum profundissimo Venerationis Cultu excepimus et quem ad modum Exemplar Manifestationis Vestræ Celsitudinis ultimis gratiosissimis Annexum protinus Actis horum Ducatuum ingrossandum Curavimus, ita et Sensa ac præmunitiones Celsitudinis Vestræ toti Illo Ordini Equestri in Conferentiam fraternam coadunato Candide Communicavimus. Ea fuit et Mansit perpetuoq manebit Sincera intentio tam Nostra quam Cunctæ Nobilitatis, vetera Subiectionis Pacta et incorporationem olim Inclyti Poloniæ Regno et M. Ducatui Litthæ factam intima cum Devotione et fide adamussim servandi, nec in Præ=

iudicium Iuris Maiestatici et Reipublicæ quidpiam Committendi, quippe quod Nobis Vinculi Iuramentorum Nostrorum et a Maioribus Præstitorum tenacissimis inpiaculo est, quam ob rem Omnia Præsentis Status Momenta, an Feudum horum Ducatuum vacans sit vel minus Altissimo Domini Supremi ac Directi horum Ducatuum feudalium Arbitrio ac Voluntati Clementissimæ intacta ac illibata reliquimus, ab omni Nostro Sensu penitus Abstinentes et solummodo S. Regiæ Maiestati Dño N. C. Subiectissime per Delegatum ex Conferentia referemus quales Instantiæ apud Ill̃um Ordinem Equestrem factæ sint, quia fidelium Subiectorum esse Ill̃us Ordo Equestris Nobiscum censuit Sup̃mum et directum feudalium hor. Ducatuum Dominum certiorem de iis reddere totumque Negotium prout in nunc res se habet dispositioni Maiestaticæ submittere.

Rationes autem urgentissimas, cur Preces ad S. Regiam Maiestatem subiectissimæ ita moderandæ simul fuerint, Celsitudo Vestra Sapientissimæ Meritis suæ lumine penitus Collustrare gratiosissime dignabitur, quem in finem et Instantias Ordini Equestri in Scriptis oblatas Cum Eiusdem Responsis et Conferentiale Conclusum simulq. Instructionem Delegato datam, humillime Annectimus, et de Cætero innumera Vota pro Celsitudinis Vr̃æ Incolumitate Longæva fundentes, Eiusdem Gratiosissimo Affectui Nos et totum Ill̃um Ordinem Equestrem submisse Commendantes indesinenter veneRabundi perseveramus. Celsissime ac Reverendissime Domine Archi Episcope et Primas Dn̄e Gratiosissime Celsitudinis Vestrae Humillimi ac Obedientissimi Servitores. Christophorus fridericus a Sacken Landhoffmagisterus Hermanus Christophorus Finck de Finckenstein Cancellarius. Carolus Firks Ober Burgrabius Demerus Brzis Land Marschalls.

Instructio ab Iisdem Sup̃mis Consiliariis Revm̃o Primati Regni Communicata juxta quam Mĉus Dn̄us fridericus Vilhelmus Korff Hæres in Grünevaldt uti in Rr̃o Conventu Publico moderno Electus Dresdam et in Poloniam Denominatus Legatus regere se debeat:

1° Gratias aget S. R. Mti Poloniarum Regi Nostro Clm̃o et Supremo Domino penes gratulationem humillimam bonæ Valetudinis et Incrementi omnigenæ felicitatis tam

Ipsi Sacratissimæ Personæ quam toti Regiæ familiæ pro Cura et Sollicitudine et Sincere Amore circa bonum Commune Ducatus Curlandiæ, pro Manutentione indesinenti Jurium et Libertatis Nostræ tum deniq in omnibus ad hanc usq Diem Rescriptis ad Supremos Nostros Consiliarios, promissa Protectione penes Nostras Immunitates exprimendo immutabilem fiduciam in S. R. M. Clementia et Gratia, quam profundissimo Respectu et Reverentia. 2º. Qua propter simul quam humillime petenda est S. R. M. ut attentionem ad Illrium et Gnosor Dominorum Consiliarior et totius Ducatus Nobilium Curlandiæ Desideria atq Resultata, quæ ex Mutua fratrum Conferentia prodigerunt, habere dignetur, uti Privilegia et Jura Curlandiæ Nos edocent et ex possunt, quatenus recursum ad S. Mtem faciamus et ut id quod unanimi Corde et ore Conclusum, Suplicandum erit Sersmæ Maiestati, ut ex Regia Clementia cum Assecurato Affectu Gratiarum in humili et expressissima Supplicatione proponendum Suscipere dignetur, quatenus Illustres Consiliarii et totius Ducatus Curlandiæ suis Juribus libertatibus et Ducalis Regiminis formâ sub suæ Sacratissimæ Maiestatis Protectione inviolabiliter uti, frui, et gaudere possit et valeat.

3º. Referet etiam Dnus Delegat. S. R. M. in humillima expressione, qualiter tempore Conferentiarum Nobilitatis Curlandiæ Illmus Princeps Dominus Ludovicus Ernestus Brunsvicensis et Luneburgensis Dux, Universo Ducatui Scripto proposuerit, ut velint ad Conservationem Status Ducatuum sub Regimine Unius Principis suas reflexiones et Propensiones in eum dirigere. Nobilitas vero et totus Ducatus super hac propositione se declarare in humillima reflexione indesinentis fidelitatis et devotionis erga S. R. M. et Aplicam Impotentem et Inopem Consilii invenit, nisi ejus modi resolutio suæ Maiestati uti Domino Supremo feudi placuerit et Voluntatis Consensus plenus aderit, ergo in hoc casu Noster Dominus Delegatus Nomine omnium Consiliariorum, et totius Status quam humillimé instabit ut huncce dictum Principem qui Se assecuravit Ducatum Curlandiæ et Semigalliæ penes omnes Ipsius Libertates, Jura et Privilegia Manutenere, et Eosdq ab Omnibus Oneribus, quibus gravati sunt, tum ab omnibus Praetensionibus extraneis pro Bono Rmi et Aplicæ eliberare, sub suam Protectionem Suscipere, et hocce Feudum Eidem dare gratiosissimé dignetur, et ut id

10. (quod Ei propositum) optinere feliciter posset precatur tota Nobilitas felix Itor et prosperum pro Bono Patriæ. Datum Mitaviæ Die 28. Junii Anno Domini 1741.

L.S. Christophorus fridericus de Sacken Land Hoffmagisterus et Supremus Consiliarius.

L.S. Hermanus Christophorus Finck de finckenstein Cancellarius et Supremus Consiliarius.

L.S. Carolus firks Supremus Burgrabius et Supremus Consiliarius.

L.S. Vernerus Behr Land Mareschalcus et Supremus Consiliarius.

L.S. Ludovicus Jaube Plenipotentiarius Subburgensis.

L.S. Carolus Justavus de Flecker Sahm Plenipotentiarius Duneburgensis et Laucensis.

L.S. Ernestus Christophorus de Budberg Plenipotens Subburgensis.

L.S. Volmarus ferdinandus de Drachenfels Plenipot. Neriktensis et Laustinensis.

L.S. Joannes Ditrich de Holten Plenipot. Doblensensis.

L.S. Fridericus Casimirus de Heüking Plenipotentiarius Doblensensis.

L.S. Joannes Grotthus Plenipotentiarius Neiburgensis.

L.S. Joannes Christianus de Tornau Plenipotentiarius Neiburgensis.

L.S. Georgius Christophorus de Mirbach Plenipotens Segehausensis.

L.S. Otto Ernestus de Ostenberg Vigant Plenipotens Grentzhoffensis.

L.S. Hermanus Heraldus finck de fincken stein Plenipotentiarius Grentzhoffensis

L.S. Ditricus Ernestus Hicking Plenipotens Bauskensis Ekavensis Nickutensis.

L.S. Joannes Ernestus Schöpinck Plenipotens: Bausk. Ekav. Nickutz.

L.S. Otto Joannes de Bayken Fock Plenipotens Baldonensis.

L.S. Eberhardus de Attenbokum Plenipot. Mitaviensis.

L.S. Gerhardus Gothardus de Vitinghoff Schell Plenipot. Eckaviensis et Ahsuzensis.

L.S. Ernestus fridericus de Meerfeld Plenipot. Ibidem.

L.S. Ernestus de Brügger Plenipotens Grubinensis.

L.S. Joannes Vernerus de Sacken Plenipot. Fravelburgensis.

L.S. Fridericus Gothardus de Mirbach Plenipot: Tubiffensis.

L.S. Wilhelmus Alexand. de Heüking Plenipotens Turbisensis.

L.S. Vilhelmus Henricus Korff Plenipot. Granifensis.

L.S. Magnus fridericus Fonk Plenipotentiarius Vindavensis et pro Joanne Ulrich de Blumberg.

L.S. Nicolaus Magnus de Derzhall Plenip. Fravenburg.

Ernestus Christophorus de Brüggen Plenipotent. Tuckum Sens.

Ernestus Joannes Grotthuss Plenipotent. Tuckumsens.

Joannes Ernestus de Schilling Plenipotentiarius Candavens.

Fromholdus Ulricus de Sacken Plenipotentiarius Candavens.

Fridericus de Mirbach Plenipotentiarius Jabelens.

Reinoldus Christophorus de Drachenfels Plenipotentiarius Jabelsensis.

Fridericus Joannes de Bruncken Plenipot. Talsensis.

Evaldus Carolus Fircks Plenipotens Talsens.

Joannes Reinoldus Koschkull Plenip: Auffiziens.

Nicolaus Wilhelmus Korff Plenipotentiarius Auffizensis.–

Copia Listu JW. Potockiego Hetm: W. K. na Seymiki Gospodarskie 1741. Pisanego

Ktoż nie przyzna szczęśliwemu N. Krola Jmci P. N. M. Panowaniu pod którym zapomniawszy dawnych, teraznieyszych nieczuiąc, przyszłych nieuważaiąc Pericula w Miłym Pokoiu prawdziwie obdormimus in Domino, spuściwszy na Pańskie Oycowskie dobrotliwe y nie sfatygowane Staranie Sortes bezpieczenstwa, ktoci się wkoło Mundus disputationi traditus Nas za Namiestniczą po Bogu N. Pana Protekcyą Pax alta per omnes et tranquilla quies tak smaczno uspiła, że nawet Paricidum proximus ardet, Niechwiewamy Oczu ad prospiciendam et Conservandam Securitatem ktorą Szczegulnie N. Pana Outoię uslinet dum fortuna premit. Juz to przez 2. Seymy podawał Miłł. Pan N. M. to w Uniwersałach, to w Instrukcyach na Seymiki Przedseymowe unum porro Necessarium do Utrzymania tranquillitatis Publicae – Srodki ktoreby dobrotliwe Jego Sekundowały Intencye Aukcyą Woyska, nie dla Zaczepki Naymnieyszey albo Sąsiadow Przyiaznych inwytacyi, ale dla własnego we wnętrznego bespieczenstwa zmierzaiące, iż Jey Arcana Malignitas odrzuciła, publicznie indoluit, a tym czasem in dies wkazdym dobrze Zyczącym Oyczyznie swoiey Augetur dolor Crescente Metu, słysząc zewsząd Pila Minantia Pilis

zebyśmy przy stabych silach Niedbale położeni kogo niezgorszyli, więc Professyi moiey, iako Senator quid quid Nocivi Video przestrzegaiąc wtych Dniach Partykularnemu po Woiewództwach rozrządzeniu Naznaczonych przypominam, felix Regnum quod tempore Pacis prævidet Bellum a jako Hetman nie maiąc czym bym się miał opponere iak nayskutecznieysze do Zasilenia się Auctor Virtute et Numero Viros Sposoby radbym uprosić, intaminatam fidem przy Dostoieństwie JKMci przy Prawach y Swobodach Oyczystych całe życie niepomotowane vivendo, etiam si Mori opportuerit non negabo zem y Nro Maiestatu JKMci Wierny, Oyczyzny Kochaiący, Wolności Assertor oraz debitus Cultor et æstimator.

Copia Listu od Króla do JW. Potockiego Wdy Kijowskiego Hetmana Wo Ko z Drezna Die 14 brii. 1741o pisanego

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Odbieraiąc częstokrotnie od Uprzeymości Waszey Poprzysiężoney z Przychylnością ku Maiestatowi Naszemu złączoney Wierności Contestationes, Niespodziewaliśmy się nigdy abyś Uprzeymość Wasza nie miał Operibus et factis comprobare tego co Scriptis dictis Nam spopondisti, Niemogliśmy nigdy dać Kredytu przeciwnym Wieściom et Volitanti famæ, aż kiedy teraz od Ministrow, przy Boku Naszym zostaiących z Własnego listu Uprzeymości Waszey na Seymiki Gospodarskie rozpisanego (ktoregoś tu Kopią przysłał.) Mamy relacyą iako Uprzeymość Wasza Materiam Status Aukcyi Woyska ad trinos Ordines Należącą tanquam in Acephalo Statu Reipublicæ, Partykularnym Moc Domowego tylko Rozporządzenia Maiącym Konsultacyom insynuował, a tym samym Supremæ Nræ wtych Onych Państwach Authoritati wielce sprzeciwiłeś się Musiemy nato tym bardziey ubolewać im mocnieysze inæstu Curarum do Utrzymania Internæ et Externæ wtey Miłey Oyczyznie tranquillitatis czyniliśmy Applikacye. Oddaliliśmy się na czas do Państw Naszych Dziedzicznych dla Walnych Interessów Imperyi aleśmy tak Okrągłego Państwa Rządom Naszym od Boga powierzonego ubezpieczyli aby wśrodku Zapałów Woiennych między Sąsiedzkiemi Monarchyami będącego naymnieysza nie dosięgła Iskra, a zatym nie należało ultro declinantia invocare fata, niebyło racyi Sacrum Munus Słodkiego Pokoiu discretioni Novercantis fortunæ podawać, y brać przed siebie drogi Prawom Królestwa tego przeciwne. Żądaliśmy po Uprzey=

mości Waszey Listem Naszym Dnia 22 Lutego Roku teraznieyszego przez Ur.o Hundorffa Obersztetlieutnanta Woysk Naszych Kor: pisanym Abyś był Partyą Wielkopolską / według Reqvizycyi Obywatelow tychże Woiewodztw ktorąś Nam Uprzeymość Wasza Natenczas sam doniosł / Chorągwiami Zmocnił Uprzeymość zaś Wasza Woysko do Obozu pod Piotrawin, drugie pod Sulciow Sciągasz, co czynisz przeciwko wyraznemu Prawu Anni 1717 y nimo Wolą Naszą, a tak w Zamiast Straży Granic według Przysięgi swoiey y Zdania Naszego tęż Partyą Wielkopolską pod Sulciow Ordynansem swoim odciągnowszy, Scianę Attendencyi naybardziey potrzebuiącą od Słonileś. Mamy nadto pewną Wiadomość, iż Uprzeymość Wasza Emissarios suos na pomienione Seymiki Gospodarskie do Woiewodztw dysponowałeś, ktorzyby Eqvestrem Ordinem do Konfederacyi Animowali proiecta adjungendo, a ztąd każdy inferre może że sciągnione Partye Woyska / nie dla Lustracyi, ale dla utrzymania tych ktorzy exeqventur Intencye Uprzeym: Waszey / na Mieyscach wyżey Wyrazonych lokowałeś. Urodziłeś się Uprze: Wasza w tey Rzptey w ktorey same prawa Panuią, y wiesz że niemi wszelkie Spiski Zakazane.

Doznała Cała Polska effectus infaustos takowych Konfederacyi Za ktore dotąd Mści się Bóg et Injurias Caeli Plebs innocua patitur, za cosz teraz znowu wzruszać Publicam felicitatem rozrozniaiąc Confidentiam inter Status Usilnym Staraniem N.m na Seymie Pacificationis spoioną. Wiadomo Całemu Swiatu Staranie N.e na 2.ch Seymach do przyznoszenia Sił Woyskowych ad Decorem et tutamen tych oyczych Narodow, kiedy zaś Ur: Posłow Niezgoda Załamowała hoc salutare opus, iakoweśmy Prawa Mocą Uprzey: W.e / ktoremu tylko Straż Granic pozwolona / wdaiesz się w Rządy Nam tylko przyzwoite, et Materiam Status solis tribus Ordinibus Należącą, Eqvestri Zalecasz Ordini? lubo zaś ktey Konfederacyi / o ktorey Nam się teraz słyszeć dało / zagodne zdaią się bydź Początki, iednak zważywszy iak się zaczynały a iak się Konczyły nie możemy tylko żywo takowym bezprawnym opponować się Postępkom; daiąc iednak zawsze Łaskawości Naszey we wszystkich Okazyach Probę, posyłamy ieszcze Umyślnie z Listem Naszym Ur.o Turna Pułkownika N.o do Uprzeym: Waszey przekładaiąc Mu przed Oczy na fundamencie Praw Zal Nasz y Reflexye Zbawienne; Spodziewamy się że Uprzeymość Wasza nie będziesz Chciał brać na Siebie Publicum wzruszenia wewnętrznego

Pokoiu Odium ale daie Satysfakcyą z Jego Respons z Ubespieczeniem nas o czym kiero=
waney ad tranquilla drodze swoiey yze na prowadziż na Gorcieniec szczęśliwy tych, kto=
rzyby Odeo impetu ad violenta wzięli się. Niewątpiemy oraz że Miłość Oyczyzny pobu=
dzi Uprzeymość Waszę do takiego Przedsięwzięcia, ktorym te burze obrocą się in veram Ma=
tiam. Dobrego przytym Uprzey: Waszey od Pana Boga Życzemy Zdrowia. Dan ut supra.

Reflexye przy Liście od JKMći do Pana Potockiego Wdy Kijow skiego Hetmana Wo. Ko. Jmci Panu Turno Pułkownikowi przez JmPana Małachowskiego Podkanclerzego Ko. 14 Jbris Ao. Di. 1741 dane.

1o. Exponet JMć Pan Pułkownik Turno Jmc: Panu Hetmanowi Wo. Ko. nieznośny żal J.K.M. że sub Absentia Jego promowanie Aukcyą Woyska, Materiam ktora in Praesentia trium Ordinum agitari powinna, nieuczyniwszy żadney Partycypacyi Proiektu tego J. Kr. Mći, tak iakoby Polska była sub Interregno.

2o. Chocby naylepiey Konfederacya była napisana circa Maiestatem, iednakowo J. K. Mć P. N. M. będzie się brał sobie za przeciwną ex ratione że Konfederacye pod inszym Pretextem się zaczynaią a pod Jnszym Konczą czego dowodem iest Broniszowska Konfederacya.

3o. Konfederacya teraznieysza zawsze będzie w supporycyi złey u Pana, ex quo że ią sekretnie robioną aby o niey Pan niewiedział.

4o. Wyraźi Jmc Pan Pułkownik periculum samegoż Jmći Pana Hetmana z tey Kon=federacyi ex ratione inconstantiae populi, iako dowodem są tego Konfederacya Tarnogrodzka, Konfederacya w Litwie, gdzie Hetmana Gąsiewskiego zabito.

5o. Jeżeli Jmć Pan Hetman rozumie że Krol in Jmperio zabawny bardzo się w tym my=li bo nay przod iest extra praetensionem Korony Cesarskiey, a potym zawarszy Neutralita=tem cum aliis Potentiis, będzie miał wolne Woysko i niezabawne żadną Woyną.

6o. Zważyć trzeba Jmć Panu Hetmanowi że przez Konfederacye zrobi się diffidentia inter Sta=tus, a z tąd potym wszystkie nieszczęścia mogą pullulare na Oyczyznę, a tak uchoway Boże wszystkie te mala, ktoreby spadły na Oyczyznę imputarent Jmć Panu Hetma=

nowi et Publicum Odium zaciągnołby na osobę swoię.

7.o Niewiczy Imć Pan Podkanclerzy Kor: aby Imć Pan Hetman W. K.o fundował się na Protekcyi inszych Monarchow, jednak to podaie do Reflexyi że Monarchowie wyrobiwszy swoy Interes zapominaią o wszystkich sponsyach, a Imć Panu Hetmanowi W.o Kor: w Ołyczce zyć y Umierać trzeba – 8.o Iest tey nadziei Imć Pan Podkanclerzy Kor: że Imć Pan Hetman W. Kor: wzięwszy w konsyderacyą quanta sit reddendi ratio Bogu de lachrimis Populi odrzuci te violenta media –. Respons od Imći Pana Potockiego Hetmana W.o K.o na List I.o K. Mći wyżey wyrażony z Dverzna 14 7bris 1741. A.o pisany, w Brzezinie 7.o 8bris 1741. dany –.

Nikt mi dowieść niemoże, a żeby Wierność Moia ku Maiestatowi Pańskiemu W. K. Mći P.o M.o M.o y ku Rptey primo Iuratae Conscientiae Nexu obowiązana, miała w Naymnieyszym Punkcie aliud referre verbis aliud probare Operibus et factis, bo ci wszyscy ktorzy Łaskawe y Pańskie serce W K. Mći P. M.o M.o mieszaią Variis wymyślonych Opinii y Censur Modiis Artibusque Pelasgis prowadź ku Mnie, mogą z Czasem Cuncta Mentium Humanarum Arcana od krywaiącym wpaść w Kredycie Pańskim W K Mći P.o M.o M.o a moia nieinteressowana purum Zelum Maiąca Usługa mereri Nomen boni et fidelis Servi, dami Swiadectwo Xiąże Imć Kardynał Prawdziwy Sługa W K Mći de intaminata fide Mea, y umyślnie też Rezydencyi Xcia Imć Kardynała expedyiuię Imć Pana Pułkownika Iurna ażebym więcey u Maiestatu Pańskiego W K Mći P. M.o M.o ziednał sobie Wiary, przy tak godnych Emi[n]entissimi reprezentacyach y remonstracyach że nihil ex meteмere Actum. Zapalony bowiem Circum circa u Sąsiedzkich Potencyi Martialis Ardoris Ogień, zagrzał Niektorych po Woiewodztwach Concives et Confratres do tey Rezolucyi że czynili mi Varias do Aukcyi Woyska reflexiones y gdy się cum hoc Candore oświadczyli, że to może Sposobami dawnieyszemi in Arduis Rplicae Casibus praktykowanemi subsequi, przy nieporuszoney ku Maiestatowi P.o W. K. Mći P.o M.o M.o wierności / bo przy tey Nas wszystkich powinności gotowem życie moie Sakryfikować, ut nihil praesumatur Contra obsequium Maiestatis W. K. Mći et Contra observantiam Legum / rozpisałem do Wo=

iewodztwo utrzymuiąc Moy Kredyt tym mocnieyszym im wiernieyszy dla W. K. Mci to tyl-
ko nadmieniwszy, że w dystansach moich, że Sam W.ᶜ K.ᶜ Mć P. M. M. na dwoch Seymach
za Łaską Bozą irrito Successu rozerwanych życzyłeś Aukcyi Woyska, y że ta malignante fato, czy-
li tą ab intra od źle życzących Panu y Oyczyznie, czyli to ab extra od niespiących na
uśpienie Nasze Sąsiad Afflato niedoszła, raczyłeś W.ᶜ K.ᶜ Mć Paterne et publice indole-
re nato, ale kiedy hos Passus meos dla usługi W. K. Mci rectissimos inaczey tłomaczą invi-
di et malevoli, y wzamian przyłożenia do tego Starania, ktore sine motu et sine
metu mogłoby Considerabiliorem reddere Rempublicam przy Dostoienstwie Panskim
W. K. Mci więc ia na wyraźny rozkaz Panski W. K. Mci adhibebo omnia media wraz z
Xiążęciem Kardynałem do wyperswadowania, azeby animo Sitos w niektorych Woiewodz-
twach y Ziemiach solo amore Boni publici circa Maiestatem W. K. Mci extensa vel ex-
tensibilis daley non progrediatur, ile gdy W.ᶜ K.ᶜ Mć oddaliwszy się etiam do Panstw Swoich
Dziedzicznych dla ważnych Interessow Imperyi raczyłeś dobrotliwie deklarować, że Krolestwa
tego Rządom swoim od Boga powierzonego Bezpieczeństwo marz tak provide et Paterne
utrzymować, azeby in medio Upałow Między Sąsiedzkiemi Monarchyami Woiennych będą-
ce Krolestwo Polskie Naymnieysza niedosięgła Iskra, śmiem iednak Supplikować W. K. M. o
złożenie Seymu Extraordynaryinego azeby sub Auspiciis W. K. M. tanquam Patris Legi-
onum mogła tandem pożądana y nader dla Oyczyzny potrzebna nastąpić Aukcya Woyska.
Respectem zaś zmocnienia Partyi Wielkopolskiey pisał do Mnie Imć Xiądz Kanclerz W.ᶜ
K.ᶜ wolą w tym Panską W. K. M.ᶜ wyrażaiące: Sciągnąłem zatym pod Sulejow dwie
partye Wielkopolską y Krakowską dla lustracyi, azebym widział ieżeli taki iest w Woysku
porządek iaki powinien być według Prawa y Płacy do Usług Panskich W. K. M.ᶜ y Rptey.
Teraz novum interveniens gdy zachodzi, potrzebnego ubespieczenia Kraiow Ruskich /iako
wiadomości o przegroskach Orientalium Kommunikowałem Imć Panu Podkanclerzemu
Kor./ Muszę części tych Partyi w Kray tamten ordynować, nie dla żadney Strzeż Boże zaczepki,
bo iesteśmy impares adresistendum, tylko szczegolnie dla uczynienia potrzebney Ostro-
zności circa manutenendam Internam tranquillitatem et Securitatem, 2.ᶜ zaś Chorą-
gwie disponent Konsystencye y dezi według Woli W. K. M.ᶜ azeby Partya Wielkopolska miała

debitam observationem na Pograniczach Expedyowanie Posłannika ad Orientales dawno proponowałem JJOO Panom Ministrom ad Latus W. K. Mci będącym i rozumiem że w tym assensus Woli Pańskiey W. K. M. nastąpi poniewasz od tamtey Sciany grozic Nam nieprzestaią. Niechciałem y Niechce brac nigdy na Siebie (uchoway Boże) publicum rozruszenia wewnętrznego Pokoiu Odium, ale gdyby go miała interturbare ex inopina to Sąsiedzka Jakowa Impetycya, a niebyłoby sposobnosci avertere Mala ab inconsulta et inermi Republica, iako y teraz niedawne przy Rozgraniczeniu Sąsiedzkim aperta w dawnych Granicach swoich tollerat Praejudicia Ukraina Polska, oswiadczam się przed Bogiem et Coram Vicaria Eius Potestate przed W. K. Mcą y przed Całą Rptą że non ex me fieret haec Tempestas et Perditio. Niech Ci odpowiedzą W. K. Mci i Całey Rptey, ktorzy Solis Otiis, et Commodis suis dediti Lata y Prace moie przez Szczegulną Wierność dla Maiestatu Pańskiego W. K. Mci y przez Miłość dla Oyczyzny z hazardem Życia iuż podeszłego Sakryfikowane krytykuią y inaczey tłomaczą. A tak wiernie wyexplikowawszy się, y Pańskiemu W. K. Mci Respektowi przy Schyłku Wieku mego oddawszy się zostawam z dozgonną Subiekcyą W. K. Mci P. M. M. Wiernie Życzliwym y Nayniższym Sługą Jozef Potocki Wo. Ki. Hn. Wi. Koronny.

Copia Listu Jo: K. Mci do Xiążęcia Jmć Prymasa z Drezna 14o 7bris 1741o Pisanego.

W tenczas kiedyśmy przez Starania Nasze ubespieczyli Mirem Pokoiem Granice Państw Rządom Naszym od Pana Boga powierzonych, oddaliwszy wszelkie Bellorum Fomites, odbieramy z Wielkim podziwieniem Wiadomość, że Dzień Seymikom Gospodarskim naznaczony miał bydz pełen do Konfederacyi Proiektow per Emissarios Wo. Wdy Kijowskiego Ho. Wo. Kor: rozrzuconych zaraz y na utrzymanie wzruszaiących Pokoy wewnętrzny wydane Ordynanse do Woyska na sciągnienie iedney Partyi pod Sulciow a drugiey pod Piotrawin, ieszczebyśmy y tym Nowinom lubo widocznym niezaraz nadstawiali Ucha niemogąc sobie perswadować aby ten ktoremu Konfidowana iest dla bespieczenstwa Kraiu Władza Nad Woyskiem zażywał go na wzruszenie wewnętrznego Pokoju, gdyby przysłana Kopia Listu Wo. Hetmana Wo. Koron: do Woiewodztw przez Niegoż Samego do Ministrow przy Boku Naszym zostaiących nie utwierdzała Nas. Niemożemy tylko nieznośny ponosić przez to żal, że Zbawiennym Intencyom

Naszym do Uszczęśliwienia Oyczyzny Miłym pokoiem takie prezentuią się Zawady. Oddaliliśmy się do Państw Naszych Dziedzicznych dla Interessów Imperyi nie tak iednak żebyśmy o Królestwie Zapominali Naszym, aż tam iuż Aukcya Woyska Nayprincypalnieysza Materya Status solis tribus Ordinibus pozwolona bez żadney nawet Nam Proiektu Partycypacyi Eqvestri Ordini na Seymikach zalecona. Nie zaprzątneliśmy się tak głęboko w Negocyacye Imperyi, żebyśmy na każdą potrzebę Oyczyzny Niebyli gotowi do prędkiego ad Regiam Powrotu, iakiegosz kiedy Prawa Mocą W. Hetman Kor:, Któremu tylko Straż Granic pozwolona w Rządy Nam tylko przyzwoite wdaie się y przeciwko wyraznemu Prawu 1717. Sciąga Woysko. Lubo zaś tey Konfederacyi którą podnieca W. Hetman Kor: łagodne zdaią się być początki, iednak zważywszy iak się drugie zaczynały Konfederacye, a iak się kończyły, Niemożemy tylko żywo takowym bezprawnym opponować się Krokom.
Chcąc iednak dać zawsze Łaskawości Naszey we wszystkich okazyach Próbę, posyłamy ieszcze umyślnie z listem Naszym do W^o Hetmana W^o Kor: przekładaiąc przed oczy żal Nasz na fundamencie Prawa y Reflexye. A lubo spodziewamy się że W. Hetman Kor: nie będzie Chciał brać na Siebie publicum wzruszenia wewnętrznego Pokoju Odium, iednak y Uprzeymość Wasza Chciey go do zbawiennego zagrzać przedsięwzięcia, zwykła to Uprzeymości Waszey Praca, prowadzić ad tranqvilla, a zatym y teraz niewątpiemy, że do tego Zupełnego przyłożysz Starania, Któremu Wszelkiego od Pana Boga Życzemy Zdrowia. Dan w Dreznie dnia 14° Września Roku Pańskiego MDCCXLI. Panowania Naszego VIII roku.

Copia Listu JW^o Jmć Pana Marszałka W^o K^o na Seymiki Deputackie z Dęblina 5° 7bris 1741.

Lubo mnie Starość y Słabość moia gravatum senilibus Annis dispensuie a Mole Curarum, iednak póki ieszcze żyię y to residuum Dni moich Konsekruiąc Usibus Oyczyzny, nie przestaię pro tenuitate mea et necessitate Publica do tego, co po mnie Munus Ministerii Mei et intaminata fides wyciąga, w teraznieyszych Okolicznościach Publicznych przykładać sił y Starania, azebyśmy y w trwodze Czasu mogli się cieszyć optata dulcedine Pacis, w którey szczęśliwości do tąd Munus habemus Dei y Namiestniczey N^o Pana Protekcyi. Zaszczycaiąc się tedy z Dawna Łaską y Braterskim Prześwietnego Wdztwa WM Panów Affektem, o który przez całe życie optimis bo qve Bonum Civem Officia decent starałem się y staram Artibus, oraz znaiąc dobrze probatum Zelum in Publicis et privatis zawsze Laudabilem, odzywam się tym poufaley wszystkim in Generali, y każde=

me zosobna WMM Panow z uniżoną moią Weneracyą, y zgromadzonym na Miejsce obrad teraźnieyszych Assistentiam Divini Spiritûs, advocativum onych Successum życzę. A lubo perswasus istem że WMć Panowie zachowuiący zawsze Sanctius et Exemplarius ea quae legum sunt. y na teraźnieyszych Seymikach Deputackim y Gospodarskim, nic insze Rady przed sobą mieć będziecie, tylko ad Mentem Legis Prywatnym Interessom y dyspozycyom prześwietnego Wdztwa swego Consulere, iednak z Okoliczności teraźnieyszych Koniunktur Postronnych non vano metu Obawiaiące się, ne quid moveat Animum Mentemq agitet extra Spheram pozwolonych Lege obrad, zdało mi się circa Praesentaneam Venerationem godnych Sentymentow WM Panow, w tey Konfidencyi iaka Ori meo loquenti et Pectori Conferenti przynależy, Subiicere przestrogi, abyście WM Panowie, Consulendo privatis rebus suis, to oraz mieli prae oculis, ut Pax missa per omnes w nienaruszoney persistat Obserwancyi, unikaiąc wszelkiey Naymnieyszey Rezolucyi, ktoraby (Broń Boże) mogła dulcem, quae Nos saturat, rumpere quietem, y przyspieszyć fata na zgubę Oyczyzny przez iakie niewczesne porywczości ad violentos Actus Konfederacyi, ktora iak złe i nieszczęśliwe zwykła Nam przynosić zawsze Konsequencyje; Nietrzeba szukać a longe Dowodow, Mamy ie Takowe z dawnieyszych y świeższych Rewolucyi Skutkow, o ktorey y myśleć ad praesens horret Animus, y nic iest ani de tempore, ani de necessitate Necessaria, ani de ratione Status moderni, bo w sytuacyi Naszey teraźnieyszey i to będzie Stabi nad Innych in perficiendis Operibus Salutis, Niemożemy się Skuteczniey Salwować, iako przez iedno nie wdawanie się in aliena Negotia, ktore vadant ut vadere possunt, byle bez krzywdy, pożądaney Spokoyności Naszey, Każdemu Concivi sub Lare suo miły w ktorey Nas prope Divina Undiq tecta illaesos Opatrzność Boska et Provida JKMci Tutela dobrotliwie utrzymuie, Gdyż Naymnieysze Wzruszenie się u nas dałoby niechybnie inhiantibus Extraneis Ansam, y Ucieszyłoby Ich że będą mieli pretext wykonywać Impiezy swoie nad nami ktorzy z każdego Zamieszania Naszego laetant sobie et rident, y w tenczas naybardziey cogitant, ut struant z niego Opus suum. Jeżeliby kiedy miały iakie na teraźnieyszych Kongresach pokazywać się perversa Molimina ad perniciosos Motus takowey rezolucyi, rozumiem z Zdaniem każdego bene sentientis, że lepiey y bespieczniey iest ażeby y Seymikow ad tam fatalem finem nie dopuścić, obviando intempestivae na własną zgubę Oyczyzny Animositati-.

Te Reflexye moie kiedy in Casum publicæ exigentiæ remonstruię Magnis Sensibus WW Panow, spodziewam się że ie nie inaczey tylko pro Motivo veri Amoris ku Oyczyznie przyięć, y (czego uchoway Boże in quantum by Casus fervet) one pro felicitate et tranquillitate Publica sekondować raczycie WW Panowie godnemi Sentymentami swemi, które Ja zawsze veneraři zwykłem, y teraz łącząc z Niemi pro Publico Vota moie pragnę zostaiąc ad Umbras. &c. –

List od Krola Imć do ~~Pana~~ Nayprzewielebnieyszego w Bogu Xięcia Imć Prymasa 1741. 7bri August trzeci &c.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Uprzeymie Nam Miły. Lubo iuż na pierwszy odgłos domowych rozruchow które Minabant Krolestwu Naszemu wyrazilismy Uprzey: Waszey Sensum Nostrum in Ordine do Utrzymania Publicznego Pokoiu niemieszkuiemy iednak y teraz gdy Nas świeższe zachodzą relacye, o większych coraz do zamieszania wewnętrznego apparencyach requirować usilnie Uprzeymości Waszę, abyś nietylko Kredytem y Powagą swoią tam gdzie Naylepiey sądzić będziesz starał się avertere imminentia Pericula przez żywe remonstracye nieszczęśliwych Konsekwencyi złąd pochodzących, ale też oraz dla tym sposobnieyszego Cum benesentientibus y znami Samemi znoszenia się chciał Rezydencyą swoią przenieść do Warszawy. A iako Mamy mocną in Deo Protectore Ufność, że iniustis Conatibus prosperarti niepozwoli, tak cokolwiek do Oycowskiego starania Naszego pro Bono publico należeć będzie, nihil intentatum relinquemus; Wyglądaiąc interea pomyślnieyszych de Sorte Reipublicæ Wiadomości, Dobrego od Pana Boga Uprz: Wąy życzemy Zdrowia –.

List od J. K. Mci do Imć Pana Marszałka Wo Koronnego. Die 29o 8bris z Hubertsburga 1741o Pisany

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Zawsze wyperswadowani byliśmy że W. Hetman W. K. tey Konfidencyi zażył do Uprzey: Waszey którą miec był powinien iako do Oyca, y iako ad Consumatæ Prudentiæ Ministrum, aby był Kommunikował Jemu Zamysłow swoich ale temu wydziwić się niemogliśmy że zdało się iakoby też że W. Hetman Kor: unikał nawet brac Rady od Uprzey: Waszey ktorey z Wrodzonego Affektu niemogłeś dać inszey tylko taką ktoraby y iemu y Oyczyznie była zbawienna. Kiedy zas iuż teraz W. Hetman W. K. wziął przed się drogę ktorą Publiczny Pokoy utrzymuie się, przyznać musiemy że wiele tego przezorna Uprzey: Waszey dopomogła remonstracya. Jako tedy naywiększa dla Nas iest konsolacya widzieć Oyczy=

znę wszystkim zawsze opływaiącą szczęściu, tak niewątpiemy że Uprzey: Wasza kontentuiąc Na=
sze y Szczególnie Państwo Naszych Chęci, nieprzestaniesz pracować do Utrzymania Miłego wszy=
stkim Obywatelom Pokoju, a ztąd pociągniesz nazawsze we wszelkich Ockurrencyach Łaskawość
Serca Naszego. Teraz zaś aby Bóg Uprzey: Waszey przy Błogosławieństwie swoim Zdrowie dał iak
naydłuższe życzemy &. List od Króla Jmć do Jmć Pana Wwdy San=
domirskiego 29º. 8bris 1741º. w Hubertsburgu Pisany August Trzeci &.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Nie Omieszkuiesz Uprzeymość Wasza Okazyi, którymibyś nie=
miał dawać dowodów Życzliwości swoiey, tak ku Maiestatowi Naszemu, iako y ku Dobru Pospolite=
mu, kiedy Na Naymnieysze Szkodliwe Oyczyznie Zamachy pozorne Masz oko y zdrową
Radą Swoią y Kredytem utrzymuiesz we wnętrzny a nader pożyteczny Oyczyznie Pokoy. Wczym
iako widziemy Serce Uprzey: Waszey ku Dobru Pospolitemu otwarte tak, do Ustawania Naszego
Kiedy Uprzey: Wasza tęczysz swoie Prace przymnażasz do dawnieyszych Zasług swoich w Oy=
czyznie co raz większą liczbę Meritorum suorum. Niemożemy tedy tylko zupełną, przez to wyra=
zić Konsolacyą że Uprzey: Wasza stawiasz się sortitor Szkodliwem Pokojowi wewnętrznemu Zapędom
y przy upewnieniu Łaski Naszey dobrego od Pana Boga życzemy Zdrowia &.
List od JKMci do Jmć Pana Wwdy Podolskiego 29. 8bris 1741º. w Hu=
bertsburgu Pisany. August Trzeci &.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Daiąc Ustawiczne życzliwości dowody ku Maiestatowi Na=
szemu y Miłości Oyczyzny Uprzey: Wasza, niemogłeś w Okolicznościach teraznieyszych tylko zwyczay=
ną w Utrzymaniu Dobra Pospolitego Pracą pokazać, że gdzie tego potrzeba wyciągała stawiłeś się y Osobą
y Przyiaciołmi swemi Na Utrzymanie wewnętrznego Pokoju. Jako zaś nic więcey nie żądamy tylko
Państwa Królestwa Naszego w Naywiększym Opływaiące widzieć szczęściu tak wielką dała Nam Kon=
solacyą podięta Uprzey: Waszey wtych ockurrencyach fatyga, którą wotwartym y pełnym
Łask Sercu Naszym lokuiąc Dobrego od Pana Boga życzemy Zdrowia. &.
List od Króla Jmć Do Jmć Pana Woiewody Rawskiego 29º. 8bris
1741º. z Hubertsburga Pisany August Trzeci &.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Jako nigdy nieodłączamy szczęścia Naszego od wszyt. Obywa=
telów Państw Rządom Naszym podpadłych, tak kiedy odgłos wzruszaiącego się Pokoiu poczut Nas do=

chodzic, niemogliśmy tylko ponosic ciężką Na Sercu Naszym Ranę. Wtych iednak okolicznościach Wielka dla Nas była Konsolacya odbierać wiadomości że Uprzey: Wasza niemało przykładałeś Starania do odwrocenia Niepomyślnych na Oyczyznę Zamachow. Pociągasz Uprzey: Wasza przezto Osobę Naszę do Wielkich świadczenia Mu Łask Naszych wkażdey occurrencyi, ktoremu od Pana Boga dobrego życzemy zdrowia. Dan ut Supra.

Reszpons od J^o. K. M^ci na Reszpons Jmć Pana Hetmana W^o. K^o. z Wielkiey Kancellaryi dany 1741°. roku.

List Uprzey: Waszey przez Wo. Turna Adjutanta Naszego odebraliśmy z wyktem de Successu Boni Publici Ukontentowaniem, ktorego zawsze iedynie natym zakładamy, azeby Prawa w Obserwancyi i Pokoiu we wnętrznego dulcedo, w krolestwie Naszym były nienaruszenie utrzymane. Oboie te gdy Uprzey: Wasza Manutencyą deklaruiesz się dostateczne swoim Nasze Secundando Intencye, rozpuszczaiąc zgromadzone Partye Woyska na leże swoie, y w Woiewodztwach prowadząc tych od Unionem, ktorzy się chcieli oderwać od Niey przez Partykularne Nexus, iest Nam to Arcy wdzięczno; Gdy tak przez zobopolną Stanow konfidencyą y Umysłow iedność po Woiewodztwach Ubezpieczona będzie Spokoyność we wnętrzna Upewniamy że ab extra nikomu się wewrzeć nie dozwolemy, maiąc nato y ustawiczną pilność, y nieprzestanne Starania. Seymu Extraordynaryinego, ktorey Uprzey: Wasza Nam proponuiesz tanquam Medium do Aukcyi Woyska. Nie unikamy et quamprimum cum Intermedio Ordine znieść się, y zdania Senatu porozumieć deklaruiemy, spodziewaiąc się że Inlevella Impresii pozwolą Nam wkrotce powrocić do Krolestwa Naszego. Ad avertendas niewdzięczne Tatarow o ktorych Nas Uprzey: Wasza swoią wiadomością ostrzegasz zechcemy także prompta wziąć przed się Media, y Posłannika z Senatus Consilio Wschowensi umowionego expedyować iak nayprędzey Ministerio Nostro zlecimy. Racz tedy Uprzey: Wasza być nieporuszonym wtym przedsięwzięciu Wierności y Życzliwości o ktorym Nam donosisz Chciey się we wszytkim z Nami znosić y Kommunikować dyspozycye swoie, ktore ex circumstantia Rerum et Temporum czynić mu przychodzi, miey te Wiarę że My Actuamur Zelo Boni Publici, y do tego Celu wszytkie Nasze kieruiemy Starania, a możesz być pewien,

ze Malevoli, na ktorych Uprzey: Wasza narzekasz, a o ktorych My niewiemy, nic Mu szkodzic niemogą, szkodzic in Publico, ani w Naszych ku Uprzey: Waszey Respektach; dalimy albowiem tyle iawnych Dowodow, ze in aequa Sprawiedliwosci Lance wazemy Kazdego Merita, nic uwodzą Nas Passye y Prewencye, ani Malignae insinuationes, nieznayduią u Nas Miey:sca ale de intentione kazdego Sądziemy ex actibus, a zas eventus Acta Probat; Bądz z tąd Uprzey: Wasza o Naszych ku Niemu przychylnych Intencyach Upewniony, byle Jego ku Nam byly Statecznie Zyczliwe y Wierne, y zadnym niedały się uwodzic niespokoynym Insynuacyom. Dobrego Zatym Uprzey: Waszey od Pana Boga Zyczemy Zdrowia etc.

Copia Literarum Celsmi et Excellmi Dni Palatini Terrarum Moldaviae ad Illmum et Excellmum Dnum Potocki Palatinum Terrarum Kijoviae Supremum Exercituum Regni Ducem Jassiis 15o 7bris 1741o Ao.

Aestimatissimas, Illustrissimae et excelsae Dnis Vrae literas Stanislaopoli 20 Julii Anni praesentis datas, et per Aulicum Nostrum Demetrium Gulbeas mihi Consignatas consueto erga eand: Candore et Amicitia accepi, ex quibus Omnia ea, quae eadem ad Antecessas meas exposuit, respondet, et perscribit de Capite usq in finem adamussim perspexi, et non solum quae in scriptis expressa erant, verum etiam quae ille Meus Expressus Aulicus oretenus referenda et explicanda habuit genuine intellexi, et non diffido, quin Illustrissima Excellae Vra de constanti Mea Amicitia et punctuali ad Suas semper requisitiones promptitudine, atq peculiari bonae Viciniae et amicabilis Ambar partium pro Sancte Conservanda perpetua Alma Pace Harmoniae et Mutuae Cointelligentiae Studio satis et abunde Certificata Manifestaq de super documenta experta sit. Sic pro hujus mei fervoris Comprobatione Cunctatam pro Responso super Meis quam excusatione illarum Contentis et Cript..tentis expositas etore tenus mihi sincere referendi concredita et Commissa summe idoneis terminis Celsmo Domino Domino Supremo Vesirio mediante Illmo Dno Supremo Interprete apud Praefulgidam Portam Communicari feci, quae etiam omnia punctatim Cuncta et Singula ejus Sua Celsitudo perspicua Sagacitate, et Altissima Prudentia perponderavit, atq dua tam erga Illmae Excella Vrae Perso:

nam inclinationemq[ue] in Serenissimam illam Remp[ub]licam præcautione suscepit, Mihiq[ue] iterum quæ semper de ingenuo suo Arbitrio Respondendas censuit et Cognovit suvius et prolixius explicuit, impertiendo Authoritatem ea omni observanti Activitate Excell[enti]æ V[est]ræ communicandi et pariter explicandi prouti juxta Eandem Amicitiam Ill[ustrissi]mæ Excell[enti]æ V[est]ræ de Verbo ad Verbum Servato Tenore et Sensu præsentibus expono et Repræsento hisce quasi formalibus suis terminis Dominus Supremus Regni Dux et Terrarum Kijoviæ Generalis Palatinus, exhibet suas lamentationes quare super Antecessis ante aliquod tempus ad Nos suis literis a Nobis Nullum habuerit Responsum, sed solum quod Mediante Vestra (id est mea) Mediatione illi fuerit expositum ac si intermittendo. Nos consuetum erga se Cultum aliquando remonstravimus quantum displicentiam versus Rempublicam Polonam, quæ tamen præteriti Belli tempore neutri Belligeranti Parti inclinata fuisset, neq[ue] quidquam contra Capitulationes æternæ Pacis Commisisset, inferendo quod ex parte Poloniæ, nulla forma ejusdam motus facta fuerit. Si iste Dominus fuisset addictus et fidelis utriq[ue] Parti secundum Prærogativumq[ue] sibi appropriat, et si fuisset sincerus juxta desiderium quod Monstrat Confirmandi amicitiam et bonam Viciniam inter Ottomanicum Imperium et Rempublicam Polonam Nullomodo convenisset, ut ageret in simili formalitate, scilicet præsumendo a Præteritis (si præfata Respublica voluisset perspicere voluntatem et novam condescendentiam Sublimis Imperii Circa Confiniorum Distlimitationem non debuisset inprimis Sublimi Imperio proponere ea, quæ conveniebat sciscitari a Russis, præsupponendo ea omnia quæ ex illorum parte Acciderunt et contigerunt Cooperire et annulare, imo ac si ex parte Excelsi Imperii cognovisset aliquam formam ejusdam incuriæ, et extravaganticæ in iis quæ concernunt Pacem quæ ista omnia, quod illorum Scopo et Collimitationi, adversa immediate et Contraria sint, quilibet minimo etiam prædictus Judicio, facile concipiet et penetrabit, qua propter Nescientes Nos, super his vanis terminis, et dissonantibus quibusdam propositionibus (quæ sperabant Ministros Sublimis Imperii deludere) modum Correspondendi et eas Colendi, Commisimus vestræ Mediationi Responsionem illius Epistolæ. Insuper et exponit D[omi]nus Hatmanus, quodquamvis Respublica secundum Pacis et Amicitiæ Constitutiones de integro observaverit Cum Partibus Belligerantibus Neutralitatem, nullamq[ue] erga alterutram Partem inclinationem Monstraverit, quini=

mo se totaliter indifferentem exhibuerit, nihilominus tamen ab utraq Parte desuper impetitur, et quidem quod ex parte Russica, etiam aliquam tepiditatem videat, miretur quidnam sit faciendum. Verum est quod omnes querelæ quas Respublica contra Russos format, locum habeant, atq in his Ipsi debeatur Justitia, quo circa sublime etiam Imperium Miratur, quod factæ in talibus Temporibus, a Republica Polona amicabiles pro Russis Dispositiones, non fuerunt securius obfirmatæ, ut non tam facile obliviscantur, quæ dispositiones si tales in favorem Imperii Sublimis factæ fuissent, certe ex parte sua occasionem invenissent recompensandi modo hactenus inusitato, quod etiam si fuisset in similibus Contingentiis acquisita etiam experientia pro aliquo Lucro et utilitate Consideratur. Constitutiones Pacis quæ inter utramque Portem sunt exigunt ut videlicet utraq Pars Neutralis et indifferens sit; quod si ita esset in iis quæ Ipsi asserunt nullam se demonstrasse Partialitatem, id si veritati Conforme foret transitus Exercitus Russici per Medium illorum Territorium/ Cui illi opponendi uti inferunt modum et vires non habebant/ non potuisset fieri, si non præbuissent Securam Collectionem tantæ Annonæ, quomodo tantus gravis Exercitus, cum tantis Belli Munitionibus potuisset ire et redire? in Uno Extraneo Regno quod nullum ei præberet Subsidium et quod Ipsi non esset Subiectum, et quidem transmeando per Medium Regnum viginti et triginta Stationibus cum Omni sua Commoditate et tranquillitate, ac sine ullo timore: Et quisnam Uspiam ex Genere Humano ille erit, qui tam exiguam Mentem haberet ut cedat Prætensionem suam? sed et hoc transeat; tempore sui Ministerii Celsissimi Seien Mechmet Passæ ad Præfulgidam Portam unus ex Nobilibus eorum ex se advenit provisus Plenipotentia, ut patefaceret et demonstraret Rempublicam decrevisse unanimiter, quod non velit et nullamodo Concedet Russis transitum per suum territorium Ipsaq Carissa Russorum, licet se manifestaverit non indigere et non petere ab Ipsis transitum per illorum territorium; Respublica tamen non Affidens Asseverationi Verborum et operum Russorum neq habens sufficientes Vires ad reprimendos illorum Ausq, requisivit ut ex parte Sublimis Imperii versus Sorokam transmitterentur aliqui tartari atq ut Ottomanicus etiam Exercitus, promptus ad esset ad succurrendum; Sollicitabat præterea, ut Excelsum Imperium Subministraret quædam Belli necessaria et quandam Pecuniæ Summam, et tunc si Russi facerent aliquam invasionem contra dictum Regnum, sui Respublica unitis cum Excelsi Imperii Exercitu Viribus, tentasset totam Repulsionem stabiliendo

insuper cum prefata Plenipotentiario Expresso unam Conventionem in quibusdam Capitulis Consisten=
tem, atq sic Cuncta ea quæ ex parte Sublimis Imperii Compromittebantur fuerunt adimpleta, in
quem finem Secundum temporis Exigentiam Præfulgida Porta subito correspondit cum defuncto
Commendante Chotimensi Kolczak Passa ut omnino Consignarentur Polonis Munitiones Bellicæ
et alia Necessaria, ac quamvis ob hanc Causam Anticipative quædam Summa Pecuniæ transmissa
fuerit, Ipsi tamen nimis cito Obliti fuerant factæ Conventionis, insuper non solum non ratificaverunt exe=
ctum et per Ipsum eund. Plenipotentiarium transmissum tractatum, verum etiam nullum plane
desuper Amplius dederunt Responsum; qui Iste modus procedendi quantum nam inexplicabile dam=
num Excelso Imperio Causaverit? vel fructus Amicitiæ (quam illi prætendunt) considerari non potest?
Libertatem Illor quam ab initio Sublime Imperium dudum defendere et Manutenere conabatur, Ip=
si eam annullando se spontanee Coercendo Russis subiecerunt; et hoc Ipsum quantum nam ho=
norem Illorum diminuat et Obfuscet, non ne percipere deberent? Primo Anno dum non sufficientes
Russi quidquam agere, redierunt ad suas terras, et non potentes Secum ferre partem suæ armaturæ in
quibusdam locis desertis eam Suffodiebant, et quia Excelsum Imperium indagavit quædam loca ubi
inhumati erant Certi globi tormentarii et eos devehi Curavit, ab Ipsis id, ac si per hoc Excelso Impe=
rio Magna Gratia concessa fuisset explicatur, et ideo Conservante Sublimi Imperio Pacis et Ami=
citiæ Jura et Illorum datæ fidei acquiescente, si Ipsi damnum ob Illorum solummodo Causam de=
rivatum Conceiti erant, eos jam ob vilis Momenti rem verba movere, minus Calamum impendere non
debuissent, et Ipse Hatmanus facile Coniicere potest et vel maxime an ipsi tales Bellicarum Munitio=
num Sortes et Species in suis territorii Civitatibus Præsidiis vel fortalitiis Conservantes, imo in suis=
met Armamentariis tecte et bene reservantes eas extradiderint et Consignaverint? vel vero an Su=
blime Imperium, tales in locis desertis invenerit et deduxerit? sciscitandum et perquirendum est.
Si autem volunt pro illorum decoris Constantiæ pristinæq Amicitiæ ratione trans mittere unum
unum hominem ad Præfulgidam Portam cum Plenaria Authoritate et fide ad Acquirendam et petendam
Nostram Opinionem et Voluntatem prouti Congruum et necessarium invenerint, mittatur post modum
honoratus et ea quæ vero spectant ut exponantur Contra Russos, exponere et imponere Præfulgidæ
Portæ et Similiter Se exantlare et imponere Nobis Amicitiæ Negotionem talibq protendere fini=
re opus suum, et tunc in hoc etiam illorum suptilem Scopum Cognovimus istis tamen ratiocinatio=
nibq a justo Judicio et veritatis tramite excedente et viam iniustitatam insectari, videl per hoc mul=

tum esse aberratum a Judicio et propria Vena Hetmani. Ut paucis Verbis Complectar ex istis Prologis si Illorum Scopus est se reconciliare cum Sublimi Imperio notus, expertus, et ambabus Partibus fidelis Hetmanus fiat Organum et Medium, Vias Amicitiæ et Mansvetiora Media Pacis amplectendo, et tunc quod Sublime et Summum Ottomanorum Imperium secundum Bonam suam quam versus omnes habet dispositionem non recusabit Responsum sed denuo Amicabiliter et cum bona propensione demonstrabit vestræ tamen Cognitioni constat perspectumq est.

Et ita sunt quæ sua Celsitudo Supremus Vezirius juxta innatam suam Benignitatem mihi perscripsit et pro Responsione omnium (quæ Illustrissima Excellentia Vestra me Sollicitaverit) mihi Commisit. Nullus itaq dubito quod omnia ita secundum perspicacem suam Sagacitatem et profundam qua pollet experientiam accuratissimâ Judicii bilance qua unum Summum Reipublicæ Membrum perponderabit, procurando in ultra reconciliationem hujus tantæ necessariæ et proficuæ Causæ atq sic particulari Amicitia omniq Sinceritate hocce Consilium Subministro, ne sinat hanc Causam tardare ast omni Studio ac industria Sollicita esse vellit, Sublimis Imperii versus Serenissimam Rempublicam Amicitiam et Benevolentiam redintegrandi et Stabiliendi propterea non dubito quod Me Semper adhibebit Instrumentum in quibus me Capacem agnoverit secundum Bonam Viciniam integerrimum Candorem et Sinceram (quæ tam diu inter Nos viget) Amicitiam pro Cujus Confirmatione Communico etiam Illmæ Excellentiæ Vestræ gratam hanc Notitiam, qualiter Excelsum Imperium ex innata Clementia (post Dei Gratia vel feliciter administratum per quindecem Annos tam Valachiæ quam Moldaviæ Principatuum Regimen) in Nostrorum Servitiorum Consecutorumq Meritorum censuram ac Recognitionem (explorata et satis ac abundè comprobata fidelitate Nostra) Me cum summo honore ad non modicam Animi Mei Satisfactionem versus Imperatoriam Dominationem invitavit applicando me etiam ibidem importantioribus Negotiis et reconditis Secretis, quare ad voto omni Alacritate et Consolati Genii Oblectatione ad amplectandas tantas Gratias et ad tandem Aliquando Secundum dudum Anhelans meum desiderium videndam meam dulcissimam Patriam, Propriosq Penates Nostras hic vices Supplebit Dilectissimus Noster Patruelis Princeps Maurocordatus Excellentiæ Vestræ quoq propensus Amicus neq Obstabit ita aliquali longinquitas Cordis Mei versus Excell: Vram Viciniæ quæ Semper mihi Pectori inradicabiliter insitaerit ob amicitiam tantorum Annorum Constantissima Serie incontaminate Continuatam, et Correspondentiam omni Candore frequentatam, quæ Constanter apud me vigebit, magisq ad huc et ibi adaugebitur vel maxime fruensit

tollens Personaliter Gratia et fide Sublimis Imperii facilior mihi Suggeretur Modus non tantum ad versam Reipublicæ Beneficium, Verum etiam ad Manifestandam Amicitiam et Sinceritatem Excell. Vræ versus Excelsum Imperium me sufficienti Medium et accordatum Organum exhibendi et toto Studio applicandi, quare eadē: non solum Necessarias Super his responsiones sed omnes alias per expressum etiam Commissiones, Supradicto Charissimo Patrueli Nostro pro ulteriori ad me directione tutissime et liberrime recommendare velit expertura omnem ad suos Nutus Punctualitatem, et ex parte Mea, ad vitii Complacendi desideria satisfactionem Sub Cujus Assecuratione immutabili Affectu et plurima observantia Maneo. &.-

Copia Literarum Serenissimi Regis Sveciæ ad Serenissimum Regem Poloniæ directar. Ministrum Suum Ad Aulam Serenissimi Regis Residentem Revocatoriarum Holmiæ 26° Augusti 1741° Anno

Nos Fridericus &. Cum Nobis è re visum fuerit Maiestatis Vestræ ab Aula revocare Nostrum hactenus illic Constitutum Ministrum, Consiliarium Aulicum liberumq Baronem sincere Nobis Dilectum et fidelem Paulum Ehren Cronce ut aliis in Negotiis Operam Nobis Comprobet suam; proinde Maiestati Vestræ, id ipsum perquam Amice hen duximus indicandum. De constanti Nostro erga Maiestatem Vræ Affectu et haud fucato pronoq in Regnum Poloniæ Animo, tum Alias tum Prædicto testante Sepius Ministro Eandem speramus quam persvadissimam. Qua propter Nulli etiam dubitandum quin redintegratis assertis quæ huic cum discesserus est Intercepti exponenda injunximus, fidem Maiestas Vra integram habitura sit, adeoq solito Illum dimissura favore. Sicuti vero Candida quibus Nos Regnumq Nostrum Maiestas Vra Complectitur Studia Nobis nota pariter atq gratissima sunt, ita haud certe intermittemus, quâlibet porro Occasione sollicitam adhibere Curam ut felix utraq inter Regna Necessitudo percipiendis inviciem Commodis et Mutuæ Securitati dicata impenso foveatur Cultu, ac indissolubili Constantiæ Vinculo perennet. quod reliquum est & Datum &. ut Supra.

List od Króla Imć do Wo Xiążęcia Radziwiłła Wwdy Trockiego Hetmana Polnego Woysk Wo Xo Lito z Drezna 22° 9bris 1741°

Wielmożny Uprzey: Nam Miły. Poznawszy z Początkow samychże w Uprzey: Waszey Serenmi się mieście nie może innego, tylko to, co iest Sacrum et ingenuum Zadaniu Naszemu z Satysfakcyą, a Osobie Jego z Nam Oycżyźnie zas Publicznym Dobrem: Niemogliśmy dolcera Naszego

inney przyczynie Myśli, tylko tę że Uprzey: Wasza w Nieskazitelney ku nam wierze w przykładney do Utrzymania Domowego Pokoiu przezorności constanter perseveras; Jakosz tych chwalebnych Cnot swoich dałeś Uprzey: Wasza y teraz doskonałe Dowody, kiedy immediate w Wm X^{go} Litt^m Vastos fluctus w Brzegach porządaney utrzymałeś Spokoyności, o czym od Ur^o Pułkownika Wilczewskiego będące informowani w dziękuiąc Naszey oświadczyć Uprzey: Waszey pro hac Sollicitudine non intermittemus, a oraz usilnie żądamy abyś invirtute tego Kredytu o którym Jego upewniamy na wszelkie Okoliczności które by etiam taciti Votis Miały wzruszać Internam tranquillitatem pilne miał oko, y czułą / vigore Ministerii sui / Straż, znosząc się z W^m Xiążęciem Hetmanem Wm W^o X^o Litt^o Kollegą swoim y innemi dobrze Nam y Oyczyznie Życzącemi, explikuiąc Universis że nie do innego Celu zmierzaią Intencye Nasze tylko do Utrzymania ab intra et ab extra potrzebnego tym Państwom Pokoju, ponieważ Szczegulnie na tym zakładamy fundamencie Panowanie Nasze, aby go potomne Wieki w Słodkiey zawsze Miały pamięci. Co kolwiek tedy Uprzey: Wasza czynić będziesz pro utilitate powszechnego Dobra pomnożysz przeto Respecta Nasze ku Osobie swoiey, które Uprzey: Waszey w każdych okazyach oświadczyć dobrego Onemu od Pana Boga życzemy Zdrowia.

Annus 1742°

Copia Listu od Króla Jmć do JW^o Xiążęcia Wiśniowieckiego Hetmana W^o W^o X^o Litt^o z Czerwca 21° Mća Roku Pan^o 1742°. w którym J^o K^o M^c obliguie tegosz JW^o Hetmana aby z Ur^o Flemingiem Generałem Artylleryi W^o X^o Litt^o skoncertował w terazniejszych Okolicznościach Maiestatowi y Oyczyznie przyzwoite y pożyteczne Sposoby:

JW^y Uprzey: Nam Miły Dałeś tyle Uprzey: Wasza tak ku Nam iako y Oyczyznie Życzliwości swoiey Dowodów że niemożemy na nikim lepiey Interessow Naszych Spłeży pokładać, iako na Osobie Uprzey: Waszey który doskonałą y ku Dobru Pospolitemu wykierowaną dawszy Usług swoich zawsze Probę, niemożesz tylko Nasze, nigdy od Publicznego Szczęścia y Dobra Oyczyzny nieodłączone Sekondować Intencye. A kiedy Ur. Fleming Generał Artylleryi W^o X^o Litt^o powraca w Kraie Rezydencyi Uprzey: Waszey poblizsze, Zleciliśmy Mu aby upewnił Uprzey: Waszą o Statecznej od Nas Jego estymacyi y oraz

wteraznieyszych Okolicznosciach iakiby brac Srodki tak Nam iako y Oyczyznie przyzwoite y pożyt=czne z Uprzeymoscią Waszą skoncertować. My zaś przy Ofiarowaniu Łask Naszych Długoletniego onemu od Pana Boga Życzemy zdrowia ~~Życz~~ August trzeci etc.

Copia Listu od J. K. M. do W. Marszałka W. K. die 3 Aprilis 1742 z Drezna pisanego, ktorym Krol Jmć iż doleł Słabosci zdrowia JeGo, spodziewaiąc się iednak że Intencye JeGo Panskie około Dobra pospolitego swiane Przezornoscią swoią sekondowac będzie.

Wielmożny Uprzey: Nam Miły. Z Uczynioney Nam Relacyi przez W. Podkanclerzego Kor. że przyteraz=nieyszey częstey odmianie Aeryi nie życzą Uprzey: Waszey Medici wdaleką puszczać się podroż y owszem do Maiowey dyspozycią Kuracyi, prawdziwe przez to ponosiemy umartwienie, tym bardziey, im więcey doznawamy nie naruszoney Nigdy Uprzey: Waszey ku Nam Życzliwosci, według ktorey spodziewali=byśmy się zawsze wteraznieyszych Cyrkumstancyach przez Zdrową Radę Jego y wyprobowaną doskonałość In=teressow Naszych y Publicznych podporę. W Czym kiedy Słabość Zdrowia Uprzey: Waszey Nam ubliża konsola=cyi, Nie wątpiemy że Kredytem swoim tudzież wszelką wPracy około dobra Pospolitego Przezornoscią sekondowac Intencye Nasze będziesz, a My wkażdych podaiących się okazyach Łaskę Naszą Uprzey: Waszey ofiaruiąc Dłu goletniego y Czerstwego od Pana Boga Życzemy zdrowia. Dan ut Supra.

List pod tęż datą od krola Jmć do W. Potockiego Wdy Kijowskiego Hetmana W. K. ktorym krol Jmć tegosz W. Hetmana powtornie na Senatus Consilium do Wschowy Wzywa. &. &. &.

Wielmożny Uprzey: Nam Miły. Kiedy wteraznieyszey Sytuacyi Interessow Naszych zdało nam się do Wschowy zbliżyć abyśmy mogli z przytomną tam Senatu Radą takowe znaleść Srodki, ktoremi by Całość Oyczyzny y Publiczne Ubespieczone było szczęście, wezwaliśmy Uprzey: Waszey Listem Naszym abyś na tamto Mieysce stanowszy, przezornoscią (w Radach około Dobra Pospolitego) zwykłą, Sekondo=wał Intencye Nasze. Potrzeba Obecnosci Uprzey: Waszey na tey Radzie tym Większa znayduie się, im bardziey życzemy Sobie z Reflexyi ktore Nam Uprzey: Wasza podasz, brać Mensuras Convenientes dla dobra Oyczyzny, iako y oraz dla skoncertowania z Nim sposobow tak z Całością Granic Rzplitey iako y z zachowaniem wewnętrznego y zewnętrznego Pokoiu zgadzaiących się. Że zaś W. Podkanclerzy Kor. informuie Nas iż Uprzey: Wasza oddalasz się w kraie Ruskie dla uczynienia od tamtey sciany dyspo=zycyi Woyskowych powtorny tedy ordynuiemy List Nasz, ktorym żądamy abyś zostawszy swoie w tamten Kray Ordynanse sam się w Wschowie mogł znaydować. Nie wątpiemy że Uprzey: Wasza, tym miley przyimiesz te żądanie Nasze, im przez to doskonaley miarkować możesz że nieżyczemy unikać kom=

munikacyi Intencyi Naszych Uprzey: Waszey ktoremu przy Ofiarowaniu Łask Naszych dobrego od Pana Boga zyczemy Zdrowia. Dan ut Supra &.

Circulatoria na Senatus Consilium Wschowskie pro die 12° Maii 1742° złozone z kancellaryi W. kor: w Dreznie die 9° Martii Expedyowane. August Trzeci &.

Wielmozny Uprzey: Nam Miły. Jak prędko zakonczyła się szczęsliwie N° Cesarza Jmc Chrzescianskiego Elekcya y Koronacya, y uwolniła Nas a Vicariatu Imperii dla ktorego dotąd w krainstwach Naszych bawic musielismy, tak lubo Nasze y Nay° Domu Naszego przyzaczęstey Woynie Interessa ieszcze Nas zupełnie nie dyspensuią, z Wielkim iednak upragnieniem pospieszyć zadamy do Panstw Krolestwa Naszego, y wszystkich tey Oyczyzny Synow ukontentowac iako nayprędzey staramy się. Do tey Naszey Ochoty łączą się motiva ze nietylko Czas Sam blisko Następuiącego Seymu Wysłanie Poselstw, do Zagranicznych Sąsiedzkich Potencyi odwłoki nie cierpiące, ale y inne Walne przyczyny, ktore się sciągaią ad Manutenendam Internam Tranqvillitatem, Maturam exposcunt Deliberationem. Umyslilismy zatym eo fine złozyć Senatus Consilium, na ktorym Zdania Uprzey: Waszey, tak in Ordine do przyszłego Seymu iako y w innych Materyach zasięgnąć zyczemy Sobie. Jakosz pomienione Senatus Consilium w Wschowie na Dzien 12 Maia w Roku ninieyszym składamy; zadamy tedy po Uprzey: Waszey abys na tenze Czas y Mieysce z zwykłey ku Dobru pospolitemu Miłosci y Własney Obligacyi Senatorskiey ziechac raczył, gdzie przezorney Rady Uprzey: Waszey ochotnie wysłuchac chcemy. ktoremu Dobrego od Pana Boga zyczemy Zdrowia. Dan ut Supra &.–

Propozycye od J: K: M: na Senatus Consilium dane z Kancellaryi Wielkiey Koronney w Wschowie die 12° Maii 1742° roku.

1° Gdy J: K: M: ex indispensabili Necessitate zaczętey in Imperio Woyny tegoz Dziedzicznych Panstw dotykaiącey, w Krolestwie swym bawić się teraz niemoze, więc iakoby Internam udoskonalic tranqvillitatem do rozsilnego Swego ad Regnum powrotu, ktory iak nayprędzey mozna accelerare pragnie, exqvirit. J: K: M: Zdania y Wierney Rady Przytomnego Senatu.

2° Gdy zachodzi wiele pretensyi y Interessow u Dworow Sąsieckich, o ktore dopomniec się naleziy, zeby się nie zastarzały, czy expedit Wysłanie Ablegatow.

3° w Okolicznosciach krytycznych Woien Sąsiedzkich iak protegere Commercia, y z drugiey Strony iak ubespieczyć Całość Granic y zabiezec roznym Krajow dziiącym się Gwałtom na Pograniczach.

4° Mury fortyfikacyi Kamienieckiey gdy się Walą, a terazniejsze Konjunktury wymagaią J: K: Mci modum reparacyi Onych, iaką kwotę naznaczyć ze Skarbu, y na utrzymanie w Porządku inszych Pogranicznych fortec, iakie przed się wziąć Media.?

5° Miasto wschowa Ponosząc przez tak wielkie Ziazdy niemałe in Commoda y szkody, tudziesz Ratusza z Niewygodą Własną ustąpienie, azeby y szkod swoich tak kilkoletnich iako kolwiek odebrało Nadgrodę iak rekompensować?.-

Na te Punkta Resultatum Senatus Consilii wschowie.

Ad 1^mum^/ Siquidem S^a^ Regia Maiestas Dominus Noster Clementissimus moderni Belli in Germania et desiderio restituendae quantotius in Christianitate almae Pacis á Ditionibus ac Dominiis Suis Haereditariis abesse non valet non intermit tet hujus modi necessitatem Notam facere Palatinatibus et Districtibus Regni et M. Ducatus Lithvaniae et si autem Suam Maiestatem extra Limites hujus Regni morari oportcat, dignabitur Autem Curam habere, ut tranquillitas ab intra, et omni moda securitas ab extra Subditis suis provideatur et quae ad hanc rem necessaria videbit faciet, ac de Consilio Rev^mi^ in Christo Patris Archi Episcopi Gnesnensis Primatis Dominorum Senatorum et Ministrorum Status ac Belli disponet.

Ad 2^dum^/ Ablegatos Praeterito Senatus Consilio Vschovensi pronecessariis Expeditionibus adinventas, et ex Modernis Circum Stantiis magis ad hunc opportunas pro Manutenenda cum Exteris Potentiis bona Vicinia et Amicitia reassumere S^a^ R^a^ M^tas^ intendens quantocius Personas ad id Munus Regio suo Judicio Idoneas determinabit et Instructiones ex Cancellariis Suis expedire demandabit. Pro expensis ad Ablegationem Turcicam summam Sex Millium Imperialium duas partes ex thesauro Regni tertiam ex Thesauro. M. D. Lithvaniae.

Pro Donativis solitis ex thesauro Regni duo Millia Imper: Item pro Ablegatione Crimensi pro Donativis solitis thesaurus Regni Summam Quadraginta Millium florenor. Polonicalium providet. Ablegato ad Aulam Petersburgensem cum Officiis reciprocae Amicitiae tum pro evincenda Satisfactione injuriatis debita, jam in parte per Commissionem Satanovienssem praestari Coepta, ac etiam procurcenda insolentia Cosacorum et retrahendo ex territorio Reipublicae Apparatu Bellico aliisq Negotiis profecturo Summam Sex Mill: Imperialium duas partes ex Thesauro

M. Ducatus Littæ tertiam vero ex Thesauro Regni assignat exolvendam.

Ad 3um./ Pro manutentione Securitatis Externæ de Ordinatione Exercitus circa limites Regni et M. D. Littæ tum muniendis fortalitiis, ubi aliqua ratio Belli postulabit Sa Ra Mtas cum Belli Ducibus conveniet, Commerciorum libertatem in Mari Baltico Sa Ra Mtas apud Belligerantes tutari non intermittet. Executionem Præviti Senatus Consilii 1739o Mfcis Belli Ducibus et Capitaneis limitaneis prout Constitutio 1620 exposcit Sa Ra Mtas demandat.

Ad 4um./ Siquidem Sa Ra Mtas Bello implicata pronunc ab impensis in reparationem fortalitii Camenecensis contribuendis arcetur, id circo pro Minoribus adinterim reparationibus Summam Sexdecem Mill: flor: Poll: Thesauro Regni exolvere injungit.

Ad 5um./ Civitati Vschovensi pro Incommodis et Damnis ex præterita Turcica Legatione illatis pro intercepto Usu Prætorii ubi nec Acta Ipsorum Conservari nec Judicia, et functiones Civitatenses exerceri possunt Sumq. 8. mill: 7. Poll: exolvere thesaurus Regni tenebitur.

Mfco Potocki Palatino Kijoviæ Sumo Exercituum Regni Duci Sumq. 88. Mill. florenorum Polonicalium in necessitates Publicas erogatam. Gnoso Joanni Stadnicki Vexillifero Grabovecensi restantem ex legatione Turcica 44. Mill: octingentorum Sexaginta Sex flo: Poll: Pro reparatione Turris Pulveraria alias Prochowni Varsaviæ sitæ et Conservatione Armamentanorum Cracoviensium et Leopoliensium ad Manus Gsi Generalis Magistri Artilleriæ Regni, Sum: 20 mill: fl: Poll: Gnoso Komorowski Sum: 8. Mill: flo: Pol: Gnoso Joanni Wolski S. R. M. Sigilli Regni Secretario Sum: 16 Mill. fl: Pol: Nobli Vincenti, et Nobli Tonani Sum: 8. Mill: fl. Polonicalium utriq. permedium S. R. Maiestas ex Thesauro Regni de primis proventibq post exolutionem superius Assignatarum pro Allegationibus Summarum remanensq. exolvendas demandat. Destinata per Constitutionem 1736o Civitatibus S. R. Mtis Cracoviensi et Elbingensi subsidia persolvenda, usq. ad futura Comitia thesauro Regni Committuntur.

Copia Literarum Serenissimi Regis Poloniæ ad Sersmum Turcarum Imperatorem die 18o febr: 1742o do ex Maiori Cancellaria.

Serenissimo ac Potentissimo Principi Domino Machomet Imperatori Maximo Constantinopolitano utq. in Asia Affrica et Europa Persarum Arabiæ, Syriæ, Cypri Ægiptiq. Domino Amico et Vicino

Charissimo. Statim ac Regni Nostri Gubernacula accepimus, ea Nos omnino Cura tenuit, ut Populorum qui Regimini Nostro traditi sunt, felicitati et quieti Studeremus, libenter etiam acquievimus Pactis, foederibus, et Mutuae Vicinorum Principum Benevolentiae quae a Divo Parente Nostro nobis transmissa fuerat, cumq per Regni Constitutionem a Nobis emanatam de Anno 1736: Amicitiam Serenitatis Vestrae Commendatam praecipue videremus esse Reipublicae, in hoc etiam Animum Nostrum Convertimus ut illam omnibus Officiis Nostris Coleremus, prout colere non desinimus. Superest Nobis ut vetustas Maiorum Nostrorum Consuetudines erga Serenitatem Vestram gereremus, Oratorem Nostrum ad Praefulgidam Portam Mittendo, qui Eandem de Nostris atq Reipublicae Sensibus certiorem faciens firmiorem foederum atq Amicitiae cum Serenitate Vestra Nexum stringeret. Accidit tamen Subsequentia Regni Nostri Comitia dissolvi in quibus Unice Oratores designan: verum cum idq semper Nobis cordi foret habito fraustadii Senatus Consilio Legatum ad Serenitatem Vrām mittere deliberavimus, qui incontinenter se ad Praefulgidam Portam Contulisset, nisi superveniens Ipsius, quod dolebamq cum Russia Bellum, transitum illac rerum difficilem reddidisset. ob modicam Viarum securitatem et Expeditionem.

Praeter haec quae Nobis Invitis impedimenta Orta sunt, Nos alio etiam tempore fuimus operosé occupati Praesertim Vicariatus Imperii Munere quo in praesens Soluti ob felicem Serenissimi et Potentissimi Imperatoris Caroli VII. Electionem, cum nihil Nos a Regni Negotiis distrahat, cumq Nos urgeat Ratio Nuntiandi Serenitati Vestrae hanc Imperatoris, Affinis Nri Electionem quam Gratissimam Eidem fore, nullo modo dubitamus; Hinc quin Vota Nostra ad Comitiorum usq tempus protrahamus in quibus de Oratore decernatur, Legatum interea Nostrum ad Serenitatem Vestram Constituimus, Gnūm Paulum Benoe Instigatorem Regni et Capitaneum Jablonoviensem, Cui inter Caetera Serenitati Vrae Suprafatam Electionem nunciare, Eidemq conclusam cum Russia Pacem Gratulari Nomine Nostro Mandavimq. Hunc Acceptum Serenitati Vrae fore Cupimus et petimus, Cuiq quoniam, non nulla etiam quae ad Communem Utriusq Dominii tendunt Utilitatem promovenda Commisimus Sertum Vra Amice requirimus, ut eum disserentem benigné Audiat Ipsiusq Verbis non Minusq in Nostris fidem adhibeat. Benevalere Serenitatem Vrām Cupimus. Ad Mandatum S.R.M. Dni Nri Clementissimi Proprium.

Instructio Gnō Paulo Benoe Instigatori Regni Capitaneo Jablonovien: S.R.M. et Rplicae ad Praefulgidam Portam Ottomanicam ex Senatus Consilio Urchovensi Ablegato Destinato Data M. C. R:-

Cum S. R. Maiestatis Voluntas, et Reipublicæ desiderium sit, ut Novus Ablegatus, quam primum Constantinopolim se conferat, de negotiis acturus, quæ Ipsi Concredita sunt, discessum suum prope diem Significabit Mgfico Supremo Exercitus Regni duci, ut ad limites Regni, cum Manu Militum deducatur, tum Illustri et Mgfico Palatino Moldaviæ, atq Mgfico Baschæ Chotimensi Eosdem requirens ut juxta Consuetudinem et observantiam transitum Ipsi Rebusq suis liberum Securum et expeditum præstent. Chotimum transeundo Mgfcum Bascha viset, Eundemq certiorem faciet se ad Præfulgidam Portam Ablegatum mitti cum assecuratione Præfulgidæ Portæ de constanti fæderati Principis Regis ac Domini sui Clementissimi Amicitia, quam ne particularia quæ aliquando in Confiniis oriuntur Jurgia, unquam afficiant. Eiusdem Ipsi Bascha Curæ commendabit et quemadmodum S. R. Maiestati Bonam Vicinitatem exerceri a Subditis suis indesinenter Contendit, ita ut Ille prout in ipso est, paria Vicinitatis Officia Colere satagat, si autem quædam interveniunt a Turcis injuriæ recenter Polonis Sæ Regiæ Maiestatis Subditis factæ satisfactionem Urgebit. Cum Bisantium venerit et cum primo Illustrissimum Supremum Vesirium viserit brevibus Eidem atq Officiosissimé referit, quæ sibi demandata sunt, Eundemq certiorem faciet S. R. Mtem omnino persvasam esse de operoso suo Studio servandæ inter præfulgidam Portam atq Poloniam perpetuæ Pacis, fæderis atq Amicitiæ, et Conveniet deinde de habenda á Sua Serenitate Audientia deq tempore quó de Negotiis sibi Commissis cum Eodem Supremo Vesirio tractaturus erit.

Redditurus fidei literas Novus Ablegatus S. R. Mtis et Rplicæ Nomine, faustissima quæq et felicissima Serenitati Suæ precabitur. Exponet inde Regem et Rplicam plurimi Semper facere Præfulgidæ Portæ Vicinitatem atq Amicitiam ad quam tuendam Pacta et fædera quibus innititur, hucusq ex parte Reipublicæ inviolabiliter servata sunt Eandem Solemni Legatione colere iam pridem in Votis fuit, sed cum Comitia Regni in quibus, de mittendis quaquaversum Legationibus deliberari solent dissoluta fuerint, hocce S. R. M. Officium ad futura Comitia remissum non sine tedio Manet. Ad hoc tamen ut Præfulgidæ Portæ constet illud esse Constans S. R. Maiestatis totiusq Reipublicæ desiderium Ablegatum suum tantisper mittere voluit, qui exponet omnimodam S. R. Mti fiduciam quod Præfulgida Porta Nunquam sit, nec inminimum a Pactis

Carlovicien sibus recessura praecipue cum ex tempore, quo Pax Poloniam inter et Praefulgidam Portam, feliciter Conclusa fuit, tam Sancte ex parte suae Mtis Culta fuerit, ut irruentibus licet tartaris in Provincias Regni, cum Magno Incolarum damno et licet Praefulgida Porta duplici Bello implicita foret inglorium tamen Sae Rae Mtis et Aplicae sibi duxerit hoc opportuno tempore ad Praefulgidam Portam de tartarorum Incursionibus Conqueri, verum ideo Sa Ra Maiestas eadem dissimulavit, quod pro Certo haberet inscia Praefulgida Porta fieri Eandemq ubi Comperta facta fuerit tartarorum licentia illos cohiberi, damnaq ab illis illata restaurari Curaturam. Hinc patere debet Praefulgidae Portae se Nullum habere Constantiorem Vicinum et Amicum Rege Poloniarum, Qui Crescentibus Contra Praefulgidam Portam Hostilibus Armis foederati tamen Munia adimplevit atq ea quae Amicitiae et Bonae Vicinitatis ratio exposcere. Eiusdem fore Praefulgidae Portae Mutuos sensus Sa Ra Maiestas non dubitat et quo usq ex parte Praefulgidae Portae Pacta Carlovicienssia non frangentur, integra ex parte Servabuntur, ita ut nec ulla unquam in ejus finem Suspicio Cadere possit. Consequenter Gnosus Ablegatus insistet, ut si quid Contra easdem Pacta sine praefulgidae Portae Natione et Consensu ab Eius Subditis, in Reipublicae territorio perpetrata sunt, attentius inposterum Amicitiae et bonae Vicinitatis Studio incumbat tartarosq ab abigendis Ovibus et equis Incolisq in territorio Poloniae infestandis Serio prohibeat.

Quae omnia Non dubitat Sacra Regia Maiestas, quia Gnosus Ablegatus, non sit omni illa Industria diligentiâ et Zelo executurus, cujus tot documenta dedit, superq felix Ipsi precatur iter, ut quae Deus Eundem Divinâ sua Gratia tueatur et Incolumem reducat in Patriam A.O.M.S.G.M.D.N.O.P.

Supplementum ad Instructionem Gnoso Paulo Benoe Instigatori Regni Capitaneo Jablonoviensi Ablegato Sae Rae Mtis et Aplicae ex Maiori Cancell: datum.

Ablegationis Praesentis has praecipue Causas esse nempe Pacem, quam Praefulgida Porta cum Russis recenter rati habuit atq Romanorum Imperatoris Electionem Praefulgidae Portae Nunciandi Quod Primum Gnosus Ablegatus Nomine suae Regiae Maiestatis gratulabitur Praefulgidae Portae Eid: testans adeo Cordi fuisse S. R. Maiestati ut dissidia inter Praefulgidam Portam et Russicum Imperium componerentur, ut non minus de Conclusa Pace gaudeat, quem Ipsemet Partes Cumq S. R. Mtis utriq Amicitia et Vicinitate et foedere juncta foret Neutralem se gessit. Cumq in modum quodum unam Coluit et alteram non laederet, sed non minus egere sensit Bellum inter Vicinia

Imperia servesere ad quod vel declinandum velcitius sedandum omnem libenter adhibuisset Operam atq Officium, si Praefulgida Porta fidentius de Regis amicitia Sentiens suam Maiestatem hoc de super requirivisset, prout requiri ex Animo expetit, si quod unquam (quod Deus avertat) Stabilem hanc et perpetuo duraturam Pacem perturbatum fore videretur. Nec dubitandum erit Praefulgidae Portae quin id omne a S[a] R[a] M[te] expleatur, quod bono Vicino Pacisq Studiosissimo Amico desiderari potest. Cum Deo dante ad Imperii fastigium a Caeteris Principibq Electoribus erectus fuerit Serenissimus et Potentissimus Princeps et Elector Dux Bavariae S[ae] M[tis] Affinis Eadem R[a] M[as] tum Nomine proprio ac veluti Imperii Germanici Vicarius Perpetuus et Archi Mareschalcus Ejusdem Imperii quadium cum Fulgida Porta Communicare quam primum voluit. Non dubitans pergratum Praefulgidae Portae futurum hunc Nuntium de Electione Imperatoris, qui ob remotas ab Imperio Ottomanico Ditiones suas Nullum Praefulgidae Portae Negotium facescere velle creditur, Neq quod suscitaturus quod Amicitiae cum Praefulgida Porta Vicissitudines Legat. Sequitur Gravaminum enumeratio de quibus Gr[us] Ablegatus particulariter tractabit et primum deficere visa est Praefulgida Porta Stabili Amicitiae cum Polonia inita, Conclusa enim Cum Russicis Pace desiderandum supersitit ut tractatus S. R. M[ti] Significaretur, cujus tamen Sumpsapere interearat respectu finium, inter utrumq Imperium in Confiniis Dominatus Polonici regundorum. Quam ob rem cum aliunde ad S. R. M[tem] pervenisset utriusq Imperii Commissarios pro Statuendis limitibq electos fuisse ne Reipublicae territorium ex hac limitatione praejudicium fortasse aliquod pateretur S. R. M[as] suum ex Parte Reipublicae Commissarium Constituit, ut Eidem limitatum Assisteret, sed licet Praefulgidae Portae Commissarii a Polono fuerint requisiti ut ipsum admitterent aut saltem monitum facerent, ubi de Constituendis terminis ageret, certos sibi fines et terminos Cum Russicis Constituerunt, Cum Praejudicio territorii Polonicae ne quid quam Reipublicae Commissario Notificarunt nec memorarunt. Gr[us] Ablegatus eo firmioribus rationibus hoc Negotium promoturus erit, quo idemmet ad fines fuerit Commissarius deputatus, quive tractatus et Documenta omnia ad hanc rem pertinentia Ipsi ad Manus sint, Eius tamen Prudentiae et Dexteritati Commendatur, ut si non tractatu difficilem viderit atq Praefulgidam portam nil praecipue sine Russiae participatione in finibus reintegraturam esse alium praesentiat modum Rempublicam de illato Damno reficiendi, quemq faciliorem obtentu duxerit et Reipublicae Convenientiorem Regni Ministris Significabit, Particularia hoc de super expectam Praescripta quae ad ipsum sine mora transmittentur.

Alterum Pactis Carlovicziensibus Vulnus inflictum fuit ex Munimentis, quibus Chotimum Concinnum fuit instructum. Haec enim Civitas per Anteriora Pacta per tractatum Carloviciensem reassumpta Non Muniri, nec a turcis possideri debeat, Contrarium tamen Permissu Praefulgidae Portae factum est, atque quod Altius Rempublicam afficit, tunc temporis quum internoribus Regni turbis agitabatur nec ad ea quae Extra fines suos peragebantur advertere posset: Pacta igitur ipsa dictorum Munimentorum petunt demolitionem, petit id bona Reipublicae Vicinitas, a qua nihil nec timendum nec dubitandum est, petitque Praefulgidae Portae aequitas ea qua qua gloriatur Sancta Pactorum observantia. Juxta ead: Pacta Valachia vacua esse debet Militibus turcicis, in Viciniis tamen Chotimi tartari Colonias novas figunt, permixti ordinata turcarum Militia standum in Pactis, et Valachia Milite evacuanda. – Kmethones utriusque Dominatus saepe proprios deserunt Dominos, et qui ex Valachia sunt in Poloniam, Polonorum vero in Valachiam transeunt. Mutantque Sedem ad placitum, ita ut instabili Natura Contracta se fugant Solo, et ubique tandem insolescant. Cum Communis Utilitas et tranquillitas exigat ut Eorum reprimatur inconstantia, nil expeditius videtur, quam si Mutua Eorumque et Summaria fiat redditio alterutrâ Parte instante vel requirente. Eadem redditio Necessaria, pariter videtur ratione Mercatorum, et praesertim Judeorum qui aere alieno onerati foro ex propria Culpa et mala fide cedunt, utque Creditores fallant in Vicinas se ditiones recipiunt, quae facilitas effugiendi Penam dolis et fraudibus ansam praebet atque fallacissimos efficit homines, qui caeterum ex formidine Saltem honestatem servassent et Industriam adhibuissent. Qua propter Ejus Ablegatus operam Navabit penes Praefulgidam Portam, ut Palatino atque Basche Valachiae per Diploma seu ut vulgo dicitur ferman injungatur ne in posterum similes fraudulentos homines tueantur, sed illos quum requisiti fuerint extradant, Spondebitque Regis Nomine Vicissim Malae fidei Debitores qui ex Valachia fugam arripient nulla in territorio Reipublicae Protectione fruituros. Deprecanda est Praefulgida Porta, ut hanc dimitaneam Valachorum Provinciam talibus Semper demandet Dynastis, qui expertes justitiae aequitatis, Animique lenitatis, et Mansuetudinis sit, qualem se gessit defunctus Kolczaki, in cujus Laudem fatendum est nemini Unquam justitiam denegasse et Unicuique impartialiter atque promptissime Jus reddidisse. Quod ex parte Reipublicae diligentissime provisum est, praeter enim Capitaneos Constituti sunt Judices dimitanei, qui instantaneé de unaquaque Causa inter Subditos utriusque Dominii in Controversiam deducta prejudicare debent. –

De Libertate Commerciorum Gĳus Ablegatus serio agit adhoc ut ratione Pactorum inter Praefulgidam Portam et Poloniam Communium, Populi utrinq Conserventur. Insistendum proinde est pro Civium securitate neve licitum sit, Nova Saq gravia Vectigalia imponere, aut vetera Augere, prout a Dnis Baschis Chotimensibus fit, praesertim ob transitum Fluminis Dniestr. Superest Articulus, isq non Minoris Momenti nempe ut extante peste Chotimum inter et Camenecum ex Consensu Praefulgidae Portae locus Constituatur. Ubi quadraginta Dierum Contumacia ab Itinerantibus ex Valachia in Poloniam persolvantur. Nec Pateat alibi transitq Periclitant enim Confinia Nostra Peste infici nec dicu est, quod ad venientes Judei in Poloniam Contagia secum attulerint, quibus Palatinatus Podoliae fuit qm maxime afflictus. Ad Mandatum Sae Rae Mtis Dni Nri Clmi Proprium.—

Instructio Secretior Gĝo Paulo Benoe Instigatori Regni Capitaneo Jablonovien: Ablegato Sae Rae Mtis et Rpae ad Portam Ottomanicam ex Maiori Cancell: data.

Finis hujusce Ablegationis praecipuus est tutandae Religionis Christianae Causa et Captivorum Christianorum praesertim Polonorum libertatem aut Redemptionem Sollicitandi renovandae inde cum praefulgida Porta Amicitiae, Pacta Carlovicensia in integrum restituendi, futura praecavendi damna, et infecta reparandi, singulariter ratione Limitum. Quantâ deindè Diligentiâ et quam attentè a Gĝo Ablegato Sae Rae Mtis indagandus sit interior Ottomanici Imperii et Aulae Status, tum exterior ob eam Nempe quam habet cum Exteris Ditionibus Relationem, Officium Eund: docet quod alibi jam feliciter gessit; Scit Negotiorum Omnium faustum prosperumq Exitum fortuito aliquando succedere, sed fere Semper ex plena Ministrorum de Statu Aulae ad quam resident Cognitione dependere et ab occasionibq et circumstantiis quibus invigilare et Opportune Eas arripere Maxime Convenit. Operoré igitur perscrutabitur Gĳus Ablegatus, quid de Persis cum turca sit, quid de turca cum Gallis, quidque Praefulgida Porta, de Succursu cum Russia Bello sentiat. Cumq. praefulgidam Portam Bello Persico implicitam viderit, vehementer et fortius insistet, Super Instructionum suarum Articulos, si vero incertum adhuc hoc Bellum fuerit, moderatius Aget. non minori tamen Zelo nec instantia. Consvetudinem Cum Exteris inibit Ministris Nominatim Gallo et Russico, sed praecipue Cum Veneto et

Batavo quorum Primus de Negotiis ad modum instructus praedicatur. Alterum vero Rex publica Commendatum habet, ex quo Domini Nuntii Antecessor ad Praefulgidam Portam Jlmus Sierakowski se plurimum ex Eiusdem Experientia Affectum adjutumq fuisse retulit.

Si praefulgida Porta Arma fortasse Contra Reginam Hungariae latura foret, Studium omne adhibebit ut illam Ministrosq suos ab hoc proposito declinet repraesentando quam inglorium futurum sit Praefulgidae Portae recentia Pacta frangere et principem Aggredi Viribus destitutam.

Quod Rempublicam si forte Praefulgida Porta Jlo Ablegato quereretur Russicis Copiis contra turcas transitum per Poloniam patuisse, respondebit hoc Culpa tartarorum fuisse factum Occasionem praebentium per suas in Ukrainam excursiones, Rempublicam vero de hoc vehementer Conquestam fuisse Russicae Aulae, ad quam hac de Causa Legatum Miserat, et a qua Sponsionem Acceperat, nil tale in posterum unquam futurum Ne quid quam Praefulgida Porta Contra Rempublicam suspicari debet, ex quo tam diu patiatur Russorum Arma Bellica praesertim Tormenta in Palatinatu Podoliae servari idenim tollerandum duxit, quousq per Pacis tractatum definiretur, cui ex Partibus cederent, aut quod de his faciendum foret. tractatu vero in Prout Concluso cum Nulla de hisce Bellicis Instrumentis et Provisionibus Mentio facta sit Rea Mas Ministrum Mittet Petroburgum, qui inter Caetera in Mandatis habet, Sollicitandi de Vacuando Militibus et Armis Russicis Podoliae Palatinatu et Poloniae Territorio.

Singulariter Mandatur Jlo Ablegato ut inquirat seduló et diligenter, qui ex Membris Reipublicae Suae Rae Mtis atq Rei Publicae Subditi aut ex commorantibus in Polonia literarum habuit penes Praefulgidam Portam Commercium, tartarosq in Poloniam invitavit, pendente postremo cum Praefulgidae Porta Russico Bello quos de super Ministerium Praefulgidae Portae Certius reddet Nemini in Republica Principe Regnante licitum esse recursum ad Exteros Principes in Negotiis Status habere, omnes quinimo recursus invalidos esse nisi ab Ipsa S. R. Mte fiant, aut ex Ejus Mandato et Authoritate ab Eius Ministris. De Patribus etiam Redemptionis se instruet utrum aliquis ex Jisdem Byzantii sit, qui juxta institutum suum Amplosq Reditus quos in Polonia Pro Redimendis Captivis per Sexum Nobilibus habent, huic salutari Operi et

Redemptioni Operam Dabat. Ad Regem atq Ministerium quo frequentius poterit scribet per Valachiam Misso duplicato per Venetias Charactere occulto Cujus Clavi Ipsi circa presentem Instructionem adjungitur. Diarium etiam Conficiet ex conferentiis habitis cum Ministris suae Serenitatis Illudq ad Ministros Status transmittet nec de ullo alio Negotio Cum Ministris Praefulgidae Portae Aget, praeter q̃m de his quae sibi a S. R. M. Concredita sunt. Ad Mandatum S. R. Mtis Dni Nri Clmi Proprium.

Copia Uniwersału po Skonczonym Senatus Consilium w Wschowie Dnia 21. Maia, do Wrodztw Ziemn y Powiatow wydanego A. D. 1742. August trzeci etc.

Wszem wobec etc. Nic bardziey Panowania Naszego nie zdobi, ani Kontentuie iako bespieczny Spoczynek na Łonie Kazdego Ziemianina Wiernego a tym bardziey ani wątpic mozemy o Sercach Wiernych Polakow, bo te tak są mocno utwierdzone ugruntowane, y spoione z Wiernością ku Maiestatowi N., ze ich ani Naymnieysza przeciwna Myśl ani Wątpliwość odwieść odniey nie potrafi. Jezeli Smierc N. Cesarza Carola VI. dłuzszą nad Spodziewanie w Panstwach N. Dziedzicznych załozyła Nam Rezydencyą, nie zatrudnilismy się iednak tak przykro Interessami Władzy Namiestnictwa Cesarstwa, zebyśmy wcale mieli w Niepamięc puscic Czułość około dobra Pospolitego Krolestwa N. Prawo potym Natury N. Domowi N. słuzące gdy Nas przymusiło do Woiennych Operacyi, Niepozwoliło Nam się oddalać od Panstw Naszych Dziedzicznych ktorych Całości dopilnować Koniecznie trzeba było, z tym wszystkim zapatrzywszy się na Pozar Całey Europy a osobliwie Sąsiedzkich Panstw Krolestwa N., starali śmy się Mocno azeby tak bliski zewsząd Ogien Naymnieyszą szkodą nie szkodził Granicom Jego, y niechay nikt nierozumie, aby Krolestwo Polskie obfituiące we wszystko Cokolwiek do Sustentacyi Zołnierza Nalezy y prawie zachęcaiące Panstw Sąsiedzkich Woyska ad formandum bez Kosztu Belli theatrum miało być tak zapomnione od wszystkich,

zeby i Trwalszy Pokoy ipso facto przypisować tylko należało; Możemy się z tym zaręczyć bezpiecznie że czułość
Starania, y Zabiegi Nasze wypielęgnowały tę uszczęśliwość Oyczyzny a zląd słusznie sobie tuszemy że od
Ulubionego Nam Ludu Polskiego zostanie dla Nas na Potomne Wieki w Sercach Każdego Wdzięczność. Ani
okryślić słowami możemy Umartwienia Naszych Myśli y Chęci że Zatrudnieni zewsząd w Państwach
Niemieckich Woyną, ani sposobu oddalenia się od Państw Naszych Dziedzicznych Wynaleść Niemogliśmy,
a przez to Mamy Zatamowaną drogę daleką do Grodna; J lubo skłoniliśmy byli Jntencye Nasze do złożenia Sey=
mu Extraordynaryinego w Poznaniu, lubo w innym Mieście pobliższym Państw Naszych Dziedzicznych, ale Re=
flexye y reprezentacye Prowincyi W. X. Litt. obawiaiące się zagubienia Alternaty swoiey wymogły od
Nas od Mienne Zdanie że Umyśliliśmy ten Seym według dawnych Zwyczaiow Zachowanych do Kaden=
cyi swoiego Czasu odłożyć, Niechcąc tym Seymem Extraordynaryinym w Czasie Ordynaryinego dyssen=
syi iakiey y nieukontentowania wzniecać między Nierozerwanymi od tylu Czasow Prowincyami.
A tak w tych wyrażonych Konjunkturach złożyliśmy dla wysłuchania Senatu w Wschowie Radę y tam
z wzwyż wyrażonych Przyczyn Seym tego Roku przypadaiący w Grodnie, do przyszłey Kadencyi w roku
1744. do Grodna praevys solennitatibus w Prawie Anni 1717 opisanemi et Jure Maiestatico No=
stro Salvo odkładamy. Że zaś z rożnych okoliczności spodziewać się możemy prędkiey po tych Bu=
rzach in Imperio Pogody, dla tego zaraz y Wyiazd Nasz ad Regiam iako Nayprędzey determinować
będziemy, y tam życzący aby Oyczyzna w Słodkim Pokoju opływaiąca przy Obronie własnego Żołnie=
rza, od Nastąpiących na potym Nieszczęśliwości była bezpieczna, tak do Nayprędszey Aukcyi Woy=
ska przyłożemy Starania, żeby na Extraordynaryiny Seym determinować się Nam Łatwo zawsze
będzie. Jesteśmy tedy tey Nadziei y ufności u Siebie że Uprzeymości y Wierności Wasze znaleszy w Osobie Naszey
Oycowski Affekt, Szczęście Nasze (przykładem Przodkow swych) za swoie własne brać będziecie. Uniwer=
sał ten aby do Wiadomości Każdego doyść mógł, po Grodach Parafiach y Mieyscach zwyczaynych Publiko=
wać zlecamy. Dan w Warszawie 21. Maia Roku Pańskiego MDCCXLII. Panowania Naszego IX. Roku.

Copia Universalis ad Palatinatus Prussiae et Anno ut supra.

Nihil Magis Maiestatem Dominii Nostri ornat, nihil Cor Nostrum solatur, quam cum tutam et
securam in sinu Cujusvis terrigenae quietem habeamus, et eo securius dubiorum Anxietates revolvi=
mus, cum Corda Polonorum novimus fuisse semper habitacula Regum. Haec sola Corda sunt ita forti

Vinculo coadunata, constricta et Conglutinata fidelitati erga Maiestatem Nrām ut nec minima adversæ Mentis Nota neve ruga dubiorum illa disiungere queat. Et si Mors Serssmi olim Imperatoris Caroli VI. Longiorem (citra omnem spem) Residentiæ Nostræ in Dominijs Hæreditariis protraxit moram, non a deo tamen Negotiis Publicis Vicariatûs Imperii ditentos Nos esse voluimus, ac si certæ oblivioni Curam Regni Nri Consignaremus; et cum ex post Jus naturæ servma Domui Nostræ serviens permoveret Nos ad Bellicas Operationes, Nullamq dispensationem Absentiæ Nostræ a Dominiis Hæreditariis præberet, quorum securitati adtendere Necessum fuit; Nihilominus præ vi solotius fere Europæ et vel Maxime Vicinarum Regno Nrō Potentiarum Incendio verè Paterna Cura et sollicito Animo Providimus ne vel minima Scintilla Ardentis flammæ Vicinæ Poloniæ Noceret. Et nemo Audeat præsumere Regnum Poloniæ (omni, tesime Annona ad sustandam Numerosi Exercitus Molem abundam et vere alliciens Potentiarum Vicinarum Animos ad formandum in eo Belli theatrum) omni prorsus Oblivione a vicinis destitui, et palpatam Nunc Pacem, Eius Mero Casui vel fato Alicui subiicere; Nam vere Nobis gloriari licet et libet Nostra sollicitudine, Nostraq Curâ eam Pacem, Eam felicitatem Regni stetisse, et exinde spe justa et certa fruimur non dubiam a Dilectissimo Nostro Populo æviternis Sæculis in Eorum Cordibus et Animis Nobis recognitionem obsignari: Eam Autem plusquam Sensibilem Cordi et Animo Nostro Mortificationem in esse, nec verbis explicare videmur. cum Undiq in Imperio Germanico Ardens Bellum nec modum adinvenissi relinquendarum in tuto Hæreditatum Nostrarum nobis existimet et ob id, Jssi longum Grodnense Voluntati et Intentioni Nræ ereptum fore. Jam quidem flexum habuimus Animum ad indicenda Varsaviæ, sive in aliqua Alia Civitate Viciniori Confiniis Nostris Comitia Regni Extraordinaria, sed Cum repræsentationes Provinciæ M. Ducatus Lithuæ honentes aliquod exinde dependendæ alternatæ Eorum Præjudicium Commoverent Nos, Nostras etiam Intentiones aliter Nobis visum fuit immutari, et quidem Censuimus ea Comitia secundum Antiquos Usus et Consvetudines, ad Cadentiam sui temporis transferre, Nolentes Extraordinariis Comitiis tempori Ordinariorum Vim præjudiciosam inferre et exinde alicui dissensioni inter indivisum et indissolubilem a tot sæculis Provinciarum Nexum, locum dare. In his positi Casibus, Senatus Consilium translatii Convocare Nobis visum fuit, et in illo factis Rationibus sepe dictis Eadem Comitia hoc Anno incidentia Grodnæ, ad futuram Cadentiam in Oo

Deo dante 1744º Grodnam Gorii Solennitatibus in Constitutione 1717 Circumscriptis, et Jure Maiesta=
tis Nostro Salvo differimus. Cum Autem ex Variis Circumstantiis spem habere non dubitamus,
post tam turbulentam in Imperio tempestatem tandem tranquillitatem Nobis reddendam fore, eo
velocius protunc accingendos Nos Itineri ad Regiam determinare volumus, et Cum dulce solum
Regni Nostri, attigerimus (ut Patria in Optata Pace quieta penes proprias Vires sit tuta, et Secura ab
omnibus Vicinos Adversis) Eo Animum Nrum Quantocius dirigemus, ut Aucto Exercitus Regni
Nostri apprime Necessaria suum sortiatur effectum, et eo in Casu Comitia Extraordinaria Regni
indicere Nobis facile fore. Hac itaq Speravimus et firmiter quod fidelitates Vrae perpenso vere Pa=
terno Nro erga Vos Affectu, felicitatem Nram (more Antecessorum Vestrorum) ac si Vestram propri=
am adaugebitis &c. Copia Listu Xcia Jmc Prymasa do Krola Jmi
z Gniezna 20º Julii Anno 1742º pisanego.

Pisanie W. K. Mci Pana Mº Mº 1º Ponz: datowane doszedło mię dnia onegdayszego do=
ręto: pokornie dziękuię W. K. M. że mi Raczysz Kommunikować żalow swoich na niespo=
dziewaną Wiadomość, iakoby miała się Wszczynać iakaś Konfederacya wtych Kraiach Wiel=
kopolskich przez Jmć Pana Sapiehę Stolnika Litto na Jnteres Szwedzki; Nigdym otym nic
słyszał, lubo tu na wszystko mam pilne oko, żałuię bardzo że wtey okazyi poturbowaną W. K. Mc.
Będący w Warszawie Mogłeś Wº Kº Mc wyczytać z oczu tam zgromadzonych iako wszyscy W.
K. Mc Kochamy, o nikim żadnego y naymnieyszego nie mam podeyrzenia żeby miał co
Myślić przeciwko W. K. Mc. Jak prędkom przeczytał List W. K. Mc wtey Materyi tak zaraz
posłałem do Jmć Pana Stolnika Litto pytaiąc się czy to Prawda co onim dorzą; do Niczego się nie zna
y co mi odpisuie Posyłam Copią, a przez inszą Okazyą Oryginał odeszlę. Lubo ten Jmć Pan Stolnik
ma wszędzie estymacyą Wielką z Jmienia swego, przecież wWielki Potrzeze ma wielu Nieprzyiaciołex
Jnteresie Kommissyi Skarbowey tych Woiewodztw. Kiedy mi zaś Wº Kº Mc rozkazuiesz dać moie zdanie
coby z tym czynić, rozumiałbym żeby było dobrze abyś Wº Kº Mc nie wszystkim Nowinom chciał wie=
rzyć, a przytym kiedy kto co powie raczyłeś weryfikować przez Wiernych Życzliwych, y Prawdziwych
sług swoich, y tego samego pytać się o ktorym iest suspicya, bo snadno kto może na drugiego zmyślić
czego by nie mogł dowieść byle tylko kredyt sobie Wierności ku Panu ziednał, a tym samym roz[z]arze=

niu ognia dał okazyą. Bardzo byłbym rad żeby ten proiekt o Konfederacyi który doniesiono W. K. Mci
nie był nikomu Publicznie Kommunikowany, boby z niego mógł kto Nieprzyiazny Naważyć się y mieć
gotową Materyą, iako by miał inszych do złego pobudzać. Pana Boga proszę, aby z tych Nieprzyiaznych
nowin, o Konfederacyi Wielkopolskiey mogła się Wª Kª Mć pomiarkować, komu kiedy wierzyć. Roz=
niesiono tu było o Mnie po roznych Mieyscach, że Ja do Polski Woysko Moskiewskie wprowadzam, ka=
załem się Ostrożno pytać zkąd to wyszło / nie publikuiąc zaloru moich / y tak ucichło. Jeżeli kiedy to teraz trze=
ba się spodziewać wiele Nowin, wszystko trzeba uważać ale nie wszystkiemu wierzyć. Z mieysca mego
upewniam że Nigdy nie zawiodę W. K. Mć w Rzetelności moiey. Zaczynam iak na Nowe Życie
moie od Powtornych Prymicyi ktorem odprawił 16. Praesentis w Dzień Nayświętszey Panny Ska=
pleczney. Prosiłem Pana Boga za szczęśliwe Sukcessa W. K. M. y Nªy Krolowey Jey Mci z Nayiaśn:
familią, y zawsze prosić będę. Spodziewam się że poki żyć będę zawsze W. K. M. będziesz Kontent z Wier=
ności Nas Poddanych swoich z Między ktorych pisze się bydz z Nayniższą Submissyą. W. K. Mci P. M.
Mc Wierna Rada Nayniższy i Nayżyczliwszy Sługa X. K. Szembek Arcybiskup Gniezn: Prymas.

Copia Responsu od Jº K. M. na tenże list z Drezna 9º Augusta 1742º danego.

Nayprzewielebnieyszy w Bogu Uprzey: Nam Miły. Rzetelne Uprzey: Waszey Przedsięwzięcie dawać
zawsze nieodmienney życzliwości tak ku Nam iako y Oyczyznie Dowody, pociągnęły Nas do podzię=
katego Oznaymienia Mu, o tych na wzruszenie Pokoju Publicznego Zamachach. Jako wiemy że ta
iest wrodzona Uprzey: Waszey Passya służyć Bogu dobrze y Oyczyznie tak bylibyśmy u siebie dobrze o tym
utwierdzeni, że Uprzey: Wasza nie będziesz żałował fatygi do odwrocenia tych nieszczęśliwości ktore się już zdały się
w Państwach Krolestwa Naszego wkradać. Nie powinniśmy byli wierzyć żeby się komu przykrzyło w Pokoiu,
Cięszko Nam było o tym y pomyśleć, aby mógł się takowy znaydować, ktoryby wypielęgnowane tak wielkim
Staraniem Naszem Szczęście Polski chciał bezbożnym deptać Krokiem, ale jawne dokumenta przymuszaią Nas
dowierzenia. Upewniamy o wszelkiey Up: Waszą od Nas wdzięczności, Za wszelkie Jego w tych okolicznościach Prace,
y możesz Uprzey: Wasza być u siebie wyperswadowany że za przybyciem Naszym ad Regiam, gdzie tylko szafować Pane Be=
nemitorum wzwyczainą Mamy Ręką Nie zapomniemy o Proźbach U: Waszey do Nas zaniesionych, y że wszelkie Jego Re=
komendacye Wielkie sobie Szacuiemy. Jesteśmy tey Nadziei że Bóg w nadgrodę podiętych fatyg około Dobra Pospoli=
tego długoletniego Uprzey: Waszey doda zdrowia. Ktorego My Ochoczym Życzemy sercem. August Trzeci R.–

Copia Facultatis fundum Gorka ad Creatum Cracovien: Spectan: pt fata Vblis Szczepkowski Vacantem Alteri Canonicatui Aplicandi Augusti III.i ex.

Universis et singulis quorum interest aut quomodo libet interesse poterit Significamus, Consensisse Nos et permisisse, Consentireq et permittere Illmo Rdmo Domino Joanni Alexandro Miseratione Divina S.ae Romanae Ecclesiae Praesbytero Cardinali Lipski Episcopo Cracovien: Duci Severiae Mico Nro Charissimo et Honorando. ut possit et valeat fundum Nuncupatum Gorka ad Creatum Juris Patronatus Nri Regii spectan: Post fata vero Vblis Gaspari Szczepkowski in Ecclesia Cathedrali Cracoviensi Vacantem Alteri Canonicatui ex certis Causis, quae Nobis per Consiliarios Nostros sunt exposita applicare, ac pro Alio fundo Eid. Illmo et Rdmo Dno Cardinali Eppo beneviso Commutare Eamq Commutationem in omni forma facere, Salvis inposterum quo ad dictum fundum Juribus Nris Regalibus in toto Manentib. In quorum fidem Praesentes Manu Nra subscrias Sigillo Regni Communi Jussimus. Dat. Dresdae 13.o Augusti 1742.o Anno 9.

Promemoria ab Excellmo Comite Beess Ministro Borussico Sacrae Regiae Maiestati intuitu 302 Arietum furto Ablatorum in Nova Marchia Dresdae 20 Julii 1742.o A.o

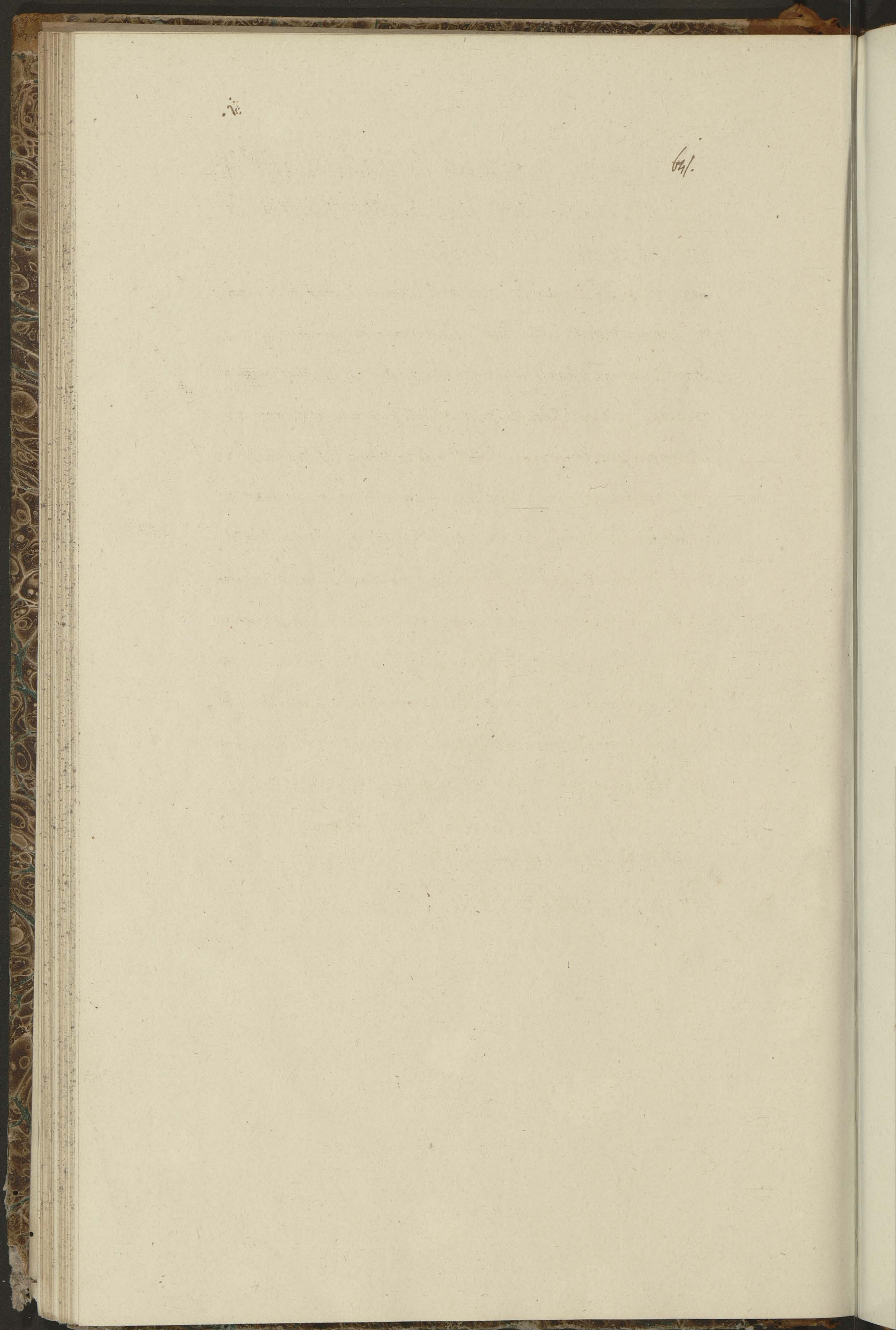
Les sous signés Ministres Plenipotentiaire et Resident de S.e Maieste L'Roij de Prusse ont L'honneur de representer a Votre Mté qu il y a quelque tems que des Polonois ont eu la hardiesse de faire une invasion, dans la novelle Marche et d'y enlever un troupeau de Moutons consistant en 302. Pieces au Nommé Crisenius Baillif de Balster. Les Principaux Autheurs de ce vol sont deux freres, Nommés Vandt qui ont ete incités a cela par un Gentilhomme Polonois Nommé Klein de Disulex, et protegés par un Autre Gentilhomme Nommé Bielinski de Dobresowke. – Les soussignés en ont deja portés des Plaintes Verbales au Ministere Polonois de V. Maiesté en Lui remettant une Copie du Rapport du dit Crisenius et ils ont recû des Assurences que l'on procureroit au Roij leur Maitre la satisfaction qui Lui est dûe et que les Auteurs de ces invasions seroient exemplairement – punis: Mais Comme jusqu'apresent ces assurences n'ont eu aucun effet, Le Roy Maitre des soussignés leur a ordonné de reiterer a ce suiet leurs instances aupres de V. Mté et de la requerir a ce qu'il lui plaise donner les Ordres

Necessaires, a fin que non seulement le troupeau en question soit restitué sans delai, au proprietaire mais que le domge qu'il a souffert lui soit aussi bonifié et que d'ailleurs on donne a S. Mte une Satisfaction proportionnée a l'enormité du fait, et a la violation Manifeste de son territoire. Pour une plus Ample information de la Chose les Soussignés joignent icy Copie d'un second Rapport du Baillif Crisenius et en leur particulier ils ont l'honneur de recommender a la Protection et aux Graces Royalles de Votre Maieste fait a Dresde le 20e Juillet 1742e Comte Bees C: d' Aumnr:

Informatio intuitu Commissi furti

38. 54/.

[illegible] [illegible]

Pro Memoria à Ministris Plenipotentiario, et Residente Borussicis. Sacræ Regiæ Maiestati Poloniarum Dresdæ Die 20 Julii 1742º porrectum.

Sire. Les Sousignés Ministres Plenipotentiares et Residens de Sa Maiesté le Roi de Prusse, ont l'honneur de representer à Votre Maiesté, que le Roi leur maitre ayant communiqué a sa Regence du Roianme de Prusse la résolution, que Votre Maiesté a fait donner le 19 Decembre, præsenti anno, à l'un de nous, d'Ammon sur son memoire du 15 Juillet anno præp. par rapport à la violence commise par un Polonois nommé Bartholt envers un Voiturier de Kœnigsberch, ladite Regence en a fait le rapport cy joint en copie et comme il paroit par la, que l'on a entierement remedié aux Griefs, que le dit Barthold avoit contre le Magistrat d'Ortelsbourg, il est aussi de l'Equité, que le dit Barthold soit maintenant puni de la violence, qu'il a commis en arretant et en pillant sur le grand-Chemin le Voiturier Reusse, et la même equité exige qu'il soit contraint à restituer sans delai l'esargens qu'il a enlevé au dit voiturier, ainsi qu'il y a ete comdamné par une Sentence du Grod de Cichanow. Les Sousignés ne doutent aucunement, qu'il ne plaise a Votre Maiesté de donner à ce Suiet les ordres necessaires, et en leur particulier ils prennent la liberté de se recommander à la Protection et aux graces Royalles de Votre Maiesté, fait à Dresde le 20 Juillet 1742º.

A Comte de Beess. C. d'Ammon.

Informatio intuitu Averti Vectori Regiomontano Rüss dicto, Per Dñum Barthold Noblem polonum impositi.

Pro Memoria Ministris Plenipotentiariis et Residente Boruss. S.ae R.ae M.tis Poloniae intuitu Mercium per Splem̃ Kieski Gubernatorem Civitt. Hamerstein in Russia Polona Sit. Mercatori Borussico Georgio Matialek dicq. cum Equis ac Curru Acceptarum, Dresdae 21.o Julii 1742.o Porrectum.

Les Soussignés Ministres Plenipotentiaires et Residens de Sa Maiesté le Roi de Prusse ont l'honneur de representer à Votre Maiesté, que le nommé Kieski Baillif de Hammerstein dans la Prusse Polonoise s'est émancipé d'enlever à un Marchand du Royaume de Prusse nommé George Matialek qui passoit par Hammerstein ses Marchandises de la valeur de 300 Reichs-Thalers de même que son Chariot et ses chevaux sous pretexte que deux Bourgeois de Berlin les frères Bapke lui sont redevables d'une Somme de 200 Reichs Thalers. Un tel procedé étant contraire au droit des gens, a la paix publique, et à la sureté des Chemins. Le Roi Maitre des Soussignés leur a ordonné d'en porter plainte à V. M.té et de la requerir à ce qu'il lui plaise donner les Ordres necessaires pour la restitution des choses enlevées et pour le Chatiment que le dit Kieski a encouru pour un procedé si peu conforme aux loix. Quelques fondées que puissent être les pretentions du Baillif Kieski sur les frères Papke, il n'est pas juste, que le Marchand Matialek en soit la Victime, et que l'innocent patisse pour le coupable, d'un autre coté, il n'est pas juste, que le dit Kieski soit frustré de ses pretentions sur les frères Papke au cas qu'elles se trouvent fondées, il ne dependra que de lui de les poursuivre, et le Roi Maitre des Sousignés à deja donné l'ordre de lui rendre bonne et prompte Justice.

Les Sousignés en leur particulier prennent la respectueuse liberté de se recommander a la Protection et aux Graces Roialles de V. M. Fait à Dresde le 29. Juillet 1742.o a Comte de Bess C. d'Ammon.

Memoriale in Negocio Graeco Ruthenae Religionis per Excell. Dnum Hermanum Comitem de Keyserling Ministrum Plenipotentiarum totius Russiae Dresdae 16. Augusti Anno Domini 1742.o porrectum.

Quatenus Graeco Ruthenae Religioni Addicti in M. Ducatu Lithvaniae in Dies magis opprimantur, ut nec Publica securitate gaudeant, Injuriis et Violentiis quotuscunq. in Publicum prodeunt, Eq. ac in

Monasteriis suis expositi, Nec Sacra Religionis suæ libere et secure peragere queant, prius ex Canc=
ero patet: Quæ Græco Ruthenam Religionem profitentium oppressiones cum ob fidei Societatem
nonnisi Magnum in Modum Sacræ Imperatoriæ Maiestatis totius Russiæ Animum Affli=
gere possint. Infra Scriptus Eius Minister Plenipotentiarius Non potuit non Acceptam de istis pro=
lectis Notitiam S. R. Maiestati decenter exhibere, ea spe S. R. Mtem Necessaria instituere di=
gnaturam Media, ut Præfati Græco Ruthenis Dissidentibus Concesso Ipsis per tot Privilegia, Consti=
tutiones, ac Pacta Conventa, Religionis suæ libero Exercitio, secure frui liceat, ac liberati ab istis qui=
bus Afficiunt Injuriis Contumeliis, Violentiis, tutius secum morari queant: Quod S. Imperatoria
Mtas toti. Russiæ in documentum Amicitiæ S. R. Maiestatis erga se admodum grate accipiet
Datum ut supra &. – Herman Carl. Comes de Keyserling.

Punkta Wiolencyi poczynionych przez Imć Xdza Uszynskie=go Kommendarza WW. Oyców Jezuitów Konwentu Drogickiego.

1º Dnia 5º Junii 1749º W. Imć Xiądz Uszynski Kommendarz WW. OO. Jezuitów napadszy z Studen=
tami na processyą Załobną WW. OO. Bazylianów Græco Ruskiey Religii niosących Ciało Umarłego u=
czynił Gwałt, świece od Bractwa z Rąk po wydzierał, wszystkich świec 24. Każda świeca po 2º fun=
ty, y do kościoła Imci OO. Jezuitów odesłał, Chorągiew wydarszy z Rąk Panom Studentom oddał,
którzy połamawszy drzewie y krzyż, Ludzi y Zakonników skaleczyli, pomienioną Chorągiew oddra=
wszy Materyą y Sznury z Kutasami mówili że słowa to wszda do Gaciów Samego Pana Jezusa na Chorą=
gwi Malowanego Nożami rznęli y kłuli mowiąc a czemu Syzmatyki Bogu nie musisz w Krzywdy
swoiey, Nogami po Rynku Cikali, tę Chorągiew y Krzyż w kawałki połamali, aż w Nocy ledwo Na=
sze Ludzie mogli wziąść pomienioną Chorągiew y krzyż, Zakonnicy od Strachu ledwo pouciekali
do Piwnicy gdzie Cały Dzień siedzieli, to popełniwszy Imć Xdz Kommendarz, poszedł do Grodu Pro=
testowat się, a od Nas obżałowanych Protestacyi Gród Niechciał przyiąć.

2º Przechwałki czynił także Imć Xdz Kommendarz, Cudowny Nªy Panny Obraz chce gwałtem z Cer=
kwi wziąść y Spalić Konwent y Cerkiew. 3º Dnia 6º Junii Na Uroczystości Zesłania Ducha
Przenayświętszego zwyczayną Procesyą z Græco Ruskiey Religii do 2º Klasztoru S. Troycy tenże Xdz
Kommendarz, wziąwszy z sobą Studentów więcey iak na 200. Chciał Zakonników na Smierć pozabijać.

y od Bractwa Swiece odebrać, y obraz, widząc to zakonnicy ycałe Zebranie ledwo co mogli Uciec na Prom, y nazad się wrócili. O czego pomieniony X[dz] Kommendarz bardzo żałuie, że trupem Zakonnikow niepołozył. 4to Tegoż dnia wszedszy kilku Studentow do Klasztoru S. Troycy Pannie iedney podczas nieszporu Kamieniem głowę rozbili Smiertelnie.

5to Tegoż Momentu, Wyłamawszy kije z Maiu po Grobie iuż Umarłego ktory był pogrzebiony na Cmentarzu biiąc mowili te słowa: teraz My tobie do Godziem Żydzie Karwinie Syzmatyku boimy Wszoray Zapomnieli. 6[to] Ordynowali Zakonnicy z Bractwa 5[ciu] ludzi do Jmć X[ię]dza Cieciewskiego tameczanego Rektora żalić się na X[ię]dza Kommendarza, ten X[ią]dz Kommendarz wypadszy z Konwentu WW. OO. Jezuitow, dyffamował, y Każdego z nich policzkował, y odpędził, a Jmć X[ią]dz Rektor schował się y niekazał powiadać ze iest w Konwencie.

Responsum ad Supra Scriptum Memoriale S[ae] R[ae] M[ti] porrectum, per Ill[ustrissi]mum et Excellentissimum D[omi]n[u]m Malachowski Pro Cancell: Reg[n]i Dresdae 31. Aug: 1748.

Prout S[ae] R[ae] M[tas] Poloniae Nihil talis vult pati in Dominiis sibi subiectis quod posit in aliquantulo adversari Antiquis Privilegiis Graeco Ruthenis Dissidentibus Concessis, itaque Mandato expresso Ser[enissi]mi Regii Domini sui Infra Scriptus Pro Cancellarius Regni Poloniae Contulit se ad Excell[entissi]mum D[omi]n[u]m Nuntium Curiae Romanae, ut molestiis quibus Graeco Rutheni Dissidentes afficiuntur a Nonnullis ex Ordine Religiosorum Patrum Soc: JESU seu potius a Scholaribus sistere gradum ulteriorem posit. Et quidem Excell[entissi]mus D[omi]nus Nuntius Curiae Romanae directis ad Praefectum Generalem Religiosorum P.P. Soc. JESU Romam literis, nec non ad Provincialem Provinciae Lithvaniae, sperat brevi efficacia allaturum Media, per quae non dabitur ulterior querellarum locus. Procancellarius vero R[eg]ni Poloniae ex Persona sui nihil Omissurum se spondet quod Contribuere posit ad avertendas Omnes Injurias et violentias a Religiosis Graeco Ruthenis, exequens Mandata S[ae] R[ae] M[tis] D. Sui R[eg]ni Cujus Menti, non alia inhaerent propositio nisi ut optime Vicinarum Sibi Potentiarum Amicitia ex omni Parte Sit Semper beata et fir=

ma Datum. ut Supra. Joannes Małachowski Vice Cancellarius Regni Poloniae.

Copie Listow od JW^o. Jmć Pana Potockiego Hetmana W^o. K^o. pisanych die 1^a. 8bris 1749°. 1° do Hana Jmć.

Nayiaśnieyszy Miłościwy Hanie. Przez Jmć Pana Łopuskiego Pisarza Grodzkiego Chełmskiego, a Ordynowanego od J^o K. M^o. y Rplty do Waszey Hanskiey Mości Ablegata, Mam y Ja pożądaną Okazyą nadgłosić się y wyrazić Zwykłą moię Waszey Hanskiey Mći Uniżoność, oraz oświadczyć Stateczną y nieporuszoną, tak z Prześwietną Portą Ottomańską iako też z Całem Państwem Waszey Hanskiey Mći według Paktow Karłowickich Wieczysto trwałych Przyjaźń, ktora spodziewam się że wzaiemnie od Waszey Hanskiey Mći zachowana będzie. Ten zaś Ablegat azeby w Interessach od J^o K. Mći y Rpltey sobie zleconych, mogł mieć swiadczoną iako Nayskutecznieyszą Waszey Hanskiey Mći ludzkość y sprawiedliwość, oraz Osoby y Charakteru swego Łaskawą Rekognicyą, upraszam Uniżenie, a Ja wzaiemną z Naszey Strony przyrzekaiąc Usługę zostawam znaleźytą Sąsiedzką Obserwancyą Waszey Hanskiey Mći Uprzeymie Życzliwym Przyiacielem y Uniżonym Sługą J. Potocki W. K. Hetman Wielki Koronny.–

Do Hospodara Wołoskiego. Jaśnie Oświecony Mći Panie Woiewodo y Hospodarze Ziemm Mołdawskich Moy Wielce Mći Panie y Przyiacielu.

Jmć Pan Łopuski Pisarz Grodzki Chełmski Ordynowany od J^o K. Mi Pana M^o M^o. y Rpltey do Hana Jmći Ablegat, ma w Instrukcyi swoiey, aby był u Waszey Hospodarskiey Mći. et in Negotio Missyonarzow w Państwie Wcy Hospodarskiey Mći Utwiaią Aitius bydących Nomine Regii et Rplicae expostulował, azeby vigore traktatu Karłowickiego wieczysto trwałego swiadczona była in Rem Religionis Łaska y Sprawiedliwość Wcy Hospodarskiey Mći. Ja zaś przy tey okazyi maiąc Honor przypomnieć się Sąsiedzkiey Przyjaźni Wcy Hospodarskiey Mći zostawam z Zwykłą estymacyą Wcy Hospodarskiey Mći Uprzeymie Życzliwym y Służyć gotowym J. Potocki Woiewoda Kijowski Hetman Wielki Koronny.

Do Paszy Chocimskiego.

JW. Mći Panie Pasza Chocimski Moy Wielce Mći Panie y Przyiacielu.

Jmć Pan Łopuski Pisarz Grodzki Chełmski Ordynowany od Jo K. Mći y Rptey do No Hana Jmć Ablegat gdy w Naznaczoną wybrawszy się drogę przeieżdżać będzie przez Chocim. Azebyś mu Wasza Paszyńska Mć wszelką, co do Bezpieczeństwa y Wolnego Przeiazdu, iako Autoryzowanemu Ablegatowi raczył swiadczyć łatwość y Sąsiedzką Przyiaźń, a Ja wzaiemną w podobnych okazyach oświadczaiąc Uczynność Zostawam z Sąsiedzką Przyiaźnią Waszey Paszyńskiey Mości Uprzeymie Życzliwym Przyiacielem &. ut Supra.

Do Jmć Pana Modzelewskiego. Wielmożny Jmć Pan Łopuski Pisarz Grodzki Chełmski, a ordynowany od Jo K. Mći y Rptey do Hana tatarskiego Ablegat, kiedy iuż wybrał się, y ruszył szczęśliwie w przedsięwziętą drogę, azeby miał w Granicach Naszych Należyte Bezpieczeństwo swoie Rekommenduię WMPanu tym listem moim Walor Ordynansu Maiącym, azebyś temuż Jmć Panu Ablegatowi in Assistentiam et Securitatem ludzi Słusznych 20u Kommendy swoiey Ordynował. Jestem zatym, &&&.

Copia Listu od Kommendanta Chocimskiego do Jmć Pana Łopuskiego Pisarza Grodzkiego Chełmskiego.

List WMMM Pana JWo. Pasza Jmć przeczytawszy do Moiey dyzpozycyi odesłał, a to z tey Racyi że jutro iak nayranie wychodzi z tąd do Hambułu, WMPanu iako Przyiacielowi Naszemu Kłania, Ja zaś odebrawszy władzę w Chocimiu na Czas iaki nim drugi Pasza tu przyidzie takową WMPanu Rezolucyę daię, upraszaiąc abyś był Cierpliwym do dni 5u albo 6u y tam w Granicach swoich zabawić się raczył, yżebyś przez to Affektu dobrego do Mnie nie stracił, bo ta iest Racya że Dnia Jutrzeyszego tuteysza starszyzna, Agowie Wielcy i Mnieysi Wyprowadzać będą Paszę Jmć, to dni dwa zabawią, a potym zechcą żeby iak zwyczay każe z Należytym Honorem przyiąć WMPana. Przedtym tak bywało że Jch Mć Panowie Posłowie przed sobą wcześnie znać dawali, a WMPan z łaski swey Nieuczyniłeś tey Wiadomości, o co y powtórnie Upraszam W. WPana abyś nie wziąwszy odemnie Wiadomości z Mieysca nieruszał się, wszakło o bliski m Sąsiedztwie zostaiemy Możemy Mieć Korrespondencyę, którego za daniem odemnie Wiadomości będę Nadwidział a teraz zostaię &. Machmet Wielki Aga Janczarski Kaymakan Alis Kom: Chocimski.

Rescriptum Gō Malinski Capitaneo Novogrodensi in Locum Gi Pauli Benoe Jngris Rñi Munus Ablegati a Sa Ra Mte et Rplica ad Portam Ottoman: obeuntis Substituto Commissario, quatenus Disfinitationem Inter Monarchias, Rossicam et Ottomăn: Subsequendam attentet. Datum Dresdæ die 25o 7bris Anno Domini 1742o August IIIi &c &c &c.

Gō Malinski Capitaneo Nrō Novogrodensi in locum Gi Pauli Benoe Regni Nri Instigatoris hactenus Munus Ablegati a Nobis et Rplcā ad Præfulgidam Portam Ottomanicam Obeuntis Surrogato et substituto Commissario Nrō et Reipublicæ fideliter Nobis Dilecto Gratiam Nrām Regiam Gōe fideliter Nobis dilecte. Ad omnem Regni Nri Necessitatem provide Intenti ac Commodis et Integritati Populorum quorum Regimen divinæ Dispensationis Consilio Suscepimus Sollicita Mente præcaventes; Quum inter Potentias Reipublicæ vicinas et Amicas eorem devenisse Acceperimus, ut deposito Bello quo Nuper dissidebant Inter alia illud etiam tabulis Pacis inquam secum Convenerunt inseri fecerint, quatenus Certi Commissarii ab utrinq deputentur, qui limites hactenus forsan dubios definirent Constituerentq, Nostrorum Partium esse censuimus, ut huic Actui interveniremus, ne forte cum aliquo detrimento finium Rplicæ peragat. Non quidem quod a Principibus Vicinis et Amicis in Consulto fieri posse existimemus, Sed quia Nostri et Rplicæ interest, attendere, ne per Errorem aliquem, aut deficiente plana Notitia limitum Regni Nri Ipsi Adeo aliquid fundi Subtrahatur, quod ne quovis modo Contigat cum Gōus Paulus Benoe Regni Nri Instigator a Nobis et Rplcā in antecessum ad attentandam Eandq Distimitationem designatus Commissarius, Nunc Munere Ablegatiā Nobis et Rplcā ad Præfulgidam Portam Ottomanicam fungitur, Præmissamq Distimitationem attentare non valet, Nos Fidelitatem tuam (Cujus fidem et in Rebus agendis Prudentiam Cognitam habemus) in locum Ipsius Surrogamus et substituimus, Committendumq fidelitati tuæ esse duximus et tenore Præsentium Committimus ac Mandamus, ut Cum Audiverit Commissarios ad fines Regundos ut Præmissum est deputandos Convenisse illico fidelitas tua Consestim eo locile Conferat,

ac sedulo cum omni diligentia adtendat, ut Limites et fines Reipublicæ undequaq. Salvi, integri, et illæsi permaneant; quæ autem tum Acta definita vel Attentata fuerint ad Nostros Consiliarios fideliter et quantocius referat; quod superest minimé dubitamus fidelitatem suam et studio Boni publici et Gratiæ Nræ Regiæ promerendæ Causâ id Laboris libenti et alacri Animo ut par est susceptum iri. In quorum fidem &c.

Instructio ad Attentandam Dilimitationem Inter Vicinas Potentias nempe inter Monarchiam Rossicam ab una et Portam Ottomanicam parte ab altera Imminentem. Gño Malinski Capitaneo Novogrodens. in Locum Gñi Pauli Benoe Ingñis Añi Capitanei Jablonov. ad praesens Munus Ablegati ad praefulgidam Portam Ottomanicam obeuntis Surrogato et Subdelegato à Sᵃ Rᵃ Mᵗᵉ et Rplcâ Commissario. Die 25ᵃ 7bris 1742ᵒ.

1ᵒ Gñus delegatus Commissarius quamprimum de Congressu Subsequendo Commissariorum a partibus Paciscentib. ac vicinas suas Monarchias Dilimitantibus destinatorum notitiam acceperit, illico et Confestim sese accinget itineri, atq. ad Confinia Regni et Specifice ad Congressum Praefatorum Commissariorum a Partibus Paciscentibus ad Dilimitationem designatorum properabit. Ibidemq. Partibus utriq. de Subdelegatione Sui à Sᵃ Rᵃ Mᵗᵉ et Rplcâ, ac de necessitate Attentationis hujus Dilimitationis ex Jure Collateralitatis Notificabit.

2ᵒ Quemadmodum autem Res inter duos Acta tertio praejudicare non debet, ita praefatus Gñus Subdelegatus Commissarius invigilare tenebitur, ne alte facta Vicinarum Potentiarum Dilimitatio, aliquam fundorum Reipublicæ avulsionem praesumat vel attentet, quare idem Gñus Subdelegatus tenebitur remonstrare Commissariis Vicinarum Potentiarum Dilimitationem anteactam inter Rempublicam Polonam ab una, atq. Praefulgidam Portam Ottomanicam Parte ab altera, in Aᵒ 1703. peractam, Ditiones Polonicas a Ditionibus Ottomanicis a Littore Tyræ vulgo Dniestru et ab ostio fluvii Jahorlik turcicé Kaynardzie Nuncupati incipiendo, in littore vero fluvii Boh circa Sinum ac Ostium fluvii Codeme finiendo distinguentem, per quam Dilimitationem ad fundos ulteriores intra Bohum et Borysthenem peninsulariter sitos

et iacentes nullum Ius Portae Ottomanicae restasse, sed totam hanc Plagam, ad Jus et proprietatem Reipublicae Polonae ex antiquo sine ulla Contentione pertinuisse et nunc Jure Lgmo pertinere debere explicabit. 3º Quoniam vero fundi Certi in Circumferentia Urbis Kijoviensis tam infeviis Littori Boristhenis Circa fluvium Tasmin adhaerentes: Zaporozy et Budak nuncupati per Replicam Polonam vigore Tractatus Grzymultoviani in rem Monarchiae Rossicae cessit resignati necdum Certis limitibus inter utramq Partem distincti et dislimitati sunt idcirco Jll Gnus Commissarius utriq Parti demonstrandum esse studebit fundos Eosde. (si quos Pars Parti Paciscentium cedere vel impertiri voluerit) nullatenus posse dislimitari et distingui Antequam Principalis Earund: Regionum inter Rempublicam Polonam et Monarchiam Rossicam, uti tractatu Grzymultoviano Suspensa ac reservata Dislimitatio Subsequatur; quod si Veso Gnus Commissarius Ejusmodi remonstrationes suas simultaneé Partibus Paciscentibus parum aut nihil proficere animadverterit, extunc coram Suprafatis Commissariis de Laesione limitum Reipublicae querulabitur et hanc suam querelam, iam ibide factam ad Acta Vicinioris Castri ingrossari Curabit.

4º Decreto Cuncta quae in hoc Negotio gesta tractata fuerint aut resolutionem Specificam intercedente aliqua difficultate requisiverint, festinatis relationibus Sae Rae Mtti D. N. C. sive suo Ministerio Communicabit. Reliqua in Pmissis diligenter acutiliter peragenda illibatae fidei Conscientiae, Activitati, et Prudentiae Gsi Subdelegati Committuntur.

Instrukcya Urodzonemu Ignacemu Oginskiemu Oboznemu W. Wº Xº Litº ablegatowi Jº K. Mºy Rpltey do Nay Monarchini Rossyiskiey dana z Kancell. W. Wº Xº Litº w Wschowie dnia 21º Maia Rº Pº 1742º

1º Odebrawszy Ur. Ablegat Expedycyą swoię tak z kancellaryi Wº Xº Litº iako teź z Skarbu Kor. y Litº, pospieszy niezwłocznie na Stolicę Moskiewską, lub gdzie się będzie znaydowac natenczas Nay Monarchini Rossyiska. 2º Stanąwszy szczęśliwie na Mieyscu Rezydencyi Nay Monarchini Rossyiskiey ogłosi Przyiazd swoy Ministerio Dworu tamteyszego, y potym przy oddaniu Zwyczaynych Wizyt Upraszać będzie o Naznaczenie sobie Audyencyi, u teyze Nayiasnieyszey Monarchini.

3° Na takowey Audyencyi przy oddawaniu Listu albo Credentialium, od J. K. M. wyrazi Uro: Ablegat w iak nayżłotszych słowach iż Rzadko J. K. M. Interessa pozwoliły oddalić się od Państw swoich Dziedzicznych, zaraz ziechawszy w Państwa Krolestwa swego przyłożeniu Walney Senatu Rady nieodwłoczne wziął Przedsięwzięcie, Wysłania Uro: Ablegata, do N. Monarchini Rossyiskiey, tak dla powinszowania teyże Monarchini Rossyiskiey Objęcia Rządow Państwa Rossyiskiego iako y dla upewnienia osszczerey y stateczney Przyiazni J. M. y Rptey, przytym Uro: Ablegat Upraszać będzie aby w zleconych Interessach sobie łaskawe od N. Monarchini znalazł zawsze Ucho, a dla obszernieyszey Explikacyi mógł mieć Naznaczony Czas do Konferencyi z Ministrami Jey Carskie Wielicześtwa. 4° Na Konferencyach z Ministrem, czyli Ministrami do traktowania z Sobą naznaczonemi wyrazi Uro: Ablegat, iż J. K. M. y Cała Rpta, iako pragnie nienaruszoną Nigdy Przyiazń y dobre Sąsiedztwo z N. Monarchinią Rossyiską zachowywać według dawnych Soiuszow y Traktatow, tak i na dalsze Czasy rzetelne teyże Przyiazni dawać będzie zawsze dowody, a oraz nie wątpi że y N. Monarchini Rossyiska rowną wzaiemnością ku J. K. Mci Pana N. Miłościwego y Całey Rptey certować będzie.

5° Wyrazi Ur. Ablegat że będąc w Charakterze podobnym wysłany do Sławney Pamięci N. Monarchini Rossyi Anny, o Upomnienie się Satysfakcyi dla Ukrzywdzonych przez Marsze Woysk Rossyiskich w Państwach Krolestwa Polskiego; Naznaczona była Kommissya w Satanowie, y iuz in Parte Niektorzy odebrali Solucyą tandem zalimitowana do Czasu, a potym przez Smierć N. Monarchini Anny niewzięła dalszego swego skutku, a zatym Upraszać będzie Ur: Ablegat, aby taż Kommissya znowu reassumowana była, z kontynuacyą Nadgrody szkody poczynione, y ten Punkt pro principali Instrukcyi swoiey mocno popierać będzie.

6° Ustawiczne Skargi od pogranicza Dniepru Zachodzą, od Obywatelow Państw Krolestwa Polskiego na Kozakow Za Dnieprskich y Siczowych, ktorzy Swawolnemi Kupami wpadaią w Granicę Państw Rptey, Rabunki Wsiow y Miasteczek, Zaboystwa Szlachty y ludzi niewinnych exercent, za czym zleca się Ur. Ablegatowi aby z Ministrami na Konferencyi umowił sposoby, iakiemi mogą być te Kupy

Swawolne utrzymane, y owszem do Koszowego Ordynanse dopinał się, żeby zobopólnie wzglę=Kie bespieczeństwo Granic bydź mogło i Ci Swawolni Kozacy aby utrzymani byli od podobnych na potym Zajazdów.

7º Podtenczas kiedy Woyska Rossyiskie po Uczynionym z Państwem Tureckim Traktacie powracały nazad od Chocimia, ku Kijowu, dla prędszego przyiścia zostawiły były część znaczną Ammunicyi we Wsi Starostwa Smotryckiego niedaleko Kamieńca, Rzplita Zachowując Neutralitatem firmam z Państwa=mi Pogranicznemi, niemoże dłużey u Siebie trzymać tych Ammunicyi w takiey z Państwem Tureckim bli=skości, a zatym y teraz ma in Commissis JW: Ablegat umowić iak nayprędzey z tamtego Mieysca tych Ammu=nicyi Wywoz, bez uciemiężenia żadnego Obywatelów tamteyszego Kraiu.

8º Kiedy przez Ostatni traktat między Rossyią a Państwem Tureckim, podobno przez Niewiadomość Granic Królestwa Polskiego przez Grunt Rzpltey Dukt Rozgraniczenia tego przychodziłby, zaczym JW: Ablegat na Konferencyi dopomni się, aby to Rozgraniczenie w tamtym Kraiu Zawieszone było aż do Umowy Stanów Rzpltey, gdyż tam z iedney Strony zachodzi Rozgraniczenie po traktacie Karłowickim zakończone między Pol=ską a Państwem Tureckim, a z 2dą Strony zachodzi Exekucyo traktatu z Państwem Rossyiskim, przez Grzymułtowskiego Posła Korony Polskiey zakończonego, dokąd mieli bydź wysadzeni z obydwoch stron Kommissarze do Prowadze=nia Duktu Granic, a to dotąd iescze do skutku nie przyszło.

9º Ponieważ Stany Rzpltey na Seymie Aº 1726º a potym 1736. naznaczyły Kommissarzów do Konferen=cyi z Ministrem Rossyiskim, tedy JW: Ablegat w żadne Materye wdawać się niepowinien insze, okrom tych które w Instrukcyi mu są zalecone. 10º Z Każdego Mieysca gdzie w Podróży swoiey mieć będzie Sposobność Poczty, a partykularnie przy Rezydencyi u Dworu Rossyiskiego odzywać się będzie punktualnie JW: Able=gat Ministrom Status przy Boku JoK. Mci zostaiącym, Kommunikując quae sunt deferenda, y posyłaiąc Sy=noptice Dyaryusz Negocyacyi swoiey. 11º Powrot od Dworu Rossyiskiego Miarkować będzie JW: Ablegat od Suk=cessu Negocyacyi swoiey, nie uprzedz iednak powracać będzie, aż poki JoKo Mc nie da na to swego uwolnienia.—

Instrukcya Sekretna JW: Ogińskiemu Oboznemu WW: XL: Litt: Ablegatowi do NNey Monarchini Rossyiskiey którą tylko dla swoiey partykularney Informacyi mieć bę=dzie. dana z Kancell: WW: XL: Litt: w Wschowie 21º Maia 1742º Roku.

1º Stanąwszy w Moskwie czyli tam gdzie się znaydować będzie Nª Monarchini Rossyiska, niżeli się Ogłosi Ministerio Dworu tamecznego powinien się złączyć in omni Confidentia Ur: Ablegat Nasz amicabiliter z Ur: Pezold Rezydentem Saskim y od Niego wziąć Informacyą Respektem oddawania Wizyt Ministerio Praesenti iako y sposobem Uproszenia Sobie Audyencyi u Nª Monarchini Rossyiskiey także cokolwiek będzie należało do partykularney Informacyi Uro: Ablegata we Wszystkim tym może być obiaśniony od Uro: Rezydenta Saskiego iako tam dawno zamieszkałego, y Wiadomego Secretów Ministeryi Praesenti, do czego list z Gabinetu do Ur: Rezydenta Saskiego posyła się.

2º Jeżeliby się przy Dworze Monarchini Rossyiskiey iescze znaydował Monsieur le Baron de Gersdorff Chambellan de Sª Mté tedy Ur: Ablegat starać się powinien aby y z tym w iako naylepszey żył przyiaźni y Konfidencyi.

3º Przy Konferencyi z Ministrami namienić trzeba że J. K. M. Między inszemi nierozerwaney przyiaźni dokumentami niemniey y o tym dał iawny dowód, że Pułkownika Szwedzkiego Bonę Kazał wziąć w Areszt, który Chciał Konfederacye w Polszcze robić, y przy niey Societatem Belli przeciwko Rossyi uczynić, y tak się starał J. K. M. aby w Królestwie swoim podniecony ten Ogień przeciwko Monar: Rossyiskiey zaraz był ugaszony.

4º Powinien się Ur: Ablegat odezwać do strony Wº Hetmanowi W. K. aby mógł mieć zebrane Synoptice poczynione Krzywdy przez Kozaków Siczowych lub Zadnieprskich, a partykularnie jeżeliby się mogła jaka Strata Wielmożno-

5º Ponieważ to Poselstwo Ur: Ogińskiego Oboźnego Wº W. X. Litt. ma Konnexyą z przeszłym niedawno odprawionym zaczym starać się powinien Ur: Ablegat wziąć z sobą przeszłey Negocyacyi Dyaryusz, y ieżeli nie Oryginały to Copie z podpisem którego Wº Pieczętarzowo jako Concordant Cum Originali Ordynansów Sławney pamięci Nª Monarchini Anny, do Satysfakcyi Ukrzywdzonym przez Marsze Woyska Rossyiskiego przez Polskę reguluiących się, iako y Diploma że Nigdy Woyska Rossyiskie przez Polskę przechodzić nie będą. Jeżeli nie in Originali to Copią Wyżey namienionym Sposobem Autentykowaną a to ad omnem eventum ieżeliby przy Konferencyi potrzeba tego była gdyż teraz Ministerium w Osobach iest odmienne.

6º Jeżeliby była jaka wzmianka o tytule Imperatorskim wyrazi Ur: Ablegat że będąc Wysłany od dwóch tylko Stanów Rzpltey, nie może być inszy dany tytuł tylko według ostatnich Sojuszów y Traktatów, na przyszłym zaś Seymie wątpić nie trzeba że Cała Rzecz Pospolita zgromadzona łatwo te trudności ułatwi, dla tym większey Sąsiedzkiey Przyiaźni.-

7° Gdyby quo Casu Ur: Ablegatowi podane były od tamtego Ministerium Nowe do Negocyacyi Proiekta, okrom tych które w Instrukcyi danej są wyrażone, tedy exkuzować się powinien że niemaiąc żadnego wtey Materyi Kommissu od J. K. M^ci y Rptey ma limitatum Charakterem suum. 8vo od Punctum w Instrukcyi Publiczney poszła się partykularna Informacya, iednak Ur: Ablegat dla lepszey Informacyi powinien się ogłosić W^u Hetmanowi W. Kor:, aby Mu Mappę Wywiedzioną przez Ur: Benoe Instygatora Kor: wyprowadzoną z Informacyą Kopcow y Mieysc mogł Kommunikować.

List do N^ey Monarchini Rossyiskiey temuż Ur: Ablegatowi dany. ut Supra.

Zachowuiąc iako Naylepiey z Pogranicznemi Państwami Krolestwa Naszego Harmonią Naybardziey Staraliśmy się oto, aby z W^ą Rossyi Monarchynią tak scisła y nierozerwana trwała Przyiaźń, ktorey by żadna nigdy Okoliczności przeciwność naruszyć nie miała mocy. Dlatego kiedy po przedłużoney dla Interessow Naszych w Państwach Dziedzicznych Rezydencyi, teraz dopiero Radę Walną Senatowi Naszemu w Wschowie dla rożnych Rptey potrzeb naznaczyć Nam przyszło, zaraz Ur: Ignacego Oginskiego Oboźnego W^o W. X. Litt^o nam y Rptey dobrze zasłużonego w Charakterze Ablegata Naszego do W^o C^o W^o Wysyłamy, aby ten nietylko oszczerych Naszych y Rptey zachowania Statecznej Przyiaźni upewnił Intencyach ale oraz przy Powinszowaniu W^o C^o W^o Objęcia Rządow Państwo Całey Rossyi, oswiadczył wtym partykularną Serca Naszego Radość. Upraszamy przytym Siostrzko W^o C^o W^o aby iś pomienionemu Ur: Oginskiemu Oboźnemu W^o W^o X^a Litt^o Ablegatowi Naszemu w tych Wszystkich Interessach ktore od Nas w daney sobie Instrukcyi ma zlecone, zupełną Wiarę y Łaskawe dała ucho. Nie wątpiemy że W^o C^o W^o idąc W^o Oyca swego Śladami, wzaiemną ku Nam y Rptey certować będzie Przyiaźnią, ktorey przy długoletnim zdrowiu y Panowaniu Naypomyślnieyszych od Boga Życzemy Sukcessow. Dan w Wschowie 21° Maia R^u P^o MDCCXLII. Panowania Naszego IX Roku A.

Copia Literarum ab Excellentissimo Małachowski Pro Cancell: Regni ad Sup^mos Consiliarios, Maiores et Minores Capitaneos, tum Regentes Ducatuum Curlandiae. et Semigalliae ex Mandato S^ae R^ae Mis, quatenus Bona Kutzau G^so de Mirbach N^bli Cubiculario suo in Possessionem

Tradant. Hubertsburgi 1º 8bris 1742º Scriptarum.

Magnifici ac Gsi Domini fratres Honorandissimi

Nihil desiderabilius hactenus Cordi Meo inerat praeterut eam qua Semper Dignissimas Personas Mrum et Grum Dominationum Vestrarum prosecutus sum estimationem Manifestam facere queam, Nunc ergo ex infra deferendi Offerentem Sese occasionem libenter Arripiens de intimo Affectu meo fraterna Propensione distinctoq Cultu Easdem Certiores Praesentibus reddendas esse Cupio. Quamprimum Sa Ra M. D. Meus Clemus ex speciali Gratia Clementiaq sua Rescriptum ad Mcas Gsas q Dnes Vras Infrascriptorum ratione, favore Gsi de Mirbach Nobilis Cubicularii sui Subscripserit, Statim ac eo instanti mihi quoq in Mandatis dedit, ut easdem perquam ferventissime Praesentibus requiram, quatenus Bona Rutzau cum omnibus Attinentiis (juxta obloquentiam Supra Mentionati Rescripti sui) quantocius in actualem Praenominati Gsi Domini de Mirbach Possessionem dimittant, et Proventus ab actu ejusdem Rescripti Eidem restituere demandent; hoc quoq specialiter denuntiandum Mcis Gsisq Dominationibus Vris S. R. M. D M. C. injungere dignata est quod prout Eand: Gratiam suam Memorato Gso de Mirbach Nbli Cubiculario suo tanquam directus immediatus et utilis Illorum Ducatuum Dominus Dedit, ita Nullas moras, nullasq Cunctationes hoc in Negotio patiet, imo omnino Mandatis suis obediri vult Semelq receptum in protectionem suam Gsum de Mirbach Semper protegere verbo suo Regio spopondit.

Quo vero ad expedienda Praegnantiora Negotia sua S. R. M. D M. Clementissimus Persona Eiusd: Gsi ac Mirbach celerius indiget eo magis Mandatis suis urget, ut Mcae Gsaeq Dnes Vrae instantanee in Ead: Bona Rutzau Eundem Officiose ac essentialiter intromittant, Nepo moram Illis in oris Curlandiae Negotia sibi Commissa in discrimen aliquod illabant. Probe itaq spero Mcas ac Gsas as Dnes Vras pro debita erga Sm Rm Mm D M C. Devotione ac obedientia Praemissa omnia sine omni Cunctatione adimpleturas, Voluntatiq tanquam Domini sui directi satisfacturas; quod dum ex speciali Mandato S. R. M D M. Clmi Mcis Gsisq Dnationibus Vris denuntio, Me Ipsum favoribus ac benevolentiae Earum Commendo ac prompto afectu Cultuq Maneo J. Małachowski R. Q. R. P. –

Literæ ab Excellentissimo Domino Malachowski Pro Cancellario Regni ad Magistratum Uschovensis justam meritorum habeant Rationem cum declaratione quod process, et Decreta in Magistratu Oppidi Swieciechoviens. lata Bonæ famæ Eiusd: D: Anderss non deberent Nocere Dresdæ 1. Xbris 1742. Scriptæ.

Nobiles ac Spectabiles Domini Amici Honorandi.– Magistratus Oppidi Swieciechoviensis judicandi Dominum Anderss Potestatem habuit nullam, cum de Jure Actor debeat sequi forum Rei. Jure itaq' tenebatur Conveniri D. Anderss (si necessum fuerat) in Judiciis Magistratus Uschoven tanquam Eiusdq: Civitatis bene Possessionatus Incola et in Magistratu Constituta Persona, quod cum secus factum, Processusq ac Decreta in foro illo incompetenti contra Eundq. lata sint. Dnes Urœ læsionem Jurium et Privilegiorum Eiusdq Civitatis sentire debebant, Juramentoq suo ad avertendam quamvis labefactationem obligati et obstricti sunt Nullam Considerationem Eiusd: Processus ac Decretorum habere, multomagis aliquam assentationem Ubere tenent, ne tacite facturam Eorund Jurium et Privilegiorum suorum approbare videantur, tollerato equidem uno inconvenienti sequerent plura. Sa Autem Ra Mtas D. N. C. mus Immunitatem Jurium et Privilegiorum Civitatibus suis servientium sartam tectamq ac inviolabilem manere ac habere vult, Eidq' D. Anderss Patrocinium et Protectionem suam Regiam Clementissime promittere pro semper dignata est, quare si Muneris Ministerii Mei Commendandum ac declarandum Dnibus Vris Censui, hæcce Decreta ac Processus nunquam Bonæ famæ Eiusd: D. Anderss Nocere, vel ad obeunda Munia in Magistratu præpedire posse, quinimo ut justam Meritorum Eius habeant quovis tempore rationem Eundemq tanqm Concivem et Confratrem suum Amore ac Bonis Officiis prosequantur enixe insinuare non desino ac maneo. Dresdæ A. Nobilium ac Spblium Dnationum Vrum Amicus ad Obsequia Paratus. Joannes Malachowski.

Copia Literarum Emmi Cardlis Sinzendorff Eppi Vratislaviens. ad Cellmum Primatem Rni Poloniæ Die 28a 8bris 1742o Scriptt. Celsissime et Rme Archi Eppiscope Primas et Princeps Dne mihi Colendme.– Præsentium Exhibitor Rndus in Christo fidelis Antonius de

Biberstein Zawadzki Cathedralis Ecclesiae Livoniensis Canonicus. et Parochus Grabovicensis Dioeceseos Meae Vratis laviensis rogavit me, ut Beneficium suum Parochiale cum alio idoneo Subiecto de Consensu et ad Praesentationem Serenissimi Poloniae Regis Jus Praesentandi habenti commutandi Licentiam Eidem Concedere vellem. Acris interim periem, Magnam a Suis distantiam aliasque Motiva et rationes, ad hanc permutationem a me pro Sufficientibus agnitas allegando; Ego proin istae acrationabili Eius petitioni morem gerere Cupiens. Eundem ad effectum hujus permutationis cum Beneficio in Dioecesi Gnesnensi existente obtinendae Praesentibus Dilectioni Vestrae hinc Officiose Commendo, longe omnium gratissima accidit Mihi haec opportunitas Dilectionem Vestram Constantis obsequii ac genuinae Observantiae qua Eandem colo, Praesentibus literis reddendi Certiorem, ac palam faciendi quo ad Cineres usque perseverem. Dilectionis Vestrae Ad Obsequia Paratissimus Philippus Cardinalis Sinzendorff Episcopus Vratislaviensis. - Vratislaviae 23° 8bris 1742°. - Inscriptio: Celsissimo et Reverendissimo Principi et Domino Christophoro Archi Episcopo Gnesnensi Primati et Primo Principi Regni Poloniae e Comitibus de Szembek mihi Colendissimo etc.

Commissio ad Oppidum Wieliczka pro disjudicatione Controversiarum inter Cives Eiusdem Oppidi Subsecutarum Hubertsburgi 22° 9bris 1742° Anno data. Augustus III etc. etc. etc.

Generoso Bartholomeo Skrzetuski Venatori Chelmensi Vicesupremo Salis fodinarum Nostrarum Velicensium Stanislao Antonio Jarzewski Vice Colonello Leib Guardiae Nostrae Equestris, et Alberto Domastawski Secretario Nostro, Commissariis Nostris fideliter Nobis Dilectis Gratiam Nostram Regiam. Generosi fideliter Nobis dilecti: Intelleximus tam ex Relatione Certorum Consiliariorum Nostrorum Lateri Nostro Assidentium, quam ex supplici Libello ab oppidanis Nostris Velicensibus Nobis porrecto multa odia, Contentiones et Dissensiones inter personas in Magistratibus Eiusdem Oppidi Nostri Velicen: Constitutas, ac Communitates Eiusdem Oppidi exortas esse, proinde ne hocce Oppidum ac Incolae Ipsius ad Ultimam vergantur Ruinam Nos Potestate Nostra Regia in Virtuteque directi Nostri in omnes Civitates et Oppida Regni Nostri Dominii, fidelitates Vestras (de quarum integritate Conscientiae, Prudentia, et in rebus Agendis dexteritate, optime persuasi sumus) requirendas esse Censuimus, requirimusque Praesentibus

Literis N[ost]ris ac Jurid: Mandamus, quatenus constituto inter se Certo tempore exstraditis[que] Juxta praetim Jurisdictionis suis Inadversentialibus, in fundum Eiusd: Oppidi Wieliczka condescendant, ibidem[que] in Praetorio sive alio Commodiori Loco sibi beneviso, Jurisdictione sua Commissoriali fundata, ac per Ministerialem Regni Generalem Publicata, tam toti Magistratui quam Communitatibus coram Judicio suo Commissoriali Comparere demandent, ac imprimis de Electione Constitutarum in Magistratu Personarum Capacitate, qualitatibus, bona[que] fama, ac probis ac honestis Earum moribus, tum utrum rite et Legitime eadem Electio peracta sit inquirant, et utrum praefatae Personae in Magistratibus rite ac Legitime collocatae Cognoscant, et pro ratione Juris, aequitatis, et Privilegiorum Eidem oppido Servientium resolvant, abusus quosvis in ead: Electione Commissos tollant, et imposterum Committendos interdicant, Contractus Arendatorios Advocatiae Oreliciens, et Villae Grabowski, quibuscun[que] Personis datos tantum Cognoscant, rescindant. Eum vero Contractum qui Cum Maiori Emolumento Eiusd: Oppidi ac Boni illius Publici Conscriptus apparuerit approbent; Internum et Externum Regimen Magistratus introspiciant. Calculum de Proventibus Publicis ac privatis Eiusd: Oppidi, ab ultima Calculatione a quo Competierit excipiant, et si in usus Privatorum Conversi fuerint restitutionem injungant. Injurias Particulares inter quasvis Personas Eiusd: Oppidi /Causas Successionum ac fundi nihil quidquam tangento/ necdum in Judiciis finaliter decisas dijudicent; de Publicis ac Privatis Contributionibus vel aliis dationibus et Angarisationibus utrum aliquis Civium vel Suburbanorum praeaggravatus fuerit. Eaedem[que] Contributiones utrum in tanta solummodo quantitate, qualem necessitas poposcerat exigebantur, serio investigent, inducent etiam Inquisitiones si opus fuerit expediant, et quidq[uo]d Justitia et aequitas suaserint decernant, tum ea Omnia quae ex orbita boni Regiminis Jurium et Privilegiorum totius oppidi, quam Cujuscun[que] Personae Civilis exciderint idonne ad debitum redigant Ordinem, nihil[que] intactum relinquendo omnia finaliter dijudicent ac praecisa appellatione decidant. Facturi sunt.

Copia Listu JW. Benoe Instygatora Kor: Ablegata od J. K. Mci y Rptey do Przew: Porty, do JW. Wodzy y Generata Cimmov Kijow: Het: Wo K. 2 Jan. 22. gbr 1742. Pisanego.

Rozprawiwszy Zrania Miastem pilnosci na Kotorie[?] JW. Panu Dobrodzieiowi Cum debita Adoratione et relatione Przyjecia Mego Napierwszey Porcie w Chocimiu Cum pleno honore odprawionego, odzyiqam się-

zbey drugiey Cultu profundo, donoszę że do Jass byłem przyięty z większem ieszcze splendorem, naprzod na Gra=
nicy Powiatu Chocimskiego gdzie mnie doprowadził Konwoy Paszy tameczznego, miałem obviam od Xcia Jmć
Hospodara delegatos JmP.P. Palfady y kantu kuzeno ludzi z pierwszych familii porządnie prowidowa=
nych, ktorzy przy dicie Xcia Jmć Hospodara Oświadczyli Mi assistentiam, zbliżywszy zaś pod Jassy
o ieden Sahat, zastałem Hetmana y Marszałka Wielkich Wołoskich, ktorzy cum decentissimo Apparatu
et Comitatu ludzi y Woyskowych y Dworskich przy Muzykach, Chorągwiach, Proporcach uczynili
przywitanie przez Tłomacza Piechoto Stoiącego, po krodkim Komplemencie Koni 8tu Hospodarskich Boga=
to y świeżo Ustroionych dla Mnie et propter Comites prezentowali, przesiadszy się na Konie, y zbliży=
wszy na Przedmieście zastaliśmy Piechotne Gwardye Semenow Janczarow et Cujusvis nomendaturae
Milicyi porządnie rozstawione, Między szeregami ktorych byliśmy prowadzeni longo tractu przez
Miasto Nowemi Mostami usłane do Stancyi czysto przygotowaney Sofami w kilku pokoiach opo=
rządzoney, wkrótce potem byłem regalizowany od Xcia Jmć Hospodara Cukrami, fruktami, Ro=
soliszami, Winami, Chlebami, na kilku dziesiąt Tacach Srebrnych przez dwoch Podkomorzych Pre=
zentowanemi, Została in Crastinum essencya Wizyty Xciu Jmć Powinney, Więc że Między In=
synuacyami potocznemi o tey Wizycie poprzedzaiącemi, tykały mię Relacye, iakoby S. Pamięci
JmPan Wda Mazowiecki Poseł na ow czas Wielki, od Porty powracaiący, oddaiąc Wizytę Niniey=
szey tylko w Izbie Audyencyalney od S.P. Xcia Jmć Mikołaia Mauro Kordatego Oyca Niniey=
szego Hospodara in Solio suo Siedzącego był przyięty nalezało mi albo scrutari veritatem tey rela=
cyi, albo Conciliare ampliorem humanitatem Ninieyszego Xcia Jmć Hospodara, ad sufficientem
Satisfactionem Maiestatis et Gentis Nrae, Zemy się tedy Antecedenter wciągneli w listy od kilku mie=
sięcy ab utrinque pisane przez ktore Xżę Jmć Personales Teneritudines, za Moię w Korrespondencyi
Attencyą, a Ja pozyskanie dalszey Jego benewolencyi, y moiey ku Niemu Propensyi oświadczyli
śmy, dlatego po takich zadatkach godziło mi się tentować gradum et successum voti mei, y tak in
Crastino uczyniłem propozycyą, że iako się znam ad debitum Cultum Xciu Jmć praestandum, tak
upraszam o determinacyą, iako mi pozwoli alequietowac hunc Passum, czyli prywatnie iako fidu=
ciarii suo czyli też Publicznie qua Characterisato, gdyż ieżeli prywatnie tedy nie pytaiąc de formalitate,

poiechawszy z iednym Koniuszem w Kolasie Parokonney uspokoiłbym Desiderium meum nieskupulizując nad wszelkim przyięciem, ieżeli zaś Publicznie et in Charactere tedy radbym provisionaliter ubespieczyć Sobie Respect Jego y względ Jmienia N. Pana y Rzpltey, których Portrety piastuię y w Sercu y na Ramionach moich, to iest żebym przez długą Enfiladę Pokoiow niemiał mozolnego szukania Xcia Jmci, z tak słodkim Cesarem, y żebym w Przyięciu moim mógł profitować place przystoyny do Sutenowania tak drogiego Depozytu, nawet to do żywego et Principem et Seniores Curiae, były Koncertacye Supra formalitate Anteactor, y kiedy tak cały dzień zszedł pensando alterutrinque praemittebat opponendo partim świeższe obowiązki desuper o utrzymowanie Powagi hujus Solii, partim dawnieysze dostoieństwa Regni quondam Daticae circa reliquas Praerogativas Eiusdem Solii pozostałe, y zawsze Eodem tenore windykowane y utrzymane, po replikach moich pro virili meo uczynionych, trzeciego dnia zrana dobrze rzecz zważywszy, et á fine spenetrowawszy, Napisałem Valedictorias z podziękowaniem Solennym za tak wspaniałe y hoyne przyięcie; a że in Praesenti oddanie wizyty ani prywatnie ani publicznie Conciliari niemogło Satisfactionem Dotiaudebiti odłożyłem dogodnieyszego Czasu, z tym listem delegowałem Jmci Pana Sekretarza y Tłomacza Kor., nie mogła Subsequi tylko Benedictio et permissio Jtineris przez powróconych Moich Delegatow, lecz w tym Punkcie zaraz przybyli od Xcia Jmci dway Mężowie iednym słowem Wspaniali Monsieur Rizo Człowiek po Swiecym przez Europe Woiażowaniu suavi facundia Wielu Języków przyięmny, a drugi a Secretis Consiliorum et Medicinae w Języku Łacinskim iak Cycero wspaniały, Munus Drogmana czyli Tłumacza piastuiący ad Mirando ac detestando Successum Propositorum, odpowiedziałem Cum omni Civilitate że po Wspaniałym Sercu Xcia Jmci Spodziewam się Assertionem iż utrumque tak Regulamen Wizyty iako y accelerationem Podróży nie te peto, po krodkim examinie transactorum Sprawiedliwi y słuszni Ludzie dali mi affirmativam, ale natychmiast w bliskimych digressyach niemogli utaić desiderium reparandi Omissa, niemogłem być incivilis żebym nie prezentował é reciproco Meam facilitatem et Conatum, y tak ieden z Nich poiechał ad Curiam, drugi zaś w Momencie sowiciowy

się do Mnie Koncertować secretim, a przyznawszy niezupełne prozumienie się na dniu wczoray=
szym, reduxit wszystko na dniu dzisieyszym ad hunc Ordinem, na przod o Godzinie 10 zrana Concedam=
do Stolicę ktora drogi bardzo zmacała, iuz nie Konie Wierzchowe iako zwyczay ale 6: Karet Hospodarskich
przyszło Cum Copia Czukodarow, Pajukow, Szatrow, Pachołkow koło Karet idących, skorośmy się
lokowali do Karet Czauszowie Wykrzyknęli implorando Benedictiones desuper, iechaliśmy pomię=
dzy Szeregi tey tu Milicyi, od Stancyi aż do Zamku rozstawione, praecedebat Mię Kawalkata moia w
iedney Partyi, Barwy Pokoiowcy Kontusze Ponsowe ze złotem, y błękitne Żupany Maiący, w dru=
giey Partyi. ~~Barwy Pokoiowcy~~ tak domowi iako i przyiaciele Comites Itineris, po nich Laufrowie w Barwie błękitne-
go Atłasu z galonami, fartuszki Ponso Laski y Kaski Srebrne potym Pacholcy w karmazynowych
ferezyach a Błękitnych Katankach Tasze, Szabeltasy, Pętlice, Guzy Srebrne odlewane Piora Srebr=
ne z Słonciami przy Magierkach, po Nich Czukdarowie Moi, w karmazynowych Żupanach y
Kołpakach okazałych przyiechawszy do Wschodow Pałacu przyimował wyżey wspomniony Mon=
sieur reparator haestemorum z dwoma Kamerassami, na Wierzchu Schodow Drudzy Officyali=
stowie ponowili Przyięcie wchodząc ad Vestibulum stawiliśmy się. Jmć Pan Postelnik alias Mar=
szałek z Jmć Panem Hetmanem żeby zaś uniknąć iako Scavi długiego Hospodara szukania kwi=
towaną Izbę Audyencyalną a w bliszey dywanowey Sali lokowano Solium na trzech Gradu=
sach Czerwonym Suknem przykrytych, po obudwoch Stronach zrobiono Soffy bogatymi Wez=
głowiami adornowane, a tak iednym tylko progiem y Drzwiami discriminatus przywitałem Xcia
Jmć Hospodara, in limine mile Mię przyimuiącego, doszedszy zaś do Mieysca Xże Jmć in suo so=
lio a Ja na prawey Ręce na Soffie lokowaliśmy się inter Contestationes Moicy Propensyi o=
świadczyłem motu proprio existimationem z Strony Nº Krola Jmci y Całey Rzpltey ku Osobie Xcia
Jmć ze przezorniey sprawiedliwie gubernando Granice interessedaie sposob zachowania z Prze=
świetną Portą trwałey Przyiazni, y Utrzymania Przymierza wiecznego, tandem questiones o Zdrowiu
Nº Panstwa i Nºy familii o obrocie y Przyiazni JWº Pana Dobrodzieia, Solwowawszy respondio=
nibus; postulata Jmć Pana Niewęgłowskiego względem uprowadzenia Corki Jego, drugie OO. Jezuitow

tokeyszych y OO. Bazylianow względem całości Gruntow y Konwentow, trzecie względem Kupcow Ormianow aby
niewinni za winnych niebyli Sekwestrowani et his similia własce Xcia Jmci Ubespieczywszy pośiedł Kaffy
Czokulady turifikacyą Wonności, Aspersyą rozową odebrawszy, byłem znowu ead: Methodo aż do Progu od
Xcia Jmci Konwoiowany, przez tychże Officyalistow aż do Karety sprowadzony, a naostatku przybyciem
Jmci Pana Hetmana y Marszałka Nayjwyższych Jmc P. Riżo y Jmci P. Karadżie na traktament do Mnie upro=
szonych kontentowany podczas traktamentu u pierwszych drzwi Dragonia moia dość porządnie wymodelowa=
na u Drugich Drzwi Pocztowi także odemnie uniformiter przyodziani paradowali, trębacze w Ganku Bandurki
w Stołu Kapela dosyć dobra o Sciane blisko naroznych Instrumentach applaudowały, na podworzu zaś y przy
Bagażach Semenow Chorągiew Straż trzyma y Ognie na Kaganiach po całych Nocach Nieci, zgoła non va=
nam gloriam quaerendo ale raczey Sollitudinem Patrum Conscriptorum a Mianowicie JW. Jmci P. Krakow=
skiego Dobro: Singularius w tey mierze badaiącego Cotentando, to Opisuię dziękuiąc P. Bogu że dotąd et de=
center et regulariter pomogł obeyść się, y Supplikuiąc aby ad gloriam Nominis Ni Pe y Oyczyzny Pozwolił
na tamtych pryncypalnieyszych przeprawach ieżeli nie lepszym przynaymniey podobnym porządkiem
utrzymać się y expedyować. Quod reliquum est łatwo domyślić się y pomiarkować iakim Kosztem nad Kondycyą mo=
ię iako fatygą nad Wiek y siły moie muszę obchodzić się w oczach prawie JWP. Dobro: Kwotę Skarbu odebraną we Lwo=
wie expensowałem za mundur z Wrocławia przez Jmci P. Toneckiego przywieziony półtora tysiąca gotowych Czerwo: Zł.
zapłaciłem, Intratkę z Dobr moich iak prędko praenumeratim Wyciągnołem y nadto za Respectem Pańskim y
Jego łaskawym Kredytem 30m zaciągnołem, wszystko iak Piasek z klepsydry wycieka, Ja in Codzienny do Sta
Leworu [illegible] do 500 Zł: wynoszący i iden drugiego nie dogania, tak tu Umiciu dobrze z Prochu Chędożyć, recursus
do JW. WPa Dobrodzieja y JW. Jmci Xa Kanclerza abyście per Onus Conscientiae podali Rękę, y iako ma=
gno Jeoh Judicio Musiałem temu Onersi poddać Szyię, tak Supplikuię abyście JWW. Dobrodzieie u Ni Pa=
na y Rptey raczyli disponere Munificentiam ad retributionem, ieżeli żyw y szczęśliwy powrocę providen=
dam. Jeżeli co occurret do Kommunikacyi służyć będą Cyfry sive klucz do pisania listow ktory to
Jaśnie Wielmożny WMPan Dobrodzieiu J. O. Xciu Jmci Kardynałowi y do Dworu posyłam,
adresuiąc niniejsze pisanie przez upewnione Ręce. Ad Extremum Sciskaiąc Nogi
Jaśnie Wielmożnego WMPana Dobrodzieia y piszę się &c.

Annus 1743º

Pro Memoria ab Excellentissimo Małachowski Pro Cancellario Regni Excellmo Baroni Keyzerling Ministro Rossico Dresdæ 5º Febr: 1743º quatenus Præfectus Cognomine Swiczyn cum Militibus Moskis ex Bonis ad Capitaneatt: Smotricens spectare amoveatur, porrectt:

Præfectus Cognomine Swiczyn cum Militibus Rossicis per tres annos Commorans in Limitibus Regni in quadam Villa ad Capitaneat Smotricens Spectans locatus, ibid: Magnas Angarifationes Subditis Eiusdem Villæ infert, Multasq Violentias perpetravit, duosq Subditos lethaliter converberavit, alios enormiter continuo flagellat, qua propter Illustris et Mēa Potocka Castellana Braclaviens Eiusdem Capitaneatus Smotricens Domina Advitalitialis decenter petit, quatenusq Præfectus exinde cum Militibus Suis revocetur, prius tamen Cruip educendis Inquisitionibus pro Violen ciis Patratis puniat ac Damna illata Sesarciat. Datum ut Supra A.-

Copie Responsi Excellmi Domini Baronis de Keyzerling Ministri Rossici ad Suprascriptum Memoriale eq 6º Febr: 1743º dati.

Cum vix facilius præscindi queat omnium querelarum occasio contra militem Rossicum Amunitionis in Pago Rudka relictæ Custodem quam si Milite Polono isti Amunitioni Custode Præfecto, prout hoc jam pridem ex sola querelarum removendarum ratione amicabiliter desideratum, Russicus Miles ad suas reduceret, ideo auditis recentioribus Contra Militem istum querelis, non potui quin iterum atq iterum rogarem, ut Militi Polono Custodia Præfatæ Amunitionis ad tempus quo ex finibus Poloniæ in Russiæ fines transportari poterit committi velit; qua dispositione facta, Miles iste Russicus absq Mora é finibus Poloniæ discedet. Datum Dresdæ A: Comes de Keyserling.

Relacya Ablegacyi Jmć Pana Łopuskiego Pisarza Grodzkiego Chełmskiego do Hana Jmć od tegoż Samego Jmć Pa Łopuskiego przysłana.

Punkta Instrukcyi: 1º Jakom oświadczył podczas Audyencyi Statecznę przyjaźń J: K: Mći y Całey Rptey tak y teraz ponawiam, że Niczego bardziey niepragnie jako tak z Nę Portą Ottomańską

(do ktorey z Naypierwszego Seymu Wielki Poseł destynowany być ma) iako też z J. O. Hanem Jmć zachowywać według traktatu Karłowickiego dobre y nienaruszone Sąsiedztwo, dotąd od N. Krolow Polskich y Rptey obserwowane tey Przyiaźni dosyć są oczywiste dowody, kiedy podczas ostatniey Nº Porty Ottomańskiey z Monarchinią Rossyjską Woyny Asskurowaną Seymem Pacificationis Rº 1736º Nº Krol Jmć y Rplita utrzymała Neutralitatem. 2º Sprawiedliwie Nº Krol Jmć z całą Rptą ubolewać musi, kiedy traktat Karłowicki w Wielu Punktach z strony Nº Porty y Hana Jmć iest Naruszony, tak przez niedawne wtargnienie licznych Woysk tatarskich za Granice Polskie, pogranicznych Woiewodztw Pustoszenie, Jassyrow Stad, Dobytkow Zabranie, y onych tylko w części wrocenie, reszty zaś zatrzymanie, iako też y poprzednieysze lata częste wpadanie, Pustoszenia, Jassyrow y Bydeł brania, za co teraz wszystko słuszna Nastąpić powinna Satysfakcya, ktora żeby tym doskonaley stała się, naylepszy sposob naznaczenia Kommissyi tak, iako Nº Monarchini Rossyjska przez Kommissarzow swoich uszkodzonym szkody popłaciła, oraz mocną dała Asskuracyą, że nigdy na potym Woyska Jey w Granice Polskie nie wkroczą, o równo upraszam Imieniem JKMci y całey Rptey J. O. Hana Jmć deklaracyą.- 3º Tatarowie Nohayscy ażeby w Wołoszech y blisko Pogranicza nie osiadali kiedież Kozakom Uciekaiącym się Protekcya dawana niebyła.-

4º Missyonarze tak Łacinscy iako y Greccy, według traktatu Karłowickiego przy Wolnym używaniu obrządkow Chrześciańskich, w Wszelkim bespieczeństwie w Panstwach J. O. Hana Jmć aby Konserwowani byli. 5º Kupcy Polscy y W. X. Litt. nad opisaną dawno taxę przez exactorsyą Nowych Ceł maią aggrawacyą, przeto na fundamencie Pakt Karłowickich te nowe Impozycye zniesiono być powinny.- **Rezolucya od Hana Jmć Selamet Gereia y Rptey Krymskiey**.. Ad 1um Dziękuie J. O. Han Jmć z całą Rptą Krymską za tak oczywiste dowody, nie tylko wzaiemną, ale wieczną trwałą na fundamencie Pakt Karłowickich oświadczaiąc Przyiaźń, y dla dostatecznieyszey dobrego Sąsiedztwa Obserwancyi w Wyrażone Pakta Karłowickie potwierdza, ratyfikuie, y wiecznie trzymać deklaruie.

Ad 2um Przyznaie J. O. Han Jmć Słuszną Pretensyą Rptey, za niedawne wkroczenie Woysk Tatarskich, dla tego iako nayprędzey wyśle Posła swoiego zupełną Moc liquidowania szkod Maiącego, zaraz

te szkody stały się z Okazyi Woyny Tureckiey, bo Tatarowie tylko na Sukkurs przyszli, więc J.O.
Han Jmć ma się znieść z Nią Portą, azeby do takowey przyłożyła się Satysfakcyi. Jassyrow żadnych
na tenczas nie wzięli: zaś zaś po dawnieyszc Czasy lubo byli Tatarowie bez Ordynansu na pograniczu w
Starostwie Czehrynskim, to już uspokoiony Interes, bo już Jmć Pan Starosta Czehrynski wziął 90.
i trzy Kiesy Pieniędzy co uczyni 279.000. 3.um Kozakom Haydamakom Protekcyi nikt dawać
ważyć się nie będzie owszem w tym Punkcie wyszedł Ordynans do Generalnego Kommendanta,
Ord Budziackich, y Nohayskich, azeby Kozakow rebelizuiących Szpiegowano, łapano, y tra
cono, a Tatarowie Nohayscy, blisko Granic Polskich azeby się nie lokowali.

4.um Missyonarzom Łacinskim y Generalnie wszystkim Chrześciańskiey Wiary Mocne bezpie=
czeństwo, tak w Mieście Bachczysaraiu, iako też w Całym Państwie deklarowane, y przy Mnie
podczas odebrania Expedycyi Sam Han Jmć Publicznie mowił Wezyrowi, azeby mieli naoczyta Ob=
serwacyą. W tym że samym O.O. Missyonarzach Interessie, byłem u Hospodara Jmć Wołoskiego
w Jassach, ale ten sacrosancte deklarował wszelką Protekcyą y obserwancyą.–

5.um Od Kupcow Polskich, według dawnych Zwyczaiow Cła odbierane będą y zaraz wydał J.O.
Han Uniwersał swoy, y Kazał go wszędzie Publikować, azeby Każdy ktory kolwiek iaką Kupcom u=
czyni krzywdę na Gardle był Karany, iakosz podczas mey bytności Kupiec Kamieniecki requirował Satys=
fakcyi w zabranych towarach po zmarłem Bracie swoim na Okręcie do Portu Państw Krymskich przy
lądowanym, aż Pokazało się pominione towary transportowane były do Benderu, y na tenczas Pasza Ben=
derski ktory teraz zrzucony y relegowany do Stambułu, wziął według Taxy uczynioney w Towa=
rach na 2700. Lewkow, za ktorem Kupcem wniosłem Instancyą, więc J.O. Han Jmć zaraz pisał do
Nieyszey Porty żeby temu Kupcowi w tak znaczney Krzywdzie stała się Satysfakcya. Tę Rezolucyą, nie tyl=
ko odebrałem ustną na generalnym Dywanie, ale upraszałem azeby w Expedycyi wyrażona była z Podpisem
Ręki J.O. Hana, iakosz otrzymałem, tylko 1.o punktu wziętych 93 Kies Pieniędzy przez Jmć P. Starostę Czehrynskiego
nie dołożono, gdym upraszał żeby y ten był adnotowany iuż 2.i raz nie chcieli przepisywać Expedycyi, tylko reso=
lutum że ta rzecz nie iest Sekretna ale Publiczna, bo Jmć P. Komorowski przystany od Jmć P. Starosty Czehrynskiego
w Benderze od Tatarow wszystkie wyrażone Brał pieniądze, o czym w Polszcze wiedzieć powinni–.

List od J. K. M. do Imć P. Potockiego Wdy Kijowskiego Hetmana W. Kor. w Dreznie 15. Febru: 1743. Pisany. August III.

Wielmożny Uprzeymie Nam Miły. Zupełne ukontentowanie serca Naszego, przychodzi Nam z tąd Oświadczyć Uprzey: Waszey, że z dobrą Nadzieią, ołaske Naszey stąsującey Synowska ku Nam Poufałości w zachodzących Materyach Rekurs czynisz do Nas, które iako być widziemy y Maiestatowi Naszemu Przyzwoite, y Dobru Publicznemu Pożyteczne, tak ż korzyść Intencyi swoich z Dobroci Oycowskiego Serca Naszego otrzymuiesz, że Propozycye y Rekommendacye Jego w Należytey Mamy y zawsze Mieć będziemy Konsyderacyi. Zlecilismy tedy W. Podkanclerzemu Kor: aby Mentem Nostram Obszernicy Uprzey: Waszey wyraził, y we wszystkich okolicznosciach znosił się z Nim a tak o nieustannych Naszych Uprzey: Waszą upewniwszy y Respektach Dobrego Oncmu od Pana Boga Życzemy zdrowia. Dan O. ut Supra.

Copia Listu Imć Pana Benoego Instygatora Kor: Ablegata J. K. M. y Rptey do Przeswo: Porty Ottomanskiey do JW. Imć X. Kanclerza W. K. z Konstantynopola 15. Janu: 1743. Pisanego.

Po tey Expedycyi ktorą przeprawiwszy Gory Bałkany nazwane, z Aytos wyprawiłem, nie miałem pewney okazyi nad głoszenia się, Nagradzam z tego Miejsca, donosząc z Powinną Weneracyą że 4 Praesentis szczęśliwie dociągnołem do Makrahora Miasteczka 4. Sahaty od Stambułu leżącego gdzie ad requisitionem meam pozwolona Mi trzydniowka, dla pofolgowania Defectom moim a bardziey dla oporządzenia Gospody na Perze naznaczoney, post Expirationem 3 dniowki awizowany o Kalwakacie Cesarskiey, przeciwko Mnie wyprawioney, 7. zaniosłem ad Ministerium rekwizycyą, o Kompletowanie Czauszow, juxta Usum Antiquum a potym 8. Eiusdem Po pułnocy ruszyłem z Makrahova, y rowno ze Dniem Stanołem u Mostu Silkiopru nazwanego, Minąwszy Stambuł in Vicinia Pery leżącego, tam zastałem pomienioną Kalwakatę sub ductu Kapucibaszy y kilkunastu inych Officyalistow w Stroiu Dywanowym na Mnie Czekaiących, y Wielką moc Janczarow po Krotkim powitaniu Kaffą słodyczami Częstowaniu Uwifikowaniu Prezentowano dla Mnie Konia Cesarskiego w Piększym y Bogatym Stroiu, a dla Kawaleryi Polskiey 30. Innych Koni tak tesz pięknie przybranych przez Podkoniuszego Cesarskiego

y innych Officyalistow tey Stayni, przyprowadzonych Nim przyszło do Wsiadania na Koń effeci zeby wszystka Assystencya Turecka wyszła naprzod dla zostawienia Porządku Dudziom Naszym, aby iech nikt nie przerywał, a oraz przytym obserwowałem Szeptanie et gestus secretos do Kommissarza Mego Kondukto= ra od Kapuci Baszy Czynione, tak że się łatwo domyslic mogłem Misterium o Utrzymaniu Prawey Ręki po wyciągnieniu zatym Kawalkaty tak Tureckiey iako y Polskiey Kapuci Basza wsiadaiącego Mnie na Konia poprzedził bo Prędzey dosiadszy Konia stanął wprzod Mnie y wyciągnąwszy Prawą Rękę ceremonialne= mi gestami Pokazował lewą Stronę, necessytuiąc abym na Niey Plac otrzymał, co gdy Kilkanaście razy uwgabał częścią bolem pretendowanym Prawey Nogi, częścią swawolnością Konia Cesarskiego, obawia= iąc się niby Szwanku wymawiałem się y unikałem zwowania divii, tandem gdy po drugich kilkuna= stu Sollicytacyach postępuiąc pomału niedałem się zwowac w divii pomienionemu Kapuci Ba= szy, owszem zawsze Stipatus moiemi Czuhodarami, Lauframi y Pachołkami, zostawałem sam wśrodku drogi po zadzie, zawoła pomieniony Kapuci Basza na P. Dziuliańskiego aby mnie ten rektyfikował y wypro= wadził w lewią, na Co ja nieczekaiąc explikacyi propositorum odpowiedziałem po Turecku, że mi in hoc Pun= cto nietrzeba ani Perswazyi ani Informacyi ponieważ pamiętam dobrze Kancellaryi Kor. Tesztyfat alias In= struktarz, y wiem quanta Civilitate tractant u Nas Posłowie Tureccy, nie mogę zatym derogare Honori Eius qui me misit, ponieważ Jestem Posłem J. K. Mci lecz mi nato odpowiada wszak wiesz że ia iestem teraz Na= miestnikiem Cesarza, y dlatego nie powinieneś czynić dysputy, Reposui, przyznaię że nie powinna byc dysputa bo Ja Jestem Gościem N. Cesarza, ktory wiem że nie pozwala takich Kontencyi, gdy tedy niemogł Mię nakłonić Civilibus, declinavit ad In civilia, mowiąc: Widzisz tę drogę obrocę się w Inszą a Ciebie zostawię Sa= mego ponieważ uporczywy iesteś, zamilczałem nad tym długo, aż gdy mi 2 y 3. raz toż samo powtorzył o tym odstąpieniu swoim, wezwawszy Konduktora mego rzekłem, że wolałbym aby mię Kapuci Basza JMć odstąpił y zostawił w pokoju alias ieżeli zostanie z Nami abyżeć Mię do Nieludzkości forsował, tedy niechcę czekac zawa= dzenia się Koni z Siądę z Konia Cesarskiego y Poydę Piechotą do Cesarza JMć prezentować Nieludzkość Jego, a mój zły traktament, na ktory nigdy nie powinni zasłabiać tak szczerzy Stateczni Przyiaciele iacy są Polacy

podskarbiczyszym N[ro] Panem, Sarknął nato pomieniony Kapuci Basza, mowiąc że bardzo zuchwały iesteś y nieszukasz tylko głowy moiey ktorą ia stracę ieżeli nie utrzymam Prerogatywy Musulmanskiey y Cesar: skiey, odpowiedziałem że Jabym rozumiał pewnieyszę być dla Ciebie Niebezpieczeństwo a Contrario gdy: byś Mię nieludzkością traktował, na ostatku uspokaiaiąc Jego quasi Bojaźń proponował żeby Officyalista drugi Konduktor moy iechał znim wkompanii, a Ja quasi intermedius z Międzу Nich żebym postępo: wał, co nolens volens na ostatku przyiął, czyń co chcesz byle nieznać było in Publico przełamania me: go, bo zatym periculum Życia Mego wtey Kontencyi tak leniwie postempował Kapuci Basza, azatym y wszystkie Kalwakaty, że na mnie twoy Poty bity mowiąc się na Koniu nie mogłem się zaś domyśleć że on na Kogo trzeciego zuchwałszego czeka, gdy tedy podług in zmuszenia weszliśmy w Ulicę pery dirigendo do moiey Gospody, przybiegł raczey niż przybył Teszryfatci Effendi alias Magister Ceremoniarum na Początku Nasze: go Marszu, dla Usługi Dywanu natenczas agitowanego nieprzytomny, y skoro się zbliżył, Krzykiem Wiel: kim zawołał Elczey alias Princeps Legate, tu twoie mieysce tu się lokuy y postępuy, po kilkorakim iego zawołaniu, a moim zamilczeniu y Uśmiechnieniu, rzekłem że niemasz Prawa żadnego rozkazować Po: słom, zwłaszcza iż Ja przez ludzkość moię uczciłem tę Kontencyą aby konduktor Moy Bekir Aga iechał w rowni z Kapuci Baszą, a Ja intermedius pozadie, tendy z Wielką Impacyencyą, krzyknie że to być nie może, Ty nie iesteś tylko Orta Elczi alias Medius Legatus więc tobie iechać z Kapuci Baszą, a twemu Kon: duktorowi ze Mną potey zuchwałości uchwycił zuchwały Teszryfatci Mego Konduktora za Łapkę Konturzową y pociągnął, że z Nim poiechał kilkanaście Krokow, przecie Moy Konduktor taliter odemnie oddalony, rze: knie do zuchwałego Ceremoniata Człowiecze co robisz Pamiętay ten Poseł nie iest Dziecko rozumie wszystko, y Ja poznawszy Jego porzeczność iuzem raportował Wezyrowi Jmc że on piepoiedzie tylko Srodkiem dro: gi po Kapuci Baszy, po tey Explikacyi mego Konduktora drogiego Przyiaciela wrocili się oba z Ceremo: niarum Magistrem Ktory widząc że Ja zatrzymałem się na Mieyscu niechcąc czynić Kroku zrowna: nia się, znowu począł na Mnie Krzyczeć, na co Ja zwolna ponowiłem Contestationem Anteriorem, y rzekłem Jeżeli raz ieszcze będziesz mię forsował, tedy nie czekaiąc większych nieludzkości iakom deklarował

tak po przysięgam że z Siędę z Konia, y poydę prosto do Cesarza querulari na ten wymysł, y lewi ponieważ że mu się tedy zdało że Ja iuż się trzymam Kuli u Kulbaki do z Siadania, Krzyknął znowu Ey Ey, day Pokóy iedz iako chcesz, ale uważay że Nas w Ulicbezpieczenstwo prowadzisz, tym sposobem zbywszy się Importuna po między niezliczone gminy ludzi w Ulicach, drzwiach, Oknach naciśnionych, doiechałem do Gospody, dość wygodney, y dobrze more gentis Meublowaney, tam lokowawszy się Conductores mei kaffą częstowani zrzuciwszy Asperitatem Vultus łagodnemi słowami witali uprzejmego Przybycia Winszowali, et necessitates Ceremonii Exkuzowali, wszyscy iednak gotowe ręce trzymali, na odebranie Assignatów ponieważ teraz Porta poznaiąc w sobie impertinentiam tych którzy na iaką Posługę destinant że zawsze plus Justo wyciągaią Bakczyze, satius daie Instruktarz co komu tribuendum, y tak y dla mnie podano in Scrio Agenti co komu należy, który Ja praesentibus Annecto; Po tey pracowitey Ceremonii nastąpiła zaras druga ultra Antiquum Morem z Wielkiemi teras Obserwancyami, między Ministrow tuteyszych wprowadzona, to iest Notyfikacya adventus która na tym Consistit, aby do Ambassadorow y do Envoies szedł pierwszy Drogman z Czterma valet de pie z komplementem je viens de la part de Mons l'Envoie N: Comme le premier Drogman pour Saluer votre Excell: et pour Notifier de son Arrivée &: do Rezydentow zaś powinien poyść drugi Drogman z 3. Valet de Pié mowiąc: je viens Comme Second Drogman &: Po takiey Notyfikacyi przychodzą od Ministrow Responsa to iest od Ambassadorow ~~do &~~ Premier Drogman avec quatre Valet de Pié winszuiąc przybycia ofiaruiąc przyiaźń y Komportacyą, a zaś od Ambassadorow do Envoie Drugi Drogman avec les trois valets de Pié, do Rezydentow trzeci Drogman avec les trois valets de Pié to także stricte observatur, aby Ordynem nieprzestępowaċ ale zacząwszy od pierwszego francuskiego Consequenter szły Komplementa do Ostatniego, alias zaras pretensya Precedencyi y uraza, nasze tedy Notyfikacye do Ambassadorow Expedyowały się przez JmćPa Dziulaniego Sine contestatione, że zaś między Envoiami y Rezydentami zachodzą dyfferencye, ponieważ Rossyiski Rezydent z Neapolitańskim y Szwedzkim Envoiami ieżeli non de primatu tedy przynaymniey de paritate, qua ex Imperio movet questionem, Item Rossyiski z Węgierskim iuż całe de primatu Con=

tendunt, dla tego hanc secundam Classem Notificationum musieliśmy Artificio expedyować, Rozdzieliwszy swoich Kawalerow na kilka Partyi y każdemu przydawszy requisitam quantitatem Valets de Pié, z ewidnym momencie wszyscy wraz swoie Notyfikacye expedyowali, bez aplikacyi drugiego Drogmana, ktory nie mógł tylko distinctym do każdego dworu chodzić, a tym samym otworzyć Pole disquisitionum. z tey przyczyny Jmć Pana Komorowskiego Chorążego z Pod Gwardyi Nº. Pana, za Urlopem JO. Xcia Wdy Ruskiego ze mną tu przytomnego porownywaiąc w Randze z Jmć P. Gurowskim Chorążym Pancernym Starostą Olszanieckiem Musiałem denominować Kapitanem, Jmć Pana Oberstyńskiego Jmć P. Borowskiego Jmć P. Sałuskiego innemi tytułami Kondekorowałem. dla czego zanoszę do Nº. Krola Jmć pokorną Supplikę, aby pomienionemu Jmć Panu Komorowskiemu ewinkuiąc Nas obydwu Honor respectu huius Titulationis raczył dobroczynnie ackordować ratificationem tey szarży. JW. zaś WM Pana Dobrodzieja Upraszam abyś tę moię Supplikę poparł y Expedycyą alias Patent na tę szarżę przysłać raczył. Przy takiey Expedycyi Notyfikacyi y Ceremonii trafił się Nam accidens, że Drogman Ambassadora Weneckiego nie z trzema Czuhodarami jako powinien ale tylko z dwiema do mnie przyszedł z Responsem lubo mi się niezdało pokazywać zbytniey obserwancyi, nad tymi y tym podobnemi Etykietami, supra Numerum na tym mieyscu zagęszczonemi, przecież uważaiąc Konsequencye oddynowałem do Jmć Pana Posła Weneckiego donosząc de hoc accidenti, y iako mam dobrą persuazyą de rectitudine Serca Jego, że to nie było to Consulto propter derogandum moiey funkcyi, tak upraszałem aby niezastawuiąc locum pretensyi, raczył w Journalu swoim kazać zapisać iż takowa Ceremonia do mnie była in Completo Numero expedyowana; uczynił in Puncto w swoiey Kancellaryi inwestygacyą, y iako znalazł hunc Errorem per inanimadvertentiam swoich ludzi Commissum tak zaraz deklarował obwarować w swoim Journalu satisfactionem meam nadto przyznaiąc se quani mitati Meo, że tego niebiorę in Malam partem, obiecał pokazać affectionem suam w przyięciu Wizyty moiey iakosz y pokazał bo lubo wdzień powszedni iednakowo dwor swóy y wszystkich ludzi przystroił en Gala y przyiął mnie z Wielką ludzkością entretenował, likworami częstował. Q. Odprawiły się na ostatku Wizyty y rewizyty ab utrinq iedna tylko została ex concertato

z Jmć Panem Posłem Sycylijskim, ktory unikaiąc Kontencyi z Jmć Panem Rezydentem Rossyiskim de
praecedentia Wymowił sobie iż Wizyta Jego a Moia Rewizyta maią differri tydzien lub dwie Niedzieli dalej
interim prywatnie u Siebie bywamy, et hoc loco muszę nadmienic Jego dla Nas Attencyi iako Motu Chwa=
lebney z N[ro] Monarchow Konjunkcyi, y Pomieniony Minister wiąże się z Nami Supplikuie JW: P.
Dobro: abyś raczył znaleść Sposob żeby Dwor Nasz u Sycylijskiego mogł zaszczycić honor pro rursum, a
tym samym ziednać approbationem filadelphii połąd tu zabawiemy potrzebney, Po opisaniu horum
Praeliminariorum dla Ciekawości zabawy WMP. D. wyrazonych niech się godzi nadmienic inessentialibus
boiest prawda że z Łaski Pana Boga znaydziemy tu Summum Plausum tak u Porty że się Polacy do Otta=
mańskich dwoch Woienne mieszali, iako tez in Ministerio et populo żesmy decorem Legacyi pro dirili
prezentowali nadto iako dwie Wielkie przeszłe Legacye z Niemiec y Rusi accusantur tu de Gravami=
nibus na Stacyach Podrozy swoiey Commissis, tak naszą poprzedziły bardzo Przyiazne relacye, że=
smy nigdzie na szeląg szkody, Krzywdy, ani Uprzykrzenia nieuczynili, owszem Żesmy wszędzie du=
plo płacili, żesmy łagodnie po turecku ludzi entretenowali, iednak to wszystko od Expens mi odbroni:
Jaki Koszt wprzod czy z Granic aż do tego Mieysca miałem, iuz zdami się Nadmieniłem przeszłemi Lista=
mi, nim dosiągnołem Gospody na niektore prowizye, oprawy blisko 1000 Lewow dałem, Hanszowy
w Gospodzie Konduktorom y Kawakacie, tudziez Staiennym Cesarskim od przyprowadzanych Ko=
ni, od fruktow blisko 1000 Lewow odważyłem według Instruktarza Copialnie przyłączonego. za
kilka dni spodziewam się Audyencyi u Wezyra po ktorey znowu Augurarius w kilka dni o dru=
giey u Cesarza, te dwie Audyencie daią Boże 3[m] Lewow według Instruktarza z Innemi Mini=
strami Konfrontowanego odbyć, incontinenti zaraz trzeba odważyć przeszło 2[m] Lewow na Podarun=
ki dla Wezyra, dla Kihay Wezyrskiego, dla Reis Effendego y dla Defterdara, bo lubo pamiętam dı=
ktowaną WMP. Dobrodzieja rezolucyą że dla Cesarza niezwykły się dawać podarunki tylko przez Wiel=
kiego Posła iednak dla Wezyra drugich Nadmienionych Officyalistow usus obtinuit dawania
Podarunki, y iako Mnie Consilia Przyiacioł informant, iuz y Ja rezolwowałem się pociągnąć na te

Prezenta y inne Actualiter Szukam pięknych kawałkow Prezentow na te Potrzebę. Powinie zatym Dobroć Serca JWPD. abyś raczył wcześnie do tego dysponere Res żebym pro finali nie ulęgnął w tey Przeprawie. Przyznaię Ja że Iam iezeli mitu rationabiliter naznaczony będzie powinien słuzyć in Subsidium Praemissorum, iednak w wszystkiey tuteyszey drogości a miarkuiąc Magnificencyą traktamentow ktoremi Posłowie Naznaczaią dawać y ktore Ja reciproce dla wszystkich Ministrow powinienem oddawać, biorę się małą trwogę o znaczne Expensa, nie mam wcale Avaritiam żebym ztąd wyprowadził dla siebie iaką Sumkę, Continuationem tylko decoris Urzędu et pro primo obiecto dla usługi y Honoru Nº Pana kładę. JmćPan Strażnik Koronny in similli Charactere, a podobno in Minori Comitatu Wyprawiony wziął 12. Talerow, powróciwszy zaś na Konwokacyą iterato był Kompensowany znaczną Summą. Ja zaś przy tak piękney Paradzie non gaudeo tylko 6 Talerow z Skarbu Kor: odłozonych, ktore na Mieyscu we Lwowie y Wrocławiu iuż się rozeszły; Więc ex Praemissis rationibus kołaię powtore przez potrzebną JWWMPD. Interpozycyą do Maiestatu Pańskiego żeby mi nie dał Succumbere in Negotio Publico, od dalszych Cyrkum Stancyach Negotiationis Meae będę się starał raportować iak się rzecz zacznie, teraz zaś profundo Cultu piszę się &c &c &c.

Copia Listu Jmć Pana Benoego Instygatora Koronnego, Ablegata Jº K. Mci y Rpteiy do Prześwietney Porty Ottomańskiey, do JWº Jmć Xª Kanclerza Wº Kº z Konstantynopola 22º Januarii Aº Di 1743º

Dnia Wczorayszego opisałem Relacyą o moim na to mieysce przybyciu y przyięciu, y przez Kursora Jmć Pana Wiszniakowa Rezydenta Rossyiskiego dałem Expedycyą ktora że longo itinere przez Niemirow, Kamieniec, Lwow, Warszawę, dirigit. et remoratur do Drezna, dla tego dziś ay czynię triplikatę przez Poczt Jmćp: Rezydenta Węgierskiego, spodziewaiąc się że ta trzecia lubo poźnieysza

doścignie wcześniey Portum suum et meam diligentiam zaszczyci. Opisania tego contextum
annecto Copiatim bo swoią Ręką rekapitulować niemam Czasu, zostawiwszy bez Sekretarza
swego Ordynaryinego ktorego dla Słabości znaczney musiałem z kilką innych Służących
Ludzi odesłać do domu z pod Jass y mam dla tego Wielką Molestyą będąc expositus prawie
Comomentalnym Affesom tak domowym iako a latere przychodzącym. Duplikatę tey Poczty
y relacye przez Kurszoryą Neapolitańską wyprawiłem. Audyencyi spodziewaliśmy się dnia dzi=
siejszego a potym w kilka dni podobno na Wtorkowym Dywanie u Cesarza, ale dla Nacisku Inte-
ressow u Porty, niemniey dla bliskości Bayramu Drugiego podobno differetur aż po Bayramie. Nihilo
minus przez dziś iescze czekam rezolucyi pro vel contra iezeli intro iescze non determinabitur o
czym wątpię. O Podarunkach dla Ministrow Pierwszych, iako to dla Wezyra Jego Kihay Reis Effen=
dego y Teskerdara nadmieniłem w przeszłym Raporcie, że ich przeskoczyć nie podobna ponawiam
teraz samo instanti, w czym że się to niedało JW. WPD: z Jnszemi Jchmć P.P. Ministrami przyznam
że i mnie się to nie zdaie z osobna uważaiąc Christianor Sortem in indigno positam z Żydkami
Arendarzami w Polszcze u Nas aequiparatam (bo ci bez Pokłonu nieprzystępuią do Panow) więcey
powiem że wszyscy Ministrowie tu Rezyduiący Pięknie Nad tym lugubrantur et detestantur, a przecie
iako żaden z Jchmćiw nie iest pierwszy ad disputandum aut denegandum, tak y Ja Muszę vela da=
re ventis zwłaszcza przy Wielkich ludzi przestrogach, ktorym się powinienem zwierzeć, iuż tedy chocby na
Kredyt musze pobrać Kawałki piękne zwłaszcza że niewstydliwe przymowki o znacznych Srebrach
ad exemplum Antecessor Nadmieniaią y Kuszą Mnie. Ja przecie Oeconomice agvam. Excerpt Tesz
ryfatu sive Instruktarza tych Persyi ktore Circa receptionem albo Audientiam extorqventur Co=
piatim z Kancellaryi Imć P. Posła Sycylijskiego wyięty przyłączam, pro Authentico nieprzyznaię bo
u drugich Jchmć P.P. Ministrow taxa niezgadza się czyli per aliquem Errorem scribentium czyli
per favorem iednym nad drugich praestitum. Skonfrontowany da Bog posterius poszlę nie dla tego żebym
in praesenti exagierować y praekaucyonować expensa, ale żebyś JW. WPD. pro Exemplari in Publicum

Studio należy, czyli to w swoiey Bibliothece czyli w Kancellaryi Kor. zostawić ad posteros dobrą Instrukcyą ad expeditiones Legationum ritè faciendas, poniewasz procz tych ktore w pierwszey Relacyi ediseruntur obserwacyi, byłoby co wiecey anim advertować, iako to o podarunkach że każdy Poseł powinien takie subsidium z Wrocławia zaciągnąć gdzie rozne galanterye od Krzyształow Srebrek, Grzebykow, Paciorkow, Bursztynow, Parfurek etc. Kupiwszy szkatułkę piękną Axamitem intus et ab extra galonkami upstrzywszy y to exquisitè ułożywszy, a na to ledwie kilka dziesiąt Czerw: Zł: wyłożywszy mogł by znaleść akceptacyą za 500 Czerw: Zł: Pasy Wkładane Kamykami ozdobione futra piękne choć niedrogą handziary Strzelby nabijane polerowane, Zwierciadła Wielkie exquisitè robione, byle na Niczym osob niebyło uszłyby y ochronił by znaczną Summę, bo kiedy bardzo Bogatych rzeczy Nie biorą, przynaymniey bardzo ozdobnych pretendują. Alterum wyprawuiąc tu Posła, trzeba żeby nie tylko sam miał usum et perfectionem Języków ale też żeby ludzi było z nim kilku hoc in Puncto doskonałych, bo tu teraz Ministrowie zachowuiąc filadelfią dobrą między sobą Codziennie w koley entre=Assamblée na ktorych trzeba koniecznie pokazywać się, y zabawiać partim potocznemi partim Hystorycznemi, partim Scientiarum dyskursami, albo też roznymi grami Czyli też Kommunikacyą Wiadomosci, będący zaś bez iednego z tych, mere iak dziki albo Niemy Musi bydź między niemi Człowiek Ja kiedy tylko iednego takiego Mam JmP. Komorowskiego ktory nie na Medytacye idzie do Kompanii. drudzy lubo grzeczni ale że tylko po Polsku, tedy y sami się konfundują exponere na Probę pomimo że Ministrowie Srodze grzeczni mocno Nas Enkurażują; Ja bym swoiey Turczyzny y Francuszczyzny ktoremi po trosze Języka posmakowałem Gry zaś Tryk traku y Lombra w ktore się mogę zabawić nie przedał za Wielką Summę są to fraszki y Bagatele o ktorych JWPD. piszę nihilominus są bardzo potrzebne ad decorem et filadelfiam Legationum. Alterum także aby procz Sekretarza formalnego Materyalnych kilku Officyalistow przydać Posłowi ad Expeditiones et Observationes bo Ja teraz dla choroby moich ludzi nie mam ktobymi exactè notował Dyaryusz Sam stary pul slepy y głuchy y Momentalnie Ambarassowany nie zdołam. De decore externo Legacyi niepiszę, bo człowiek Honorem Maiestatis et Honestatem suam

Kochaiący Pater Instructionem z Kancellaryi proprio Motu pociągnąć się Musi do tego. Przyznam się
żeś mię JWWPD. listem swoim dotknął gdyś mię kazał referowaić ad Exemplum drugich Ministrów
abym Supra proportionem nie wyciągał się na koszt, co nie to Czas było bom Ja iuż był in potiori opo=
rządzony, do tego iak to było z Lwowa zaglądać do Stambułu y upatrować formam Aliorum. Choćby się zaś
było zapatrywało na innych Ministrów, kiedy ich insza y cale odmienna odemnie proporcya oni
wszyscy dawno wprowadzeni Nowych teraz Wiardów nieczynią, siedząc zaś na Mieyscu quieti maią
ex Nationibus Assystencye iakie chcą, prócz tego Sekretarze Drogmani, których y po 8miu Mieściśi
Iuvenes et discipuli Linguarum czynią im figurę, nadto maią liberie się parato y kiedy potrzeba tego,
tedy kilka lokaiów kilką czukodarów obchodzą się, gdy zaś potrzeba tedy Barwami z Skarbu wyciągnionemi ex=
tendunt wielkie Assystencye, Moia zaś Kondycya cale insza bo naypierwod ex Natione Nimam niko=
go Chyba na galeryach albo w kwamie, przyieżdzaiąc zaś noviter byłby wstyd pokazać y kuso y chu=
do po Tatarsku, dla tego Supplikuię nie zazdrość się JWWPD. na przestrodze względem Kosztu do Mnie da=
ney bobymbył wiele Mankował, gdybym się dekurarował tą przestrogą teraz zaś żem się pociągnął na figu=
rę choć się Experyencyą y Activitate nie popisuię in principali Negotio iako o tym biorę Mensuras
z perswencyi tu uczynioney, przecie się decore nie potrwonkuię żebyś tedy JWWPD. raczył mieć ba=
czność Supplikuię. Za JmP. Marynem nie wnoszę Instancyi Nowey, ani Jego Applikacyi non
extollo boby trzeba ex opposito Kogo drugiego dotknąć czego chcę tantisper uniknąć, prócz tego już Mam
deklarowaną WMPD. Promocyą dla niego. Zostaię Etc: Po napisaniu listu tego, biorę od Porty Rezo=
lucyą że po Jutrze to iest we Czwartek Mieć będę Audyencyą u Weyrza Jmć iak się ta expedyować
będzie y kiedy promittetur druga u Sułtana sequentibus nie omieszkam donieść.
Iterato post Scriptum donoszę że list JWWPD. tego Momentu odbieram ale Mieysca y dnia y Pisa=
nia niewiem bo bez daty prae Magnitudine Curarum Jego opuszczoney przecież dorozumiewam się
iż z Drezna, ponieważ JWPD. wyrażasz Mi Respons na pierwszy Móy z Granicy wyprawiony list.

Względem Entretenowania JmćP. Rezydenta Węgierskiego przeciwni in dyzmacye WMP. y srodze w dobrey Harmonii zostaiemy co y ze wszystkiemi innemi obserwatur, ale iednak Naywięcey z JmćP. Szycylijskim, który praeter Motiva Konjunkcyi Pańskiey etiam ex propriis ac privatis inclinationibus dobrze z Nami wiąze się; Wczorayszego Wieczora 2.ch Zołnierzy z Moiey Dragonii iden francuz Drugi Niemiec zagrzawszy się głowę y Na ulicy rewoltowawszy się przeciwko sprymandzie Officyera uciekli do francuskiego Pałacu, posłałem Cum justis ac gravibus remonstrationibus które JmćP. francuski Poseł, nie tylko Civiliter przyiął ale natychmiast acquiescował odesławszy mi Desertierow, y tylko za Niemi Instancyą wnosząc deklarował przytym że to czyni Contra Antiquum Morem tego Pałacu solo respectu dobrey Komportacyi którą się popisuiemy nad to przestrzegł aby resztę francuzów których Mam w swoim regimencie trzymać na oku ponieważ za prędkim przybyciem Okrętów iuż eadem facilitas nie może Pstąpi in quantum który do Pałacu confugiet. – Manifestatio per Excellentem Comitem Hoffman Residentem Ministrum Aulae Berolinensis Nomine Principalis sui ratione Praetensionum ad Bona Radziviliana Neoburgica Nuncupata Varsaviae 20 febr: 1713o.

Sacrae Regiae Maiestatis Borussiae infra Nominando Mihi Residenti Ministro jussu et Nomine Serenissimi Principali Mei Praesentibus hisce declarare et Manifestare injunctum est.

Quando quidem Serenissima Principissa Ludovica Carolina Pie defuncta, Celsissimi olim Principis Boguslai in Olyka et Nieswiez Radziwilii filia, in primo voto Serenissimi Ludovici Marchionis Brandeburgici, secundis vero Nuptiis Serenissimi Principis Caroli Philippi tunc temporis Comitis Palatini Rheni postea Electoris, Nuncquoq P. D. Consors in propriam suam necessitatem atq Commodum Bonor. Suorum Haereditariorum in M. D. Litt. Sitorum certas Stipulatas Summas in Inscriptionibus obligationibus per Typum Publici Juris factis atq aliis documentis, suo tempore originaliter producendis expressas partim a Marito suo Supra Nominato Serenissimo Marchione Brandeburgico P. D. et Serenissima tunc temporis Domo Brandeburgica Electorali acceperit partim ex Aliis Capitibus

Obligatorii Contraxerit Bonisq suis Haereditariis incripserit. Et licet Serma nunc Domus Regia Borussica post fata supra Memoratae Principissae Radzivilicae per Successivorum Annorum Seriem Nihil neglexerit quod ad Conservationem Jurium et Praetensionum suarum respicere possit, sicuti literae ad Sermum Regem Poloniae eam ob Causam transmissae, Protestationes iteratis Vicibus interpositae caeteriq actq intro pellatorij idabunde testantur ita ut superfluum duci possit de Novis Actibus Conservatorijs Sollicitum esse velle. Attamen cum Novissime ad Notitiam S. R. Mis M. D. C. pervenerit tractari super Praedictis Bonis Haereditariis Domus Radzivilianae, inter Sermas Principissas Palatino Solisbacen: atq Praefatam Domum Radzivilianam eoq iam esse deductum Negotium, ut parum a Conclusione abesse videatur, invigilando Juribus Sermi Borussiae Regis D. M. C. hisce ulterius praecavere visum est, ne aliquid in Praejudicium Sermae Domus Borussicae quo ad Praetensiones ipsius in Bona Neoburgico Salzbachiana saepe Nominata Subsequatur, imo Salva et illaesa Jura ut Servari possint protestando, Eo quo fieri potest modo solennissimo Contra omnes Actus in Contrarium, Si qui forte evenerint aut Subsequi possint Manifestando de Nullitate Eorum Conservando Jura Sermi Principalis Mei illaesa ac Integra suo loco et tempore opportuniori liquidanda et Vindicanda nec non reservando Dno M. Clmo liberam facultatem ac Potestatem de istis Jurib, ac Praetensionibus transigendi, illas Cedendi, transfundendi et pro libitu disponendi. Quod ut firmius sit atq haec Manifestatio majorem acquirat Vim atq Valorem, Subscriptione Nnis Mei atq Sigillo Jussu Sermi Borussiae Regis Munitam S. R. Mti Poloniarum Celsmo Poloniae Primati Caeterisq Reipublicae tam Regni qm M. D. Littae Ministris Illmis Nrae Domini M. C. non modo Offerrae, Mandatis Mihi injunctum, Sed ut Cuivis innotescat Publicae Typorum Impressioni Cans. Subiicere visum est. Varsaviae 20 februar: C. Eff: Offmann. —

List od tegoż Rezydenta Pruskiego do Jmc Pana Małachowskiego PodKanclerzego Kor.o z Warszawy dnia 21o Lutego 1743o pisany.

Monseigneur. — La necessité de Mettre à couvert les pretensions Considerables du Roi de Prusse sur les. Biens et Terres de Sultzbach situees dans le Grand Duché de Lithuanie contre toutes Sortes de prejudices, qui pourroient naitre des Conventiones, et negoci altiones particulieres, ayant obligée Sa Maiesté à l'occasion du Traite prét à Conclure entre la Srme Cour Electorale

Palatine et l'Illustre Maison de Radzivill de Me faire publier la cy jointe Protestation le l'offre et la presente par Ordre et de la Part du Roi mon Maitre à Votre Excellence comme Ministre de la Republique, en La Suppliant d'en vouloir bien ordonner l'ingrosser dans les Actes de Sa Chancellerie, et m'en envoyer un certificat par un couple de lignes en Reponse qu'Elle aura la Grace de faire à celui qui sera toujours d'une profonde et respectueuse Veneration - à Varsavie Mgr de Vre Excellence le tres humble et tres obeissant Serviteur. C. G. Offman - leur Fevrier 1743.

Respons od JWo Jmci Pana Podkanclerzego Korno na tenze List.

Monsieur. - J'ai recu Votre obligeante Lettre dattée du 21. fevrier avec l'incluse Protestation, de la quelle Vous me demandez de faire l'ingrossation dans ma Chancellerie. Je me ferois un devoir de Vous prouver en cette occasion comme en toute autre combien je defere à tout ce que Vous souhaitez mais Mr Comme il est introduit que rien n'est inseré dans les Actes des Chancelleries que ce qui regarde les Affaires de la Republique, et que la mentionnée Protestation ne peut être considerée, que comme etant faite dans Une Affaire particuliere, je suis tres faché de ne pouvoir pas satisfaire à Vre demande. Au reste Comme Nous sommes tres Contents de la declaration que Son Elce Mgr le Comte de Bees a faite de la Part de Sa Cour la quelle est toujours dans les dispositions de conserver la bonne harmonie qui Subsiste depuis si longtems entre Elle et mon Roi et la Republique, ainsi c'est par cette raison encore, que je n'ai pas Voulu par l'insertion de la Mentionnée Protestation faire d'une Affaire particuliere une Affaire generale. Quand à moi je Vous prie Mr d'être persuadé qu'en toute autre occasion je ferai mon possible pour prouver la tres respectueuse Veneration que je porte à Sa Mjté et la Consideration particuliere que j'ai pour Vous, etant sans reserve. &.

Pro Memoria ab Excellentissimo Małachowski Procancellario Regni Excell: Dno: Comiti de Bees Ministro Plenipotentiario Aulae Berolinensis 9o Martii 1743o Dresdae Porrectum, quo petit quatenus Subditi de Bonis Mfci Tworzyanski Castell: Praemeten: in Marchiam et Silesiam profugi extradantur:

Praeterlapsi Circiter octo Anni ab eo videlicet tempore quo de Bonis Attendorff nuncupatis Mgfi Tworzyanski Castellani Premetensis Possessioni Subiectis quatuor Subditi Haereditarii cum Uxoribus et liberis Numerum 20. Personarum ad implentes in Marchiam licentiosè Abcesserunt ibidemq. a Subditis Marchionalibus tanquam inquilini modo hospitalitas Suscepti sunt, Cum autem idem Mgcus Tworzyanski in virtute desuper pro illo tempore obtenti Mandati pro Extraditione Memoratorum Subditorum ad Judicium Praefatos Subditos medi ante Decreto sibi extradere Mandavit. Quum vero hocce Decretum Suam non sit Sortitum Executionem, demum Jds. Castellanus Premetens a Moderna Serenissima Aula Berolinensi Rescriptum intuitu demandandae Extraditionis Eorund: Subditorum 3. Julii Anni praeteriti 1742. gratiose obtinuit, sed Judicium Kistrinens Eids Rescripto minime satisfecit, Praefatiq Subditi huc usq in Marchia hospitantur, quo Exemplo allecti Alii Subditi Eiusd. Castelani Premetens. Haereditarii nonnulli Eorum nunc recenter in Silesiam emigraverunt, quare Infrascriptus Pro Cancellarius Regni Poloniae Rigore recursus Memorati Castelani Premetens. Excellmo Dnu Comitem de Bens Ministrum Plenipotentiarium ea quadecet humanitate requirendum esse Praesentibus censuit. Petens quatenus hocce Negotium reali Satisfactione Primitivo Decreto Judicii Kistrinens. tum Simili extraditione nuperrimo tempore in Silesiam transfugorum aliorum Subditorum Sopiri demandetur. Decaetero Pro Cancellarius Regni Poloniae effectuandorum Primissorum plenus Spei exitum Simet Ipsum bonae Amicitiae Benevolentiaeq Eiusd. Excellmi Dni Ministri Plenipotentiarii Commendatum esse enixe Cupit. —

Planta Kommissyi do Wychędożenia y Reparacyi Brukow y Kanałow Miasta Starey y Nowey Warszawy Constitutione Anni 1685o naznaczoney ex Rescriptis Nr. Monarchow Polskich toties Reassumowaney y teraz agituiącey się in Ao. 1743o. — Kommissya J. K. Mci y Rpltey przyprowadzaiąc do Exekucyi prrzeczone Prawo, y wspoczęte, plusquam a dimidio Seculi Dzieło do Skutku dla Wygody Pana pro Honestate Reipublicae et usu Communi, wziąła przed się Sądzącyą wszelkich Okoliczności dla wynalezienia Sposobow do Wychędożenia Miasta Warszawy, około tegoż Ochędostwa utrzymania na dalsze Czasy porządku.

Jako zatym Prior Wm. Jmi P. Marszałka Wo. Ko. reassumowanam nakazała wszystkim Exaktorom produkować także y wszystkich Mieyskich Kupieckich y Cechowych Komportować Regestra perceptorum et Expensarum, dla po=

miarkowania zdolności Miasta y ieżeliby z tąd niewyniknął iaki Prowent pro Necessitate Ochędostwa y Jego
dalszey przez Reparacyą Bruków y Kanałów Konserwacyi; Pokazuie się przytey Indagacyi Multi Abu=
sus Mieszczanów Osobliwie w Cechach, ale tesz oraz patuit Miserrima Conditio (iako y inne Miasta wsól=
scze Nieszczęśliwe) tego Miasta principaliter przez Wiele pod Protekcyami, et clandestine handluiących
luznych Ludzi y wolnych pod Protekcyami temisz Rzemieśników, którzy ubiią z Mce swóy Pożytek Maiąc.
ab Oneribus Civitatis umykaią się przez Wielorakie Jurysdykcye, przez Wynalazki foraliorum. Aggrawacyom
Gospodom y Szelcenem przeładowanie, Wyderkaffów Duchownych y Swieckich, przez Niedyskretne exofficia.
y innych tak wiele Ciężkości które cwale Mce ad ruinam indinant. Zatrudniaią tesita Kommissyą Kiedy wal=
ki który by mogła wziąść przed się Sposob restabionym Ludziom zdaię intollerabilis, y lubo znieszy się z Magi=
stratem Warszawskim zdał się Nayrzetelnieyszy Naypewnieyszy y Naysprawiedliwszy Sposob płacenia od Łok=
cia, iednak y ten ułożywszy ponderabilis Obywatelów Viribus dosyć się znaydnie Niewielkiey wagi którego 1mo Sub=
sequitur explanatio. Naznaczony iest 1mo Jmc P.P. Architektom Wymiar Rynków y wszystkich Ulic po obydwu
stronach et specifica Continuacyo Wiele ma Każda Kamienica Sklepów, Kondygnacyi y Okien, którego to Wy=
miaru y Konnotacyi Super realitatem Przysięgli ex Sententia Judicii Commissorialis Jmc P.P. Architekci. Znay=
duie się tedy w Mce Starey Warszawy z Mostową Ulicą y Tyłami od Gnoiowey Góry Łokci 8643½ Przed
Mieście Starego - Miasta cum ad Jacenz - 48065.¼ - Nowe Miasto Cum attinen. 18018½ -
In Summa Łokci 74,727¼ - Oprocz Leszna Mce którego iescze Wymiar niezakonczony z pomiędzy Wyrażonych
Łokci Pałace Pańskie y Dwory Szlacheckie Maią Łokci 19804. Medicantium Klasztory y Kościoły 2090¼ - Zo=
staie się Mieyskich y Klasztorów Maiących Dobra y Wyderkauffycum hac Annotatione że w Mce Starey Warszawy
nieexcepuią się Kamienice Szlacheckie in Summa 52833. Wynosi Summę Wyzey Wyrażoną Łok: 74727¼.
Jak prędko wymiar ten zakonczony, Condescendit Kommissya do ułożenia taxy od Łok:, z którey by Colligere=
tur Proventus, ad expensas Ochędostwa, y należycie zważywszy Omnes Circum Stantias, a osobliwie które Mieysz=
ca y Ulice sposobnieysze do handlu, gdzie iuż Kamienice y Domy droższe ex quo pożytecznieysze, Nayroższa
Taxę postanowiła taryffa od Łok: iakoto w Rynku Starey Warszawy, y na 2ch Ulicach Przednieyszych ducta proportione

Złoty, tandem 20 Groszy 15. 10. Naymnieysza zaś Taxa Łokcia, redukowana na Niektorych Ulicach na
groszy 3. a że Niektore Kamienice maią po kilka Sklepow ktore są w M^{ie} naypożyteczniejsze 2°. zaś ma=
ią po kilka Kondygnacyi, przez co więcey mogą Conservare Naiemnika, consequenter większą wyno=
szą Intratę a przeto Kommissya wziowszy in libram Justitiæ, y też Sprawiedliwość dla każdego zacho=
wuiąc Komputowała in taxa Łokcia, wszystkie Kamienice y domy o 1, 2, albo 3^{ch} Kondygnacyach y o 1^{m}
Sklepie Zarowno, zegdzie Kamienica o 1^{ey} Kondygnacyi Zastąpiła Mieysce, tasz Sama y wyżey może się
budować y takie wszystkie Computantur za 3 części; ktore iako Ulica taxowana tak płacić od Łok: powinny,
a ktora Kamienica ma 4 Kondygnacye albo 3. y 2 Sklepy Komputowana za 4 części y ta gdy Ulicy taxo=
wanej Łokieć po tynfie idną Częścią od Łokcia więcey Płacić powinna, to iest 4 Szostaki, gdy Kamienica o 5^{iu}
Kondygnacyach powinna Płacić 2ma częściami więcey to iest według taxy Łok: po tynfie płacić na Szostakow
5. iakowych Kamienic bardzo Mało znayduie się, iednak kilka ktore za 6^{e} części Komputowane. Summa z tego
Łok^{o} Wynosi według taxy Roczney Importancyi Mało więcey iak 20,000. z Pałacow zaś Senatorskich y Dwo=
row Szlacheckich przeszło 8000 oprocz Pałacu J^{o} K M^{ci}, ktory subest taxie Samego Pana y oddaie się Princi=
pis Munificentiæ ktorego to Pałacu z Ogrodem Plac iak Wielki Ulic Kamienic Dworkow y Pałacow zabrał
z ktorych by był ad Publica Onera Proventus, podało M^{o} w Supplice swoiey do Kommissyi apelluiąc ad innatam
Principis Clementiam et Justitiam. Nakazała Kommissya to Łokciowe per declarationem na Ostatniey Sessyi.
a data declarationis we 2^{ch} Niedzieli wszystkim wydać dla Exekucyi Kavet ad alia præparatoria naznaczyła infu=
turum Wydawanie tegoż Łok^{o} każdego roku 1° Januarii in Ordine trzymania Ochędostwa y Konserwacyi Brukow y ka=
nałow zlecieła M^{u} Starey Warszawy Sub titulo (propter Maiorem Activitatem) Podskarbiech Kommissyi Obrać 2^{ch} do
odbierania tey Kollekty, ktoryby byli Jurati Obywatele et bene Possessionati y tych pro Securitate (ażeby nie wpa=
dły w moc ne Ręce z tak delikatnego zbioru Pieniędzy zostawiła Nominationem et Electionem zupełnie M^{o} Sta=
rey Warszawy Salvâ approbatione Całey Kommissyi naznaczywszy im pro Salario y na Papier Kwitowego grosz od
każdego Złotego ażeby na Pensye ich niebyło Partykularney Expensy. Kalkulacyą zaś co rocznie naznaczyła obwaro=
wawszy, to wszystko Sufficienti rigore Justitia z Wynikaiącey tey Summy Łok^{o} recipiendo na Place Kamie=

nie przez przeładowanie Wyderkaffów Kute na Pałace y Dwory Szlacheckie obawiać się potrzeba Jakiego
utinam niebardzo znacznego decessu, innych zatym Sposobów Praesenti deliberatione przez Uwiną Inwestygacyą
Szuka Kommissya na tak wiele Potrzeb do uczynienia y Zachowywania ochędostwa, ponieważ iako się namieniło
zachowane to być niemoże bez utrzymania w Porządku Bruków y Kanałów. Te iednak które się mogą wynaleść pod
sollicitam Curam sine praeaggravatione Ludzi / gdyżby przeto łatwo totum opus Corrueret które będzie tym trwalsze
im mniey w sobie mieć będzie Ponderis / Sposoby, Niemasz Nadziei aby doszły Roczney Importancyi 10,000. ex supplemen=
tum tych Percept na Kazała Kommissya na 1o. Secundum usum Miast innych ażeby każdy u Siebie w Pałacach Ka=
mienicach Dworach et Dziedzińcu Ochędożył, excypowawszy te wcale a Publico Sumptu. Tandem jakoto Constitut:
Authorisans Kommissyą Namienia ażeby Nikt Śmieci, Gnoiow niewyrzucał, jakoteż Wszelkich Wod Plugawych y fetor
Czyniących Na Ulicy niewylewał, na ostatek że zwiosny in maiori quantitate bywa błota. Którem by trudno Kary
poradzić mogły, ażeby każdy zwiosny raz w Rok przed swoią Possessyą błoto wywiozł, y ten wszystko rigore Justitiae po=
twierdziła. Układaiąc Kommissya tę Plantę dobrego Porządku w ochędostwie y na Niego Percepty takowe Jey sama nie=
uchronna Potrzeba Expense y Plantę dyspozycyi około Ochędostwa y Jego Konserwacyi Pokazuie.
W Porządkach dyspozycyi wpada na oko Nuditas tego Miasta ani ma żadnego, in Casu Ognia, Porządku nimasz
Publicznych Studni, z którychby etiam przy Naturalnym przez wygodną Sytuacyę Warszawy Ścieku daiące per de
clivium Bruki też opłokiwane bydź mogły z znaczną Karom folgą, Gnoiowy błota po wszystkich Ulicach pełno, tak
że iuż trudności sprawnią przeciwdziaiącym y wniwecz obrocenie Porządkow, Bruki na wielu Mieyscach popsowane,
na wielu zaś Mieyscach wcale ich niemasz, co ustawiczne czyni nieochędostwo y na inne Mieysca brukowane
błota przynosza, Kanały iedne Całe zruinowane y zawalone, drugie dużo popsute, w niektórych Mieyscach trze=
ba Nowe formować y erygować, Przystępu żadnego od Wisły Niemasz co in potiori Parte czyni drogość Victualium
et requisitorum do budowania Miasta y Wygod Gospodarskich potrzebnych. Consequenter Mieszczanom uboży ro=
żnych Kondycyi Mieszkaiącym Multiplicat Expensas, z Innych podobnie Mieyść iedne drogi totaliter gnoiami
zawalone inne częścią Gnoiami, częścią niemaiące a Saeculo żadney Naprawy Continuo Cursu jadących zepsowane,
co także za Rezolucyą zwykłą Wiosenną Jesienną albo gdy duże deszcze spadną, sprawia wnoszenie błota do Miasta,
Commercio przeszkadza, drogość czyni zatym Mieszczanom et Concurrentes do Miasta uboży gdyż na ten czas nikt nie=

przyjedzie tylko przeklinaiący Necessitatem swego Zarobku, Ulice niektore zabudowane cum magno impedimen=
to et notabili Praejudicio Publico y innych wiele partykularnych Okolicznosci ktore iako y wszystkie wyżey
wyrażone aeque Contribuunt do Nieochędostwa et emunctionem Wszystkich, a co Nayważnieysza szacować potrzeba
delikatnemu Zdrowiu Ludzkiemu Sprawuią Inimicum Aërem. Uważaiąc to wszystko Kommissya y oczo=
wistym praeoculis maiąc miarkuie Nayprzod ex concursu iaki na ktorym Placu y Ulicy bywa, tudziesz z wymia=
ru przez JmPP. Architektow uczynionego potrzebę, osobliwie z początku Naymniey 40 Kas, ktorych iedna według taxy
Magistratu Warszawskiego y według ugodzenia Rzemieślnikow przez tenże Magistrat będzie Kosztowała na Rok cum
erectione denovo ad Minimum 850 Zło: Coroczne zaś Konserwacya iedney Kasy provisa reparatione et Soli=
tis Casibus przez Ucieknienie Parobka zdechnienie Konia a rachuiąc tylko Owsa Korzec po Zł: 4 y potemuż
furę Siana, co obie bywaią in triplo droższe wynosi na Rok Zło: 600. Uczyni zatym erekcya Kas z Konserwa=
cyą roczną Zło: 34000, Konserwacya Coroczna tychże Kas wynosi Zł: 24.000. Do Dyspozycyi y opatrywa=
nia Wszelkich potrzeb do tych Kas tudziesz do dozoru ich aby niebył zawod Publiczney Potrzeby y Expensy nie obey=
dzie się bez Dyspozytora, ktoryżeby był dobrze Possessionatus in realitate doswiadczony y z wszelkim roz=
garnieniem iest quod fundamentale, potrzeba zaś aby ten był ex munere suo Architekt y z obligacyą aby
był in loco Continuus, przez coby z Mało większą poprawą Pensyi razem czynił dyspozycyą Erekcyi Nowey y
reperacyi Nadpsowanych Brukow uważaiąc w Nich bardzo potrzebne Declivium restauracyi zruynowanych
y nadpsutych Kanałow y uczynił pomiarkowanie gdzieby potrzeba Nowych dla ktorego ratio dictat et Justitia
exquirit znaczną Pensyą y temuż Samemu z racyi żeby iuż niepotrzeba Kalkulacyi w ktorey się często a umyślnie
trafiaią errory, oraz żeby się o requizyta a osobliwie o Owsy i Siana ex Interesse sui Zimniey na Expensą starał
mogłyby bydz te Kasy Arendowane, dozorcow do tychże Kas ktorzyby ich w Podzielonym in Regiones Mieście
doglądali exposcit Necessitas trzech, na ktorych Cum Victu et amictu przy drogości zwykley w Warszawie y
żeby Ludzie byli Wierni pewni y z rozgarnieniem, 4 Kasy sięga to iest Zło: 2400. Muszą bydz naznaczone także
by zawsze dwoch po Mieście pilnowali Kas, trzeci zaś aby doglądał porządku w Magazenie Regestra Perceptas et expen=
sarum, tudziesz Owsy Pod Miarą Siana pod Wagą trzymał, a gdy przypadnie potrzeba aby dla skupowania tych, albo opa=

trzenia Materyałow, do brukowania y kanałow od Dyspozytora czyli Arendę trzymaiącego Kasy, był do Wysłania: Magazyn w ktorym by była Stajnia Więcey niż na 40 Koni, aby zawsze Konie były na Zakładkę, Szopa dla Konserwacyi Kar. Spichlerz na Owsa Chowanie, żelaza y innych Porządkow. 9°. Szopa na Siano na ktorey by było na gorach Siano, ponieważ tego potrzeba mieć zawsze prowizyą Mieszkanie dozorcow y Parobkow, y dostatnie podworze do Składania Kamieni Wapna Drzewa y innych Materyałow, do kar, brukow y kanałow potrzebnych. Miał Ksiąg P.P. Architekcy iż będzie plus Minus 15 Kosztować Acz by potrzebne było Jego postanowienie blisko Wisły, dla Tańszego y z Mnieyszem Kosztem sprowadzenia Sustentamentu y bliskości Składania Materyałow, zatym jeżeliby się taki Plac Miejscki nie znalazł trzeba Partykularny na Kupienie Jego expensa drwa na opał w Budynkach Magazynu dla dozorcow y Parobkow Wynosić będą roczney expensy przy wszelkim pomiarkowaniu 76: Kilkadzet reperacyje Brukow tych tylko ktorychby była znaczna ruina a bez nich ochędostwa utrzymanie być niemoże, osobliwie gdyby wszędzie było wybrukowano Wynosić będzie co rok kilka tysięcy, teraz zaś z Początku altero tanto reparacya y Evekcya Kanałow jeszcze daleko większey potrzebuie Expensy, dubo gdy staną in suo Statu Mnieysza będzie na Konserwacyą Jech niż na poprawę brukow Koszt. Evekcya nowych brukow ktorych iako się rzekło na tak wielu Miejscach y to principalnieyszych bo na samych Wiardach niemasz jest, punkt Partykularny y wielkiey Konsyderacyi Kommissyi, ponieważ na niego bydź nie może ulla Sufficiens Contributio. y że w tych Miejscach więcey zaiętempuią Ogrody albo mizernych Osob liche Domki nie iest Sufficiens Medium Chociażby Władzą swoią obligowała, żeby Każdy Possessor mogł de integro przed swoią Possessyą proprio Sumptu Wybrukować, a chociażby iaka in Supplementum, by nayleższa naznaczona była składka, oprocz tego żeby była niesprawiedliwa, gdyż ten coby brukował przed sobą za tego ktory nima bruku płacić nie powinien, ale też z ubożałem Mieszczanom nie iest Possibilis. Przykładem od Wisły ktorego obsolute żadnego niemasz, z woli y więcy Kommissya, tak wielkiey importancyi Potrzebę, y maiąc podanie do tego dwoie Ulice na Krakowskim przedmieściu ktore obiedwie były piaszczy pro Commoditate od Wisły, teraz zaś całe przez Zawalenie gnoiami są inaccessibiles, deputowała e Medio sui wszelakiey Imć P.P. Architektow dla pomiarkowania ktoraby była z Wygodą a z Mnieyszym Kosztem y tey oporządzenie

ybrukowanie ofiarowai Jmć PP. Architektom zlecita, ktorych tu podana taxa krotko specificat. z wymiaru Ulicy między Karmelitami y Karmelitkami do Wisły idącey od Wschodu też Ulica aż do samey tachy Wislaney pokazało się Sązni kwadratowych in Numero 996 ½ każdy Sązeń z Kamieniami y robotą Brukarską po Zło: 8 Zło: 7968 wyrownanie y Wywozenie Ziemia tey Ulicy od każdego Sązenia po Zło: 2 gr. 2 Łotych 1993. Kanału przez srodek tey Ulicy z Krakowskiego Przedmieścia idącego przez Sklepienie Zło: 800. Grobla przez Łachę na Wschodzie tey Ulicy, dobrego Portu z fascin y rumu, długa na Łok: 130, Wynosi Expensy Zło: 2600. in Summa Expensy na przystęp od Wisły Zło: 13361. z Innych stron w Wszelkim Przystępie zatrudnionym do Warszawy Necessitas indispensabilis Wyciąga, ażeby przynaymniey z każdey Strony była iedna droga Publiczna ad liberum accessum o kilka stay od wiazdu z Mto. separowana, co partykularnego Kosztu wyciąga, inno zaś drożki ktore necessitas przystępu do Mta. ad invenit potrzebaby zagubić et impendere, coby y do strzezenia in Casu powietrza w Panstwie siła pomogła. Na ostatek zabudowane Ulice, ktore się Kommissya investiguie y do otwarcia tych przykłada Ręki swoiey Authoritate Legis umocnioney, oprocz tych wyrażonych Expens mi nowszy inne partykularne potrzeby znaydą się ex deliberatione Kommissyi particularii et Certa Legalitas, ażeby z każdego z Roku kilka tysięcy było w rezerwie z ktorychby ad interim potrzeby y wygody Publiczne Mta. prokurowało się in Casum zaś ognia na ktorą Ulicę albo zruynowania iako się Miarkuie tkowego Przedmieścia nad Wisłą leżącego, per defluxum Kanałow ażeby ex hac summa w rezerwie deposita suppleat defectum postanowionego secundum taxam Łokt. teraz instantaneam potrzebuią Satisfactionem Jmć PP. Architekci około wymiaru Mta. y w inszych Okolicznościach niemało pracuiący. Pisarz oraz Commissionis y Kancellarya pokaże swoie expense et meretur pro Justitia Mercedem, ktorey oczekuie. Przydaie się zatym ad Sufficiens explanationem, iż Chociażby się ktora Ulica denovo budowała, kiedy tyle niebędzie importowaċ co na utrzymanie Jey Ochędostwa potrzeba Expensy. Uważyła iuż dostatecznie Kommissya, iż Mta. Staręy i Nowey Warszawy ze wszystkiemi generalnie w Okolicy Przedmieściami przez wszelkie ktore mogą być wynalezione Sposoby niemogą więcey ponderata possibilitate wystarczyć iako nay wyięcey na Samą Erekcyą z wystawieniem Kar 10 Tys. roku y Pensyi Architektow, y Dozorcow, w dalszych zaś latach na Konserwacyą Kar z pomienionemi Pensyami y Restauracyą samych tylko tam gdzie będzie potrzeba brukow. Na inne ktore wyrażone,

y ktore wynaść trudno Expensy, bez ktorychby trzymanie kas iako dostateczne repositum, na nic się nie zdało potrzeba daleko extra urbem peregrinari, y szukać certum particularis Considerationis trudność iż według Proporcyi Kommissyi odezwali się nie ktorzy Panowie że należytość z Pałacow swoich Łokiowego chcą razem odkupić przez złożenie takowey Summy, od ktoreyby przychodząca po 6 od Sta Prowizya wynosiła tyle ile według Taxy co Rok Łokiowego Składki należy, ktorych to Summ Lokacya że nie iest na Ratuszu Warszawskim ullatenus bespieczna, Magistrat Warszawski y słusznemi racyami y iawnemi dowodami deliberantem Commissionem utwierdził, aże iest daleko więksże bespieczeństwo żeby każdy kto chce Pałac swoy Miejscy albo Szlachcie Dworek mogł redimere provententiam designatam Łok.º albowiem żeby w odbieraniu tego niebyło trudności Nemo pro Successoribus Sponsor, a przeto Nieznayduie Kommissya Sposobu tylko żeby za takowe Summy Krolewszczyzne iako kupić et potestate Legis na Prowent utrzymania Ochędostwa in Rospodowaé ponieważ chociażby in defectu lokacyi na Ratuszu ktora Kamienica była kupiona, tedy za 100000. nie przynosi z Komiadkowania Intraty Prowentu iako trzy od Sta, a zatym oczywisty zawod Publiczney potrzeby. Lubo tedy Kommissya nie widzi terminu na ktorymby się zakończyła, ponieważ zawsze rozporządzi wszy rzeczy ad Executionem potrzebna, gdyż bez tey Exekucyi swiadkiem iest Experyencya w innych Okolicznościach że leges Audicant Konkluzyą iednak wczesnie może kłaść że y nie inną Plantę duo eventu infallibilem że (bez podźwignienia szczodrobliwey Ręki J.º K.M.ci y bez poparcia Skarbu Kor.º przez Sprawiedliwość Rptey utrzymania Porządku w Ochędostwie w M.ce Warszawie ktore iako e omnibus Circumstantiis legaliter potrzebne tak nawet wszelkie usiłowanie łoży Kommissya (będzie imperfectum opus. Planta ta iako fideliter z Dekretami i Protokułami Kommissyi concordat dla zupełney Wiary Podpisuię J. Bielinski M.W.K.

Rezultatum Commissyi o wychędożeniu y wybrukowaniu M.ta Starey y Nowey Warszawy z Przedmieściami odprawioney ktorym W.W. Kommissarze nakazali Mieszczanom aby Pieniądze na to Ochędostwo składali.—

My Kommissarze J.º K. M.ci y Rptey, do Exekucyi Konstytucyi Roku 1685. uchwaloney naznaczeni, stosuiąc się do wyraźney od Stanow Rptey opisaney Konstytucyi et ex vi zaszłych od N.ch Monarchow Polskich Reskryptow tu dzięki zważaiąc postanowione rożnemi Czasami o Bruku Starey i Nowey Warszawy Prawa; Zatym Wszystkim Obywatelom przerzeczonych M.t Starey i Nowey Warszawy, iako też y Na przedmieściach, lub za prozwanym in fundis ubinię

Status Spiritualium et Saecularium gdziekolwiek w okolicy Warszawy Mieszkaiącym nikogo nie excypuiąc
Wiadomo czyniemy, Iż przychodząc tez Prawa y z tych zasię Dekreta Jo Mci y Aptey Kommissarskiego dawniey
szc ad Executionem Justitiae ac Legibus et Decretis Servandum et observandum rigorem, według, od Szlache=
tnego Magistratu Warszawskiego exproicktowanego a przez Sąd Nasz Jo K Mci y Aptey Kommissarski podług
Słuszności należycie rozważonego, ułożonego y dysponowanego Sposobu, takowe które perpetuis temporibus od
wszystkich y każdego z osobna in Omnibus Punctis et Clausulis zachowane mieć chcemy y pod rygorem niżey
wyrażonym do zachowania nakazuiemy, czyniemy per Praesens declarationem do Decretu Jo K Mci y Aptey
Kommissarskiego ese Conferentem postanowienie. Poniewasz należyty Porządek około Ochędostwa w Mcie Sta=
rey i Nowey Warszawy ze wszystkiemi in Circumferentia Przedmieściami, iest ad usum Commoditatem, et
Necessitatem wszystkich Possessorow y Obywatelow, a przeto każdy Obywatel, y Possessya iaką kolwiek maią=
cy Miast Starey i Nowey Warszawy y Przedmiesciow wszystkich w okolicy, lub z jakiego kolwiek zaporowa=
nego Gruntu tudziesz z Pałacow Senatorskich Duchownych y Swieckich, Kamienic Dworkow lub Pałacow
Duchownych y Szlacheckich y Mieyskich inkluduiąc oraz y Klasztory Jstantum modo exceptis, ktorzy men=
dicato Panu zyią niemaiąc żadnych Wyderkauffow y Possessyi oprocz Kościoła y Placu z Klasztorem, iako tesz y wy=
rażona Anni 1685. Konstytucya, nikogo ab executione Ochędostwa y Dobrego Porządku nieexcypowała, przy=
padaiące na swoię Possessyą Łokciowe, według osobliwszego przez Sąd Nasz Jo K Mci y Aptey Kommissarski uło=
żenia dostatecznie co od kogo należy informuiącego, corocznie oddawać powinien będzie a to w Roku teraznieysz=
szym. zaraz naydaley a data Praesentis Declarationis za Niedziel dwie, propter necessaria do Ochędostwa praepara=
toria. w dalszych zaś latach oddawanie pomienionego Łokgo a die 1. Januarii zaczynać et in Spatio tygodnia wy=
dane od wszystkich być powinno w Monecie lub czerwonemi Złotemi: eody. iako mieć będą na ten czas Cursum valore
ażeby nie była w zmienianiu necessitas aggrawacyi Mieszczanow, in ordine do wychędożenia y wywożenia
błot y reparacyi Starych Brukow y kanałow nie inkluduiąc w to Nowych Brukow Erekcyi, do tych przed kto=
rych Possessyami ich niemasz należącey ycale do dalszey Sądu Jo K Mci y Aptey Komisarskiego dyspozycyi
zostawuiąc. Przykazuiemy zatym Magistratowi y Mta Starey i nowey Warszawy, ażeby nie od wlocznie do odbierania Na=
znaczonego Łokgo z pomiędzy Siebie wybrali Podskarbiech ad hoc Munus Capaces reales et bene Possessionatos, ktorych

Podskarbiech salvâ approbatione Kommissyi JcKMci y Rptey et observatâ semper Conditione, żeby byli poprzy=
sięzoni Obywatele bene Possessionati Magistratowi y Mta Starey Warszawy Electionem et Nominationem naza=
wsze pozwalamy y przyznawamy do których to Podskarbiech Kommissyi JcKMci y Rptey titulum maiących, ka=
żdy od siebie należące Lokce oddawać, y od nich Kwity z wypłaconego odbierać będzie, przydawszy od każdego Zło:
grosz Kwitowego, które grosz: pro Salario tymże Podskarbim Naznaczamy, Ciż zaś Podskarbiowie przed Deputowanemi y
od Sądu JcKMci y Rptey Kommissarskiego albo eodem vacante od JWo P. Marszałka Wo Ko naznaczonemi albo nazna:
czonym corocznie expedient Calculationem. Oddawać także postanowione Lokce do tych Podskarbiech Mto Nowa
Warszawa powinna, ażeby haec delicata ex Publico Collectio przez Pensye na wielorakich Podskarbiech niepotrzebnie nie
była expensyowana, praecustodiendo ażeby stąd żadnego Praw swoich Uszczerbku ten Mto Nowa Warszawa nie mia=
ło iako mieć nie powinno, składaiąc należące Lokce do Podskarbiech Kommissyi JcKMci y Rptey et ivi Super wolno
będzie Magistratowi Nowey Warszawy należące z swoiey Jurysdykcyi Lokaciowe odbierać ale to do Podskarbiech od Ka=
żdego Mta obranych y przez Kommissyą JcKMci y Rptey approbowanych razem z groszem od Zło: komportować; Aże
z tak szczupłey Prowenienceyi postanowionego Lokce, y z innych które się mogą wynaleść Sposobów, niepodobna wszy=
stkie prowidować Potrzeby, y tyle Kas do wywożenia błota Konserwować, żeby mogły wszystkie osobliwie z Wiosenney
Rewolucyi, in Maiori quantitate będące wywieść, zaczym aby każdy Obywatel, y każdy Jurium Suorum Possessor, tak
w Mcie iako y Wokolicy na wszystkich Przedmieściach y przyległych Gruntach przed swoim Pałacem, kamienicą,
lub domem raz w Rok na Wiosnę z błota wywożić starał się nakazuiemy. Do wychędożenia oraz Publicznego, Dzie=
dzińce y Podwórza, tak w Zamku JcKMci y Rptey, iako w Pałacach Dworkach y kamienicach należeć nie będą, ale
każdy Possessor u siebie te Ochędostwo zachowywać ma. Na Rynku także i Ulice Publiczne żeby nikt z Pałaców, Ka=
mienic, Dworków Śmieci, Gnoiów, nie wyrzucał, Drzewa na Ulicach nie składał, Wód od robiących Gorzałki, Piwowa=
rów, Mydlarzów, Rzeźników Białoskórników y innych, lub takowych od których by mógł być fetor nie wylewał, co y prze=
szczona 1685 Konstytucya mieć chce sub Poenis Arbitrariis za doniesieniem Cuiusvis Personae przykazuie=
my. Co wszystko od siebie Rptey et Nostra Authoritate Niniejsza deklaracya przykazawszy zalecamy in Super dub
Sub Animadversione Szlachetnemu Prezydentowi Starey i Nowey Warszawy iako y Całemu Magistratowi Oboyga
Mt y innym aby ten Samowładach swoich obwieścili, Pospolitemu donieśli, Renitentes et Refragarios Sequestrowali,
na których in casum Renitentiae, prócz Exekucyi Marszałkowskiey Warty albo in Supplementum Jeżeli rekwizycya

JW. Marszałka W. K. Gwardyi Królewskiey / pro arbitrio Judicii Commissorialis, lub Mareschalci Regni, Poenæ irremissibiliter extendowane być maią, etiam sub duplici solutione non obstantibus quibusvis Protectionibus in praejudicium Prawu Kor. y Dekretom JKMci y Apteły Kommissarskim jakimkolwiek sposobem ad praesens et in futurum procurandis et adinveniendis; a że znayduią się w Ulicach niektóre Place puste z których Lok: opłacane być powinno, a przeto gdyby się do Płacenia z Nich Lok: nikt nie odzywał, takowe Place Mediante Decreto, ac Convictione plenaria w Sądzie JKMci y Apteły Kommissarskim Magistraty Starey y Nowey Warszawy będą odbierać, y takowym Mieszczanom dawać którzyby postanowioney Należytości od Lok: zadosyć czynili, liberam iednak exemptionem ad beneplacitum własnych Panów Mieysc, praevia Avisatione et Salva repartitionis i wypłaconych Podatków solutione warujemy. Wzaiemnie zaś gdyby Magistraty Starey i Nowey Warszawy należytości Lok: z takowych Pustych Placów requirere zaniedbały, ad Satisfactionem tey należytości tenebuntur. Któremu niniejszemu postanowieniu ktoby kolwiek zadosyć nie uczynił, et Meram renitentiam pokazował, albo co in praejudicium Attentare Chciał, takowy każdy nullo penitus excepto pro Contumaci et refragario Juri Communi ma być poczytany, et tanquam Contumax et refragarius pro Poena contraventionis Dekretom JKMci y Apteły Kommissarskim do Sądu przypozwany, Sądzony y Karany będzie. Ażeby zaś ten postanowienie przez niniejszą deklaracyą każdemu ad praesens et in futurum innotescat, kiedy one ad valvas Ratuszów Starey y Nowey Warszawy przybitą et circa sonum Tubæ przez Woźnego Sądu Kommissarskiego obwołaną mieć chcemy. Którą dekretem teraźniejszym JoKMci y Apteły Kommissarskim nazawsze approbowaną y Rękami Naszemi Własnemi podpisaną in Actis Commissionis Praesentis Urodzonemu Regentowi Sądów Marszałkowskich Kor: ad Annos Posteros ingrossować zlecamy. Dan w Warszawie Die Ao Domini MDCCXLIII.

Copia Literarum Ab Excellmo Dno Małachowski Pro Cancellario Regni ad Mcos et Gsos Dnos Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ & Semigalliæ 19. Aprilis 1743o Scriptarum.

Magnifici ac Gsi Domini fratres Honorandissimi. – Sat abunde in Responsoriis suis ad literas mea Dati Mcæ ac Gsæ Dnationes Vestræ bonum affectum erga me Contestatæ sunt. reciproce

proinde ad instar semper Propensionis Meæ uberiora Illis daturum documenta. Cum autem in Iisde-
Literis suis Causas impedimenti non Executionis Rescripti ex Cancellaria mea per Generosum de Mirbach
Nobilem Cubicularium S. R. Mti D. M. Clmi exportati (ac si Contra Jura Cardinalia Curlandicæ im=
petratum fuerit) opponere in Animum suum induxerint, Cupio eniXe ante omnia Mcias ac Gsas Dnatio=
nes Vras Credere Mequoq Jura Privilegia, Cæterasq alias transactiones Ducatuum Curlandiæ et Semigaliæ
non tantum bene nosse, verum etiam integritatem Iimissorum indesinenti Curæ habere, nec eadem quo=
vis modo attrectare velle, vel uta quopiam id fieri queat permissurum. Rescriptum enim illud per
Gnum de Mirbach non perperam a S. R. Mte D. M. Clementissimo est impetratum, nec quidem simi=
litudinem vel Umbram Subtilissimam (prout scandalose ad perturbandum illius Provinciæ tranquil
lum Statum sparsum, et ingeniose in Literis ad Collegam meum Reverendissimum Supremum Cancella=
rium Regni exprobatum est) aperturæ feudi præseferens, sed in Virtute Supremi et Directi Dominii lici=
te Subscriptum, ac ex Cancellaria mea emanatum, uti enim Certus Sydereum Cursus, ita infallibile esse, (quis
Negare Audeat) S. R. Mti D. M. C. et Reipublicæ Cord: in Ducatus Jus, adeoq parendum ante omnia Eid:
Rescripto necesse fuerat, postea vero Clementiam S. R. Mtis D. M. C. exorandum. Rationesq reales, non
ex Imaginatione Dubia eventuras remonstrandum (introducto prius in Possessionem Bonorum Sutzau
Gso de Mirbach:) competebat, ast omissis hisce Præliminariis recalcitare et Manifeste refragari Directo
Domino utrum licuerat relinquo proprio Arbitrio Cujuslibet, solummodo memoriæ revoco Paragraf. 18. Commi=
ssionis Anni 1717. quo solimet S. R. Mti Domino meo Clmo interpretatio Rescriptorum non autem Mcis
ac Gsis Dnibus Vestris præcauta et reservata, quinimo Aliis Omnibus Personis sub privatione Officii interdi
cta est. Obtundunt Mcæ Generosæq Dnes Vræ, ac si Celsissimus Dux non Auditus non Judicatus hocce Re=
scripto (Contra Privilegia etiam Gsæ Nobilitati Servientia) Possessione Bonorum Sutzau feudalium quasi
privari videatur, sed S. R. Mtas Dnus Meus Clmus, nec mente quidem Eandem Intentionem conceperat, multo
magis facto, cum Eodem Rescripto (Nihil tangendo feudum) usum Proventuum tantummodo (quos Celsissi=
mus Dux stante Præsenti rerum suarum Statu nec in minimo participat) ad temporis Spatium sibi pro re

Nascitura beneviuum (non autem aliquo Alio alienationi feudi Jure) Eid. Dñõ de Mirbach concessit et permisit. Possessione Bonorum Rutzau quis nam privabitur. Dñũ de Dorthesen qui Ead: Bona titulo Administrationis a Mfcũ Gsisq̃ Dñibus Vestris Virtute Potestati desuper a Sacra Regia Mte sibi datæ possidet non autem Jure feudi. ergo Cadit Suppositum. Celmũm Ducem feudo privari, cum id ut Pupilla intacte servatum sit; ideo etiam Metus amittendorum Jurium feudalium aut Hypothecæ Gsœ Nobilitati mentibus obtrudi nequit, dum non feudum Celsmi Ducis petitur, ast tantummodo Administratio, de Una in Aliam Personam transfertur; fatentur Mfcæ Gsæq̃ Dominationes Vestræ Literis suis Sequestrandi Proventus memoratorum Bonorum facultatem a S. R. Mte D. M. C. sibi datam esse, quomodo ergo possunt Negare ejusdem Juris esse relaxandi vel in aliam Personam Sequestrum transferendi; cujus erat Potestas hocce Sequestrum Statuendi,? Sed opponere intendent Mfcæ Gsæq̃ Dnũ Vestræ Regulã Regiminis Ac Commisionibus in Absentia Ducis, alijsq̃ Casibus potestatem obeundi Omnia Munia Sibi Concessam esse, ast dignentur recordari in Omnibus his illius Clausulæ et exceptionis. Jure tamen S. R. Mti ac Rei Publicæ per Omnia et in Omnibus, salvo; Jisdé Literis suis Mfcæ ac Gsæ Dnẽs Vræ invocant Privilegia, formulam Regiminis, ac Commissiones, quibus Neminem Nobilium ac Jgnobilium Bonis suis sine Legitimâ Judicis Cognitione et Judicio posse privari, pari Zelô Egomet Jpse hanc Legem tueri non intermitterem, si scirem aut Mcãs Gsasq̃ Dnẽs Vrãs. aut Dñũm de Dorthesen Bona Rutzau Jure Hypothecæ, sive feudi possedisse, verum quum tantum modo titulo Administrationis Ead. teneat, proinde has Leges ad Casum præsentem quadrare minime reor. Ex Contextu etiam præminarum transactionum sui ipse sonante (si Lis inter Principem et Nobilem sive unum sive plures de Possessionibus alijsq̃ rebus quæstio orta fuerit Causam coram S. R. Mte intentare debere.) Mfcæ ac Gsæ Dominationes Vestræ obtrudunt Causam Dñi de Mirbach needum judicatam esse, Pretensionesq̃ illi nondum apparere Liquidas, optime scio non latere Mfcãs Dnẽs Vrãs Pretensiones Pensionum Dñõi Capitaneos Concernens Privilegiatas semper manere, seq̃ Ante omnia ad exsolvendum Concernere debere, multo magis cum Eædem relentæ Pensiones seu Salaria per Commissionem Anni 1717 Paragrapho II. non ad Judicia Relationum, ast pro decisione ad Solammet S. R. Mtem D. M. C. Remissæ sint, quare S. R. Mtãs Concesso Usu fructu Bonorum Rutzau

Gis de Mirbach Patrii sui retenta Salvaria Patenti, fecit id, quod sibi licuit, factum autem necdum dijudicatum minime implicat, nec eo quidquam Privilegia Curlandica læsa sunt. Quisnam deberet S. R. Mti D. N. C. de hoc Rescripto querulari? Celsissimus Dux cujus res est, si de Proventibus his participaverit, verum non Mscæ Dnis Vestræ, qui nonnisi eosd. Proventus administrant, et limitatam fide disponendi habent Potestatem Rationem Administrationis suæ suo Tempore reddituræ juxta Obloquentiam Puncti 27. Classis 4tæ. Ad extremum Verbum (utile) in Literis Meis adjunctum, nec juste quidem Mscæ Giæq Dnes Vræ ægre tulerunt sinistreq interpretatæ sunt, multo minus æque mihi non sine Sensu Mei Doloris imputarunt, ac si Mscis Giisq Dnibus Vris jam Utile cum Directo junctum esse insinuaverim Dominium quum de his nec cogitaverim nec Illis. Literis meis præmonuerim, licet fere me in Omnibus transactionibus Curlandicis utraq verba eadq. simul semper Legerim, ac quamvis post fata Celsmi Ducis Ferdinandi jam directum cum utili Dominium Nobis viventibus acciderat, sed Investito Præsente Celsmo Duce ad enixam Supplicationem Statuum Curlandicæ mox Pristino Regimini restitutum est. Casus similis nunquam Acciderat, ut Dux cum tota familia sua tandem Discrimini succubuerit prout Modernus, ergo in hoc Passu dubio interea Serenissimus Rex ac Reblica tute apellari queunt Domini Directi et Utiles; Obquam itaq rationem tam acriter Offendit Animos suos hoc Vocabulum nunquam e Codice Legum eradicandum? Apertiva potius nunc patet. Inobedientiæ quam feudi, deficientibus tamen Legalibus, prætextuosis obvelatur Rationibus; Cupio docere quisnam Mscis Giisq Dnationibus Vris in Absentia Celsmi Ducis regendi hos Ducatus dedit Potestatem. nonne Rex? Minime ergo credo ut liceat Authori Munium et Officiorum suorum impingere Nefas, vel voluntati ac Mandatis ipsius contraire, eo potissimum ratione, quandoquidem in Actu Compositionis inter Supremos protunc Consiliarios, ac Gsum Equestrem Ordinem Ao 1717. factæ eodem Ao. Authoritate Commissoriali approbatæ Puncto 2do Classis 4tæ. Iidem Supremi Consiliarii Gso Equestri Ordini Se suosq Succedaneos obstrinxerant, quidquid tam in Jurisdictionalibus et Economicis quam Ecclesiastici (Sede vacante vel Principe Mortuo aut absente vel minorenni sive Infirmo existente) a S. R. Mte et

Indita Republica impertitum fuerit, stricte et inviolabiliter omni tempore Observaturos et accurate executuros attamen praeminsae obligationi contraveniendo illud Rescriptum optima Intentione commendandorum Bonorum Ducalium a S. R. Mte Gso de Mirbach datum exequi Mcae ac Gsae Dnes Vrae recusarunt, licet Proventus ex Bonis Ducalibus (juxta Obloquentiam Commissionis Anni 1717. §4o) extra Provinciam Celsmo Duci extradere vel usui proprio suo applicare nequeant, quinimo Iisdem Proventibus Debita et Salaria exsolvere tenentur. Nolo silentio praeterire etiam eam rationem quam Mcae ac Gsae Dnes Vestrae opponunt quasi cum Omnibus Creditoribus dependeat Lis in Judiciis S. R. Mtis Relationum propriarum, cum jam Superius innui respectu retentorum Salariorum non ad Judicia Relationum S. R. Mtis propriarum sed ad decisionem solummet S. R. Mtis Causam remissam esse. Quod si Celsmus Dux, post Reditum suum istos in Ducatus senserit Se ratione Rescripti Gsi de Mirbach dati injuriatum, tunc illi licebit S. R. Mti hanc suam injuriam repraesentare, ac compensationem expostulare, Mcae vero ac Gsae Dnes Vestrae, uti Nullum exinde sentientes Damnum, Dispositioni Praesentaneae S. R. Mtis omnino Satisfacere tenentur, estque Motivo S. R. Mtis D. M. C. Subalternum Rescriptum (quod illi prioris Rescripti omnino demandat executionem) favore Praefati Gsi de Mirbach subscribere dignata est, mihi Autem demandavit, quatenus Mcis ac Gsis Dnibus Vris, perquam ferventissime Commendare non negligerem, sine quavis Mora ac ulteriori recursu Satisfactionem utriusque Praefati Rescripti. Qua directa et expressa S. R. Mtis D. M. C. Voluntate Mcis ac Gsis Dnibus Vestris Praesentibus denunciata, Favoribus ac Bonae Amicitiae suae, me Ipsum Commendatum esse Cupio, ac solito Cultu et Propensione Maneo. Mcarum Grum Dnationum Vrum Amicus et Servus ad Officia Paratissimus Joannes Malachowski Pro Cancell. R. Poll. —. Respons Jmc P. Ogińskiemu Oboznemu W. W. xc. Littew. Ablegatowi J. K. M. na Kommunikowane od Jego 24 April: 1743o. —. Iż Jmc P. Ablegat Remonstruie, o sprawie Rozgraniczenia Gruntow między Rossyiską Imperyą y Tureckim Panstwem według ostatniego Między onemi traktatu, azeby per Ignorantiam Granic Krolestwa Polskiego nie trafiło się kędy Rozgraniczenia przez Ziemi Rptey Polskiey uczynic Dukty, aby dla tego, to tamtych Ksiażąt Rozgraniczenie rezerwowac ad Consensum Stanow Rptey O. Jmc P. Ablegatowi bez wątpienia Wiadomo bydz moze, ze według ostatniego między Rossyiską Imperyą y Tureckim Panstwem traktatu Granicy inter terras Russiae et turcicas, na tamtym Boku

Dniepra wtych Mieyscach, o ktorych JmćP. Ablegat, ile z Memoryału Jego percipi potest, innuit, to iest od Rzeki Bu=
ha do Dniepra per Plenipotentiarios z obuyga Stron Commissarios 1740 Roku iuz uczynione, y tz sprawę Skutecznie eod:
Anno zakonczone, y ta Granica non denovo uczyniona, ale iak dawno Międzi Rossyiskim y Tureckim Panstwami
1705° postanowiono, ponowiono, Mianowicie zas Ona Poczatek Swoy ma od Rzeki Buha in propinquitate Uscia wpa=
daiącey wonę Rzeki Kodymy od Zakonczenia Polskich z Turkami Granic gdzie na tamtym boku Buha y Kopce na znak
między Polską i Turkami Granicy znayduią się y od tego Mieysca prowadzona pomieniona Granica Między Ziemiami Ro=
ssyiskiemi y Tureckiemi Rzeką Buhem, co dosc przez 6. godzin iazdy do Mieysca naznaczonego tarzlika albo Wiel=
kiego Kanaru, a od Wielkiego Kanaru idzie ta Graniczna Linia Polami do Rzeki Dniepra, gdzie wonię wpada Rzeka
Kamionka nie w Wielkiey odległosci od Oczakowa, y od Siczy Zaporowskiey y na tey Granicy dla niewątpliwey in
posterum zobu Stron osiadłosci Ziem, Znaki tudziez wystawiono, y tą Granicą Zadnych Polskiego Panstwa Gruntow,
iak podczas przeszłego w 1705° tak y podczas terazniey szego Rozgraniczenia niczego nigdzie nie zaięto, y zachwy=
cić nie mozna było, ponieważ ta Granica do Polskich Ziemon ani mało nieściągała się ale poczęła iako ~~nay~~wyzey
namieniono od Zakonczenia Polskiey Granicy z Turkami y Prowadzona Między Ziemiami Rossyiskiemi y Turecki=
mi ku Oczakowskiey stronie, a Polskie Ziemie Zostały od onych Mieysc cale w odległosci o czego Sama wyzey na=
mieniona Między Rossyą y Turkami Granica iawnym dowodem in executiendis z Polskiey Strony frustraneis opi=
nionibus et Interpraetationib, bydz moze Przeto w tey Sprawie Krolestwu Polskiemu zadnego do Strony Rossyi=
skiey podeyrzenia mieć naymnieyszey Przyczyny nie znayduie się, iakosz y przedtym kiedy ta Granica Między
Rossyą y Turkami 1705° nie potaiemnie ale przez Kommissarzow utriusq Partis uczyniona z Polskiey strony
przez tak wiele lat o tym iako o Nieściągaiącey się do Oney Sprawy Zadney Apellacyi z wzglądem iakiego prze=
ciwnego Tłomaczenia niebyło.– Co in reliquo należy do Uczynienia Rozgraniczenia według zachowuią=
cego się Między Rossyiską Imperyą y Krolestwem Polskim aeternae Pacis traktatu inter utramq Partem Colli=
mitanearum terrarum, ktore do tych czas iesz cze nierozgraniczone do czego JeyKe Mci y Rptā deklaruie, na Pier=
wszym Seymie Kommissarzow swoich naznaczyć y kiedy to Subsequetur, o Wysadzonych od JeyK. Mci y Rpley
na taką Kommissyą Kommissarzow Rossyiskiemu Imperatorskiemu Dworowi Kommunikowano będzie, tedy

y Iey Jmp: Wiel:º nie zaniecha z swoiey Strony za rowno Kommissarzow Naznaczyć, y na umowione Mieysce
y Termin Wyprawić rozkaże, azeby ono z obu Stron przystoyną Sprawę przyiacielskim Sposobem do Skutku
przyprowadzić y Zakonczyć, aby przez to Subditi utriusque Partis, Pograniczni Obywatele bez zwady y spokoynie
zostawać mogli. Że zas ieszcze Jmć P. Ablegat przekłada niby Rossyiskie forpoczty niebardzo dawno w Granice Polskie
daleko wstompiły, y na kilkanascie Mil in Circum ferentia Ziemie Polską zaieły z Domawianiem się przytym o
Ordynans do Kommenduiącego w tameczych Mieyscach, azeby one forpoczty z tamtąd w Rossyiskie Granice
nazad się powróciły zabiegaiąc iakim kolwiek z Rossyiskim Woyskiem Potyczkom y lubo nad mniemanie
aby Rossyiscy Pograniczni Kommenduiące takowy Proceder w stanowieniu forpocztow na Polskich
Ziemiach Czynili, zapomniawszy Naymocnieyszego u Jch Jey J. Wº Ordynande, ktoremi im rozkazano
Sancte Stabilitum Między Rossyiską Jmperyą y Polskim Krolestwem Aeternae Pacis Tractatum pilnie Za-
chować y Pogranicznym Polskim Obywatelom by Naymnieyszych Krzywd z Rossyiskiey Strony czynić całkiem
dopuszczać, iednakże według rekwizycyi Jmć P. Ablegata Ordynande Jey J. Wª; aby pomienione forpocz-
ty ieżeli one zapewne w Ziemiach należących do Państwa Polskiego znayduią się nieodwłocznie sprowa-
dzone były, do Kommenduiących Pogranicznych z Polską mianowicie zaś do Generała, y Kijowskiego Genera-
ła Gubernatora Jmć P. Leontyewa, tudzież w Małą Rossyą do Generalney Woyskowey Kancellaryi, do Gene-
rała Porucznika Jmć P. Bibikowa na ręce Jmć P. Ablegatowi oddane będą; Że zas te Ordynande do dwoch Kom-
menduiących napisano, a nie do iednego, to dla tey Przyczyny uczyniono, iż w Memoryale Jmć P. Ablegata
non elucidatum est, na ktorych mianowicie Mieyscach forpoczty Rossyiskie, wystawione, y dla tego
wiedzieć niepodobna do czyiey Kommendy one należą, a według tuteyszego uważania może być że te for-
poczty znayduią się za Dniestrem nad Rzeką Tasminem od Dniepra w Ziemiach należących do Rossyi-
skiego Jmperium aż do Czarnego Lasu dla tey Przyczyny że tenore aeternae Pacis inter Russiae Jmperium et
Poloniae Regnum tractatus od Namienioney Rzeki Tasmina, w Doł Dniepra aż do Siczy Zaporowskiey y da-
ley, y z drugiey Strony od Uscia Rzeki Tasmina Sursum Oney non tangendo z Ruynowanego Mº Czehryna
w Polu przez Czarny Las wszystkie Tameczne Ziemi należą do Strony Rossyiskiey na ktorych według Rzeki Tasmina

Wsi y Słobody z Rossyiskiey Strony iako na swoich Gruntach ab antiquo Osiadłością zostaią, Krylowska Słoboda
y drugie, lecz Polscy Obywatele, którzy Osiadłością loca occuparunt contra Supra Memoratum æternæ Pacis
Tractatum od Rzeki Tasmina w Gorę Dniepra brzegiem onego do M. Stasick, że Ziemiach rzeczonych
M. scilicet Kryłożewa, Trechtymirowa, Kaniewa, Moszny, Sokolni, Czerkasy, Borowicy y Buczyna,
Worankowa, Krylowa y Czehryna o których in Tractatu æternæ Pacis, in 7. Puncto ex Post pokazano że
Podczas postanowienia onego o tych wszystkich Mieyscach pretensya czyniła się od Rossyiskiey Strony, aże=
by onym bydź in Possessione Russiæ, ale Polscy Posłowie na tenczas w tym plenariam Potestatem niemieli,
y dla tego w Traktacie postanowili, że te Mieysca ad conveniendum na potym ex utraq Parte maią bydź puste
bez osiadłości iako one na tenczas były, ale z Polskiey Strony post non longum temporis Intervallum wszystkie
one Mieysca Ludźmi osiadłe zostały, międzу któremi większa część y ledwo nie wszyscy są z Rossyiskich Pod=
danych Zbiegłych Ludzi z Małey Rossyi, jednakże Władarze Polscy Imć P. Jabłonowski y drudzy temi Samo=
wolnemi na onych Ziemiach Osiadłościami nieKontentowawszy się, ante aliquot Annos transcedentes z Czehry=
na y Krylowa przez Rzekę Tasminę in Multitudine Hominum na pomienione prawdziwie Należące do
Rossyiskiey Ziemi, y Słobody w Osiadłości zostaiące, od Dniepra wedle Rzeki Tasmina Woienną Ręką inwazyę
uczynili, et plurimas przy tym Rossyiskim Poddanym internecciones perpetrarunt, y temi Słobodami per ali=
quot Annos władneli y profitowali. O czym lubo przy Dworze J. K. M. Polskiego z Rossyiskiey Strony nieraz
Skargi zachodziły lecz nulla Satisfactio consequuta fuit y dla tego na ostatek ci Samowolni Władarze z osiadło=
Rossyiskich gwałtem już wypędzeni, a potym kiedy Międzу Rossyą y Turkami ostatnia Woyna zaszła, tedy
z tych Mieyśc Poddani Rossyiscy, dla niebezpieczeństwa od Inkursyi tatarskich, traducti do czasu na ten Bok
Dniepra do Małey Rossyi, jednak ze wszystkie ich Domy y budowania tam w całości zostawiono co widząc
Czehrynski y Krylowski, y z drugich bliskich Mieyśc w osiadłości zostaiących z Polskiey Strony na maiących
bydź vigore Pacis traktatus in vacuo mieyscach, Urzędnicy mianowicie zaś nazwany Gubernator Czehrynski
Stanisław Rudnicki, z drugiemi wielu ludźmi, wonę in Vacuo zostaiące Mieysca wtargneli, y z onych Ich=
sze budowanie y 2 Cerkwie do Siebie przewieźli, y inszych Dworow nie małą część rozrzucili y Cerkwi Spalili;

y tameczne Ziemię y Młyny, z niektoremi pozostałemi tam Obywatelami in Possessionem suam przytączyli y po zakonczoney pomienioney z Turkami Woynie, niechcieli oni od tych Rossyiskich Ziemiów y osiadłości Ręki swoiey dobrowolnie odiąc. Dla czego z Rossyiskiey ~~dobrowolnie~~ strony tamtey kiedy Komendę Woiennych Ludzi wprowadzic Musiano, iednakowosz y dotych czas od Chetwyna y Kzylowa tameczni Urzędnicy nieprzestaią na te Rossyiskie słobody Inkursyi y Obywatelom onych Krzywd y Ruyny czynic, y dla tych Przyczyn względem Zaszczytu onych rozkazano postawic tam z Rossyiskiey strony forpoczty, nie na Polskiey, y nie na tey ktora według Traktatu in vacuo bydz miała, ale na prawdziwey Rossyiskiey Ziemi. Jezeli Jmć P. Ablegata propositio sonat o forpocztach Rossyiskich wystawionych na pomienionych Rossyiskich Ziemiach in productionem ab Incursionibus et Injuriis tameczným Obywatelom od Polskich Obywatelow żyiących in circum ferentia Czechryna, y w Drugich Maiących bydz Rigore Tractatus in vacuo Mieyscach, tedy Jmć P. Ablegat prospecto eod. traktatu Sam uwazyć moze, ze te Ziemie nie Polskiego Panstwa, ale Prawdziwie Rossyiskie, y one forpoczty tylko swoim Granicom invigilant, Zabiegaiąc swawolnym od Polskich Obywatelow Inwazyom y Ruinom bez czego względem takowych Procederow, y obeyść się niemozna, poniewasz inaczey, bez onych forpocztow mogą między Utrinque Partis Obywatelami consequi dawemne Zwady Conflictus et Intencciones, od czego z Rossyiskiey Strony cale ostawe rozkazano. Co należy do Zostawioney w Polszcze od Woysk Rossyiskich podczas Woyny z Turkami przy powracaiącym się onych od Chocimia Marszerowaniu niektorey Artylleryiskiey Municyi, y to uczyniono nie dla iakiey inszey przyczyny, albo obrazy Rplitey ale tylko ex sola extrema Necessitate za Niedostatkiem pod ona Municya podwod, dla prędszego na tenczas Woyskom Rossyiskim przez Ziemie Rplitey przeyścia, a po Wyiściu z tamtąd Woysk Rossyiskich o ozywiezienie oney Municyi za odległością Sposobu iusz niewynaleziono, iednakze z Rossyiskiey Strony o tym Starania zazywać nie zaniedbano, y przy Dworze JcK Mci przez Ministra Rossyiskiego Graffa Keyzerlinga nieraz Remonstracye czyniono, z domawianiem się azeby te Municye rozkazano było przyiąc pod Wartę Polską y przewieść, y położyć gdzie w Nalezytym Mieyscu, do dalszego o Oney z JcK Mcią porozumienia się, aby takim sposobem Rossyiskim Woiennym Ludziom; ktorzy przy tey Municyi lubo in Parco Numero znayduią się, dine ulte-

wioni Mora z Polskiey do Rossyi powrocic się, y od wszelkiego Obcego Narzekania evitare można było. Na co od J. K. Mci y rezolucya zaszła. y o tym do Imci Pa Hetmana Wo Ko przez Imci Pa Podkanclerzego Małachowskiego niezaraz pisano, ale od Jego postanowienie w tym iescze się nie uczyniło. Z tym wszystkim ieżeliby zapewne Apteÿ iakie Obce, lubo y dawnne o tey Municyi Narzekanie w cięszkość bydz mogło. tedy Jey J. Wo. według zachowuiącey się do J. K. Mci y do Apteÿ Przyiazni niemniey Własnego słowa. tylko by z upodobaniem J. K. Mci. y z ukontentowaniem Apteÿ było, te Municye Jm ni donum prezentować zezwala, O czym Imci P. Ablegat, mowi J. K. Mci y Stanom Apteÿ z upewnieniem należyty Raport uczynic. —

Że zachodzą Skargi Krolestwu Polskiemu od Pogranicznych Obywatelow na Poddanych Jey J. Wo. Zadnieprskich i Siczowych Kozakow niby w zachodzących od Jch Jnkursyach na Granicy Polskiey Rabunkach y Zaboiach. we Wsiach y Miasteczkach, y iezeli takowe od Poddanych Rossyiskich excessa, adversus interdictoria suæ Jmperatoriæ Mtis Mandata zachodziły, tedy chyba od takich Ludzi, ktorzy żyią iako Złodzieie y Rozboynicy w Stepach, y odłączywszy się od swoich Kommenduiących licentias exequunt. lecz dla zabieżenia temu z Rossyiskiey Strony, w potrzebnych Należytych Mieyscach na Ziemi Rossyiskiey pewne Warty znayduią się, y według tuteyszey uwagi bezwątpienia takowe temeritates zachodzą nie od Poddanych Jey J. Wo. ale pod Jmieniem Jch od Nazywaiących się Haydamakow y podobnych im Hultaiow, Złodzieiow, ktorzy w Granicach Polskich zostaią, y oni wiele takie w Rossyiskiey Stronie Ludzie gwałtownemi Złodzieyskiemi Jnkursyami rabuią, y na Smierć zabiiaią, ktorych potrzeba była w Polskiey Stronie łapac, y wykorzeniac. Poddanym zaś Rossyiskim Kozakom, tak Zaporozcom, iako y Drugim za Dnieprem żyiącym uti supradictum. Ordynansami Jey J. Wo. naymocniey zakazano, y zawsze one potwierdzaią się, aby od Jch Naymnieyszey niewczym ku Polskiey, iako Sąsiedzkiey Stronie y Przyiacielskiey, Krzywdy nieczyniono, y przeto do Skarg na nich sprawiedliwey Okazyi podano, w cale niebyło. y kiedy w zachodzących przez Haydamakow excessach z Polskiey Strony Skargi się czynią na tych Poddanych Rossyiskich, y drugich za Dnieprem żyiących Kozakow, tedy oni zawsze w tym się Justyfikuią, e converso zaś skarzą się w Krzywdach zachodzących samym Jm z Polskiey

Strony iako się niedawno trafiło w przesztym 1742.º Xbris 30 Dnia od Polskiey Strony kilka set Ludzi konnych
in sperati około Gardu, gdzie Zaporowcy przy Rzece Bohu dla Łapania Ryb w Granicy Rossyiskiey zyią na nich
Inkursyę uczynili y rzeczy ich Bydło y insze zrabowali, y kilka Kozaków Zaporowskich z Solą wozili, a przeciwia=
iących się na Smierć postrzelali, resztę zaś zranili y między któremi Assaut Gardowy Ranion y o tym z Kijowa od Ge=
nerała y Generała Gubernatora JmćP. Leontyewa pisano było do Hetmana W.^{o} K.^{o} JmćP. Potockiego także y do Re=
gimentarza Nikołaiewskiego z okolicznym obiaśnieniem tego, co z przyiętym Zaporowcom uczyniono, y domawiano
się o Sprawiedliwey Inkwizycyi i Satysfakcyi, y o zabranych Kozakach, y o pozyskaniu inszego; Regimentarz
zaś Nikołaiewski do pomienionego Generała Leontyewa, na list Responsu nieuczynił, y Posłanego z Kijowa
Officyera, który dwa razy do Jego przyieżdżał, do Siebie nie dopuścił, a list kazał przyiąć zostaiącemu w
Kommendzie Jego przy Woyskach Konnych Starości Kiczynskiemu, JmćP. Hetman W. Kor: według takowey
skargi od Siebie nietylko żadney Inkwizycyi y Satysfakcyi, y winnych ad praesiden classes Eorum licentias
na postrach drugim Napomnienia nieuczynił, ale iescze y oczywistey folgi y Relacyi Eorundem licentio
sorum do Generała Leontyewa na list directe żadnego responsu nieuczyniwszy szczególnie pisał że Rozia=
zdy y Partye posyłaią się dla szukania y złapania Zaporoskiego Kozaka Ihnata, który przedtym Pułkownika
Jeh Sawkę Gratenka zabił, y pod Niemierowem Żydów zrabował, mianowicie w Własnych Polskich Granicach,
siquidem Inquit Gard y Stepy nad Rzeką Martwą według dawnych Traktatów y Rozgraniczenia do Polski
Należą, y dla tego Skąd do wątpienia iest że wyżey namieniona Zaporozcom zaszła Krzywda uczyniona cum
scitu et permissione od Kommenduiących nad Polskiemi Woyskami, è converso zaś superest occasio Opi=
nandi azeby y Zaporozcy iako odważni Ludzie, będąc tak wiele z Polskiey Strony Offensi et Injuriati, aliquid Con=
trarium inhibitorii Mandatis uczynić nieodważyli się, y aby do tego iescze się skargi y Niespokoyności ex
utraą Parte nieprzyszli czyli. Tego zaś Mieysca, na którym znayduie się Zaporowski Gard, przy Rzece Bohu, y
tego Stepu z którego Rzeka Martwa Woda fluxum ma pretendować ad Poloniam nie można ponieważ One
Mieysca citra Dubium Rossyi a nie Polszcze Należą, y Sawka Gratenko był sam Poddany Rossyiski Zaporozec,

y Siła zbrodnij uczyniwszy uciekł do Polski, y tam in Contrarium Wiecznego Pokoiu, Traktatu y Sąsiedzkiey Przyiazni przyięty y w znaczne Officium podniesiony. Tego zaś zbiega Zaporozcy zabili, lubo na zycie y Podeyrzenie było z Polskiey Strony niedowiedziono, y takiego Kozaka nazwanego Sumata o którym w tym Zaboiu od Jmć P. Hetmana Wgo Kgo pisano między Zaporozcami nieznaleziono a według Rekwizycyi Jmć P. Ablegata Ordynans Jey Imci Wgo do Kijowa do Generała Kijowskiego Generała Gubernatora Jmć P. Leontyewa któremu Zaporozcy Kozacy, Koszowy Ataman y Inni w Kommende polecony na Ręce Jmć P. Ablegata dany będzie, ejus modi Tenoris azeby on Generał, według Memoriału Jmć P. Ablegata, o skargach Pogranicznych Polskich Obywatelow o uczynionych Im Krzywdach od Poddanych Rossyiskich Zadnieprskich Kozakow Zaporozcow, Inkursyach w Granicy Polskiey Rabunkach y Zaboiach nieodwłocznie y według Samey Sprawiedliwosci wyexaminował, y kiedy winni w tym się znaydują aby karał by m ciężkie Karanie uczynić, y co Oni Podczas u Polskich Obywatelow Zabrali, wszystko było, odebrawszy, y czego się oczywiście nie znaydzie tedy aby zato wszystko exekwowawszy, Pieniędzmi Polskim Ukrzywdzonym Obywatelom przywrocił, y żeby takową naymocnieyszą inhibicyą, iak zaporozcom tak y drugim Poddanym Rossyiskim Kozakom, na tamtym Boku Dniepra znayduiącym się uczynił, żeby oni nie tylko Sub Timore gravissimae Animadversionis, ale też według uważania Excessow Poenae Capitis, w Ziemi do Krolestwa Polskiego należące cale nie wchodzili, y Obywatelom tameczným żadnych Krzywd nie czynili, ale żeby z onemi przy wszelkich okazyach według Sąsiedztwa po Przyiacielsku postępowali, nie daiąc żadnych Powodow do Zwady do Urazy, y nad swowolnemi by ludzmi pilną y mocną Animadversyą Mieli, aby żadna Nay mnieyszych przeciwnych ostrzace Pacis tractatui Procedurow czynić nie odważał się, y żeby ob praecavendum ił pomieniony Generał w Należytych Mieyscach przystoyne forpoczty wystawił, aby takim Sposobem interutriusq Partis Subditos zachodzące dites, y z tego czyniące się Skargi zabieżone y przerwane bydz mogły. _ Co należy do Rekwizycyi Krolestwa Polskiego o pozwoleniu w Mieście Rydze dla Ewekcyi względem Nabożeństwa Odprawy, Rzymskiey Religii Ludziom Kościoła albo Kaplicy na Mieszkanio

kilku Xięzom, y wtym z strony J^o. J^o. W^o. Krolestwu Polskiemu, ile Przywileie M^o. Rydze dane pozwolą uczyn=
ności wyswiadczona bydz może, ale tylko tu wiadomości nie masz, ieżeli bywali przed tym w Rydze, Rzymskiey
Religii Kościoły albo Kaplicy, iakim sposobem Xięza tam Commorationem suam mieli, y iako otym Privile=
gia M^o. onego sonant, więc dla tego pisano do tameczniego Guberna~~tora~~mentu, azeby otym tu wiadomości przysłano.
Co zaś Jm^ć. P. Ablegat in suis remonstrationibus innuit, o znayduiących się w Państwie Polskim Błahoczesty=
wych Episkopiach, Monasterach y Cerkwiach, że one przy zupełnym swoich Obrządkow zażywaniu zachowu=
ią się, y ieżeli intelligitur o Episkopach, Monasterach y Cerkwiach, y ludziach Græco Rutheni Ritus, kiedy
in tractatu æterne inter utrumq Dominium Pacis in 9 Puncto specialiter wyrażono, że Cerkwiom Bozkim
y Episcopiom Łuckiey, Halickiey, Przemyskiey, Lwowskiey y Białoruskiey, także Archymandryom y Jehu=
menstwom Bractwom, w ktorych natenczas było zażywanie Błahoczestywey Græco Ruskiey Wiary y wszystkim
tam żyiącym ludziom w Koronie Polskiey y W^o. X^o. Litt^o. żadna aggrawacya y do Wiary Rzymskiey y do Unii
przymuszenie bydz nie ma lecz według dawnych Praw in Omnibus immutabilitatibus et libertatibus Ecclesia=
stici konserwowane będą, wzaiemnie zaś ludziom Religii Rzymskiey w Państwach Rossyiskich, żadna w
Wierze Przeszkoda, y do inszey Wiary przymuszenie być nie ma czynione, Naybardziey mieć onym Wolne
Wiary swoiey Zażywanie w Domach swoich, atq tenore pomienionego traktatu Romanæ Professionis Lu=
dziom zostaiącym w Rossyiskim Imperium, nie tylko w Zażywaniu Ritus ich większa Wolność tribuitur,
y żadna Przeszkoda wtym nie zachodzi ale nad traktat na Erekcyą Kościołow w Moskwie, y w Sanct Peterzburgu Pozwole=
nie dano, è converso zaś w Polskim Państwie, Cerkwiom y ludziom Græco Ruthenæ Religioni in Contrarium su=
pramemorati æternæ Pacis tractatus, po zawarciu Onego zaraz y dotychczas incessanter zachodzą, Persekucye, Krzywdy
gwałtowne przymuszeni do Unii, y cała Episkopia Lwowska, Łucka, Halicka, Przemyska, z naleziącemi do onych Mona=
sterami y Cerkwiami y Obywatelami do Unii Gwałtem Obrocone otym sufficienter wiadomo y tylko się przy Græco Rossyiskiey Pro=
fessyi w W^o. X^o. Litt^o. Jedna Episkopia Białoruska z Niektoremi Monasterami y Cerkwiami została, lecz y tym od Duchownych osob
y drugich ludzi Religionis Romanæ bardzo Wielkie Persekucye, Krzywdy y Rabunki, osobliwie zaś nigdzie niesłychane w odprawowa=
niu Sacri Divini Przeszkody się czynią, y nie tylko onych Cerkwi de Novo na starych Mieyscach erygować, ale y starych z

wałtownych poprawowaś non permittitur, lecz niedługo, azeby takiemi przedsięwzięciami Potępkami, wszystkie Cerkwie y Narody Graeco Rutheni Ritus niewolą do Unii obrocić y przymusić, y lubo otym przy Krolewskim Polskim Dworze z strony Rossyiskiey Imieniem I.C. W. według iedney Wiary z Onemi, osobliwie zaś podług Wiecznego Pokoiu traktatu wielokrotne remonstracye y domawiania się uczyniono, z Rekwizycyą, Należytey w Onych Oczywistych Wiolencyach y Krzywdach Melioracyi, względem Wolnego tym Graeco Rutheni Ritus Ludziom odprawowania Sacri Divini, y Spokoynego zostawania. ale nic otym dotychczas Subsecutum fuit, lecz naybardziey one Krzywdy, persekucye, y aggrawacye onym Ludziom iterum iterumque bardziey a gorzey accrescunt. Z czego iako sam Jmć P. Ablegat uważyć może, iak bardzo Jey I.C. W. Molestum et Sensibile stypsie o takowych z Jednowiernemi Jey Wiobiąc ludźmi, przeciwnych extreme Pacis Tractatui Procederach, ciutawiemych Persekucyach, aggrawacyach, Krzywdach, gwałtownych Nawroceniach Cerkwi y Obywatelow do Unii y w odeymaniu Jch należących dawnych Wolności, y dlatego Jmć P. Ablegatowi rekomenduie się, azeby on otym wszystkim I.K. M. y Panom Rptey remonstracyą uczynił, aby zostałe w Koronie Polskiey y W. X. Litt. Graeco Ruthenicae Confessionis Episkopie, Monastery, Cerkwie, y Obywatele podług Wiecznego Pokoiu traktatu w odprawieniu Sacri Divini, y zostawaniu swoim, w wszelkiey Wolności trwali, y zeby żadnych Jm Wiolencyi, Krzywd, prześladowania, aggrawacyi, y przymuszenia do Unii czyniono, ut tandem pro Semper zakazano było. Co zaś Jmć P. Ablegat ustnie o uwolnieniu ex exilio ... z Kurlandyi przedtym wziętego Adwokata Andree remonstruie, kedy otakim Adwokacie y zesłaniu Onego, żadney tu Wiadomości niemasz, y dlatego względem wybadania się o nim, y wystawieniu Onego gdzie Należy, potrzebne Ordynanse posłane być maią. —. Copia Ukazu danego do Generała y Kiiowskiego Generała Gubernatora Leontyewa Junii 16. dnia 1743. Roku.

Iakiey przyczyny przy Dworze Naszym I.K.M. Pan Poseł Generalny Oboźny W. X. Litt. Jmć P. Ogiński na Poddanych Naszych za Dnieprskich, y Zaporoskich Kozakow skargi o Krzywdach, ktore iakoby od nich w Polskiey Stronie pochodziły uczynił, y co I.K. Mci z naszey strony odpowiedziano y przytym o przechodzących y od Polakow Zaporoskim Krzywdach w Respondie Jmci obiaśniona otym wy należycie upatruiecie z wyrażonego przytym Extraktu. A poniewasz nasza nieodmienna Jntencya iest aby z I.K. M. y Rptą Polską Wieczna Sąsiedzka Przyiaźń y dobre Zachowanie, według nie poruszonych traktatow zawsze nieodmiennie trzymać y w przeciwności Onemu y w naymnieyszym

szym czym niedosyć uczynienia niepokazać, Dla tego Miłościwie przykazuiem Wam, według Memoryału pomienio=
nego Pana Posła, o Skargach y o Pogranicznym Polskim Obywatelom pochodzących onym Krzywdach, od Podda=
nych Naszych Zadnieprskich Kozakow y Zaporozcow w Napadnieniach na Granice Polskie, Rabowaniach,
y Zaboystwach nic niebawiąc, y według Samey Sprawiedliwości inquirować, iezeli Winni w tym Znay=
dą się, tych iako nayprędzey Karać, y co oni czasem u Polskich Obywatelow porabowali, to wszystko odzyska=
wszy, a czego nie dostanie za to wszystko wyexequować Pieniądze Polskim obywatelom Ukrzywdzonym wrócić,
y takie iako naymocnieysze zakazanie, tak Zaporoskim iako y drugim Naszym Poddanym Kozakom
tamtey Stronie Dniepra znayduiącym się uczynić, iakoby oni pod Strachem nie tylko Nayśrozszey
Kary, ale y według ważności Przestępstwa y Smiertelney kary, w Ziemie przynależące do Krolestwa Polskiego
nigdy niewchodzili, y Obywatelom tameczným żadnych Krzywd nie czynili, ale żeby się obchodzili z Niemi
w przychodzących Okazyach po Sąsiedzku y Braterstku, niepodawaiąc Zadnych Okazyi do Zwad y Niechęci,
y ażeby nikt naymnieyszych Rzeczonych wiecznego Pokoiu Traktatu naruszać nieodważył się, a dla przestrze=
nia tego Należących Miejscach macie Wy ustawiać słuszne forpoczty, iakoby takim sposobem między Obu Stron
Poddanymi pochodzące Zwady, y od tego donoszone Skargi uprzedzone y przeszkodzone być mogły, y co u
was według naszego tego ukazu uczyniono będzie, o tym Wam w Nasze Collegium Cudzoziemskich Affair donosić.

Copia Ukazu danego do Generała Lieutnanta Bibikowa 16 Junii 1743 Roku.

Będąc przy Dworze Naszym J. K. M. Polskiey Jmć P. Poseł Generalny, Obozny W. X. Lit. Jmć P. Oginski, przeszłe=
go Miesiąca Aprila Dnia 24 1743. na piśmie przełożył, iakoby Nasze Rossyiskie forpoczty za Rzeką Dnieprem nie bardzo
dawno w Granice Polskie wstąpiły tak daleko, że iuż na kilka Mil wokrąg Ziemi Polskiey zaięli, y przytym Jmć P. Poseł pro=
sił Nas Imieniem Rzpltey Polskiey o Ukaz do Kommenduiącego w tamtych Miejscach Naszych, ażeby te forpoczty z tam=
tąd w Rossyiskie Granice Sprowadzone były, uprzedzaiąc iakowe choćby z Obudwu Stron Zwady, y lubo wcale nie spodzie=
wać się, aby Nasi Pograniczni Kommendanci taki postępek w lokowaniu na Polskich Ziemiach forpocztow, maiąc
nasze Naymocnieysze Ukazy, którymi rozkazano postanowiony między Naszym Rossyiskim Imperium y Polskim Krole=
stwem wiecznego Pokoiu traktat należycie Zachować y nic sprzeciwnego onemu nie czynić, y Pogranicznym

Polskim Obywatelom Naymnieyszey Krzywdy z Naszey Strony czynic niedopuszczali, uczynili iednakże za potrzebo=
waniem Imc P. Posła. ten Ukaz do Was Nasz dany, y Miłościwie Wam Przykazuiem ieżeli wspomnione Forpo=
czty po ~~zwoi~~ zwerefikowaniu zapewne w Ziemiach Należących do Krolestwa Polskiego znaydować się będą, przy=
kazać One nie niebawiąc zaraz z tamtąd sprowadzić, y Ulokować przy Granicach przynależących Nam,
według Traktatu Wiecznego z Polskim Krolestwem Pokoju w Ziemiach. A ponieważ o tych Forpocztach. w
ktorych Mieyscach one Ulokowane nie iest wyrażono, y dlatego Imc P. Posłowi o tym Nasz Ukaz rowney
Expedycyi dany do Kijowa do Nº Generała Gubernatora y Kijowskiego Generała Leontyewa. ieżeli ten
Interes do Leontyewa przynależy, to on Ma wypełnić, iednak Wam w takiey Okazyi potrzeba z Generałem
Leontyewem przez pismo znieść się. y Co u Was według tego Ukazu uczyniono będzie, o tym Macie Wy w Nasze
Collegium Cudzoziemskich Spraw donieść. —

Z Naytaskawszey Woli y Or=
dynansu J. I. W. Samowładney Całey Rossyi Kommunikuie się J.
K. W. Polskiego Ablegatowi Imc P. Ogińskiemu W. Oboźnemu W. X. Litt.

Swiadomo iest Imc P. Ablegatowi iakim sposobem w Maiących się Między Rossyiskim y Polskim Państwami Tra=
ktacie inter Caetera Constitutum o Episkopiach Monastyrach Cerkwiach y dobrach Graeco Rutheni Ritûs, ktore się
w Koronie Polskiey y w W. X. Litt. znayduią, że oni Maią się konserwować według dawnych Praw we
wszelkiey swoiey Swobodzie y Wolnościach Cerkiewnych, y że Episkopowie tych Dyecezyi, Sakrę przyimo=
wać maią w Rossyiskiey Stronie w Mieście Kijowie od tamecznego Episkopa, lecz po Zawarciu tego Traktatu
w Polszcze y Litwie trzy Episkopy Variis Temporibus et Variis Modis, przez ludzi Rzymskiey Religii do
Unii są przewrocone, y tylko iedna Episkopia Biało Ruska nie z wielu Monastyrami z Cerkwiami in Graeca Re=
ligione remansit w ktorey przez kilka lat był Episkopem Polskiey Nacyi ex Nobili familia Oriundus Jozef
Wołczański, a ponieważ ta Biało Ruska Episkopia bardzo iest Uboga, y pomieniony Episkop Jozef w Susten=
towaniu się non Minorem penuriam passus est, y Chociasz on propter suam Capacitatem bonam Constantem.
et abstemiam Vitam, godzien evehi ad Dignitatem Archi Episcopalem, lecz w Polskim Państwie druga Episkopia

oprocz tey Biało Ruskiey nie znayduie się ktoraby była Graeco Ruthenae Confessionis, dla tego J. J. W. ut pote Cu-
ram gerens habentium eand. Cum Sua Maiestate Religionem Clementissime o Jego Godności zważywszy nece-
ssum esse duxit, azeby ten Episkop z Białoruskiey Eparchii ad Altiorem Archi Praesulam Dignitatem in Rossiam był
transferowany, a na Mieysce Jego w Biało Russyi zebyby ordynowany Episcopus Graeci Ritus Brat Jego Rodzo-
ny z Wilna z Monastera S. Ducha Starszy Hyeromonachus Hyeronimus. O ktorey Jey J. W. Intencyi przeszłego 1742.
J. K. M. Polskiemu przez Pamięć Jey J. W. Kommunikowano z Przyiacielską Prozbą, azeby J. K. W. kazał pomienio-
nego Episkopa Jozefa z Biało Ruskiey Eparchii oddalić, a Na mieysce Jego w tey Episkopii, zeby był Episkopem Brat
Jego Hyeronim, dać mu nato swoy Przywiley, na co J. K. W. sine ulla difficultate zezwolił, y o tym in Responsis
J. K. M. do J. J. W. w ctwa specialiter wyrażono, a napotym J. K. W. Pomienionemu Hyeronimowi na Episkopią
Biało Ruską y Przywiley podpisać raczył, ktory dla przyłożenia Pieczęci dawno odesłany od J. K. W. do Jmć P. Podkan-
clerzego litt. W. Czartoryiskiego, lecz Jmć Pan Podkanclerzy cum summa Jey J. W. Admiratione w Zapieczę-
towaniu tego Przywileiu, y dotychczas Prolongacye czyni Interea Zostaiącemu przy Dworze J. K. W. Jey J. W. W-
twa Ministrowi Graffowi Keyzerlingowi w Responsi ad Ipsius in hoc Opere Munita Kommunikowano, że tey
Prolongacyi iedna tylko sit przyczyna. Iż Sentymenta Ich Mciów PP. Kanclerzow W. litt. dla tego avisa sunt że oni
nie naydnym Mieyscu zostaią, y żeby Kontynuacyą huius Operis limitować po J. W. ctwo do Polski przyiedzie. A
ponieważ J. J. W. non minus aegre fert, że dla iednego zapieczętowania tego Krolewskiego Przywileiu przez tak dłu-
gi czas propter incognitas rationes prolongatur, a względem tego Episkopa Hyeronima od Jey J. W. Requizycye u-
czyniono naco y J. K. M. Kondescendencya, Wyswiadczona nie inszym sposobem iak tylko na fondamencie wyżey
Pomienionego Między Obuyga Panstwy Wiecznego Pokoju Traktatu. Ea propter Jey J. W. rozkazać raczyła o tem wszy-
stkim Jmć P. Ablegatowi Kommunikować, z tą Rekwizycyą azeby On przez Korrespondencyą swoią z Jmć PP. Kan-
clerzem y Podkanclerzem W. X. litt. starania swego zażył, żeby Oni względem Wysokiey Jey J. W. Rekommendacyi
w Zapieczętowaniu tego Krolewskiego Przywileiu Więcey trudności y Prolongacyi Episkopowi Hyeronimowi na
I nie czynili lecz żeby ten Przywiley zapieczętowawszy oddać raczyli Rezydentowi Rossyiskiemu
Episkopią Biało Ruską ~~y przywiley podpisać raczył, ktory dla przyłożenia Pieczęci dawno odesłany od J. K. M. do Jmć P. Pod-~~
P. Gołębiowskiemu w Warszawie znayduiącemu się, dla Odesłania onego tu przez co Jmć PP. Kanclerzowie Nowy i Sprawiedli-
~~kanclerzego litt. W. Czartoryiskiego, lecz Jmć P. Podkanclerzy cum summa Jey J. W. admiratione w Zapieczętowaniu~~
wy Jey J. W. pokażą dowod Zadowoliącey się swoiey ku Jey W. Przyiaźni co i Jey J. W. ctwo non pretermittet Im skonną Woo-
~~tego przywileiu, y dotychczas Prolongacye czyni Interea Zostaiącemu przy Dworze J. K. M. Jey J. W. Ministrowi Gra-~~
lą Rekognizera oy Benewolencyą wzaiemność czynić.
~~ffowi Keyzerlingowi w Respons ad Ipsius in hoc Opere munita Kommunikowano, że tey Prolongacyi iedna tylko iest~~

Excerpta z Gabinetu Rossyiskiego poda JWc̃ JP. Gra-
ffowi Oginskiemu Ablegatowi J. K. M. y Rpltey Polskiey.

Przytym w Konsyderacyi gravis Ponderis reputatum est z Strony Jey J. W. Jmc̃ P. Ablega-
towi Kommunikowac, iako wielkie Krzywdy z Strony Krolestwa Polskiego Poddanym Rossyiskim za-
chodzą, o ktorych lubo magis magisq J. K. M. y Magnatom y Ministrom Rpltey przez Ministrow
Rossyiskich remonstratur, zadne iednak nietylko Uczynienie y Satysfakcya, ale ani Naymnieysza
dotychczas Inquizycya non Subsequitur, y te Krzywdy ex occasione suscipiendorum do Polskiey Strony
fugitivorum ex Russia Hominum, także y przez Gwałtowne onych in provisis w Granice Rossyiskie
Szlachty X. Litt. irruptionib, Wywozeniem, y drugiemi Sposobami quolibet Anno zachodzą, o ktorych
gdyby Specificam descriptionem uczynic przyszło, tedyby niemała Amplifikacya bydz mogła, tylko
między wielu inszemi, tam Gravis et intollerabilis Injuria od Jana Samsona Jabłonskiego Starosty
Propoyskiego Poddanym Jey J. W. M. Toropca Kupcom Iwanu Potzunowi z Towarzystwem Jego succincte
circum scribitur, Videlicet. Elapso 1738. Martii tenze Jabłonski na onych Kupcow Podczas powrotu
Ich z Towarami z Krolestwa Pruskiego do Toropca przez W. X. Litt. iadących w Połockim Woztwie, Między M.
Siebezem y Newlem, gdzie onego Jabłonskiego Mieszkanie iest, ziechawszy na Wielkiey Trakt (ktory Zimo
bywa przez Jezioro Zudra Nazwane) Na tym Jeziorze Cum suis in Multidine Hominibus latrocinan-
ter naiechał, y wziąwszy ich do swoiego domu, wszystkie Ruchome Dobra Zabrał, Mianowicie
zas Towarow y gotowych Pieniędzy, et Reliquum Ich zabrał, y u siebie otrzymał, valore na 10214. Tak
rowo bitych a ich dwa razy pod areztem trzymał, primario wziąwszy na Drodze in Occluso przez Cały
Dzien, y chciał Ich utopic y to Skutecznie uczyniłby, gdyby od przeieżdżaiącego natenczas Arendarza Inter-
cessya uczyniona niebyła, a potym zdiąwszy z nich suknie y krzyze z koszul, y rozzuwszy w iednych Ko-
szulach bez Botow na Snieg y Mroz ze Dworu wypędził, Secundario przywoławszy onych z Połocka
do Siebie, niby dla oddania Rabunkiem zabranych u nich Towarow, y inszego, Zawarty et cum Carcere
trzymał przez wiele dni y Głodem morzył, y chciał do Smierci zabic, atq exegit ab illis Litteras w odebra-
niu wszystkiego Ich Towaru, ktorego oni od Jego nieotrzymali, y iakim sposobem takowa Inkarya, Rabunk,

y Same utrapienie onym się uczyniło, atq in reliquo, z onemi Rossyiskiemi Kupieckiemi Ludźmi przez
Pomienionego Jabłonskiego Actum fuit, tedy JmćP. Ablegat Zupełniey informowany będzie z komu=
nikowaney przytym otym Relacyi y Kopii z Attestatow Polskich przy ktorych ad Maiorem Convictio=
nem Ejusdem Jabłonskiego temeravii Ausus, reperiuntur binae literae illius. 1o Dany dat tym kupcom,
drugi zaś pisany do Xiędza Dawidowskiego Officyała Smoleńskiego, w ktorych Listach Sam się do tego Ra=
bunku Mianowicie Przyznał, y nadto w oney Sprawie dowodu Contra Ipsum non requirit, otym zaś wszy=
stkiem od Rezydenta Pa Gołębiowskiego, tak Jaśnie Oc Prymasowi, Jako Jmć PP. Ministrom Polskim
Sufficienter remonstrowano, y restytucyi otym y Satysfakcyi domawiano się, y PP. Ministrowie Polscy,
według tych Remonstracyi, y o Zyska Rabunkiem Zabranych Dobr względem tegoż Jabłonskiego Naymnicy=
szey Skłonności nieuczynili, y tylko respondebant że oni tego Jabłonskiego iako Szlachcica Polskiego zapozwać
y przymusić niemogą oprocz Trybunału, do ktorego Rossyiskim Kupcom advenować się Kazano; Oni zaś juz O
procz tego przez niemały czas w Warszawie w tey Sprawie powierzonego od Siebie Człowieka mieli, y tylko na
większą Ruinę swą Musieli daremnie szkodować ani nic otrzymali, więc przez to JmćP. Ablegat Takowe z=
ważyć może, azali takowy z Rossyiskiemi Kupcami w Kraiach Polskich Proceder, nie iawnemu pobłażaniu
Tegoż Jabłonskiego y drugim podobnym Jemu służy, a taka Sprawa, iako ten iawny rabunek Cudzym Lu=
dziom uczyniony, o ktorych ex parte Rossyiskiego Imperatorskiego Dworu remonstracye y Pretensya zacho=
dzi, niż nie do Trybunału, ale do Nayprędszey Inkwizycyi rezolucyi, y uczynienia godney Satysfakcyi należy, po=
nieważ Zrabowani y tak bardzo Ukrzywdzeni Pomienieni Kupcy nie Polscy Poddani, ale Rossyiskiego Impe=
rium y do tameczznych Sądow należą, osobliwie zaś z Rabunkiem Ich, partykularnie niczym nieobowiązani, y z kim
iako z Rozboynikiem im w Sąd wchodzić inconveniens est. Jey Imć Wc rozkazała tę Sprawę Jmć Panu Ablegatowi
Naypilniey rekommendować, y iako ta Sprawa talis Conditionis et ponderis, iż onym wyrażonym iawnym Rabun=
kiem narusza się bezpieczeństwo wprzeieżdzie Sąsiedzkim w Kryiazni y w Soiuszu Znayduiącemi się Kraiami, y w
tym ubieżą Partis Interesse sit, że od takich licencyi y rozboiow w kommercyi przeszkoda Wielka y zawada się czy=
ni, za co per patrator talis excessus nie tylko Naysprawiedliwszemu z Niego in toto Zysku, lecz nad to dla boiazni drugim

vigorosissimæ Rencæ subiacet, Wiec Jey J^o W^c spodziewa się że w oney Sprawie u Dworu J^o K Mci według zachowuiącey się z Jey J^o W^c Sąsiedzkiey Przyiazni y według osterne Pacis Traktatow takowa resolucya otrzymana bydzie azeby bez wszelkiey odwłoki wyzey namienionym J^a J^o W^c Kupcom Poddanym, za zrabowanie Ich Dobra y szkody na Sukcessorach Jabłonskiego nakim należy in toto zyskana, y dla oddania tym Kupcom w Warszawie Rossyiskiemu Rezydentowi oddano było, y we wszystkim tym od Jmci P. Ablegata iako pilnego y gorliwego ku zachowaniu między Obojga Państwy Mocnieyszey Przyiazni y Harmonii potrzebney Kooperacyi spodziewać się niewątpliwa Nadzieia iest.

Nexus seu Concordatum Illmi et Excellmi Dni Szeptycki Archi Episcopi Metropolitani totius Russiæ cum Religione Basilianâ utriusque Provinciæ, perpetuis Temporibus observandus Die 7 Junii 1743° initus.

Anno Domini Millesimô Septingentesimô Quadragesimô Tertio Die Martii Vigesima Octava Junii V.S. Maloszyci. Ex mandato Illmi Excellmi. Revdmi Dni Athanasii in Szeptyce Szeptycki Dei et Sedis Apostolicæ gratia Archi Eppi Metropolitani Kiovieng. et totius Russiæ Eppi Leopoliensis Haliciensis et Cameneceng. Abbatis Kijova Pieczarieng. et Univieng. Ad Acta Præsentia Curiæ Metropolitanæ etc. porrectæ et Susceptæ sunt Literæ Infrascriptæ, Authenticæ, Sanæ, Salvæ, et illesæ, Omniq Suspicionis Nota Carentes, Continens in se Nexum inter Illmum Archi Eppum Metropolitanum totius Russiæ et Religionem Basilianam utriusq Provinciæ sub tempus Generalis Capituli Dubnensis formatum, de eo (qui Sequitur) Verborum Tenore: Nexus Illmi et Excellmi Dni Attanasii Szeptycki Archi Eppi Metropolitani totius Russiæ cum Religione Basiliana Utriusq Provinciæ perpetuis Temporibus Observandus, sub tempus Gnalis Capituli Dubnensis Anni 1743° die 7. Junii formatus et roboratus. —.

1°. Proto Archimandrita post suam Electionem praestabit Juramentum in Manibus Metropolitani obedientiæ suo et totius Religionis Nomine, tum S^æ Sedi Aplcæ tum Metropolitano Secundum Omnia Jura Constitutiones et Decreta a S^a Sede Aplca lata, præsertim Super Manutentione et Observantia præsentis

Nexus perpetuis Temporibus a tota Religione tum Lithvanæ tum Polonæ Provinciæ.

2º Illmus Metropolitanus relinquit Religioni Eiusq Capiti Rdmo Proto Archimandritæ plenæ Ordinem internum Religiosum Servatis sibi supra Connotatis.

3º Rdmus Proto Archimandrita in principalioribus Religionis Negotiis si judicaverit opus esse Consilio, Auxilio Illmi Metropolitani, recursum faciet, et a suo Hyerarcha exposcet media, Illmus vero Metropolitanus, Omne Juvamen et Protectionem Ordini Appromittit.

4º Capitula Generalia intimabit Proto Archimandrita Consulto Metropolitano, locus vero et Tempus Capitulorum Generalium, quod in praesenti Capitulo Circum scribitur, indispensabiliter, et firmiter observetur, ita ut Nulla prorsus Necessitate aut Legalitate dispensetur, nisi in hoc Gvio Consensu Sæ Congregationis de propaganda Fide, exposita Eid. una Cum proto Archimandrita, et Consultoribus utriusq Provinciæ, solum grassantis (quod Deus avertat) Pestis Necessitate Sedeq Illmo Metropolitano, gravissimis vel maxime Comitiorum Generalium impedito Legalitatibus, licitum erit alium in Praesidem Capituli Generalis Subdelegare, Quibus Capitulis Generalibus siquis ex Episcopis adesse velit, ob aliquas rationes, poterit, non tamen obligatur.

5º Capitulis Generalibus Praesidebit Illmus Metropolitanus, Provincialibus Reverendissimus Proto Archimandrita.

6º Rdmus Proto Archimandrita cum pleno Nbli Consultorio utriusq Provinciæ intrabit cum Votis in Electionem tum Illmi Metropolitani tum Coadjutoris illius una cum Abbatibus.

7º Rdmus Proto Archimandrita visitabit omnia Monasteria, sive per Se sive per alium, ubi vero Monasteria sunt Abbatialia, extendet Jurisdictionem super Personas tantum Religiosas, non vero Ipsos Abbates qui directe Subsunt, juxta Constitutiones tum Aplcas tum Capitulares, uti habetur in Congregatione Zyroviciens Ao. Ao 1658. Sessione 7a Jurisdictioni Metropolitanæ. Siquidem a Regimine Abbatum inveniatur aliquid, sive in Monasteriis, sive in Monachis gravamen motum Proto Archimandrita deferet Metropolitano, Salva decisione Sæ Sedis Aplcæ ratione Praecedentiæ Abbatum Super Protoarchimandritam.

8º Promovendos ad Aliquas Dignitates Scilicet Episcopatus et Abbatiarum Proto Archimandrita Cum Consultorio

praesentabit Personam qualitatibus dotatam Metropolitano, qui non adinventis impedimentis Canonicis, Praesentabit S. S. Aplicae, quod si fuerit adinventum Aliquod Impedimentum in Praesentato. Novus Candidatus eligitur a Rdmo Proto Archimandrita Cum Consultorio et Praesentabitur Illmo Metropolitano. 9º Cum S. Sedes Aplica benigne Concesserit Congregationi Nrae has Gratias, ut alternis Vicibus ex utraq Provincia Proto Archimandrita eligatur, Ideo Illmus Metropolitanus non gravabitur inspicere ut intacte hae serventur Alternativae.

10º In casu Obitus Proto Archimandritae, primus Consultor Generalis ex ea Provincia electus, ex qua et ipse Defunctus erat Protoarchimandrita, reget cum scitu Metropolitani Religionem. Pro Capitulo vero futuro in tempore Praescripto convocabit Idem Consultor, Praevia Conventione, tam Cum Illmo Metropolitano quam Ibli Consultorio utriusq Provinciae. 11º Confessarium Theologum et alios, siquos Patri suo Assistentes et ad Cathedras Residentes Necessarios requiret et habere voluerit, tam Illmus Metropolitanus quam Eppi. Subpeditare obligabitur Rdmus Protoarchimandrita, sive respective Vicarius Generalis debitis qualitatibus, pro ejus modi Muneribus obeundis praeditos et idoneos.

12º Quotiescunq compertum erit Proto Archimandritam Munere suo abuti, vel (quod Deus avertat) non exemplariter vivere, talem ad delationem Consultorii Generalis utriusq Provinciae Illmus Metropolitanus ad rectius vivendum, et Muneri suo faciendum paterne monebit, si vero Monitioni non paruerit, et prorsus sit incorrigibilis hac Necessitate inito Consilio cum Consultoribus utriusq Provinciae, Convocabit Metropolitanus Capitulum Generale, et Capitulariter descendet ad judicandum servato Tempore et Loco pro Capitulis designatis, non tamen observato quadriennio. Quod si vero Vicarius Generalis Cujus Cunq Provinciae non Regulariter vixerit, talem Rdmus Proto Archimandrita ad rectius vivendum et Muneri suo satisfaciendum Canonice Monebit, si vero Monitioni non paruerit, Convocatis Consultoribus utriusq Provinciae, et ad Minus 20. Superioribus, praevia facta Inquisitione ad Sententiam Depositionis procedat. 13º Si aliquis Religiosorum censuerit Se esse gravatum a Provinciali sive Vicario Generali suae Provinciae, ad quem immediate recurrere debet,

recurrat ad Generalem. Quod si vero ab Ipso Proto Archimandrita seu Generali gravetur, recurrat ad Illmum Metropolitanum, Qui Illmus Metropolitanus praemonebit Proto Archimandritam, ut se abstineat à Gravamine, usq ad Capitulum Generale, redditurus in eodq rationem Haec vero intelligantur de Gravamine Notorio per injunctas geminatas Poenitentias, ubi vero degradandus esse censeatur Superior per Generalem et Consultorium plenum ob Damna illata vel excessus Notabiles degradetur, in Capitulo tamen Generali respondere tenebitur Protoarchimandrita. Haec igitur omnia quae in Praesenti Nexu sunt Scripta, lecta, promulgata, unanimi Assensu utriusq Provinciae tum Lithvanae tum Poloniae acceptata, quia perpetuis Temporibus tum Illmus Metropolitanus, cum suis Successoribus, tum Religio Nostra utriusq Provinciae Ord: S. B. M. Observare Manutenere Sanctaeq Sedis Aplicae benignam Approbationem in hoc nexu praecontentorum, implorare et Supplicare tenebuntur et obligabuntur, ita ut nihil incontrarium apud Stam Sedem Aplcam sive per se sive per Procuratores Ordinis, aut Subordinatos, quocunq titulo, Praetextu, aut Colore, praejudicante vel immutante hunc nexum praeter illa quae per Praesentem Nexum ad approbationem Stae Sedi Aplcae sunt remissa intentare, agere, Curare, Valeamus, et Praesentes Literas Nexus Propria Manuum Nostrarum subscriptione firmamus, Datum Dubnae Die, Mense, quibus Supra. Athanasius Szeptycki Archi Eppus Metropolitanus totius Russiae Praeses Capituli gnalis Dubnens. S. D. Georgius de Laurvisi Eppus Zenopolitanus ad Gnale Caplum Dubnens. Delegatus Aplcus. J. L. Rudnicki Eppus Luceoriens. Ostrogiae Exarcha totius Russiae Hyeronimus Ustrzycki Eppus P. S. S. Georgius Bulhak Eppus Pinscens. Felicianus Wolodkowicz Eppus Chelmens. Antonius Augustinus Lubieniecki Electus Eppalis Diospolitanus, Abbas Minscens Juratus. M. Holownia O. S. B. M. Mielecens. et Dorol. - A. Bienicki Archimandrita Cobrinens. Antonius Hlaubicz Przetarski Archimandrita Braclawski Innocentius Lipnicki O. S. B. M. Abbas Owrucens. Congregationis et Provinciae Ruthenae Vicarius Gnalis. Samuel Janowski Ord. B. M. Administrator Abbatiae Grodnens. P. Theodosius Koniaczeski O. S. M. B. Vicarius Generalis Superior Borzenens. Thadeus Jankie-

wicz O.D.B.M. C.S. – Hypatius Bielinski O.D.B.M. Provinciæ Ruthenæ Consultor. Heraclius Lisanski O.D.B.M. Superior Plocens. – Moyses Bohaczewski O.D.B.M. Consultor. RP. Maximilianus Zawadzki O.S.B.M. Sups. Vitnens. Samuel Justkiewicz O.S.B.M. PP. Sprę: Poczaien. Felician: Zabłocki O.D.B.M. P.C. Sups. Bitens. Ambrosius Turski O.D.B.M. Illm: Metrop: Auditor. – Joannes Lukianowicz O.S.B.M. Secret. S.B. Paphnutius Mankowski O.D.B.M. Notar. Capli. Die 7. Junii Post Subsecutam Electionem Rdmi Proto Archimandritæ totius Ordinis die autem 8a Ejusd. Admodum R.R. P.P. Consultorum toti Pariter Ordinis et Secretariorum Juratorum Ordinis. Die vero 10a Eiusd. Provincialium Consultorum utriusq Provinciæ et Secretariorum Præns Instrumentum Manibus Eorum Subscriptum. Policarpus Mikunciewicz O.D.B.M. Novoelectus Proto Archimandrita – Felicianus Zabłocki O.D.B.M. Proto Consultor G. Hyeronimus Komorye O.D.B.M. Consultor Gelis P. Sylvester Koblanski O.D.B.M. Secret. Gelis – (Locus Sigilli) Illmi Excellmi et Rdmi Pridi Capli (L.S.) Illmi Delegati Aplici (L.S.) Rdmi Protoarchimandritæ. L.S.) Post quarum quidem Literarum Ingrossationem Originale Earund: Offerenti restitutum est.

Ex Actus Induct. Curiæ Metropolitanæ Eppatus Leopoliensis Extract et Sigillo Illmi Excellmi et Rdmi Dni Athanasij in Szeptyce Szeptycki D.G. et Sedis Aplicæ gratia Archi Eppi Metropolitani Kijoviens. Totius Russiæ Eppi Leopoliens. Haliciens. et Camenecen: – Communitum fr. Michael Aclkiewicz Substitutus Notarius (L.S.)

Copia Listu od JWo Pa Podkanclerzego Kor.o do Jmi Xa Szeptyckiego Metropolity Całey Rusi ex Occasione Pretendowaney Approbacyi Nexus Metropolitani cum Religione Basiliana Die 27 Aug: 1743o. Pisanego.

Przybyłoszy tu ad Latus Nr Pa. Namienilem Jmi Xdu Nunciuszowi Desiderium WMCiD: że Mu chcesz starać w Seymie o Approbacyą Nexus Sui Metropolitani cum Religione Basiliana y że o Intancyą od effectum da Premissa Prosiz Krola Jmi, ale Jmi Xdz Nuncius Maia swoie Konsyderacye Contrariatur Intencyi WMP, Dlowi takze zapatrzywszy się na Punkt 8. 9. 10. 11. y 12. ktoremi Punktami zdaie się że Praescribitur Regula Maiestati in Praesentatione Subiectorum, Oraz ten termin Elekcyi zdaie się Praeiudicare Juri Patronatus Mtis

Cokolwiek tyczy Internum Regimen Religionis Jmć XX. Nuncyusz (iakom wyżey wyraził) ma moc y Kapituły, Quo vero ad Jus Patronatus Regium życzy abyś WMP. (gdy do tego przyidzie) tak tylko napisał juxta Antiquum Usum et Privilegia Serenissimorum Regum Nobis Concessa, bo inaczey nie tylko Król Jmć non instabit approbacyą Eiusdem Nexus, ale y owszem starać się będzie, aby w Rzymie nie approbowano takowych Tranzakcyi, któreby miały derogare Juri Patronatus Jego Rzetelnie kiedy informuię w tym WP. abyś in posterum nie przyiął takowych Tranzakcyi, z którychby iakowa mogła exoriri quaestio. In reliquo upewniam że w każdych okazyach słuzyć WMP. chętnie nie omieszkam etc.

List od JKMci do JmćP. Hetmana W. Ko 17 Xbr. 1743o Pisany którym Żąda Aby Interes Między Officyerami Leib Regimentu Konnego a Ur. Generałem Mirem do przybycia Swego dotkliki zawiesił.

Wy Uprzeymie Nam Miły. Kiedy dyfferencye dotąd między Officyerami Leib Regimentu Nro Kon. a Między Ur. Generałem Mirem nie zdaią się być całe uspokoione, żądamy po Uprzey: Wy aby ten Interes do Przyiazdu Nro zawiesić chciał, bo krotka odwłoka sprawy nie odmieniaiąca będzie dowodem Przychylności Uprzey: Wey ku nam, aby iakośmy w każdych doznawali okazyach tak nie wątpiemy że i tym kontentować Nas zechcesz, któremu przy ofiarowaniu Łask Nrl. dobrego od P. Boga etc.

List od JKMci do P. Hetmana W. W. X. Litt. die Aug: Supra Pisany którym Żąda aby Ur. Mirbachowi Chambelanowi swemu dał opem: et Subsidium do Odebrania Dóbr Ruthau w Kurlandyi będących.

Wy Uprzey: Nam Miły — Wiadomo Dobrze Uprzey: Wey iako Vali do Prawo tey Oyczyzny Assertori, że w teraznieyszym Przypadku Zyścia Jmć Kurlandzkiego, gdy Regencya tameczney Prowincyi Sub Nomine Regiminis Jego exercere Officia sua nie mogła ani Jey bez woli Naszey Conveniebat; Zaczym przyszło nam Vigore Directi Nostri et Reipublicae Dominii, in fundamento Praw y Przywileiow Kurlandzkich, tęż Regencyą ad Ministrationem Justitiae, et ad Gerendam Oeconomiam Bonorum Ducalium Reskryptem Nrm. adigere, y onych w Officiis Suis Authorisare; Tak kiedy onych Substytuowawszy a gdy Ur: Mirbach Chamb: Nasz Remonstrował Nam iż nigdy Ojcu Jego Starości Grobińskiey zatrzymane są przez lat niemało Pensye, y Decisiones Commissoriales (obstante protunc cegestate Aerarii Ducalis) nie do Sądow Nrl. Relacyinych, ale directe do Nrey Osoby odesłały go, zaczym skłoniwszy się łaskawie do Prozby Jego, oraz zapatrzywszy się na Prawa Kurlandzkie, które mi Ante Omnia płacenie Pensyi Starostom ex Proventibus Ducalibus obwarowane iest, Maiąc przytym inne Motiva Nasze, y Respekt na Zasługi tegoż Ur. Mirbachow, zleciliśmy aby z Kancellaryi Nrey Mnieyszey Kor. expedyowano do tamteyszey Regencyi Reskrypt, iniungendo aby ad extenuationem tegoż zaległych

Pensyi y innych Pretensyi Dobra Rutzau do dalszey Naszey y Stanow Rptey otey Powinnyi Decyzyi, lub do Powrotu Xiązęcia Temusz Ur: Mirbachowi Chambell: Nro puscili, y w Rzetelną Possessyą oddali, ostrzegszy że nihil feudo tym Reskryptem derogare Volumus, Ani też bynaymniey Jura & Prerogativas feudae Status Equestris Naruszać niemyslemy, y owszem tym Sposobem Zatwym emundare Bona Ducalia ab hoc Onere intendimus. Regencya tameysza effectum tego Reskryptu non admisit, ale exkuzuiąc się przysłała Nam Rationes et Remonstrationes suas, ktore uważywszy nieznalezlismy aby propositum Nasze miały minimo Jota konvinkować, zaczym Rozkazalismy 2 Reskrypt wydać praecipiendo ut obediant, y aby temusz Ur: Mirbachowi Chambell: Nro Nieodwłocznie też Dobra w Possessyą oddali, lecz y temu Zadosyć Uczynic niechcieli, powtornie już tylko Ratiocinationes nam postawszy, ktore renitentiam Jeh non excusant, y owszem probant; a tak teraz ostatni 3. Reskrypt nasz z Kancellaryi Expedyować zlecilismy do Uro Henckinga Starosty Nro Sallburgenskiego, aby iako Brachium Nostrum Regale Officiose intromittat tote Dobra Pomienionego Ur: Mirbacha, bo tym swoim Nieposłuszenstwem, nie tylko tam Regencya Srodze Urąża Powagę Naszę Krolewską et Directo Dominio Nostro ac Reipublicae repugnant, ale tesz Metum incutit że etiam in Materiis Status Ordynacyom Nro y Rptey recalcitrare poterunt, gdyby teraz ad obediendum nie byli przymuszeni, zaczym gdy teraz Ur: Mirbach Chambell: Nasz implorabit opem Uprzey: Wey ad intromitten: dum tedy usilnie Zadamy aby ji Mu Jey nieodmawiał, pro innato Zelo Manutentionis Powagi Nrey Krolewskiey tudziesz Integritatis Juris Directi Dominii Nostri et Reipli. Dobrego przy tym Uprzeymosci Waszey od Pana Boga życzemy Zdrowia. &c.

Rescriptum ad Gnum de Hencking Capitaneum Majorem Sallburgensem, quatenus Gno Eberhardo Christophoro de Mirbach Camerario Sacrae Regiae Maiestatis Bona Ruthau cum Attinentiis in Possessionem tradat. Augustus III &c.

Gno de Hencking Capitaneo Nro Majori Sallburgensi fideliter Nobis Dilecto Gratiam Nram Regiam Gne fideliter Nobis Dilecte. Dedimus Rescripti Nri Mandatum Nrum Regium Gnis Supremis Consiliariis et Regentibus Ducatuum Curlandiae et Semigalliae, quatenus ex Certis Iisdemque Regalibus Rationibus Bona Ruthau cum Attinentiis et Pertinentiis, cumque omnibus Emolumentis ac Universis Proventibus /prout ead: Bona Gnus de Dorthesen Land Rath hactenus administraverat et Possidebat/ Gno Eberhardo Christophoro de Mirbach protunc Nobili Cubiculario, jam autem nunc Camerario Nro, in Administrationem et Possessionem realem, dimittant, Cum Autem Iid: Gni Supremi Consiliarii et Regentes Ducatuum Curlandiae et Semigalliae, illud Rescriptum Nostrum exequi Neglexerint diffugiisque Variis

(non sine gravi nostra Indignatione ac Animadversione) allaboraverint. Nos fidelitati Vrae Praesentibus Literis Nostris Mandamus ac serio praecipimus, quatenus ad primam Eiusd: Gsi Eberhardi Christophori de Mirbach Camerarii requisitionem, sub poenis Super Negligentes Capitaneos et Officiales Sanciti, in fundum Memoratorum Bonorum Ruthau fidelitas Vrae Officiose Condescendat, ibidemq Jurisdictione suâ fundatâ, Bona Memorata juxta obloquentiam Ultimarii Rescripti Nostri ad Gsos Supremos Consiliarios et Regentes Nros Ducatuum Curlandiae et Semigalliae dati, in realem et Actualem Eiusd: Gsi Eberhardi Christophori de Mirbach Camerarii Nri Possessionem (Non obstante Grum Supremorum Consiliariorum et Regentorum aut Possessoris, ac cujusvis Alius Contumaciâ, Sive quavis aliâ Juridica vel in juridica oppositione) Omnino tradat, Eundemq in Bona Ead. Officiose intromittat et in vestiat. Factura est fidelitas Vestra praemissa omnia pro Gratia Nrâ ac Officii sui debito. Dresdae die XVII. Septembris Ao Di 1743o. &

Rescriptum ad Grum de Dorthesen Land Rathum Piltinensem quatenus Immissionem Gsi de Mirbach Camerarii Sae Rae Mtis in Bona Ruthau cum attinentiis non impediat, Proventusq ab actu Rescriptorum Eidem restituat. a:m:

Gso Friderico de Dorthesen Land Ratho Piltinensi fideliter Nobis dilecto Gratiam Nrâm Regiam. Gse fideliter Nobis Dilecte. Binis Rescriptis Nris fidelitati Tuae per Grum Eberhardum Christophorum de Mirbach Camerarium Nrum officiose ad Notitiam deductis Gsos Supremos Consiliarios ac Regentes Ducatuum Curlandiae et Semigaliae Compellaveramus, Iisdemq Mandaveramus, quatenus Bona Ruthau Cum Attinentiis, juxta obloquentiam Praefatorum Rescriptorum Nrûm (quibus Nullomodo feudum Principale, tum Jura Privilegia feudaq Statuum Eorundem Ducatuum attrectare volumus, imo salva et per omnia Integra Conservare non desinimus,) Praefato Gso de Mirbach in realem et actualem traderent Possessionem. Cum autem recensiti Gsi Supremi Consiliarii et Regentes, loco satisfactionis Iisdem Rescriptis Nostris, uti Necessum fuerat, ac omnino interat, Remonstrationes, ad extremum tantummodo Rationationes suas nulli Justitiae aut Juri innixas Nobis transmiserint. Nos iisdem Rationibus ac Remonstrationibus bene et profunde examinatis, cumq Legibus et Privilegiis, tum Decisionibus Commissorialibus Confrontatis, nullatenus Propositum Nrûm Convincere, Rescriptaq Nra Nihil quidquam Iisdem Legibus ac Privilegiis Eorundem Ducatuum Curlandiae et Semigalliae, Decisionibusq Commissorialibus praejudicare, Nonq Regimen ac formu-

lam ejus Confundere Cernentes, Moderno quoq Casu aliis totaliter Absimili pensato, tum deniq Crebris nihil tamen eo ... ricentibus Eorundem Ill[ustriu]m Supremorum Consiliariorum et Regentum allegatorum Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ, ad Nos factis recursibus Lanati, fidelitatem Tuam compellandam esse duximus, Praesentiq Rescripto Nostro Compellamus ac Eid: serio Praecipimus, quatenus fidelitas Tua, Satisfaciendo Juramento proprio quo Praecipue in praesenti Rerum statu Conscientiae fidelitati Tuae ad praestandam Nobis tanquam Directo Domino obedientiam Onerata est, Rejecto Metu Cujuscunq a quocunq Impetitionis Juridicæ vel Injuridicæ, fretus et Munitus N[ost]ra Regia Protectione Jmmissionem Ill[ustri]s G[ene]r[os]i de Mirbach, in Praeallegata Bona Authau cum Attinen: prout Illa fidelitas Tua administraverat, et Juxta Obloqentiam Recensitorum Rescriptorum Nostrorum, nec directe nec indirecte impediat, demum Proventus omnes ac Usus fructus, ab Actu Dictorum Rescriptorum Nostrorum, uti fidelitati Tuae Officiose insinuatorum, qui et quanti Iidem Proventus penes fidelitatem Tuam superstaverint, sub onere Conscientiae suae, quam Nos Juramento hac in Re obstringimus Praefato G[ene]r[os]o de Mirbach restituat et realiter reddat, exolvatq. factura est praemissa omnia fidelitas Tua pro Gratia Nostra, ac Officii fidelitatisq suae erga Nos debito. Datum &. Augustus III &.

Literæ a Serenissimo Carolo VII. Jmperatore ad Sacram Regiam M[aiesta]tem Poloniarum Recommendatoriæ Ill[ustriu]m Josephum Jablonowski Francofurti ad Moenum die 24 Aug: A[nn]o 1743. quibus S[ac]ræ R[egia]e M[aiesta]ti tribuitur Titulus ab Jmperatore M[aiesta]tis Urcæ et Regis Moraviæ Originale harum Literarum in Archivo Cancella: Minoris Regni.

Carolus Septimus Divina favente Clementia Electus Romanorum Jmperator, Semper Augustus, ac Germaniae et Bohemiae Rex utriusq Bavariae et Superioris Palatinatus Dux, Comes Palatinus Rheni, Archi Dux Austriae Landgravius Leuchtenbergae. &. Serenissimo et Potentissimo Principi Domino Augusto Tertio, Regi Poloniae & Moraviae, Magno Duci Lithvaniae ac Russiae, Borussiae, &. Necnon Saxoniae Juliae Cliviae Montium, et Superioris Silesiae Duci Landgraviae Thuringiae Marggravio Misniae, Superioris et Inferioris Lusatiae, Burgravio Magdeburgensi, Principi in Henneberg, et Comiti in Barby et Hannovia, Sacri Romani Jmperii Archi Marschallo Principi Electori, Affini, fratri ac Vicino Nostro Charissimo, Salutem ac Mutuam Benevolentiam, Serenissime Potentissimo

Princeps, Affinis frater et Vicine Charissime. Et Sanguinis Splendore, quo Nostrum non minus Maternum Genus, ac alios Europae Sacriq Romani Imperii Proceres Attingit, et Sufulta Conatis Dotibus, Celebrium Meritorum Copia, a deo Commendatum se Nobis reddidit Mscus Sincere Nobis dilectus Josephus Alexander Comes Prussiae in Jablonow Jablonowski, ut dignum Eum Consuerimus, quem in Numerum Principum Sacri Romani Imperii benigne susceptum titulo Celsissimi Condecoremus. Quod Cum Mti Vrae haud ingratum fore aliunde jam mente Receperimus, Nrum dictae Promotionis Notitiam Mti Vrae peramanter impertivi, sed Eidem quoq Memorati Principis Dilectionem et Ulteriora Eius benemerendi studia enixe Commendare Mti Vrae persvasum Cupientes, quid, quid ad promovendos illius Laudabiles Conatus in Eundem Conferre Mti Vra placuerit, Nobis quoq gratissimum fore. Quod reliquum est Mtem Vram sincero ac Constanti fraterno, Benevolentiae Affectu Complectimur. Datum francofurti ad Maenum Die 24. Augusti 1743. Regnorum Nrorum Romani et Bohemici Secund. Maiestatis Vrae Bonus Affinis. Frater et Vicinus. Carolus. Joannes Georgius Comes a Königsfel Sac. Caesar. Intes-

Instrukcya Jchmć PP. Maxymilianowi Molskiemu Stolnikowi Kaliskiemu Rochowi Zbijewskiemu Podsedkowiczowi Poznanskiemu Posłom do Nu Krola Jmć z Seymiku Szre-(dzkiego Wwdztw Wielko Polskich uprowadzonym Dnia 10. Wrzesnia 1743o roku.

Szczęśliwy Seymików Wwdztw Naszych Sukcess, nad Dobra Pospolitego emolument, k sobie preferencyą czyni Nayswię-tszego Szczęścia Mieć czas y Miejsce potemu, tam gdzie in Gremio Millem numerant. in uno, iednym Sercem rownym zdaniem zgodne słyszeć głosy Augusta Sanguis Purpura de decet. Postronnych Potencyi Clangor Armor, obiją się o uszy Nasze wiemy iak pracowic w Cyrkumferencyi Swiata belli honesit Tellus imbuta Cruentis. Nas zas widząc w uspo-koioney obubing Sytuacyi famam spargimus per auram ze szczęsliwe Panowanie Nu Krola Jmć, iako Augusti Opera-tio soli oddala od Horyzontu Polskiego Inclita Polonis Virtute Procellas; Ciągnie tedy przymiotem Własnosci do Siebie iak atomy Serca Poddane, to Maiestaticum Sidus Nu Krol Jmć, stawiaią się solis adfaciem Virtute heliotropica Wwdztwa Nasze w osobach Jchmć PPw Posłow z Rekognicyą Wiernosci ku Panu z Powinną Wdzięcznoscią ku Oycu, ktorych esmy obrali ut sint Instrumenta Mentis Nrae Communis, tych obliguiemy aby od Wwdztw Wielkopolskich Nu Krolowi Jmć Nayniższe zanieśli dzięki za tak pilne y wilne erga Suam Vineam Krolestwa tego starania że raz zaczepiona a nieza=

ozdobiona Dicenti olcam Pacis Nienaruszenie Konserwowic. Gest tak słodkiego Pokoiu tym większego nit Pragnienia Rzeczypospolitey widzieć a nie widzieć Anthora szczęśliwości (Ktorego Dei non diva dextre regit Twarz Krolestwem) Ojczyzna tw umartwionych oczu ab. Absytencya; Więc Ichm. PP. Posłowie Klaryfikowawszy Spragnione Chęci Nasze, przełożywszy Dobra pospolitego Exygencye, Suplikować będą Maiestatu Pańskiego o prędki do Krolestwa swego powrot. Aby zaś tak wspaniała Struktura Aukcyi Woyska na Ubespieczenie Granic y Praw Kardynalnych całości Oyczyzny obrzezaca, naymocniey sie Aktem z odzyskaniem Sławy Narodu Polskiego, na Apprehensyą Postronnym, y Nieprzyiaciół Owcesyą, tandem Mogła bydź dokonczona; Seym pierwszym będzie tey Erekcyi fundamentem – Więc Ichm. PP. Posłowie iako naygorliwszy upraszać będą Nº Krola o Extraordynaryinego Seymu Złożenie, in Ordine do Aukcyi Woyska, ktora Maiąc y dwoymu iedynie uchwaleniu czas destynowany, in żadnych trudniących Materyi na tym Seymie traktowanych nie będzie, tym pomyślnieyszy więcéj może skutek; W. Xº zaś dittº gdy Assekurowane będzie Verbo Regio, o niezawodnym u Siebie ex imminenti Cadentia Seymie, nie zeleca obstare Extraordynaryinemu a tak w prędkim czasie niespodziewanie Exorbitance Zeluzye, by mogły per Subalternos przez nam Zbawienne Aukcyi Dzieło, na Przed Seymowych zaś Seymikach, aby Wszystko wszystkie nowe dołożyły Usilności, w ułożeniu Planty na Obmyślenie trwałego funduszu, Uniwersałami Jº Kº Mº Stimulum dodać racz. Agdy tantum perficietur Opus, to cedet prima Gloria Nº Pana, cuncta loquetur Tellus saecula Cuncta Notabunt, że za panowania Nº Augusta IIIº dum cedebant Arma Paci, Arma provisa Poloniis; Widzi się za rzecz nieznośną Wolnościom Naszym grave Jugum impozycya od Stanu Duchownego inhibicyi na Skarb Wodki za nieżiony, Mocy Władzy libertati Statui Saecularis, wolnego nam nim dysponowania odbieraiący, Intymuiemy zatym Ichm. PP. Posłom, aby quam enixissime upraszali, Maiestatu Pańskiego ozlecenie Jnteressu tego Ichm. PP. Ministrom, ut Conferant z Ichm. X. drem Nuncyuszem o relaxacyą takiey Inhibicyi de Cujus Orta foro: tudzież Ichm. Delegati exponent, Sensibilitatem Statui Saecularis, quantam vim patitur, kiedy Stan Duchowny Sprawy Swieckie ad forum Saeculare Należące Arcet et Compellit ad forum Spirituale, gdzie Causa Civiles et Actus Officiosos obroceiony ac sicu Criminales, Klątwy wydaie, z Prostytucyą honoru delikatnego, a tak się w Naybagatelnieyszych Sprawach zagęszczone haec fulmina Cleri ad Affectationem Każdego wycho=

dząc, że totus suus Jupiter Jesu dijaciat inermis esset; aby tedy Sacra Nunciatura Materne postępowała sobie cum filiis Ecclesiae Klątwą tak abusive niepozwalała przeciwko Prawom y Statutom Kor^{nym}. Sprawy świeckie do Duchownego Sądu vigore Censurarum impositive nieprzykazywała, Observationem in toto Bullae Papalis Urbani 8. Duchowieństwu zaleciła, Supplikować będą JchMć PP. Posłowie N^{go} Pana aby JKMć przez JchMć PP. Ministrów Oycowskie Starania interponere raczył do JMć XDza Nuncyusza. Niech życzą przytym JchMć PP. Posłowie communibus precando Votis N^{mu} Królowi JMć iako Nayszczęśliwszego Panowania długoletnich z N^{ą} Królową y z Jch N^{ą} familią Wieków O Superi favete Poloniae, Augustam Servate Domum, Servate Nepotes. Tę Instrukcyą do zadosyć Jey uczynienia JchMć PP. Posłom Ziemskim Ceterisque Activitati precommittimus. Jch: Zbiewski Mar: Seymiku Średzkiego Woiewództw Wielkopolskich. —

Respons na Instrukcyą Urz: Maxymilianowi Moskiemu Stolnikowi Kaliskiemu y Rochowi Zbiewskiemu Podsędkowiczowi Poznan: Posłom od Województw Poznanskiego y Kaliskiego do JKMci dany z Kancell: Mnieyszey Kor: w Lipsku d: 16 Listop: 1743.

Zwyczayna to iest zacnym Województwom Poznańskiemu y Kaliskiemu Wierności pochopem dawać zawsze wzorce Królom swoim Żarliwości dowody, ale nie mniey wrodzona JKMci Przymiotów starać się aby był od wszystkich kochany, Gromadzić tysiącami Serca ludzkie do Siebie, a w nich rozmnażać wiernych Poddanych Miłość; Są to te Bogactwa które JKMć chciwą zbiera Ręką y w tym żadnemu wiecznie dać uprzedzić Monarsze, Dlatego kiedy teraz tych zacnych Województw, Poznańskiego y Kaliskiego przyozdobione Jednością Osób odbiera Poselstwo, wyczytuje Z Wielkim Ukontentowaniem tyle na każdego Czole Urz: Posłów Miłości ku sobie Charakterów, ile dana od Porostałych w Domach Braci Jch wyraża Instrukcya. Że prowincye powierzone od Boga Rządom JKMci życzą sobie iako Nayprędzey patrzyć na Oblicze Pańskie, zwykłe to kochaiących Oyca Synów Pragnienie, ale rozaiemnie iżeli Polska zdawała się być Osierociała bez Prezencyi JKMci, nie mniey y N^{y} Pan znaydował u Siebie w Martwieniu, że okoliczności Czasu oddalić mu się od Państwa Jego Dziedzicznych niepozwalały. Otoczyły były Państwa Całego Królestwa Woienne Pożary, jednak Staraniem JKMci zaszczepioną Pokoiu niepodpaliły Latorośl, y podtenczas kiedy Cała Europa pod Woiennym gorzała Ciężarem, Pracowity w Oyczyźnie oracz słysząc tylko z daleka ludu Pogranicznego lament, Wolną Ręką z Roli swey dobywał Pożytków; O tak lubo Urz: Posłowie zapatruią się wtych Kraiach na Osobę JKMci, cała iednak Polska Myśl y Serce u Siebie znaydzie Pańskie. —

Otwiera się iednak ta szczęśliwa dla J. K.Mci Pora, w ktorey Całey Oyczyznie prędki swoy osłonić może Protect. y owszem nayda=ley za Otworzeniem się Cieplejszey Aury bytność swoię w Warszawie zakłada, aby tam nietylko z Ulubionym sobie cieszył się Ludem, ale aby tamtego Pokoju y bezpieczeństwo tak wewnętrzne iako y zewnętrzne ugruntował. Ur. przytym Pontow to Pańskim swoim y Łaskawym J. K.Mci Ukochawszy Sercu zleca przytomnemu przy Boku swoim Ministrowi traktowa=nie z Jmc Xdzem Nuncyuszem według wyrażonych w Instrukcyi Punktow niewątpię że ta Summa u WW. OO. Jezuitow w Poznaniu deponowana przez przezorną dyspozycyą dobrego Porządku w tych Awych Wdztwach ustanowionego y na poto=mne Wieki niezgubi Pamięci. Nakoniec J. K.Mci P. rozkazanie.-

Copia Listu JW^o Podkanclerzego Kor^o do Jmc Xdza Kierskiego Suffragana Poznańskiego z Drezna 17 Xbri 1743° roku Pisanego.

Poselstwo Jmc WW^o Deputowanych od Wdztw Poznańskiego y Kaliskiego daie mi Okazyą Prezentowania Uniżoności Moiey WWM.P. Dobrodz: ktorą tym chętniey biorę im się z dawna Łaską y Przyiaźnią Jego zaszczycam: Skarzyliście się Jmc coram Maiestate na Ciężkie Duchowieństwa Oppozycye y Exkommuniki in Materia Ieorum wypadłe, na co bardzo ex hor=rui z podziwieniem, że te Duchowieństwo, ktore zowiący Nam wszystkim wybrane Krwi Szlacheckiey z Kapłaństwem zabrało odium do Stanu Swieckiego, przeciwko wyraźnemu od Chrystusa Przykładowi, Nam ad imitandum zosta=wionemu, ktory S. Piotrowi ieden Miecz tylko wziąść kazawszy natychmiast zaraz y tego uleczył, ktory był tym mieczem do=tknięty, przykazawszy mitte in Vaginam Gladium, tu zaś e contra zda się z Relacyi Jmc Panow Postow że Duchowieństwo do=bywszy Miecza na Stan Swiecki Machać nim nieprzestaie; Partykularnie zaś Mnie Mortyfikuie że WWMP.D. iesteś Impliko=wany Processem z Jmc Panem Stolnikiem Poznańskim, ktory Process o Poddanego, iuxta Constitutiones et Statuta Regni należy ad forum Saeculare, ponieważ każdy Chłop pro particula fundi reputatur, a lubo Prowenta z Dobr Duchownych appli=kowane są Stanowi Duchownemu, fundus iednak Aptey, nie Status Papalis, et pia Intentio tych ktorzy oddawali Wsie in Augmentum Intrat Duchowieństwa nigdy niebyła, aby tychże Wsi przez to była alienatio a Corpore Rei publicae.

Przypuściliśmy do Senatu Duchowieństwo, in Recenubio Jch staią Konstytucye et cum Anemu, gdzie z nam Prawo każe pozywać o Poddanego do Grodu, a potym do Trybunału, za coż będy ten ktory exequitur Legem, ktore cum anemu Biskupowi sta=ie Ma być wyklęty od Kościoła Bozego: Sprawa Jmc Pana Stolnika Poznańskiego iest wszystkich tykaiąca się, po=nieważ y Ja ex vi Ministerii maiąc podobną Sprawę nie mogę dać z Siebie złego drugim Przykładu.-

Adorujemy wszyscy Rzym in Spiritualibus, czas ad temporalia Boskie słowa: Reddite quod est Caesaris Caesari et quod est Dei Deo, dokrawa w tym Królestwie wiatkim się kto uwodził Nas przywiązeniu. Zatym życzę per omnia aby WMP. dobr. ten Interes chciał Componere Amicabiliter z JmćP. Stolnikiem. Jestem Prawdziwą do WMciP. przywiązany Przyjaźnią, tamże daie śmiałość otworzyć Sensus Meos, y że w tey Materyi niemogę się Nigdy z nim zgodzić, y owszem będę Jemu Contrarius. Supplikuię per omnia Sacra Niech ay to Tertius uspokoi, pokaz Aequanimitatem, która jeżeli Świeckiego zdobi, tym bardziey Duchownego. Ja zaś piszę do JmćP. Stolnika aby przy oddaniu tych osób Assekurował się że żadna Kara non extenderetur na nich. Zostawam z należytą Weneracyą. &c. —

Rationes quae Praetenduntur cur Certo Rescripto Regio non sit Obtemperatum.

Primo. Quia Nimis liberale est. Conferre enim privato Nobili Annuum Proventum Quinquaginta Millium Flor. Poll: tantum enim Praefectura Ruthau Annuatim ei ferre dicitur.

Responsum Anonymi ad Rationes quae Regio Rescripto in Causa Gi de Mirbach opponuntur.

Respondetur Mirari quisq' debet, posse reprehendi Serenissimum Regem nimis liberalem esse erga Generosum de Mirbach, quia Neminem Potestatem habere Arguendi Serenissimum Regem de Nimia liberalitate, multo plus esset impertinens (quod tamen non Creditur) si haec Mente volverent Gi Consiliarii et Regentes Curlandiae, pari Ratione, ac si servus increparet Dominum suum. Serenissimus tamen Rex in Concessione ad Tempus Possessionis Bonorum Ruthau Gō de Mirbach nonnisi explet Justitiae Actum, ex Rationibus et quidem:

Primo Extenuatur hac Possessione Debitum Gi de Mirbach, Commissionibus pro liquido Agnitum.

2do. Si aliquod Interstitium dabitur Mains Gō de Mirbach

in Possessione Bona Ruthan retinendi et Proventus percipiendi, (quod tamen Nescitur, quia Dux Curlandiæ potest ad suos Ducatus reverti brevi tempore,) tunc temporis dabit aliqua satisfactio Gôo de Mirbach pro Causata per Eund. Ducem incarceratione Spatio Six Mensium et pro Aliis quam plurimis Angarisationibus. Mirum Autem Proventus Bonorum Ruthan ad Quinquaginta Millia flo: Poll: excrescere posse hôc Annô, cum Annô elapsô nonnisi Mille Hungaricalium Aureorum Proventus Bonorum Ruthan per Gôos Consiliarios Curlandiæ demonstrabatur.

2°. Timor Plurium talium Rescriptorum, quibus si obtemperaret, cessare deberet, Regimen totum Curlandicum, Nam non Sufficerent Sumptus pro illo sustinendo.

Respondetur Ratio 2da Timoris similium Rescriptorum non meretur Responsum, quia debet revereri Authoritas Regia in exequendis Regiis Mandatis præ timore Rescriptorum qui non extant, sed Mentaliter Cuduntur? quibus certe Ratio non Sufficientis Proventus circa indispensabiles expensas opponi posset, et S. R. Mtas talibus Rationibus convictus præberet tunc Aurem benignam Remonstrationibus, Justitiam præ se ferentibus, Quod quia nunc non datur, ad quid excogitare Rationes Mentales Contra hæc quæ non dantur a parte Rei.

3°. Hoc Rescripto Contra formulam Regiminis impetrans independens Creditur esse ab Jurisdictione et Dispositione Supremorum Consiliariorum Regentium, ad quos tamen pertinet, Absente Duce feudali Præfecturas gubernare et illarum Indemnitati Consulere, in Rescripto vero Concedit Dño Nrô totius Usus fructus pro Ipso et Successoribus sine omni Calculatione et dependentia a Regentibus, daturque libertas Præfecturam Illam totaliter ruinandi et devastandi.

Respondetur. Negatur omnino Rescriptum Regium favore Gôi de Mirbach emanasse, Contra formulam Regiminis, In formula Regiminis extat, ut non dentur Regia Rescripta quo ad Possessiones Nobilium, Conceditur, hic vero res est Longe absimilis, quia agitur de Bonis Ducalibus, et Potius Applicatione Proventuum ad tempus. Negatur. 2do. Gûm de Mirbach per hoc Rescriptum exemptum esse a Jurisdictione Supremorum Consiliariorum Regentium, quia tantummodo Proventus Applicantur Pendente Eius circa Possessionem Ipsius Tranquillam. dicet si Autem Gôo de Mirbach totius usus

fructus pro Ipso et Successoribus Suis Concedit est tamen adjuncta Clausula: ad Reditum Moderni Ducis et per Consequens, sane intelligendum est, si hic et Nunc decederet Gus de Mirbach, Successores etiam Suis, ad praescriptum Tempus in Rescripto Regio elucidatum, gauderent Privilegio Sacrae Regiae Maiestatis.

4°. Dum in Rescripto datur Possessio Praefecturae et usus fructus omnium Proventuum pro in determinato Tempore usq ad actualem Reditum in Ducatum Illustrissimi Joannis Ernesti, eo ipso alienatur, haec tam Notabilis Pars feudi, nam si Contingat ut Illmus Dux Ernestus Joannes nunquam Actu revertatur in Ducatum, utiq protunc Gus Impetrans perpetuo cum suis Successoribus hanc Praefecturam retinebit.

Respondetur. Curiosa Ratio haec difficultatis, quod si non revertatur Illmus Dux Ernestus Joannes, tunc Gui de Mirbach Possessio perpetuo Maneret et esset Alienatio Partis feudi sic elucidatur: Illmus Dux Curlandiae Joannes Ernestus, quod si non revertat necessario, ut post Aperturam feudi / Cuius Cognitio solis Tribus Ordinibus Competit / alter Dux Substituatur ad Normam Aliorum Ducum et Novo Diplomate certe ut investiatur et roboretur, et tunc temporis Novus Dux Bona Ruthau uti sua propria rehaberet, acquirendo Novum Jus per Diploma, neq Rescriptum hoc Ligare posset qualem cunq Ducem quisquis Ille sit, quia Rescriptum hoc datum ad Supremos Consiliarios non vero ad ducem, et per consequens Dux nullatenus huic Rescripto parere teneretur, quia ultra Rationes Multas non respicit Ducem. Quod si vero dato impossibili et Concesso omni excogitabili Casu permaneret longo Tempore Gus de Mirbach in Possessione Bonorum Ruthau, tunc temporis semper Supremi Consiliarii possent recursum facere ad Sac. R. Mtem, quatenus Rescriptum Revocatorium Primi daret, quia Rescripta non sunt Privilegia, quae revocari non possunt.

5°. Mussitant aliqui quod Serenissimus Rex Alienationes, modi et donationes solus per se facere non possit, licet enim Dominus directus et Supremus sit nihilominus non est absolutus, Neq hoc feudum Ipsi soli sed simul Reipublicae sub est, unde sine ejus Consensu Alienationes tales fieri nequeunt, et Consiliarii Regentes a Applicatione possent redergui si debitas Remonstrationes facere neglexerint.

Respondetur. Iam est praecedenti Explicatione Remonstratum Serenissimum Regem Nullam Alienationem feudi per Rescriptum emanatum facere, quia Donatio Bonorum Ruthau non est facta, ideo qui Mussitant impertinenter Mussitant. toties autem fuerunt Bona feudi onerata per Duces, non fuit per hoc Alienatio, hic non solum Non onerantur Bona Ruthau, sed exonerantur a Debito Liquida, per Applicationem Proventuum ad modicum Tempus Gio de Mirbach, ideo haec ultima Ratio sicut et prima nullius est Ponderis, et sapit puram Inobedientiam Directo Domino et Supremo.—

Conclusio. Dum Modernus Dux Curlandiæ et Semigalliæ Joannes Ernestus cum tota familia adversam fortunæ suæ expertus sit vicem Supremi Consiliarii et Regentes Curlandiæ nolentes recognoscere Dominium huius Principis, qui Labem aliquomodo sibi contraxerat, fecerunt ad S.ᵃᵐ R.ᵃᵐ M.ᵗᵉᵐ recursum. In hoc itaq. Rerum Statu difficili ubi Eadem Persona et Ducis feudatarii Regni Poloniæ, et Ministri Viciniæ Potentiæ præ oculis erat, et ubi Dux Curlandiæ non debuit subire pœnam, nisi a Rege vel à tribus Ordinibus Regni Poloniæ iniunctam eodem Tempore, uti Minister Viciniæ Potentiæ, potuit subire pœnas demeritas: Visum est S.ᵃᵉ R.ᵃᵉ M.ᵗⁱ Nomine suô Supremos Consiliarios et Regentes Constituere, Qui donec Tres Ordines de Casu hoc vel apertura feudi deciderent, Possent hanc Provinciam sub ejus Sacro Nomine regere et Justitiam exercere; Et si hoc Sistemâ utile pro Conservatione hujus Provinciæ ad decisionem Ulteriorem Trium Ordinum (ex quo et Supremum Jus Domini sui Continuabatur, et Respublica in Capite Supremo Jura sua illæsa videbat) hucusq. pacifice per Supremos Consiliarios exercitum, probat indissolubilem Nexum Curlandiæ et Semigalliæ cum tota Polonia, Advenit ex post ad Aulam S.ᵃᵉ R.ᵃᵉ M.ᵗⁱˢ D.ⁿᵘˢ de Korff Nomine Nobilitatis Curlandiæ et Semigalliæ, Supplicem Libellum ferens, ut infelici Casu Joannis Ernesti Ducis Curlandiæ cum tota familia adtento, velit S.ᵃ R.ᵃ M.ᵗᵃˢ, ad Submissas Eorundem Ducatuum Preces, Conferre Ducatum Curlandiæ et Semigaliæ Ludovico Principi de Braunschweick S.ᵃ R.ᵃ M.ᵗᵃˢ de Apertura feudi Nolens sine tribus Ordinibus Regni Poloniæ decidere, ad resolutionem Comitiorum proximè Celebrandorum Causam suspendit. Hic notandum Expeditio D.ⁿⁱ de Korff maxime innitebatur Supremorum Consiliariorum Curlandiæ assensui: Cumitaq. orbatâ Provincia Curlandiæ et Semigalliæ suo Duce non aliud Dominium pati voluit nisi S.ᵃᵉ R.ᵃᵉ M.ᵗⁱˢ uti supremi et Directi Domini, donec omnes Tres Ordines de fortuna Ducis Ernesti et hujus Provinciæ aliquid statuerent, et licet apertura feudi nisi a trib. Ordinibus Poloniæ cognosci debuerit, Ipsimet Consiliarii Supremi et Nobilitas Curlandiæ ac Semigalliæ, per Delegationem Domini de Korff Aperturam feudi declarandam per S.ᵃᵐ R.ᵃᵐ M.ᵗᵉᵐ peterent: Rex tamen in Proposito stetit, Nihil velle Concludere sine Consensu trium Ordinum, Jure tamen suo per Omnia Salvô. Nunc igitur dum hi met Ipsi Consiliarii Supremi, Ducatus Curlandiæ et Semigalliæ non agnoscant Ducem suum, post hæc recalcitrant Rescripti et Mandati Regii, quid Concludi de Jis nisi velle Eos ex Potestate

etiam Regis Polonice se subtrahere. Abstulit Illis Ducem Adversa fortuna, recedunt et Ipsimet ab Illo, manet Rex et Supremus et Directus Dominus, Cui si non obtemperant, nonne Crimine Laesae Maiestatis et Inobedientiae sunt Rei? nonne Curare Illos in Absolutos horum Ducatuum Dominos se erigere, quilibet in dubitatum formare potest Judicium. In causa Gsi de Mirbach non a renitentia exequendi Mandata Regia incipiendum erat, opponendo Causidicorum Non juris peritorum Rationes; parendum erat Regio Rescripto Per Admissionem Pacificam Gsi de Mirbach in Possessionem Bonorum Ruthau. Inter quem Res agitur inter Ducem et Regem quia de Proventibus Eius, quid Causa haec ad hos Supremos Consiliarios spectat Qui Semet Ipsi ex potestate Ducis sese subtraxerunt, et dum parere Regiae est Ratio revocant in memoriam Ducem quem abnegarunt. ferat nunc ergo imparcialis quisque Conclusionem de Supremis Consiliariis Ducatuum Curlandiae Semigalliae; Ducem abnegarunt Regi parere nolunt.

Copia Literarum ab Excellentissimo Pro Cancellario Regni ad Mscum de Dorthesen Land Rathum Piltinensem in Negotio Gsi de Mirbach Camerarii Sac. Rae. Mtis respectu Bonorum Ruthau 16. Xbris 1743 Ao. Scriptt.

Magnifice ac Gse Domine frater Honorande. Quod si mirari satis non potui Mscos et Gsos Supremos Ducatuum Curlandiae et Semigalliae Consiliarios Regentesque subterfugium in exequendis Rescriptis Sac. Rae. Mtis D. M. C. intuitu dimissionis Bonorum Ruthau Gso de Mirbach Camerario variis rationum Ornamentis quaesivisse, ast magis nunc attonitum me reddit ultima relatio. Gsam Dnum Vram non tantum Regio Rescripto non paruisse, verum post Officiosam et Juridicam Eiusdem Gsi de Mirbach per Gsum de Hucking Capitaneum Maiorem Salburgensem in ead. Bona Ruthau Immissionem, praedictum Gsum de Mirbach Camerarium Sac. Rae. Mtis ex Nominata Bonorum Possessione violenter exturbasse. Cum vero hic Passus et Authoritatem Sac. Rae. Mtis laedat, et Legibus sit Contrarius, vellem informari ab illo quo Motivo Gsa Dnatio Vestra tam ta Ausus sit, et si in hac violenta usurpatione Possessionis Eorundem Bonorum Ruthau ulterius morari propositum habeat, minime Sac. Rae. Mtem tam Audaces Contra Jura sua Progressus longius Passuram. Quod dum defero simulac maneo. Msci ac Gsae Dnis Vrae Amicus et Servus ad Officia Paratus. &.

List do JWo Po. Podkanclerzego Kor. od JMc Xdza Konarzewskiego Opata Paradyzkiego, ktorym

in formie ozałożeniu przez Regencyą Sląską Nowych kontrybucyi na dwa folwarki gwałt do Sląska Należące, także o zesłaniu Exekucyi do tychże folwarków w Possessyi konwentu Paradyzkiego będących, die 25. xbris 1743. Pisany.

Obowiązki Partykularne, którym tym mocniey gruntuie Obserwancya Godności JW^{o} WWM.P.D. impinguią mi Expressyą iak nayglębszey Submissyi. dolegliwości zaś, blisko Ostatniego zawziętości dochodzące Stopnia, pobudzaią do Okryślenia swoiey Istoty y zebrania ratunku. Regencya Sląska klassyfikuiąc y układaiąc Generalne Kontrybucye, zabrała prócz Dóbr dziedzicznych do Sląska należących (o co trudno Sarkać) y Polskie dwie Wioski z folwarkami to iest Oziü Paradyża Jordanem Nazwaną, y Nowy Dworek alias Neühoff, y wielcey roczney włożyła na te dwa folwarki cudze Kontrybucyi, bo Talerów 1292 dobr.^{gr.} 10. denarów 9. y ½ na Sląskich zaś Wsi 4^{ry} y Miasteczko Talerów 1075. gr. dobrych 4. den: 8. y ¾. Kiedy tedy ta determinacya do Nas przyszła, iak nie powinniśmy cudzym Szafować tak uczyniłem w Kamerze Głogowskiey reprezentacyę że Własności Polskiego niemożemy Gruntu, y prosiłem o Kassowanie tey Uzurpacyi, zamiast tego dana dziedzicznego folwarku Sląskiego Nowey Wioski Exekucya Konna, ta po Expiracyi Miesiąca z Luzowana a na wszystkie folwarki Sląskie po 3. ludzi na Exekucyą Lokowano, posłałem zaraz do Kamery, prosząc o Kommissyą Mieyscową, na uznanie iż te 2. folwarki y Grunta do nich należące w Polszcze, y tego niemogłem, y dotąd niemogę wyrobić, owszem 19. Praesentis duplikowano na każdy folwark Exekucyą, tak że co po 3. ab Augusto Lato teraz po 6. na każdym folwarku, y co tydzień tey Exekucyi płacić muśiemy Talerów 45 gro: dobrych 12. w Wrocławiu teraz Negotiando Interessa JW. Jmć X. Dża Kanclerza Dobr: Jmć X. Dz. Poniatowski Kanonik Poznański, Kiedy się o to (ut asserit) domawiał, odpowiedziano mu, że maią dowody, iako te dwa folwarki do Sląska należą; Jezeli tak, toć powinni wprzód z Rptą agere, y przez dowody evincere swoię własność, według generalnie w Wszystkich Państwach obserwowanego y Akceptowanego Prawa, a nie tak despotice Rem non certam exekwować, wszak in Controversio żadna Strona niepowinna ad usum fructum poszięgiwać się. Dla Nas stąd ta Extremitas: Płacić niemożemy. Żeby się to WWM PP. Nam Ganili y może karali Nas pro illato Praejudicio Grontowi Rptey, Że nad proporcyą intraty włożona Kontrybucya, na te folwarki; coż za tym idzie? Exe-kucya, ta extenuabit Prowenta Dobr Sląskich także ordynaryiney Kontrybucyi stąd płacić niebędzie można, tandem

Dobra in fiscum pozyc Principis, y toto ma w Rzeczypospolitej Sąsiedztwo, iezeli wczesnie obszerna Protekcya JW. WMP. Dobrodzie-
y Uzurpacyi nie położy: Jeżeli Mynon meremund Jey. dzielney Wyciąga z Osoby JW. WMP. D. tu było Granic Oyczy-
zny y Kontu Rptey. Za S. Pamięci Nº Cesarza Jmć od podobney cofnęli się Uzurpacyi, ze widzieli zważną o
to Rptey oppozycyą. Nie iesteśmy prawda w Porze gwałtowney represymendy, a chociażbyśmy byli, to wprzód re-
prezentacye Spokoyne, na sprawiedliwych ufundowane Racyach poprzedzać powinny, y temi choć potentior fle-
cti zwykł, byle byli qui bonum loquantur pro Nobis, Konserwuię List JW. WMP. D. w którym obiectum Odiorum
ku Potencyi oddziela Mć Dobro: Zeszłego Paradyskiego a teraznieyszego Jmć Xdza Opata Bledzewskiego, Sublato
Obiecto Supplikuię JW. WMP. D. tollantur innocua Odia, przez mocne udanie się o tak ciężką y Rptey y Naszą Par-
tykularną Krzywdę Wdzięczności pierwszey, u nas zaś pia Suspiria Cumulabis JW. WMP. D. za iak nayp pomyślniey-
szenie tylko swoie, ale y całey Prześwietney familii Powodzenie. Ja zaś nieodmiennie Subiekcyą trwać będę etc. etc. –

Respons na ten List od JW. Jmć Pana Podkanclerzego Kor: 5 Xbris 1743. z Drezna dany.

Odebrałem List WWMP. do mnie dnia 25. pisany, który z iedney strony Kontentuie Mnie czytaiąc oświadczenie WMP.
Stateczney ku Osobie Moiey Przyiaźni, z drugiey zaś strony Affligit że od Pruskiego Sąsiedztwa tamte miesyce nieustanne-
mi vexat Uciskami. Mam Konsideracyą Mocną tego wszystkiego iako Minister, uważaiąc że z tąd dla Rptey y Granic
Państwa Oyczystego Konsequencye, movent oraz Kompassyą że Patrimonium Christi, tak niezmiernemi aggravatur Im-
pozycyami, ale zażyć sposobu do odwrócenia tych Nawałności inaczey niemogę tylko aż mi WMP. wprzód Extrakt
z Taryffy Authentice z Grodu wyięty, Ręką Sędziego y Regenta podpisany, ad probationem że te dwa folwarki
Część Paradyża Jordanem nazwana y Neihoff do Polski ab antiquo Należały y należą, lub więcey WMP. na to Dowodów
Autentycznych przyszlesz, tym uwolnienie od włożonych na te folwarki Cesarskich mocniey upomnieć się, bo tym Przyia-
znym Listem WMP. niemógłbym nic vincere. Owszem z ochotą do dalszey w tym Interesie Pomocy y ratunku wyrażam,
oraz z należytą Obserwancyą zostawam. – Copia Literarum ab Excellentissimo Małacho-
wski Pro Cancellario Regni ad Emmum Cardlem Albani Protectorem
Regni Poloniae Dresdae 16. Xbr: 1743. Scripti intuitu Concordati inter Reli-
gionem unitam Graecam D. Basilii & Rdmum Szeptycki Metropolitanum totius Russiae.

Eminentissime et Reverendissime Domine Dne Patrone Colendissime.. Religionem Unito-Græcam D. Basilii inter ac Rdmum Szeptycki Metropolitanum totius Russiæ recens Concordatum, favorabilem Occasionem dudum Voti ac desiderii Mei expetitam, mihi porrigit, deminissima mea Emmæ Vestræ obsequia deferendi: Scio me quidem limina Apostolorum ac Caput orbis Romam Lustrantem Personaliter Emmæ Vestræ favoribus Mancipatum recommendatumque gloriari, at Nunc cum Cancellariæ Regni Poloniæ Ministrum Continuo penes Serenissimum Regem Dnum M. Clmum Ago, non minimum Curis Meis Publicis solatium jungi existimo, dum Me pristinis ac perennandis Eminentiæ Vestræ Gratiis non oblitterari exposco: Eiusdemque Manutentionum super pluribus Confirmandi, nonnullis vero Cassandi præfati Concordati Articulis imploro, ac Regio Reipublicæque Polonæ Nomine exopto. Reflexiones meas super Prædicto Concordato Rdmo Accoramboni Communicavi, et Easdem Emmæ Vestræ transmittendas reddidi: interim humillima Mea Officia ac Studia Emmæ Vestræ diligentissimæ Commendo et Maneo. Eminentiæ Vestræ humillimus et obsequentissimus Servus..

Reflexiones super Concordato recenter inter Rdmum Szeptycki Metropolitanum Russiæ et D. Basilii Religionem emanato.

Quis qui considerat plurima Puncta ex Præfato Concordato quo ad Internum Ordinem in Monastica D. Basilii Disciplina reformandum emanata, ea vere Laudabilia, ac Regimini Ecclesiæ utilia dubitare unquam præsumet: Prædictis Namque Punctis rigida Legum ac Regulæ D. Basilii Observantia ac executionem tantum Superioribus videlicet Proto Archimandritis et Archimandritis recommendatur, et stricte præcipitur ad Normam Religiosorum Ritus Latini Generalium ac Provincialium ferulæ subiectorum, verum etiam Metropolitani, ac loci Ordinariorum Jurisdictioni inspectio, super bene gesta Superiorum Prædictorum Administratione Subiicitur. Quam justam ac Legitimam Subordinationem ille nonnisi oppugnare posset, qui Moribus inaedem Regula Corrumpendis locum dare vellet. Etenimque Sanctam Sedem Apostolicam dictos Superiores immediate Jurego suo Subdere Exemptionemque ipso facto Religiosis D. Basilii Sine omni prorsus à Metropolitano Eorum dependentia permittere posse, Nisi cum visibili Damno Animarum, Nam exinde eadem in Ritu Græco Unito et forsan peiora sequerentur Damna, quæ in Ritu Latino Semina Corruptionis appellarunt S.S. Patres in Sæculo XII.

et quidem ex Rationibus Sequentibus. 1º Naturam Exemptionum Corruptionem magis, quam Correctionem Morum post se trahere experientia edocemur, ad quam probandam sufficere Creditur D. Bernardi Animadversio in libro Tertio Considerationum ad Eugenium III. Pontificem Maximum. 2º Religio Græca licet quidem per tot Sæcula Schismate ab Ecclesia Orthodoxa Scissa nihilominus Laudabilem Semper primitivæ Ecclesiæ Consvetudinem Conservavit et Conservat, Nam ubiq locorum Superiores Regularium ac Religiosorum sub ferula Loci Ordinariorum tenet nec eos eximere præsumit: Loci Ordinarii etenim exactiori Cura agunt, cum proximiori Oculo vident ea quæ Moribus ac Disciplinæ Monasticæ Contraria esse cognoscunt, et divino more judicant executioniq demandant. 3º Sciendum Poloniam pluribus Sæculis inundatam fuisse innumerabilibus Schismaticorum Cœtibus, tandem Curâ et sollicitudine Statuum Regni Necnon Episcoporum Ritûs Latini et vel maxime Privilegiis Regum illectos ad Unionem accessisse, qui Namq Privilegiis non tantum plurimis Beneficiis ditatos et per id obligatos se esse conviserunt verum et approbationibus Jurium Libertatum ac Immunitatum Ecclesiæ Græcæ adaucti Unioni, cum Romana Ecclesia Manus dederunt. Et 1mum quidem Privilegium ab Alexandro Rege de Anno 1499. die 20 Martii obtinuerunt. 2º Privilegium a Stephano Rege de Anno 1585. die 25 februarii- 3º Privilegium a Sigismundo III. de Anno 1595. die 30 Julii- 4. Privilegium ab eod: Sigismundo III. de Anno 1605. die 22. febr:- 5º Privil: ab eodem Rege de Aº 1617 die 27 februarii- 6º Privilegiu ab eodem Rege de Aº 1621. die 5. 7bris- 7mo Privileg: Vladislai IV. Regis de Aº 1635. die 14. Martii- 8º Privileg: Joannis Casimiri Regis de Aº 1652. die 29. februarii- 9º Privileg: Eiusd: Regis de Aº 1658. die 29 Augusti, 10mo Privilegium Eiusd: Regis de Aº 1668. die 29. Augusti- 11º Privilegium Michaelis Regis de Anno 1669. die 19. 8bris- 12º Privilegiu Joannis III. de Aº 1676. die 3. Martii- 13º Privileg: Augusti II. Regis de Aº 1700 die 15. Junii 14º Privileg: Augusti III. nunc Regnantis de Aº 1736 die 30 Julii- Et hæc omnia Privilegia Confirmant Jura Libertates et Immunitates nec non Bona Ecclesiæ Ritus Græco Uniti.

4º Ex his itaq evincitur quod si S. Sedes Apostolica Exemptionem Religionis D. Basilii, permitteret per idq Jurisdictioni Metropolitani ac Loci Ordinariorum Subtrahere eos vellet, prædicta Privilegia Regum eo ipso Authoritati suæ ac

valori cedere deberent, et ex in daretur locus Dissensionibus in Republica (quod Deus avertat) similibus quas Citat Lubinski Pro Cancellarius Regni Poloniæ fol: 253. de gerendo Episcopatu, quando Schismatici cum Dissidentibus Contra Rempublicam Catholicam in Polonia sese univerunt. Nam ea Jura quæ Ecclesiæ Græco Unitæ Privilegia Regum Conservare declararunt, sunt hæc præcipua, quod Religiosi D. Basilii sive quicunq alii sint, dummodo Religiosi Ritus Græco Uniti Semper Loci Ordinariorum ac plurimum Metropolitani Jurisdictioni subsint. Infringendis itaq præfatis Privilegiis Neq Serenissimus Rex, neq Republica Consensum præbere possunt, ne per id turbetur Tranquillitas in Regno. 5º Considerandum semper quod in Magno Ducatu Lithvaniæ plures hucusq Schismaticorum Cœtu misceantur, nec non in Russia Poloniæ. Ore quidem uniti, Corde autem Schismatici plurimi reperiantur, etiam inter Religiosos D. Basilii; Quis itaq tales Noscere ac penetrare poterit? Si non Ji qui locum Episcoporum Græco Unitorum occupant, qui in Locis Jurisdictioni suæ subiectis Personas, mores, et qualitates internæ Conscientiæ Eorum penetrant; sin secus plurimi tacite plurimi et aperte possunt se subtrahere unioni Ecclesiæ cum Notabili Animar damno.

6º Exinde sequeretur multo difficilior recrudescentia Mali, quæ et Ecclesiæ Pacem turbaret, et multi Protectioni Russorum Potentiæ Vicinæ Sese emancipare sine dubio vellent, prout ead: Protectione hucusq Schismatici, subditi Reipublicæ Poloniæ gaudent et tutantur. His itaq omnibus provide perpensis Rationibus, nec non Consequentiis lucide Prævisis, et ut Ecclesiæ pax Conservet dilateturq non minuatur Religio Orthodoxa S. Sedes Apostolica tanqm Mater et Domina Ecclesiarum dignabitur Jura antiqua Ecclesiæ Græco Unitæ roborare, Punctaq prædicti Concordati nonnisi tangentia internum Ordinem Religiosorum D. Basilii Confirmare et ratificare, et ne ultra Locus Exemptioni det avellere. Quo vero ad Punctum primum Eiusd: Concordati Tenoris Sequentis: Proto Archimandrita post suam Electionem præstabit Juramentum in Manib Metropolitani &. Quod ad Punctum 6. Tenoris hujus: Reverendissimus Proto Archimandrita cum Pleno Voti Consultorio utriusq Provinciæ intrabit cum votis in Electionem, tum Illmi Metropolitani, tum Coadjutoris illius unacum Abbatibus. Cum itaq hæc duo Puncta præcipua sunt ex vi Concordati Præfati, quæ Juribus Mtcis Legibus Regni firmatis sunt Obnoxia, Jusq Patronatus Regum palpabiliter in dubium vocent, ac Authoritatem Privilegiorum a Serenissimis Regibus Ecclesiæ Græco Unitæ Concessorum lædant, Jusq Electionum contra Omnes Constitutiones Regni ac contra formam

Antiquam in hoc Regno in utroq Ritu a Serenmis Antecessoribus S. R. Mtis practicatam et unitatam sibi usurpent, Naturamq Privilegiorum Praedictorum Regiorum destruant, quarum seriem hic adjungo: 1º In Privilegio Vladislai IV. Regis de Anno 1635. 14 Martii Clausulae Tenor talis: Cavemus hoc pro Nobis et Successoribus Nostris, quod Episcopias et abbatias certas in Lithuania non dabimus nisi Religiosis D. Basilii Graeco Unitis quos Nobis proponet Metropolitanus et ejus Successores. 2º In Privilegio Joannis Casimiri Regis de Aº 1668. 29. Aug: ubi haec Clausula adjecta: Vacantia Beneficia Ecclesiarum Ritus Graeci Metropolitanus totius Russiae tunc usq administrabit, quod usq a Nobis Nominatum nonconservavaiet. 3º In Privilegio Augusti II. Regis de Aº 1700. die 15. Junii. quod Serenm, Modernus Regnans confirmare dignatus est, tenor talis: Beneficia Ecclesiastica in diaecesibus Russicis Ecclesiarum Graeco Unitarum, videlicet Episcopatus Archimandrias sive Abbatias juxta Constitutiones Regni Solis Nobilibus Russicis Graeco Unitis in Ritu et Religione D. Basilii bene probatis Conferemus, Beneficia vero Minoris Classis Recommendatis Nobis a Loci-Ordinariis juxta Leges Monasteriorum Graeco Unitorum conferre declaramus. In fundamento itaq horum Privilegiorum nec non Jurium Maiestatis non posse S. R. Mtem pati ullam de Electione Mentionem S. Sedes Apostolica, praefata duo Puncta eliminari et Cassari faciet Dispositionesq Novas si aliquae alicubi sunt, et Praesertim si Ex divisio vel dispositio aliqua fuerit Bonorum Abbatialium; sive aliorum Annihilabit, Ne derogatio Jurium Regni Subsequatur, et ne Regem et Rempublicam poeniteat Praedictorum Beneficiorum.— Literae Responsoriales ab Emmo Cardli Albani Protectore Poloniae, ad Literas Excellmi Dni Malachowski Pro Cancell: Regni Poloniae.

Illmo Signore— Per Mezzo del sig. Abbate Accoram boni, mi sono giunti i fogli di Riflessioni fatte da V. S. Illma sopra il Concordato, di Cui Mons Metropolita Szeptycki domanda la Conferma: Ne Lascero di fare quell uso, che stimaro Conveniente ch' e quello, che mi occorre in Risposta a V. S. Illma su tal particolare, e con tutto l'animo mi rassegno per fine Di V. S. Illma Servitt Albani C. di S. Clemente.

Memoryał Dworowi Rzymskiemu przez Jm Pª Ogińskiego Obożnego W. X. Litt. Ab-

legata Rptey o Reassumpcyą Kommissyi Satanowskiey dla Satysfakcyi Ukrzywdzonym Roku 1743° Podany.

Niemoże bydź szczęśliwsza y Milsza Państw Sąsiedzkich perpetuò sobie z sobą złączonych Harmonia, iako gdzie Amicitia cum aequitate juncta abutrinque Colitur; Czego wszystkiego że Nsze Krolestwo Polskie z swoiey Strony Statecznie dotrzymuie, nie omylnie Spodziewać się że Na Monarchia Rossyiska należytą wzaiemnością certować zechce. Acz ad perfectionem takowey Ewentowaney Traktatami ubespieczoney Przyiaźni Należy, ciężko ukrzywdzonych Obywatelow Polskich z Okazyi Marszow Woysk Rossyiskich ku Ottomanskiey Potencyi przez Nsze Krolestwo Polskie firmam Neutralitatem Zachowuiące Kontynuacya Satysfakcyi, ktorą przy pierwszey, w podobnym Charakterze Ablegata bytności moiey, Nsza Monarchini Anna, za słuszną y Sprawiedliwą Uznawszy, Kommissyą w Satanowie Kraju Polskim in Ordine do Należytey Satysfakcyi naznaczyła była, z Ktorey to Kommissyi, iedni Ukrzywdzeni in parte Uspokoieni, a drudzy przez Assekuracye na Piśmie y ustno, upewnieni, odnieśli solamen, tandem zalimitowana do czasu, a potym przez Smierć Nszey Monarchini Anny dalszego swego nie wzięła skutku, więc teraz Nsze Krolestwo Polskie, z tym się Publicznie Oświadcza, że żadnego w tym Interessie, partykularnego dla siebie nieszuka awantażu, tylko aby Sitientes Justitiam Obywatele Polscy Ukrzywdzeni, Sprawiedliwą Satysfakcyą przez Reassumpcyą tey Kommissyi Satanowskiey ukontentowani byli. Uprzeymie dopraszaiąc się; przez co pokaże Na Monarchia Rossyiska obsitość słuszności y obowiązkow Traktatowych, tudzież prawdziwy dowod Łaskawey ku Nu Krolestwu Polskiemu Przychylności, o ktorą nieodwłoczną Reassumpcyą Kommissyi Satanowskiey Imieniem Całego No Krolestwa Polskiego dopraszam się.

Replica od Dworu Rossyiskiego na pomieniony Memoryał JoKo Wo y Rptey Polskiey Ablegatowi, Wo Xo Litto Obożnemu Wo Jmc P. Ogińskiemu na uczynione przez Niego Remonstracye de sequentibus in Responsum o ponowieniu Kommissyi Satanowskiey.

Jmc P. Ablegatowi samemu dostatecznie wiadomo, iakim sposobem ona Kommissya przez niemały Czas, yz

niemała tuteyszą szkodą kontynuowana była, y iako na oney tak in reliquo ku ukontentowaniu Polskich skarg. Aktualne dostateczne dokumenta pokazane, y takie znaczne pieniężne summy expendowane są, że nie tylko tym za one krzywdy które do pomienioney Kommissyi Awam przebieguią, zupełnie nadgrodzić się mogło, lecz y przyczyną była spodziewać się że takowa z tuteyszey strony we wszystkich okazyach, ku zakończeniu wszystkich skarg ściągaiąca się promptitudo Spiku dotego wzbudzać będzie, azeby wzaiemne do sprawiedliwego Rozsądku niemałych z Rossyiskiey strony zaszłych skarg y krzywd, procedery, aequivalentu świadczyć, iako o tym wielokrotnymi przy różnych okazyach remonstracye y upominania się z tuteyszey strony położone były, lecz miasto sprawiedliwey melioracyi y ukontentowania naybardziey coraz takowe krzywdy rozmnażaią się consequenter lubo Jey I.c W.c z swoiey ku Spky Nayprawdziwszey dobrey Przyiaźni, y dla dotrzymania spokoynego y przyiemnego we wszystkim z obydwu stron sąsiedztwa, y zupełney Przyiaźni, według wilnego Zadania ku zakończeniu y ukontentowaniu wszystkich z Polskiey strony sprawiedliwych skarg zawsze wcale skłonna, y z tego od ponowienia Satanowskiey Kommissyi nieoddalona bydź chce, iednakże Jey I.c W.c reciprocam w tym ku sobie aequivalentiam z Polskiey strony wygląda, idą cum Naturali Justitia semper concordare videtur, że nie tylko o iednych Polskich skargach y ukontentowaniu onych zawsze dopominać się należy, ale zarówno z Rossyiskiey strony zaszłe ad querelas przyczyny należytą y finalną melyoracyą otrzymać maią. Także iż cale requiritur azeby takowa wspólna Kommissya naznaczona była, przez którąby wszystkie z Obydwu stron społeczne skargi y exorbitancye rozważone atą ad Mutuam Satisfactionem według sprawiedliwości zakończone bydź mogły, w czym strony Jey I.c W.c cum omni requisita promptitudine suffragabitur, w nadziei że według namienionego wzaiemna na tuteysze skargi sprawiedliwość uczyniona będzie, iako JMć P. Ablegat ex Annexis przytym z Wielko Łuckiey Prowincyi także z Smoleńskiey y Ryzkiey Gubernii denuo acceptis relatis obaczy iak wielkie krzywdy od Polaków poddanym Jey I.c W.c Rossyiskim pogranicznym obywatelom w granicach Rossyiskich nieustannie się czynią, y iakim sposobem na forpoczty y granice Rossyiskie z Polski wielkiemi kupami armata manu napadaią y Rossyiskich ludzi do śmierci zabiiaią, bydło odpędzaią, zboża y wszelkie ruchomości zabieraią, Domy

palą y wszelkie ruiny narobią w Polskiey zaś danych Ryskich Kupców y ich Szafarzów na Miejscu y w drodze z Towarami ich tameczna Szlachta y Jnni Polscy Poddani, samowolnie bez wszelkiego Prawa zatrzymywaią, pod Warty biorą, biją, męczą, y w cale niszczą y pod pretextem niby na drugich Ryskich Kupcach (których przytym nie nayduie się) Długów za nich nadaremnie Pieniądze Obligi y inne obowiązki wymagaią, y tak surowie z niemi postępuią, że nie podobna im iuż więcey dla handlu swoiego tamtędy iezdzić. Przytym Communicatur Raport z Pogranicznej Kommissyi zostaiącey w Mało Rossyiskim Kraiu od Kommissarzów Rossyiskich z którego wyrozumieć można, iż lubo na oną Kommissyą z Polskiey strony Kommissarzami Podczaszy Kijowski Michał Jackowski y Łowczy Żytomirski Wawrzeniec Potocki, Naznaczeni są y z niemi iako przedtym tak y teraz mieli Ziazd, lecz tylko według remonstrowanych Jm od Rossyiskich Kommissarzów Pretensyi o Krzywdach Poddanym Jey J.C.M. Wielko Rossyiskim y Mało Rossyiskim Ludziom uczynionych, w wielu Punktach żadney Sprawiedliwości nie uczynili, y od naznaczenia onych Kommissarzów z Roku 1737. do tych czas przez lat 7m Ukrzywdzonym żadnemu Człowiekowi Satysfakcyi nie uczyniono czego in posterum od nich oczekiwać niepodobna Ponieważ:

1º. Oni Polscy Kommissarze w Restytucyi y oddaniu onych zbiegłych ludzi Ekskuzuią się iakoby to nie do nich lecz do całey Rzpltey należy Reflexyi. 2º. Według skarg na drugie Województwa oprócz Kijowskiego w Jnquizycye nie wchodzą, o swoich zaś iednych Pretensyach żadnych nie przyimuiąc Rossyiskim Kommissarzom remonstruią, y satysfakcyi domagaią się. 3º. Z Kijowskiego Województwa Obywatelom bez wzięcia u nich od Aktorów albo zaturbowanych Pozwów za Pieniądze pozywać y Spraw promowować nie chcą, y w ważnieyszych Sprawach śmiertelnych Zaboystwach, y innych od iednego do drugiego Ziazdu odkładaią. 4º. A na ziazdy sami przez cały Rok y daley nie przyieżdżaią y przyiechawszy takiemi dwóch Niedziel nie bywaią. Ona zaś Kommissya naznaczona z obuyga Stron w ten Koniec, ażeby na oney według Pogranicznych skarg Jnquizycye uczynić, y ukontentowanie Ukrzywdzonym wzaiemnie pokazać, y takim sposobem one należycie zakończyć, w czym Rossyiscy Kommissarze Jnstrukcyą Muniti od Polskich zaś Kommissarzów, według takich ich wymówek oprócz iedney dilacyi (przez co iescze Rossyiskim zaturbowanym Ludziom z okazyi Jazdy ich na Kommissye Expensa y szkody pomnażaią się)

nihil subseqvetur. Zdatego Justitia reqviritur, ażeby w wyżey mianowanych, y Ryskim Kupcom uczynionych Krzywdach, z tych ludzi od kogo się to uczyniło słuszna Satysfakcya dana była, aby winni dla strachu drugim, nieodwłocznie penowani; wymożone zaś y zabrane Rzeczy wszystkie z Expensami ewinkowane y ukrzywdzone w Nadgrodę oddane, et inposterum talis temerarii Actus, y Krzywdy czynić zakazane, y przeto Polscy Poddani potrzebnemi porządkami pohamowani, Rossyiscy zaś zbiegli ludzie którzy z Polakami na Rossyiską Granicę naieżdżali w Rossyiski Kray przywróceni y oddani byli; wyżey mianowanym zaś Pogranicznym Kommissarzom Polskim ażeby rozkazano wzaiemnie według Skarg Rossyiskich niczym się nie wymawiaiąc Inqvizycye czynić y zupełne Satysfakcye dawać Zbiegów powracać, zrabowane Ukrzywdzenie, y innemi Sposobami zabrane rzeczy powyskać, y zastraty in qvantitate pieniędzy, także y wszystkie poniesione szkody, na winnych y nakim należeć będzie reqvirować, y dlatego Poddanych Polskich do tego w czym według Skarg Rossyiskich należeć będzie do Kommissyi przywoływać, a Rossyiskim ludziom na tych ludzi Sądowy brać nienależy, ponieważ Oni do Polskich Praw nienależą y onych nie znaią, y takich Kommissarskich Spraw z Partykularnemi mieszać nienależy, w których takim sposobem postępować reqviritur, ażeby ex utraq parte Ukrzywdzeni prędzey Satysfakcyą otrzymać, winni zaś należytą karę y na to zapatruiąc się drudzy y od tego na potym pohamowani byli, y żeby Rossyiscy Kommissarze od wszystkiego tego co od nich respective reqvirowano być może nie wymawiali się a podczas Kommissyi bytności Kommissarzom czasu naznaczyć nie podobna, dla tego Im na oney być należy od zakończenia Spraw, według zaniesionych Skarg, y żeby o wszystkim wyżey mianowanym do Polskich Kommissarzów Ordynans J.o K.o M.o posłany był, ieżeli zaś to od nich non subseqvetur, tedy nie masz dlaczego takiey Kommissyi być, od którey Rossyiskiey Stronie oprócz daremnych Kłopotów żadnego pożytku być nie może, o czym wszystkim tak iako y o drugich z tuteyszey strony Krzywdach y Skargach między któremi osobliwie kontynuiące się Greckiey Religii ludziom wielkie prześladowania y Ucisk nie małey ważności są, lubo przy Królewskim Polskim Dworze przez Imperatorskich Ministrów dennio należyte remonstracye y domagania się uczynić rozkazano, iednakże Jmć Panu Oblegatowi o tym y te Kommunikować y Jemu rekommendować tak naybardziey za potrzebną rzecz uważano, iż to iemu dostatecznym dokumentem służyć może, że nie z iedney Polskiey Strony Skargi zachodzą.–

Pretensye Rossyiskie: Relatum Collegio Cudzoziemskich Spraw, od Kommissyi Pograniczney Uczynioney z Małorossyiskiey Strony.

Teraznieyszego 1743 roku, Julii 19. Polscy Kommissarze Podczaszy Kijowski Michał Jackowski y Łowczy Zytomirski Wawrzyniec z Potoka Potocki przy Granice we wsi Motowiłowce Apparuerunt, z którymi mieliśmy teraz Ziazd, iednak oni Kommissarze iako podczas teraznieyszego, tak y na przeszłych Ziazdach gorliwego starania w Sprawach Pogranicznych nie mieli y Ukrzywdzonym przez niemały przeszły czas oczekiwaiącym żałuiącym Sprawiedliwości y należytey Satysfakcyi nie uczynili a oprócz tego bywa onych Kommissarzów Ziazd przez Rok ledwo, y daley, a przy Granicach zostaią nie dłużey iak dwie niedzieli albo y mniey, przez tak zaś krótki czas według podanych od Nas wielu pretensyi ci Kommissarzowie Rezolucye y Sprawiedliwości, y należyte Ukrzywdzonym ukontentowanie czynić nie mogą, lecz na iednych Korrespondencyach y Konferencyach, ten sam tak krótki czas przeyść może. Według głównych zaś Rossyiskich Pretensyi iakoto za Smiertelne Zaboystwa y za drugie Ważne szkody, żadney Inkwizycyi nie produkowali, Ukrzywdzonym Rossyiskim żałuiącym Ludziom rekompensy y Satysfakcyi nie uczynili; a chociaż iaka Pretensya należytą Satysfakcyą mogła by bydź zakonczona, iednak Polscy Kommissarze takowe Sprawy odkładaią do bydących Kadencyi, iako oni y podczas przeszłych Ziazdów czynili, y dla tego Rossyiscy Ukrzywdzeni Ludzie przez 7mu lat żaden z nich ukontentowania nie otrzymał, et inposterum na takich zachodzących od Polskich Kommissarzów Prolongacyi, żadnego Ukontentowania oczekiwać nie spodziewaią się, albowiem wcale można widzieć że od nich iedna tylko w Sprawach zachodzi Prolongacya, y teraz ci Kommissarze byli na Ziezdzie tylko dwie Niedzieli, y 3go Dnia Augusta odiechali. Kiedyśmy podczas teraznieyszego Ziazdu od onych Kommissarzów Polskich na podane przed tym 179 Punktów według uczynioney od Ich Rezolucyi requirowali Aktualnego Sprawiedliwego zakonczenia. 1o. O oddanie wszystkich zbiegłych Rossyiskich omnis Generis Ludzi y Poddanych Rossyi, iako się to czyniło y na przeszłych Kadencyach. 2o. Aby oni według podanych Rossyiskich Pretensyi przyprowadzali Obżałowanych według swego zwyczaiu, y stawiali przed Sąd bez żadnych Expensów Rossyiskim żałuiącym iakosz to podobnym Sposobem y od Nas według ich Pretensyi czyniono bydź ma y iest czyniono. 3o. Żeby według podanych pretensyi

y na drugie Woiewodztwa Sprawę produkowali, y Satysfakcye czynili, tedy Polscy Kommissarze nato uczynili
Nam Raport że oni wszystkich Zbiegłych Rossyiskich Ludzi ktorzy się Obywatelom Polskim należą mogą ~~albo~~ oddać
y Rossyi wrocić nie mogą albowiem (mowią) należy o tym deliberować Sejmowi, oddać zaś mogą dwoch albo
3ch Ludzi iezeli będą nato iasne dokumenta, takiez oni maią moc sądzić iedno tylko Kijowskie Woie=
wodztwo do drugich zaś Wwodztw y Powiatow nie maią oni Appellacyi. Według Poddanych zaś Polskich
Kommissarzow w Naszę Kommissyę z Rożnych Wwodztw y Xtwa Litt^o Pretensyi requiruią od Nas Satysfak=
cyi tychże zaś samych Wwdztw y Miast według Naszych Pretensyi sądzić niechcą na on czas Xtwo Litt^o iako Ma=
ło Rossyiscy tak y Wielko-Rossyiscy Obywatele Naybardziey Pretensye maią. Według Rossyiskich Pretensyi (mo=
wią Polscy Kommissarze) iako przedtym approximittebant, gdy Rossyiscy Żałuiące na Kommissye staną, maią od=
nich Uczynione bydż Pozwy po Obżałowanych na Koszcie Żałuiących. Od Nas także Polskim Kommissarzom
iako podczas przeszłego tak y podczas teraznieyszego Ziazdu Ustnie y literalnie remonstrowano, y requiro=
wano było, azeby według Rossyiskich Pretensyi, Zbiegłych y obżałowanych przywoływano y przed Sąd stawiano, nie
pretenduiąc Pieniędzy y Expensow od Rossyiskich Ludzi takimże Porządkiem iako y my według ich Pretensyi Rossyiskich
Obżałowanych przywoływamy y przed Sąd stawiamy bez zadney Płacy od Polskich żałuiących y bez Expensow, y o tym o=
ni zadney trudności nie maią Remonstruiąc im to że dla tego z obudwuch Stron. Naznaczony Ziazd Kommissarzow. We=
dług Rossyiskich Pretensyi Polscy Kommissarze nie będą posyłać na swoim Koszcie Woznych po Obżałowanych, lecz tyl=
ko maią dawać pozwy na Koszcie Rossyiskich Żałuiących za zapłatę, y to tylko od iednego Wwodztwa Kijowskiego dru=
gich zaś Wwodztw y Powiatow Sądzić Im (mowią) nie należy. A tak według danych od Nas Punktow zadney nieczynią
finalney Sprawiedliwości y Ukrzywdzonym Rossyiskim Ludziom Nadgrody y należytey Satysfakcyi wcale prolon=
guią. A lubo podczas teraznieyszego Ziazdu według Pretensyi Kijowskiego Obywatela Fedora Wakudy za zrabowanie
Ruchomości Jego y drugich rzeczy przez Zagranicznego Wsi Motowiłowki Starostę Michała Łukomskiego na 250
Rubli Polscy Kommissarze finalną swoią Rezolucyą Onego Łukomskiego obwinili, iednak Onemu żałuiącemu

będąc sami w tejże Wsi Motowiłowce, w ktorey y ten obrabowany Łukowski mieszka, żadney Satysfakcyi za Pretensye Jego nieuczynili, y rożnemi sposobami exkuzując się, żadnego w Naszych Pretensyach Sprawiedliwego Sądu, y ukrzywdzonym rekompensacyi y ukontentowania Ci Polscy Kommissarze nieczynią, tem bardziey iako podczas Ziazdow wtenie, tak y w teraznieyszym zawsze nieustaynie na swoie Pretensye reqviruią Rezolucyi, osobliwie o Siczowych Kozakow Charku y Rudzie z Towarzystwem, ktorzy iakoby przed tym poczynili w Polszcze Rabunki y Smiertelne Zaboystwa, azeby y oni przed sąd Pogranicżny przywołani byli, zaczym do Jmc Pana Generała Leontyewa pisano aby pomienionego Charka z Towarzystwem na Kommissyą przysłano, na to w Respons 4° Julii tego Roku otrzymano, iż o znalezieniu y oprzysłaniu Pomienionych Zaporoskich Kozakow Charka, Rudy, Hrywy, Jwanca, Żyły, Zaporoskiemu Koszowemu Attamanowi Maliszenicu, przez Ordynans rozkazano było, y że Eiusd: 1° die pomieniony Koszowy Attaman z Towarzystwem przez list swoy Jmo Panu Generałowi Leontyewemu obiawił, że z tych Kozakow Harka, Jwanca, y Żyłę ieszcze w przeszłym 1737. Roku podczas Jnkursyi Krymskiey Ordy, Na Rossyiskie Granicy y na Miasteczko Perewołoczne Na smierć porąbano, Rudya zaś expedyowany był od Zaporoskiego Woyska do Głuchowa, y tam będąc umarł, a Kozak Hrywa poszedł w Mało Rossyę y znać oni nie mogą w ktorym Pułku on mieszka. Przeto on Generał Leontyew pisał do Jmc Pana Generała Bibikowa w Głuchow, azeby onego Kozaka Hrywę szukano y przysłano, o czym od Nas Polskim Kommissarzom Obiawiono było Augu: 1° z Kijowskiey Gubernskiey Kancellaryi przysłano do nas w Kommissyę Polskiego Państwa dwoch Ludzi, ktorzy będąc w Kijowskim Mezyhorskim Monasteru Polskiego Szlachcica Adama Leszkowskiego, ktory z Zagranicy do onego Monasterya przyiezdzał, do Smierci zabili, tedy obydwu tych ludzi, dla uczynienia o nym według Praw Jch Examinu tak też ieszcze 4ch zbiegłych Polskiey Szlachty złapanych w Rossyi blisko Granicy oddaliśmy Polskim Kommissarzom, Acceptis in Scripto Testimoniis. Tegoż zaś Aug 2. dnia będący przy=

Kommissyi Generalny Regimentarz Ukraińskiey Partyi Xaverius Nitosławski stawiał będących u Niego 4ch Więźniów, Między któremi było dwóch Zaporoskich Kozaków, z których ieden wzięty w Hardu w Zimowniku Chory, a drugi w Stepu od Polskich Kommissarzów examinowani byli, żadnego po sobie Złodzieystwa nie pokazali, na Requizycyą zaś Naszę onych Kozaków nie oddali. Podczas teraźnieyszego Ziazdu będąc My u Polskich Kommissarzów, requirowali od Nich na podane im podczas przeszłych Ziazdów względem Szkod 119. Punktów Satysfakcyi, i oprócz ośmnastu Punktów względem nowo zaszłych Szkod Im Kommunikowaliśmy z których tylko na sześć Oni uczynili Rezolucyą, inter cætera według Pretensyi wyżey pomienionego Kijowskiego Obywatela, Fedora Wakuły, rekompensy zaś y należytey Satysfakcyi (jako o tym dupla wyrażono) żadney Jemu nie uczynili, a na 12. Punktów y Rezolucyi nie dali, według których requirowano Satysfakcyi za Śmiertelne Zabóystwo Troickiego Dragońskiego Pułku Wachmistrza Chlebowa, którego zabił Starosta Motowiłowski Leszkowski z Towarzystwem. A lubo ten Leszkowski przywołany był, iednak żadney Inkwizycyi o tym Zabóystwie Polscy Kommissarze nie uczyniwszy pomienionego Zabóycę odpuścili obiawiaiąc Nam że on podczas maiącego być na potym Ziazdu przywołany będzie. Tak też za Zabóystwo Wasilkowskiego Obywatela Iwana Dziewianki przez Polskiego Szlachcica Chmielowskiego, y za inne Kryminalne Excessa, według Wielokrotnych Naszych Remonstracyi y Rewizycyi żadney Inqwizycyi nie czynią, lecz tylko zażywaią Nullius Momenti Exkuzacyi, iako o tym dupla memoratur, y oczywiście się widzi że Polscy Kommissarze na Ziazdach iedno tylko Dylacye czynią y w Wielu Pretensyach odmawiaiąc się żadnego zaś Sprawiedliwego Sądu y Satysfakcyi czynić nie chcą. Jdami też Kommissarze iutnie obiawili że oni y na potym więcey na Ziazdach Mieszkać nie będą przy Granicy oprócz 2ch Niedziel, przez taki czas krótki, nie tylko żadney Sprawy rozeznać y do finalnego zakończenia przywieść, lecz y obrachowanych, który im remotis locis mieszkaią stawiać zgoła nie podobna.

Extrakt ex Relatis Collegio Cudzoziemskich Spraw od Wielkorudzkiey

Prowincyalney kancellaryi Aano 1743.

In Primo. á 26. Augusti ze czwartnicyszym 1743.º febr. 3. die w Nocy zebrawszy się z Wiel-
kim Gminem Ludzi Złodzieie y Rozboynicy y przyiechawszy Sanmi z Zagranicy Litt.ey w Łudzki Dy-
stykt w Pławeckią Włość Dworzaninа Michała Semenowa Syna Mikulina w Woyskę Retkinę nazy-
waiącą się, w tey Wiosce Poddanych z Żonami y Dziećmi, bili śmiertelnie, potym zawarli ich pod Kiec y
zakładli Młynowemi Kamieniami y Dykarni sami zaś w tey Wsi w Budynkach Dworzańskich, y w
Spichlerzach Drzwi odbili y Siekierami porąbali, y z onych Spichlerzow zrabowali Zboża Dworzańskiego
rożnego 149. Czetwierci facit Pieniędzy 334. Ruble gotowych Pieniędzy 120 Rublow Sukien Czeladzkich
y Płocien na 35. Rublow, wszystkich tych rzeczy na 489. Rublow, Między temi zaś złodzieiami, pozna-
no Witepskiego Wdztwa włości Szlachcica Buthaka w Swiackiey narzwancy domowy Jego Człowiek
we Wsi Sawino Kiryło Petrow, Jwan Tkacz, y Hrehory Stolar we Wsi Łuchowin nazywaiącey się Podda-
ni Jwan y Anton Jewsieroyiewy we Wsi Makowenko Poddany Dorofen, we Wsi Michałowzyn Jwan Jwa-
now, Piotr Piotrow Leonty Jwanow Filip Tymoficiow, ten zaś Szlachcic Buthak y wyżey pomieniona Wło-
ska Jego y Wsi w których oni Ludzie y Poddani zostaią mieszkaią blisko Granicy na przeciw Płoweckiey Wło-
ści niedaleko od Forpostu Weronowa. Jn 2.º a 27. Aug: ze czwartnicyszym 1743. Roku Julii 20 die
Zagranicami Litewscy Szlachta y Korzacy Newelskiego Dystryktu, Włości Puzowskiey Wioski Owchryn,
Julian Załski; Wioski Karmiciow Józef y Antoni Kostrowscy Wsi Worobiowa Protecki, Zebrawszy się z Ludź-
mi Zgięglemi Rossyiskiemi Poddanemi, z Wielkim Mnostwem Ludzi, Armatą Manu wdziew uczynili Jo-
warzyę w Rossyiskiey Granicy Wielkołudzkiego Powiatu Leib Gwardyi Preobrażenskiego Pułku Bom-
bardyrow Kaprala Egrafa Weriowkina, na Wieś Żony Jego Matyny Aksypowny Nazywaiącą się Jadyeową,
gdzie stoi Forpost, którzy przyiechawszy Naypierw Krzyczeli ieden na drugiego Pal Wsi, a potym zaieli Bydło, wszy-
stko iak wiele go było w oney Wsi na Polu, co widząc Poddany Oney Wsi Andrey Fiedorow z Towarzystwem po-

biegli za nimi, y poczeli krzyczeć do stoiących w tey Wsi na forpoście Smoleńskiego Garnizonu Żołnierzow, aby Jch z
ruinować nie dali. tedy Litewscy Ludzie poczeli do nich strzelać, y w tym razie od Oney strzelby pomieniony
Poddany Andrey Fiedorow Został zraniony Żywotem, y Twarz Jemu Prochem opalono, ktorego tak bardzo ranio=
no, że iezeliby Jemu z Szyi Żywotow w prędkim czasie nie wypzynano było. tedyby (iakoto Lekarz attestował) koniecz=
cznie umarł. a gdy Oną strzelbę y hałasy, Żołnierze ktorzy na forpoście stali, y okoliczni Obywatele posłyszeli
y zbiegli się bydło od nich odieli, y spalić Oney Wsi nie dopuścili. Litewscy zaś Ludzie ucieckli za Granicę. ponie=
waz ona Wieś bardzo w Samey Granicy Litewskiey blisko zostaie. Ciż Litewscy Ludzie pochwałki czynią ieszcze
na oną Wieś uczynić Inkursyą, z wielką Liczbą Ludzi, y Bydło zaiąć y Wieś spalić y ze wszystkiem zruynować.
od oney zaś Wsi Litewskim Ludziom nie tylko wyżey pomienionym Inkursorom, lecz nikomu zgoła żadnych
Krzywd nie uczyniono, y teraz dla wyżey pomienioney Rozby, Poddani Oney Wsi, zostaią w Wielkim Niebezpie=
czeństwie, y Robotę zaniechali, dla strachu w Pole wyniść nie śmieią, a żeby Jm zabóystwa nie uczyniono.

In Relatii od Smoleńskiey Gubernii die 28° 7bris Anno 1743:

Według Raportu z Granicy pisano, że die 22. Augusti Roku 1743. w Poreczkim Dystrykcie z Polskiey Stro=
ny Zagorskiey Włości Xiądz napadszy w nocy na forpost. Budki Rygarowskiey z Wielką Liczbą Ludzi, La=
tronum more Armatą Manu strzelali, y wybiwszy w tey Budce okna y Drzwi, y gwałtem weszdszy, y związ=
zawszy znayduiących się tam Ludzi. pozabierali żołnierskie Suknie, a potym drugiego dnia tenże Xiądz
napadszy na Oną Budkę spalił, y żołnierzow powiązawszy wziął za Granicę, y groził się po spaleniu forpostu
y Wsi spalić. a 24 et 25 die Augusti ieszcze na forpost Wsi Rygary Polscy Obywatele z Wielką Liczbą Ludzi
napadli, y oną Wieś zruynowali, Rogatki porąbali, Poddanych Ruchomości ze wszystkim pozabierali. Dnia
27 Aug: Tenże wyżey pomieniony Xiądz Zagorski y Pan Rypinski z Wielką liczbą Ludzi napadli ktorych
by 500 y więcey, przyieżdzawszy do Oney Wsi Rygary maiąc z Sobą 70 podwod, za siane Jarowe Zboże y Len żeli,
y kosili, y za granicę wywozili: y teraz z tąż liczbą Ludzi, około Granic grasuią strzelaią y chwalą się, oną Wieś ze
wszystkim spalić, Grunt zaś tey Wsi nazywaią swoim, y ieszcze uwiadomiano się że ten Xiądz zebrał około 900 Ludzi —.

Extrakt ex Relatis z Ryzkiey Gubernii 11. Nov 1743 roku.

Przysłano Suppliki od Ryzkiego Magistratu, y tameczenych Bürgerow, także y od Handluiących do Polski Kupców Eltermana Eberharda Kuglera Eltermana Pawła Nibura Zacharyasza Baltersona y Joachyma Zontaga Marcina de Brize y Masztowego Brakarza Szteinhawera w których Supplikach pokazano iż zachodzący w Polszcze handel czasu teraznieyszego, tak wielkiemu Niebespieczenstwu szkodie y nieslychanym Gwałtom y Ruinom subiacet, że ieżeli to tak, iako do tych czas czyniło trwać będzie, tedy tuti Commercio sensibile detrimentum uczynić się może. Nie wspominaiąc o tym iż Kupcy niezliczone Kapitały przez Zydow Kontrachentow utracili. Polacy z tymi ludzmi, którzy z Rygi w kupieckich sprawach do nich iezdzą gwałtownie postempuią, Naięgaią się, zabiiaią, za Wartę biorą, dręczą y męczą do tych czas po kiedy Oni wszystko to cokolwiek przy sobie maią oddadzą. Nadto zaś ieszcze obligami do zapłacenia Wielkiey Summy obowięzuią, takim sposobem iako y podczas ostatniey Podrozy cum infra scriptis Actum est.

<u>Primo</u>. Iż Eltermana Krügera Szafarz, niektoremu Polakowi Rudzinskiemu Arenduiącemu Dobra Grafa Sapiehy w Nowym Bychowie w kilkudzies. Talerach bitych obligi dać musiał, y nie który Zyd Meier Jankielowicz z Tołoczyna Julii w teraznieyszym Roku na Eltermanowego Krugelerowego Syna y na Szafarza Jego, sine omnibus Illou: w tym Interrogatoriis, na Ziemskim Orszanskim Urzędzie, Dekret de Aresto Jeł otrzymał, według ktorego dana Jemu Moc że kiedy tamtędy przyiada, y takich Pieniędzy Należących ich w Polszcze pod Znakami E.K. Towarach requirować.

2.º Eltermana Pawła Nibura y Zacharyasza Bartolta, Masztowe Drzewo y Brewna Jan Frider S. K. Hetmanskiey w swoiey Maiętnosci nie tylko gwałtownym sposobem zatrzymał, lecz y Bartoltową Podrozą Equipaże odiął, skrzynie rozłamał, y z nich Chusty y inne rzeczy wyiął, także y Masztowego Drzewa y kłod do tych czas nie odpuścił, poki Rybinski pod ktorego Protekcyą owe Towary odprawione były w Medyacya nie wszedł, y w 793. Talerach bitych oblig zapłacić z wlasney swoiey Maiętnosci Hetkowi nie podpisał. Natomiast

iescze Szafarz onych Kupcow Jwan Chrystian 100 Talerow bitych przez Rypinskiego Jemu wyli=
czył. Także Jan Niemirowicz Szczyt upomienionego Szafarza Ehenhaiszana w Miasteczku Podry=
zynie grożąc Areszstem ieden Oblig w 250. Tall: podpisać przymusił, y iak się pomieniony Ehenhau=
zen z tego takim sposobem uwolnił, kiedy iotymże Miasteczku Podryzynie dway Bracia Stefan y
Alexander Korsakowie ieszcze na Niego napadli, y Masztowe Drzewo y Kłody gwałtownie zatrzymali,
z których każdemu Parę Koni do Bastela należących po Zegarku y Parę Pistoletowo dać, y nadto ieszcze Ale=
xandrowi Korsakowi, według uwolnioney na Jego Petenteyi 80 Tall: bitych in vim podpisać się musiał.
3.º Joachima Lontakowego Szafarza Krzysztofa Briowinsza, który dla Jego w Polszcze przeszłey Zimy 2000.
Kłod kupił, pomieniony Polski Szlachcic Stefan Korsak w Wdztwie Połockim wziąwszy gwałtownym Sposo=
bem przez 7. Niedziel w Areszcie trzymał, y nie tylko te 2000 Kłod y 25. Cetn: 218: które on Lontak do Briowin=
sza z Czeladnikiem swoim Rodyngiem posłał, gwałtownie odiął, lecz obudwoch Briowinsza y Rondynga
nie litościwie bił. 4.º Burgiera Marcina de facto 4 Masztowych Drzew, które Woiewoda Franciszek Żaba ad
rationem swoiego długu 3500 Tall: bitych odsprawił, niedaleko od Połocka przez Polaków Leona Reüta y Ludwi=
ka Santyra zatrzymano y zabrano. 5.º Masztowego Brakarza Sztenhauwera paulo ante festum Paschatis,
tamże w Polszcze kiedy on nazad z tamtąd się powracał, Szlachcic Leon Reüt Podskarbi Powiatu Starodubowskiego
z kilko Ludźmi swoiemi na Publiczney Drodze wziąwszy bił, y ze wszystkim Jego zrabowawszy, do swoiey Maię=
tności Nacze nazwaney za mocną Wartą odwiozł, y tam iego dotąd za Aresztem trzymał, póki on kilka obli=
gacyi y Kontraktów sub Wariis datis 4.º 5.º & 6.º Aprilis, nie tylko Samemu Reütowi ale y Ludwikowi
Santyrowi Woyskiemu Litwa Jnflantskiego y dwom Żydom Jankielowi y Leybie Ulpowiczowi na Sibie niedał,
yone Summy płacić y do Polski przywieść obligować się musiał. Takowe gwałtowne wymagania, y napaści w
Polszcze, takim sposobem pomnażać się poczynaią, iż Cały Ryski Polski Handel większemu Niebezpieczeństwu
podlegać będzie, dlatego że y drugim teraźnieyszym Roku takowe Wiolencya, iako y wyżey mianowanym wzy=

nita się, y przy okazyi Ryzscy Obywatele swoy Handel in posterum prowadzić, y Ludzi tam posyłać nie śmieią póki dostatecznym Sposobem Staranie o Bespieczeństwo w Podrozach non applicabitur, y nieżmierna takich Gwałtowników Wolność zatamowana nie będzie. A ponieważ taki niesłuszny Proceder y niedyskreta Wolencya uczyniona Cudzoziemskim Poddanym, nie tylko Juribus Gentium przeciwna, ale nie inaczey to iako gwałtownemu Jeb. Rozboiowi przypisać, et consequenter rigorosissimæ Pœnæ podlegać należy, albowiem takowe swawolne przedsięwzięcia, które Ryzkich Bürgierów handel prowadzić do Polski abterrent (który iako wiadomo iest non secus quam Principaliter insigni Numero et sufficientibus Pecuniis Continuatur) y to do Wielkiego Uszczerbku Jcy Je Wci Interessu, y do Szkody tameczanego Miasta tykać się może, y dla tego o ni ~~ozartuo~~ ozahamowaniu takowego, co daley a bardziey pomnażaiącego się Złego proszą, żeby one gwałtownicy niewinnie Zabrane Księgi y Towary Gospodarzom powrócone, a oni by zatym za poniesione przeze szkody y zaubrak Czasu Nadgrodzeni, y gwałtem wzięte u nich Obligi nazad oddane były. Przytym oni remonstruią, iż ieżeli te Długi iak wiele tutejszym Bürgierom z Polaków pro Justitia wziąć należy, iakimby kolwiek Sposobem one zabrane y wzięte były, kędy ich wszystkie przez długi czas przywozone do Rygi Towary wonną zapłatą sufficienter nie będą. 6o. Ad Notitiam JmćP. Ablegatowi podaie się, iż takowych literalnych zapisów, osobliwie sub Titulo Memoryałów przyimować od Jego non admodum competit, gdyż wszystk JmćP. Ablegat odzazywania Należytego Jey Je Wci Imperatorskiego tytułu consulto omnimodo declinat, lubo dość pamiętać może że Jemu o tym Punkcie iuż od Samego Jego Przyiazdu iuż obiawiono, y dla tego obeyść się nie można, ażeby przy tey okazyi denuo o tym nie napominać, notum faciendo że JmćP. Ablegat ieżeli literaliter o czym Memoryał albo zapisy podawać necessum habebit, kędy by wszystk pomienionego Jey Je Wci Tytułu zażywać raczył, bez tego zaś nic in posterum in Scriptis od Jego przyimowano być nie może, że zaś do tego czasu takie Zapisy dla lepszey Korrekcyi Pamięci od Jego przyięto, dla tego to uczyniono quoniam sperabatur, że to kiedy kolwiek należytym sposobem poprawiono będzie, y żeby w Powierzonych Jemu Sprawach

intercea detencyi nie było, Jeżeli zaś Imc Pan Ablegat Litewski onego Tytułu zażywanie Contra vi eum Instrukcyom swoim być uważa (lubo przyczyny y fundamentu takiey trudności poiąć tu doskonale nie można) kiedy ex Altera Parte Collegium Cudzoziemskich Spraw pari modo contra Naywyższych Iey J^o W^c Intencyi y Deklaracyi postempowac, in Periculo zostawiać ma, iżeliby więcey takowe zapisy albo memoryały wi-dząc że nikey tego Iey J^o W^c Tytułu w onych nie wyrażono, przyimować odważało się, albowiem in poste-rum mogło by to Consequentiis et Præjudicialibus Exempli powód dać.

Pro Memoria ab Excell^{mo} Comite de Beeß Ministro Aulæ Berolinensis quatenus Milites Gedani adscitos rursusq Ibid: Profugos Magistratus Gedanen: extradat.

Le soussigné Ministre Plenipotentiaire de Sa M^{té} le Roy de Prusse a l'honeur de representer à Votre Excellence que suivant le Raport du S^r. Wagenfeld Resident de S^a Dite M^{té} a Dantzig, le Magistrat de cette Ville refuse l'extradition des Sujets Prussiens qui bien qu'actuellement enrollés dans les armées du Roy se sustrainent a leurs Officiers et se retirent sur le Territoire de Dantzig. Cependant on ne sauroit douter que ces Sujets de S^a M^{té} Prussienne, qui quoque de franche Condition sont établis dans les Cantons assignés à chaque Regiment pour y recruter, et qui apres avoir enrolé dans leurs Regiments, viennent à s'evader, ne doivent être envisagé comme autant des Deserteurs, et par consequent ne soient dans le cas d'être rendus lorsqu'ils se trouvent sur le territoire de la Republique de Pologne en vertu des Traités qui subsistent à ce sujet et en particulier en vertu de celui de Welau. Le soussigné Conformement aux très gracieux Ordres de S^a dite M^{té} le Roi son Maitre se voit donc obligé de s'adresser pour cet effet a V^{re} Excellence et de la requerir de vouloir bien faire expedier les Ordres necessaires au Magistrat de la Ville de Dantzig, pour qu'il rende à l'avenir conformement aux Traités susmentionés sans difficulté et sans distinction les sujets de sa dite Majesté enrollés dans ses Armées lorsqu'ils viendront à être düement reclamés. Fait à Dresde ce 24 Decembre 1743.

Ch. Compte de Bieß

Index Transactionum Protocolli secundi Annus 1741.

Rescriptum ad Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ „ 1.
Consensus Visitandi Academiam Cracoviensem „ 1.
Rescriptum ad Supremos Consiliarios Ducatuum Curlandiæ et Semigalliæ „ 3.
List JWo Hetmana Wo Ko do Króla dnia 22. Januarii 1741.o z Krotoszyna „ 3.
Respons od JoKo Mci Panu Hetmanowi z Drezna 22. februarii 1741.o „ 4.
Respons od Króla Jmi Xmi Wisniowieckiey Kasztelanowey Kra: 4 Marta 1741. „ 5.
Breve Apostolicum Sśmi Benedicti Papæ 14. Die 18 Januar: 1741.o „ 6.
Reskrypt do Biskupa Płockiego Dembowskiego aby Prezydował w Trybunale Radomskim „ 7.
Literæ ad Magistratum Skwirzynensem Supremo Cancellario Regni directæ „ 8.
Literæ Małachowski Episcopi Die 13 April: 1741 directæ „ 9.
Literæ Responsoriales ad Praecedentes Die 27 Maii 1741. „ 10.
Pro Memoria Dni Rudkowski Dresdæ 12 Junii 1741. „ 10
Copia Literarum Reverendissimi Szembek Primatis Anno 1741. „ 12.
Copia Manifestationis Primatem Regni Contra Electionem providæ facta „ 12.
Copia Credentialium a Serenissimo Dño Dessaleus Legato „ 13.
Copia Credentialium a Serenissimo Rege Sardiniæ Dño Ludovico Baronia Blonay „ 14.
Copia Protestationis Jllmi Mauritii Ducis Saxoniæ 1741. „ 15.
Copia Diplomatis ratione Curlandiæ „ 17.

N81

Copia Literarum ad Reverendissimum Primatem Regni 1741. „ 18.

Instructio Mssus Dnus Fridericus Wilhelmus Korff „ 19.

Copia Listu JWo Potockiego Het: Wo Ko 1741. pisanego „ 22.

Copia Listu od Krola do JWo Potoc: Hetmana Wo Ko z Drezna 14 bru 1741. „ 23.

Reflexye przytomne dane Panu Pot: Hetmanowi przez JWo JmPana Podkanclerzego „ 25.

Respons Hetmana na List JoKMci w Brzezinie 7o 8bris 1741. „ 26

Copia Listu JoKMci do Xcia Prymasa z Drezna aby Hetman nie robił Konfederacyi „ 28.

Copia Listu JmP. Marszałka Wo Ko 5o 7bris 1741. „ 29.

List od Krola do Xcia Prymasa 1741. „ 31.

List od Krola do Pana Marszałka Wo Ko „ 31.

List od Krola do Pana Woiewody Sandomirskiego „ 32.

List od Krola do Pana Woiewody Podolskiego „ 32.

List od Krola do Pana Woiewody Rawskiego „ 32.

Respons od Krola JPanu Hetmanowi Wo Ko „ 33.

Copia Literarum Dni Palatini Severinum Jllmum Potocki „ 34.

Copia Literarum Sermi Regii Sociæ, „ 39.

List Krola do Xcia Radziwiłła Wdy Trockiego Het: Pol: W. X. Litt. „ 39.

Annus 1742o

Copia Listu Krola do Xiążęcia Wisniowieckiego Hetmana Wo W. X. Litto „ 40.

Copia Listu Krola do Marszałka Wo Ko „ 41.

List Krola do Hetmana Wo Ko „ 41.

Circulatoriæ na Senatus Consilium Miechowskie „ 42.

Propozycye Króla dane z Kancellaryi W. Kor: w Wschowie 12 Maii 1742. „ 42.

Resolutum Senatus Consilii na Wydane Punkta „ 43.

Copia Literarum Serenissimi Regis Poloniae ad Summum Turcarum Imperatorem „ 44

Instructio Gñō Paulo Benoe Instigatori Regñi Capitaneo „ 45.

Supplementum Gñō Ablegato „ 47.

Instructio Secretior Gñō Ablegato S. R. Mtis „ 50.

Copia Universalis J. K. Mci do Wdztw Ziem y powiatow „ 52.

Copia Universalis a Palatinatus Prussiae „ 53.

Copia Listu Xcia Prymasa do Króla z Gniezna 20 Julii 1742. „ 55.

Respons J. K. Mci na ten List z Drezna 9. August: 1742. „ 56.

Copia facultatis fundum Jaska ad Canonicatum Cracoviens. „ 57.

Promemoria ab Excellmō Comite Beess Ministro Borussico „ 57.

Informatio Commissi facti „ 58.

Pro Memoria a Ministris Plenipotentiario et Residente „ 65.

Informatio intuitu Gnūs Barthold „ 65.

Pro Memoria Ministris Plenipotentiario et Residente Borussici „ 67.

Memoriale in Negotio Graecae Ruthenae Religionis per Excellmū Keyserling „ 67.

Punkta Wiedenskie porozumionych przez Xcia Urzynskiego „ 68.

Responsum Excellentissimum Malachowski 31. Augu: 1742. „ 69.

Copie Listow ~~Króla~~ od Jmć P. Hetmana W. Kor. oddanych L P. do Hana &c „ 70.

List do Hospodara Wołoskiego „ 70.

List do Paszy Chocimskiego „ 71.

173

List Hetma W. K. do JM. Pana Modzelewskiego „ 71.

Copia listu od Kommendanta Chocimskiego do JM. P. Ablegata „ 71.

Rescriptum Dño Malinski 7bris 25 1742 anno „ 72.

Instructio Portam Ottomanicam Dño Malinski 25 7bris 1742. „ 73.

Instrukcya Jgnacemu Oginskiemu Ablegatowi do N. Monarchini Rossyiskiey „ 74.

Instrukcya sekretna Jgnacemu Oginskiemu dana 21. Maii 1742. „ 76

List do N. Monarchini Rossyiskiey na ręce Ablegata „ 78.

Copia litterarum ab Excellentissimo Małachowski „ 78.

Litterae ab Excellentissimo domino Małachowski „ 80.

Copia litterarum Emmi Cardlis Sinzendorff „ 80.

Commissio ad Oppidum Wielicska „ 81.

Copia listu Pana Benoe Instygatora Kor. Ablegata do Porty Ottomanskiey „ 82.

Annus 1743.

Pro Memoria ab Excellmo Comiti Keyserling Ministro Russico „ 87.

Responsum ad Supra scriptum Memoriale „ 87.

Relacya Ablegacyi Pana Łopuskiego „ 87.

Rezolucya od W. Hana Selamet Gereia „ 88.

List Krola do Pana Hetmana W. K. 15 februarii 1743. „ 90

Copia listu JM. Pana Benoe Ablegata do Porty Ottomanskiey „ 90.

Copia listu tegoż Ablegata „ 96.

Manifestatio per Excellentem Comitem Offman Residentem Ministrum Berlinensi „ 100

List od tegoż Rezydenta Pruskiego do Pana Podkanclerzego Kor: „ 101.

Respons na ten List „ 102.

Pro Memoria ab Excellentissimo Comiti de Bruhl Ministro „ 102.

Plant Kommissyi do Wysledzenia y Separacyi Brukow &– „ 103.

Resoltatum Kommissyi „ 110.

Copia Literarum Mataclowski „ 113.

Respons Jmc Panu Oginskiemu Ablegatowi „ 117.

Copia Ukazu danego Gen: Gubr: Leontyewowi „ 126.

Copia podobnego Ukazu Generałowi Bibikowi „ 127.

Kommunikacya Panu Oginskiemu Ablegatowi z Ordynansu Carowey „ 128.

Querela z Gabiłce Komyskiego „ 130.

Nexus seu Concordatum Szeptycki „ 132.

Copia Listu od JWo Podkanclerzego do Metropolity Szeptyckiego „ 136.

List Krola do Hetmana Wo Ko „ 137.

List Krola do Hetmana Wo Wo Xo Litto „ 137.

Rescriptum ad Exum de Heucking „ 138.

Rescriptum ad Exum de Dortheren „ 139.

Literae a Serenissimo Carolo VII. Imperatore „ 140.

Instrukcya WWPosłom Na Krola Polskiego Wdztw Wielko Polskich „ 141.

Respons na Instrukcya Ur: Posłom Poznan: i Kalisk: „ 143.

Copia Listu JWo Podkanclerzego Kor: do Xdza Suffragana Poznansk: „ 144.

Rationes quae Pretenduntur Cui Certo Rescripto „ 145.

Responsum Anonymi Rationi „ 145.

Copia Literarum ab Excellmo Pro Cancellario Regni Mum „ 149.

List do JW. Podkanclerzego Kor: do Xdza Konarzewskiego Opata „ 150.

Respons na List JW. Podkanclerzego „ 151.

Copia Literarum ab Excellentissimo Małachowski „ 151.

Reflexiones Super Concordato Szeptycki Metropolitanum Russiae „ 152.

Literae Responsoriales ab Emmo Albani Protectore Poloniae „ 155.

Memoryał Dworowi Rossyiskiemu przez Ablegata Podany „ 156.

Replika od Dworu Rossyiskiego „ 156.

Pretensye Rossyiskie do Polski „ 160.

Extrakt ex Relatis Collegio Cudzoziemskich Spraw „ 164.

Item Relatum od Smolenskiey Guberni „ 165

Item Relatum z Ryzskiey Guberni „ 166.

Pro Memorya ab Excellmo Comite de Beess Ministro Berolinensi „ 169.

176

